

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Oroszlány Város Önkormányzata

2024-2029

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	9
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	25
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	79
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	143
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	159
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	176
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	199
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	203
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	204
1. A HEP IT részletei	204
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	204
Jövőképünk.....	212
Az intézkedési területek részletes kifejtése <i>(kitöltése javasolt, opcionális)</i>	213
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	214
3. Megvalósítás	224
3.1 A megvalósítás előkészítése	224
3.2 A megvalósítás folyamata	224
3.3 Monitoring és visszacsatolás	226
3.4 Nyilvánosság	226
3.6 Érvényesülés, módosítás	227
4. Elfogadás módja és dátuma	229

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Oroszlány Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Oroszlány város földrajzi elhelyezkedése

Oroszlány a Vértes észak-nyugati lábánál igen szép táji környezetben található, területének egynegyede a Vértesi Tájvédelmi Körzet része. A Tatabányától 15 km-re fekvő Oroszlány város a Dunántúl északkeleti részén, a Közép-dunántúli Régió belső, megközelítőleg középső területén helyezkedik el. Komárom-Esztergom megyén belül, annak délkeleti határán, jellegzetes dombsági és középhegységi térszínek találkozásánál, a Vértes-hegység közvetlen nyugati előterében fekszik. A település a megyén belül egy belső, városi rangú település „hiányos” terület délkeleti lezárásában található. A környező városok inkább északi, északnyugati karéjban (Tatabánya, Tata) és kissé távolabb egy nyugati fél gyűrűben helyezkednek el (Kisbér, Bábolna, Ács, Komárom). Déli irányba Mór városa jelent hasonló méretű és funkciójú térszerkezeti alközpontot, mely településsel a megyehatáron átnyúló élénk kapcsolatok és Székesfehérvár, mint régiós központ felé meghatározó közlekedési folyosó köti össze.

A városnak jó a megközelíthetősége, a Budapest, Balaton és Bécs közötti háromszögben Budapesttől 75 km-re helyezkedik el. A település megközelítését jelentősen megkönnyíti a településhez közel eső M1-es autópálya, melytől mindössze jó negyedóránnyira van. Budapestre is csupán egy órányi az út. A vasúti közlekedés megfelel a kor követelményeinek. Közvetlen járattal érhető el Budapest, hétköznapi óránként. Győr-Sopron irányába tatabányai átszállással van lehetőség vonattal eljutni a városból. A várost közvetlen buszjáratok kötik össze Budapesttel, a megyeszékhely Tatabányával, a regionális központ Székesfehérvárral.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A város története

Oroszlány környékén, a Vértesalján már az őskorban is éltek emberek. A város környéke az Árpád-kortól lakott. Első említése 1383-ból való, ekkor Oroszlankew (Oroszlánkő) néven tűnik fel, majd a 15. században Possessio Oroszlankew néven említik egy oklevélben, a Csák nemzetség birtokaként. A török hódoltság idején elnéptelenedett a település. A törökök az 1543-as hadjárat során felgyújtották a környékbeli Tata, Gesztes és Vitány várát is, valószínűleg Oroszlánkő is erre a sorsra jutott. A 16. század második felében, ill. a 17. században a vár és vidéke teljesen lakatlan, nevét „Pusztatoroslánkő”-ként jelenítik meg a korból maradt dokumentumok. A törökök kiűzését követően a terület akkori birtokosai, az Eszterházyak Pozsony, Nyitra és Trencsén vármegyékből származó szlovákokat telepítettek be a vidékre. A Rákóczi-szabadságharc bukása után a fejedelemhez hű Eszterházy Antal követte urát a száműzetésbe, így birtokai a császárhű Eszterházy Józsefre szálltak. A Rákóczi szabadságharc idején még csak 20 család lakott a településen, az 1820-as évekre már 598 fő.

Oroszlány a szénnek köszönheti fejlődését és várossá válását. Az 1920-as években kezdődött a környék meglehetősen gazdag szénvagyonának feltárása. A 30-as évek második felében megindult a széntermelés Oroszlány közelében, ezzel egyidejűleg a fellendülés is. A bányászat - és a ráépülő energetikai ipar - alapvetően meghatározta a város életét, munkalehetőséget adva az idetelepülőknek. A település 1954-ben városi rangot kapott, és az ország egyik legfőbb szénbányászati térségévé vált. Lakosságának száma elérte a 21.000 főt. A széntermelés 1965-ben érte el maximumát, 3,5 millió tonna szén (egy év alatt) felszínre juttatásával. Az oroszlányi hőerőmű a helyi szénre alapozva 1961-ben kezdte meg a villamosenergia termelést 4 x 50 MW teljesítménnyel, mely 1978 óta a város távhő ellátását is biztosította. A városkörnyéki kisebb bányák kimerülése után új lendületet adott a bányászatnak az 1970-es években beinduló eocén program. Ennek keretében létesült a Márkushegyi Bányaüzem, melynek éves termelése kb. 1-1,5 millió tonna szén volt.

Az utolsó oroszlányi bánya, és egyben az ország utolsó mélyművelésű bányája 2014. december 31-én zárt be. Az erőmű az ezt követő időszakban a felhalmozott szén, vásárolt szén, biomassza, és SRF (válogatott, minősített hulladék) együttégetésével működött 2015. december 31-ig, amikor átmenetileg a környezetvédelmi normák szigorodása miatt bezárták. A két létesítményben – bánya és erőmű - csaknem ezer ember dolgozott.

Oroszlány és Bokod ötezer lakásának és közületeinek távhő- és melegvíz-ellátására egy gázmotoros erőművet építettek és egymilliárd forintért új távvezetékot fektettek le. Az NKM Nemzeti Közművek Zrt. 2018-ban félmilliárd forintért megvásárolta az önkormányzat távhőcégét, így a várost ellátó hőtermelés minden része állami tulajdonba került.

A magyarországi Veolia csoport 2022-ben megvásárolta az MVM Zrt-től az oroszlányi erőművet, amelyet 2024 elején újraindít, amellyel az üzemben 200, a beszállítóknál 250-300 munkahely jön létre, a beruházás hozzájárul a szén-dioxid-kibocsátás csökkentése terén Magyarország nemzetközi kötelezettségeinek teljesítéséhez.

A két, egyenként 50 megawatt (MW) teljesítményű blokkban biomassza és kisebb részben előkészített szelektált hulladék (SRF) elégetésével termelnének áramot a berendezések felújítása után.

Az áramtermelés új, megújuló formája is megjelent Oroszlányban. Az MVM Zöld Generáció Kft. Oroszlányban 2023-ban átadta országos naperőművi hálózatának új egységét, amely a volt bokodi

erőmű zágytározóján - amely mezőgazdaságilag nem hasznosítható terület – épült fel. A fotovoltaikus erőmű szintén segíti a szén-dioxid-kibocsátás csökkentését.

Oroszlány gazdaságában az ipar és a szolgáltatások a meghatározók, a mezőgazdaság súlya csekély. A gazdasági változás Oroszlány lakosságának foglalkozási struktúráját alapvetően átalakította. 1930-ban még a lakosság 77 százaléka a mezőgazdaságból élt. A szénbányászat első évében, 1938-ban csak hatvan oroszlányi ember dolgozott a bányában. 1960-ra a bányászok aránya 74 százalékra nőtt, a mezőgazdaságban dolgozóké 3 százalékra csökkent.

A rendszerváltás komoly kihívások elé állította Oroszlányt. Az 1990-es évekig meghatározó szénbányászat, és az ebből történő villamosenergia-termelés miatt a város gazdasági szerkezete túlzottan egyoldalú, sérülékeny volt. Az 1990-es évektől beindult ipari szerkezetváltásnak köszönhetően mind nagyobb jelentősége lett az ipari parknak. Oroszlány Város Önkormányzata 1997-ben szerezte meg a hivatalos „Ipari Park” címet, amelynek utolsó, jelentős bővítésére 2016-ban került sor, amellyel a park területe 74,2 hektárról 121,9 hektárra növekedett, továbbá a város elnyerte a „Tudományos és Technológiai Park” címet, amellyel a park neve „Oroszlányi Tudományos és Technológiai Parkra” változott. Jelenleg 24 cég található itt, a foglalkoztatottak száma pedig meghaladja a 4500 főt. Folyamatos bővítéseik és fejlesztéseik hatására mára a munkaerőhiány van a térségben, és a városban - mint egykor a bánya fejlődésének idején - megjelentek a vendégmunkások. Jelentősebb cégek a **BorgWarner Oroszlány Kft.**, **BorgWarner Hungary Kft.**, a Wescast **Hungary Autóipari Zrt.** (autóipar), és a **VEOLIA Water Hungary Kft.** (korábban Zenon, majd GE, később Suez Water néven) (víztisztítás). A zöldmezős beruházások után megindultak az egykori ipari területeken megvalósuló barnamezős beruházások is.

A vállalkozások kétharmada a szolgáltatási ágazatban működik, Oroszlány kereskedelmi-szolgáltatási ellátottsága azonban korántsem teljes körű. Ennek egyik oka Tatabánya és Tata közelsége, másrészt viszont Oroszlány épületállománya csak igen korlátozottan alkalmas kiskereskedelmi egységek, műhelyek, szolgáltatások fogadására: sem a hagyományos falusias, sem a családi házas, sem a panelos lakótelepi épületek nem ideálisak üzletek számára. A központban koncentrálódó üzletek számára a lakóházakkal együtt önálló üzletházak épültek; az ellátatlan városrészek számára (a városszéli Kereskedelmi-szolgáltató terület áruházain kívül) is ez a járható út.

A jó megközelíthetőség, a Budapest- Bécs autópálya és vasútvonal közelsége jó lehetőséget teremt a turisztikai adottságok kihasználásához. Oroszlány legnagyobb látnivalója, egyben legjelentősebb műemléke a 2015-ben restaurált Majki Kamalduli műemlékegyüttes. A városban szlovák tájház, a Bányászati Múzeum, az Ófalu evangélikus temploma, a modern katolikus templom kínálnak látnivalót.

A Vértes településeire általánosságban etnikai sokszínűség jellemző, Oroszlány még ma is őrzi szlovák eredetét. Az oroszlányi bányászok életformájára a környékbeli német nemzetiségűek, az ország különböző tájairól ideköltözők is hatással voltak, épp úgy, mint az Erdélyből áttelepült, majd Brennbergbányáról idetelepített bányászok. Az országon belüli migrációs folyamatok következtében a település nemzetiségi és etnikai összetétele későbbiekben is változott, a városban telepedett le a magyarországi cigányság egy része.

A 2001-es népszámlálási adatok alapján, a lakosságon (2001-ben 20 747 fő) belül 1 058 fő, 5% tartozott valamelyik kisebbséghez. Három jelentősebb számú kisebbség él a településen, legnagyobb az arányuk a cigány nemzetiségűeknek, mely mintegy 2% (415 fő), ezt követi a német 1,5% (311 fő), valamint szlovák 1% (208 fő) kisebbség.

A 2011-es népszámlálási adatok alapján, a lakosságon (2011-ben 19 611 fő) belül 1 079 fő, 5,5% tartozott valamelyik kisebbséghez. A legjelentősebb kisebbségek ugyanazon nemzetiséghez tartoznak, mint 2001-ben, de arányukban változás figyelhető meg. A cigány kisebbség aránya mintegy 2,5%-ra (490 fő), a német nemzetiségűek aránya 1,6%-ra emelkedett (314 fő), a szlovákok aránya némileg csökkent, 0,9%-ra (176 fő).

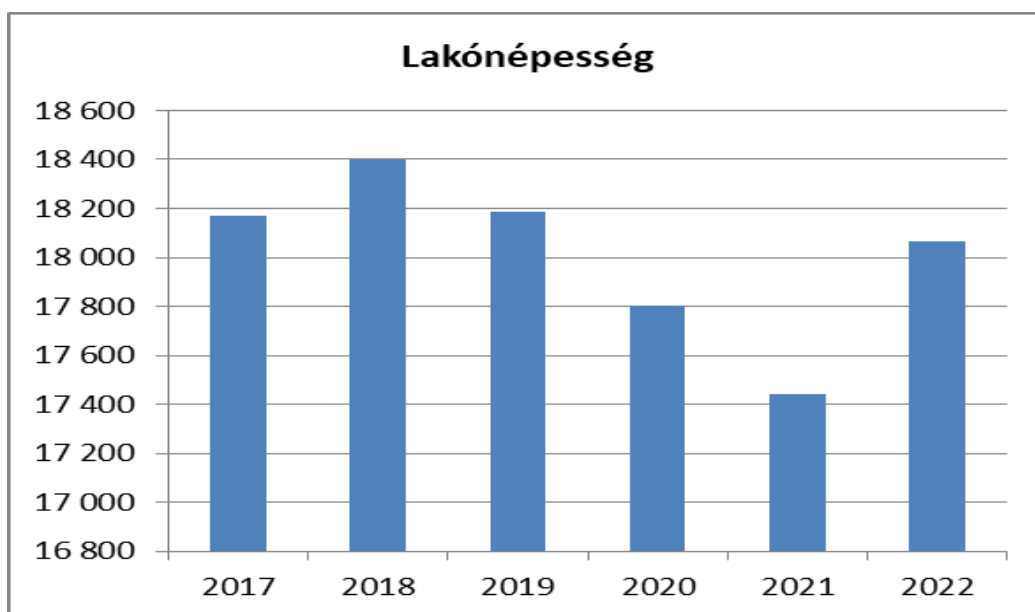
A nemzetiségek vonatkozásában 2022-es népszámlálás adatai még nem állnak rendelkezésre.

A település demográfiai helyzete

A 2017 bázisévhez viszonyítva 2018-ban kismértékű népességnövekedés volt tapasztalható (+231 fő), azonban a népesség száma hullámzó. 2020-ban a bázisévhez képest 369 fővel csökkent a lakosság száma, azonban a változás 2022-re 107 főre változott. Látható, hogy a természetes szaporodás mutatója már hosszú ideje negatív, ami azt jelenti, hogy az elveszülések száma alacsonyabb az elhalálozásokénál, a vándorlási egyenleg a kedvező tendencia ellenére is folyamatosan negatív tartományban van. A népességcsökkenés és az elöregedés által jelentett kihívásokra szükséges felkészülni a városban.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	18 171	bázis év
2018	18 402	101,27%
2019	18 187	98,83%
2020	17 802	97,88%
2021	17 442	97,98%
2022	18 064	103,57%

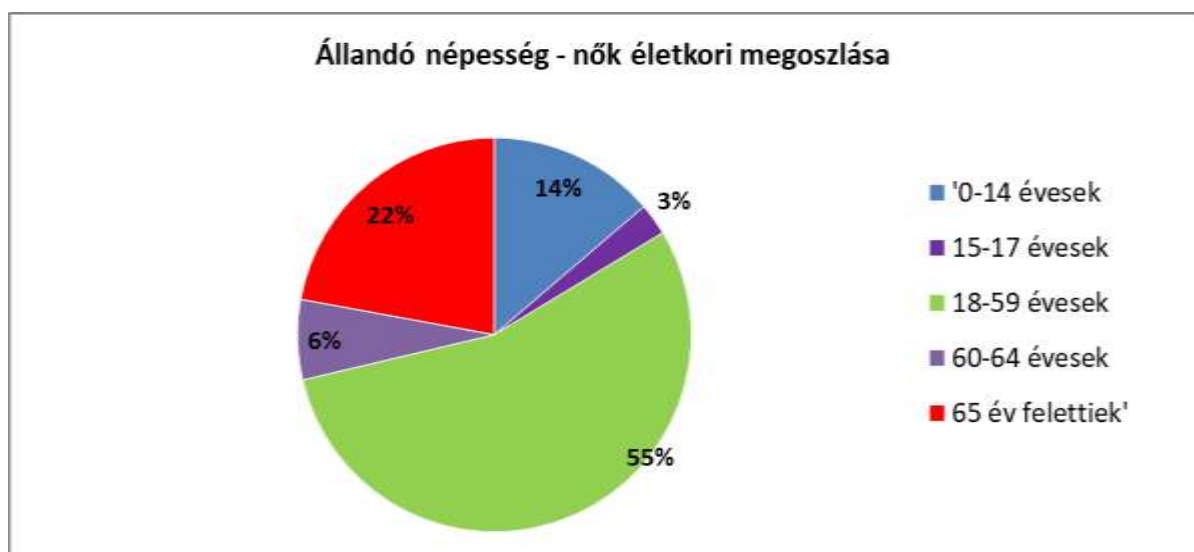
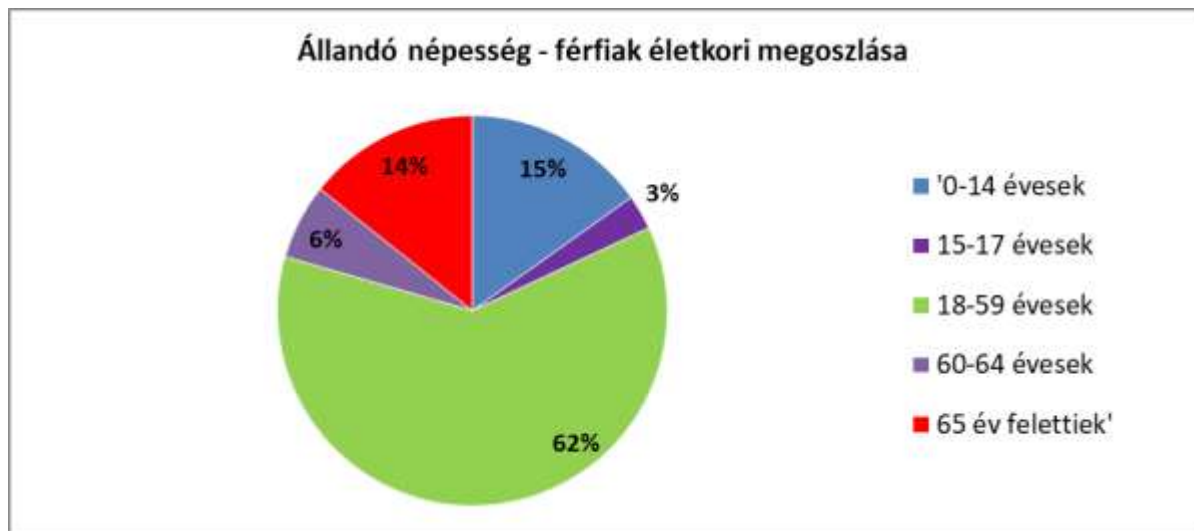
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó lakónépesség demográfiai jellegzetességei összecsengenek az országos népesedési adatokkal. A nemi arány eltolódása az öregedő társadalmak egyik jellemzője. A népességen belül a 0-60 életév között minden korosztályban a férfiak vannak többségben. A nemek aránya a 60. életévben változik. A nemi arányok legnagyobb eltolódását a 65 év feletti férfiak és nők összehasonlításában tapasztalhatjuk: a 65 év feletti férfiak a lakónépesség 6,95%-át teszik ki, míg a nők ugyanebben a korcsoportban 11,35%-os arányban vannak jelen.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	9 001	9 496	18497	48,66%	51,34%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			573	3,10%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 363	1 304	2667	7,37%	7,05%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	259	248	507	1,40%	1,34%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	5 531	5 220	10751	29,90%	28,22%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	563	624	1187	3,04%	3,37%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	1 285	2 100	3385	6,95%	11,35%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedő társadalmi folyamatokra utaló másik adat a gyermekek és fiatalok alacsony reprezentáltsága. A 2001 és 2011 évi népszámlálás adatai 115 fős csökkenést mutatnak a 15-17 éves korosztály körében. A 2020 évi adatok alapján összesen 507 fő tartozik e korcsoportokba, a 2011-es népszámlálási adatokkal összevetve 185 fővel csökkent a 15-17 éves fiatalok száma.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	3 264	2 634	123,92%
2018	3 304	2 638	125,25%
2019	3 350	2 639	126,94%

2020	3 385	2 667	126,92%
2021	3 378	2 610	129,43%
2022	3 380	2 560	132,03%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma az öregedési index, amely egyben a jövőbeni tendenciákat vetíti előre. Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősök (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja.

A vizsgált intervallumban folyamatos növekedést tapasztalhatunk a 65 éven felüliek számában, arányában a lakónépességen belül. Hat év alatt 116 fővel nőtt az időskorúak száma.

Az öregedési index másik eleme a gyermekkorú népesség aránya a lakónépességen belül. Ingadozó képet mutatnak az adatok. 2017 és 2022 években csökkent a gyermekkorúak száma. Az öregedési index az adatok alapján 8,11%-os emelkedést mutat.

Értékeink, küldetésünk

Oroszlány lakossága befogadó, egymással szemben egyre toleránsabb közösséggé vált története során. Az itt élők befogadó szellemiségükkel, kitartó munkájukkal megteremtették egy emberi, élhető, szellemi - kulturális hagyományokkal és étellel rendelkező, a gazdasági jólét potenciálját magában hordozó városi élet lehetőségét.

Oroszlány Város Önkormányzata biztosítani kívánja minden polgára számára, tekintet nélkül nemzetiségre, vallásra, nemre vagy életkorra, az egyenlő bánásmódhoz és az esélyegyenlőséghez való jogot. A szolidaritás, az igazságos esélyteremtés olyan értékek, amelyek garantálása minden oroszlányi egyén, család, közösség számára az önkormányzat alapvető célkitűzése.

Az önkormányzat az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során kiemelt figyelmet fordít a mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők helyzetére, igényeire, fontos küldetéseként fogalmazva meg az említett célcsoportok életkörülményeinek javítását és esélyegyenlőségének biztosítását.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Oroszlány település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések

érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

"A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" akcióterv (2021-2030)

Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Jelen HEP kidolgozása során figyelembe vettük azokat a hatályos városi dokumentumokat, amelyeknek egyes fejezetei az esélyegyenlőséggel, illetve diszkrimináció tilalmával kapcsolatos megállapításokat vagy javaslatokat tartalmaznak. Ezek az anyagok a hasonló témával foglalkozó országos koncepciókra építenek, illetve a fentebb hivatkozott joganyagok alapján készültek.

Az anyagok egyes, vonatkozó fejezetei tartalmilag, szerkesztett formában az Esélyegyenlőségi Programba beépítésre kerültek, így a következők:

Oroszlány város Integrált Településfejlesztési Stratégiája I. Megalapozó Vizsgálat (2015)

Az integrált településfejlesztési stratégia (ITS) a városi önkormányzat által elkészített, fejlesztési szemléletű, középtávot (7-8 év) átfogó dokumentum, mely főként az Európai Unió által rendelkezésre bocsátott források felhasználását készíti elő és melynek eredményeként jelentős beruházások valósulhatnak meg. A ITS strukturáltan rendezi és mutatja be a városfejlesztési elképzeléseit, egyben ez a dokumentum jelenti az első lépést az EU forrásokhoz történő hozzáféréshez.

Oroszlány város Integrált Településfejlesztési Stratégiája II. Stratégia (2015)

Általános fő célkitűzés, hogy a város lakóinak életkörülményei, a megélhetési viszonyok, a városi élet körülményei, mint a komfortosság, az esztétikai minőség, az egészséges és biztonságos környezeti feltételek jelentősen és tartósan javuljanak úgy, hogy a fejlesztési erőforrások tartósan fennmaradjanak. A stratégia a város középtávú fejlesztési irányait, célrendszerét, az ezek elérése érdekében tervezett beavatkozásokat, továbbá a megvalósítás és nyomon követés eszközeit és módszereit rögzíti. Legfontosabb célja, hogy stratégiai tervezés eszközeivel segítse elő a következő 7-8 év városfejlesztési tevékenységeinek eredményességét.

Antiszegregációs Program- Oroszlány város Integrált Településfejlesztési Stratégiája II. Stratégia (2015) 3. fejezete

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése Oroszlány számára is az egyik legfontosabb célkitűzés. Alapfeltétele, hogy mindenki számára egyenlően legyen biztosítva az oktatás, a munkavállalás, a lakhatás és az alapvető infrastrukturális ellátáshoz való hozzáférés. Ennek érdekében törekedni kell a már meglévő szegregátumok felszámolására és további szegregátumok kialakulásának megakadályozására. A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése és ezen belül a területi vagy más típusú szegregáció feloldása Oroszlány számára a fenntartható városfejlődés egyik záloga. E célok elérése érdekében fogalmazza meg a dokumentum intézkedési tervét.

Oroszlány Város Önkormányzatának Gazdasági Programja (2020-2024)

A programban alapelveként került megfogalmazásra az, hogy olyan célokat kell találni, amelyek nem osztják meg a város lakóit, hanem amivel a legtöbben egyet tudnak érteni. Hangsúlyosabban kell foglalkozni az ifjúsági és családbarát helyi beavatkozásokkal, fejlesztésekkel. A települési polgárok és gazdálkodó szervezetek közösségeinek érdekeit képviselő civil szervezeteket partnernek kell tekinteni a városi célok formálása és meghatározása során.

Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió Felülvizsgálata (2016)

A koncepció meghatározza a szociális szolgáltatások fejlesztésének alapelveit, irányait, céljait, amelyeket a település a szociális szolgáltatások biztosítása, fejlesztése során követ, illetve amelyekkel orientálni kívánja a szociális szolgáltatások fejlesztésének további szereplőit. Részletezi azokat a konkrét célkitűzéseket, amelyeket a szociális szolgáltatások biztosítása során az önkormányzat érvényesíteni kíván. Intézkedési tervben fogalmazza meg a feladatokat annak érdekében, hogy a szociális szolgáltatások szükségletekhez igazodó ellátásokat nyújtsanak a város lakóinak.

A város által kitűzött célok megvalósulásához különböző Európai Unió pályázatok által biztosított források is hozzájárulnak:

Oroszlányi szegregációban élők esélyegyenlőségi lehetőségeinek javítása (TOP_PLUSZ-3.1.2-21-KO1-2022-00001)

Önkormányzat 2023 októberében lezárt pályázata, a TOP-5.2.1-15-KO1-2016-00001 azonosító számú, „KAPU – Az oroszlányi szegregációs folyamatok kezelése” című ESZA projekt folytatására került benyújtásra. A pályázat a megkezdett munka továbbvitelét segíti, amellyel a szakemberek a szociális munka módszereivel és eszközeivel egyéni fejlesztés keretein belül tovább segíthetik a bevont célcsoporttagokat, valamint a közösségi csoportokon, szervezeteken keresztül fejlesztették az emberek képességét arra, hogy aktív tagjai legyenek a társadalomnak.

Oroszlányi zöldfejlesztések (TOP_PLUSZ-1.2.1-21-KO1-2022-00046)

2022. február 20-án került pályázat benyújtásra 300 millió Ft összegű forrás elnyerése a Malom-tó és környékének fejlesztése érdekében. A projekt keretében a tó vízgazdálkodási kérdéseinek szakmai előkészítése is megtörténhet, ezáltal egy későbbi fejlesztés keretében a szükséges beavatkozások már megalapozott véleményre építve mutathatóak be és a pontos és lehetséges műszaki megoldásoknak rendelkezésre állhatnak. A megalapozó vizsgálatok és dokumentumok a projekt keretében elkészítendő Városi Klímastratégiában kerülhetnek kimunkálásra.

Megvalósításra kerülhet a tó körüli sétány- és közvilágítás-építés, utcabútorok telepítése, játszóeszközök telepítése képezheti a fejlesztés tárgyát, továbbá mód van a térfigyelő kamerarendszer fejlesztésére is, valamint lehetőség van a Kertalja-patak feletti gyalogos híd felújítására, kapcsolódó útépitési munkák elvégzésére, rendezvényekhez szükséges áramvételi helyek kiépítésére és a játszóeszközök árnyékolására is.

Oroszlányi Közös Önkormányzati Hivatal energetikai fejlesztése (TOP_PLUSZ-2.1.1-21-KO1-2022-00008)

A projekt keretében az épület teljes külső hőszigetelése és nyílászáró cseréje valósulhat meg, az épület tetejére napelemes rendszer kerül telepítésre. Jelen projekt költségvetésnek nem része az épülethez kapcsolódó lift építése, valamint az épület klímarendszerének modernizálása (közös, nagyteljesítményű kültéri hőcserélők telepítésével).

CULTPLAY – Interactive Thematic Parks – Innovative Use of Cultural Heritage (Interaktív tematikus parkok – a kulturális örökség innovatív használata) (SKHU/1601/1.1/209)

A projekt átfogó célja, hogy a kulturális örökségek innovatív hasznosítását lehető tevő határon átnyúló innovatív attrakciók létrehozása által vonzóbbá tegye a határtértséget. A CULTPLAY projekt stratégiai célja, hogy bevonja a helyi lakosokat, turistákat (életkoruktól függetlenül) a meglévő kulturális örökségek új módon való felhasználásába, nem csupán a kulturális örökségek látogatása és passzív megfigyelés által, hanem aktívan bekapcsolódva, hasznosítva az aktuális tematikus parkot.

A helyi identitás és kohézió erősítése Oroszlányban (TOP-5.3.1-16-KO1-2017-00003)

A projekt keretében települési, településrészi identitást erősítő közösségfejlesztési folyamatok, illetve közösségi részvételre épülő tervezési gyakorlatok alkalmazásával szabadidős, bűnmegelőzési, közlekedésbiztonsági és közbiztonsági programok valósulhatnak meg.

Az Önkormányzati Szociális Szolgálat Családok Átmeneti Otthona épületének fejlesztése (EFOP-2.2.3-17-2017-00039)

A projekt az Önkormányzati Szociális Szolgálat 38 férőhelyes Családok Átmeneti Otthona épületének fejlesztésére irányul. A fejlesztés során megvalósulhat az épület utólagos hőszigetelése, korszerű közösségi, szakmai helyiségek kerülhetnek kialakításra, amelyek alkalmasak igény szerint a szeparálódásra, vagy éppen a nagyobb csoportos együttlétre, párhuzamos programok megvalósítására.

KAPU – Az oroszlányi szegregációs folyamatok kezelése (TOP-5.2.1-15-KO1-2016-00001)

A projekt keretében Oroszlány Város Önkormányzata az Önkormányzati Szociális Szolgálattal közösen valósítja meg a Német- és Nyíres-dűlők szegregátumában élők életkörülményeinek javítására, munkaerő-piaci kvalitásainak fejlesztésére szolgáló projektet. A programban "közösségi kertet" művelnek, a szükséges munkaeszközök használatával mintaterületet kívánnak teremteni gazdálkodási tevékenység folytatásához. A projekttel kapcsolatosan 31 fő vehet részt OKJ-s képzéseken. Az előző „Telepprogramban” elsajátított ismereteken túl motorfűrészes kezelő, burkoló, raktáros, építőanyag mozgató gépkezelő, targoncavezető, személy- és vagyonőr, kézápoló- és műköröm-építő, virágkötő valamint szakács szakmát sajátíthatnak el a projektbe bevontak. A segítők egyéni fejlesztési tervek alapján nyújtanak személyre szabott segítséget a bevontaknak. Közösségi, felzárkóztató, egészségfejlesztési programok segítik a közösség fejlődését.

Az ASP projekt (KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-01196) segítségével az Önkormányzati Hivatal egységes informatikai háttérre alapozott, központi adatkezelő rendszert vezet be jogszabályi kötelezés szerint. A megvalósítás részeként az Önkormányzat az ügyintézési folyamat szabályozását, az érintett ügyek űrlapjainak elkészítését vagy testre szabását, elektronikus ügyintézési segédlet elkészítését, illetve az ügyintézők elektronikus ügyintézési kompetencia fejlesztését, helyi rendelet alkotását, valamint az érintett állampolgárok és vállalkozások tájékoztatását tervezi.

TOP-3.1.1-15-KO1-2016-00004 projekt Az Oroszlány és Tatabánya közötti kerékpárút kiépítésére vonatkozó tervek 2015-ben készültek el Szlovák - Magyar Határon Átnyúló Projekt keretében (HUSK-1301/2.3.1/0005).

Az elkészült tervek tették lehetővé azt, hogy a Komárom-Esztergom Megyei Integrált Területi Programjában is nevesítésre kerülhessen a fejlesztési elképzelés, ezáltal a Széchenyi 2020 fejlesztési program keretében 1.1 milliárd Ft támogatást nyerhessen el a nyomvonal által érintett három település a megvalósításhoz.

A Tatabánya területén haladó nyomvonal megvalósítása más finanszírozási forrásokból történhet, emiatt a Környe – Tatabánya közigazgatási területi határvonaltól kezdődően indul a jelen fejlesztés keretében kiépítendő nyomvonal. A kerékpárút Környe – Kecskéd – Oroszlány közigazgatási területén haladva csatlakozik be Oroszlány Rákóczi Ferenc út menti kerékpárútjába, amin keresztül eléri az Oroszlányi Ipari Parkot. A tatabányai szakasz az elkészült tervek szerint megteremti az összeköttetést a Dunaalmás - Tata – Tatabánya kerékpárúttal.

A TOP-1.2.1-15-KO1-2016-00008 projekt célja az Oroszlányi Bányászati Múzeum területének rendezése, korszerű fogadóépület építése, új kiállítási területek kialakítása, a meglévő tárlat interaktívvá tétele, új attrakciók fejlesztésével.

A majki volt XX-as (bánya) Akna területén található múzeum belső területén rendezett rendezvénytér és játszótér kerül kialakításra, emellett időszakos kiállítócsarnokká válik a jelenleg funkció nélküli kompresszorház.

A múzeum belső területén a volt faléz épület energetikai felújításon esik át és fűtötté válik, így a múzeum egész évben látogatható lesz. A külső területeken is több fejlesztés valósul meg, többek között a bányavárat bejáratánál kas szimuláció is kialakításra kerül. A múzeum területén a fűtetlen gépészeti épületekben is számos interaktív fejlesztés valósul meg, ahol mobil applikáció segítségével is körbejárható lesz a tárlat.

A múzeum fejlesztése során komplex turisztikai bemutató és fogadókörnyezet kerül kialakításra, elektromosautó-töltőpont, kerékpár - szervizpont, vallásturisztikai és ökoturisztikai pihenőpont is kiépül a területen. A Kamalduli Remeteség irányába a Grófi-út irányfényes megközelítési útvonallá fejlesztése valósulhat meg.

A TOP-1.4.1-15-KO1-2016-00022 projekt célja az Oroszlányi Bölcsőde eszközfejlesztése volt, mely a 156 fő ellátott gyermek gondozási körülményeinek fejlesztésére irányult.

Az épület udvarára új játszóeszközök, udvari játékok kerültek a pályázati forrásból, ezen kívül a nyári meleg okozta hatások enyhítése érdekében párapapuk, árnyékoló vitorlák, mozgatható időjárásálló, párasítható kerti pavilonok is beszerzésre kerültek.

A Bölcsőde épületén belül új bútorok (fektetők, asztalok, szekrények, szőnyegek), IKT eszközök (számítógép, CD lejátszós rádiók), háztartási gépek és eszközök, edények bővítik az eszköztárat. A csoportok új fejlesztő játékokat, csoportszobai eszközöket kaptak, így a gyermekek mind a kültéri, mind a beltéri részen ideális feltételek mellett használhatják a bölcsődét.

Az oroszlányi Önkormányzati Szociális Szolgálat villamos energia ellátásának biztosítása fotovoltaikus rendszerek kiépítésével (KEOP-4.10.0/N/14-2014-0163).

Az oroszlányi Önkormányzati Szociális Szolgálat 2014-ben nyújtott be pályázatot a KEOP-2014-4.10.0/N „Fotovoltaikus rendszerek kialakítása” című pályázati kiírásra, melynek keretében a Hajléktalan-ellátó intézményegység és a Bölcsőde tetejére kerülhetett napelemez rendszer annak érdekében, hogy a főzőkonyhával rendelkező, magas villamos energia felhasználású épületek megújuló energia felhasználásával csökkenthessék villanyszámlájukat. A projekt jól illeszkedik a város energetikai stratégiájához.

Az Oroszlányi Óváros fejlesztésének I. üteme – Élhető és Szolgáltató Városközpont létrehozása (KDOP-3.1.1/B-11-2012-0005).

Oroszlány Város Önkormányzata egy régóta fennálló problémának a kezelésére nyújtott be pályázatot 2012-ben. Értékmegőrző és funkcióbővítő városrehabilitáció a 10 000 fő feletti és 20 000 fő alatti városokban című pályázati kiírásra készült program, melynek keretében az Óváros rehabilitációjának egy új, igen látványos szakaszát kívánta elindítani.

A projekt keretében az Óváros központi helyén található volt Arany János iskola épületének és környezetének megújítása, új funkciókkal való ellátása volt a cél, mely egy összességében ~ 1,6 milliárd Ft-os nagyprojekt. A projekt befejezésének határideje 2015. január 16 volt.

A projekt keretében Oroszlányi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya új épületrészenek kialakítása, az épület akadálymentesítése, alapinfrastruktúrájának kialakítása történt meg. Az épületben került kialakításra az Oroszlányi Járási Hivatal Kormányablaka, melyhez kapcsolódóan az Oroszlányi Járási Hivatal is átköltözött az épületbe.

A projekt keretében új közterület került kialakításra a volt iskolaudvaron, 98 autó számára készült parkolóhely. A környező utcákban párhuzamos beállással tervezett parkolók, gyalogos járdák, a fásítás és a napelemez térvilágítás is funkcionál. Ugyancsak elkészült az épület főbejárata előtti térrész teljes környezetrendezése.

Az oroszlányi Nyíres és Német dűlők szegregátumának humán erőforrás fejlesztése és infrastrukturális fejlesztésének előkészítése (TÁMOP.3.6-11/1-2012-0003)

Projekt keretében a Nyíres Dűlőben került kialakításra a Csillag Szolgáltató Pont, ahol a Német- és Nyíres Dűlőkben élők kaphatnak segítséget a Szociális Szolgálat szakembereitől. A szolgáltatás a felzárkóztató programok szervezése mellett kiterjed a higiéniai lehetőségek biztosítására is (tisztálkodás, mosás), mivel az Önkormányzat saját beruházása keretében biztosította a vezetékes ivóvíz- és szennyvízhálózathoz kapcsolódást, mely a területen nem mindenhol érhető el. A projekt keretében a Borbála-telepen található Móricz Szolgáltató Ház ún. Csillagházzá került átalakításra. A felújított, akadálymentesen megközelíthető szolgáltató ház integrált lakókörnyezetben biztosította a programba bevontak részére a képzéseken, közösségi rendezvényeken való részvétel lehetőségét, emellett jelenleg is lehetőséget biztosít számos programban történő részvételre a városban élők számára. A felzárkóztató, képző programok, táborok, közösségi rendezvények, egészségügyi szűrések a pályázatban ütemezettek szerint folyamatosan valósultak meg. A pályázat keretében a tervezetten felül további képzések is megvalósításra kerültek, a képzéseken tanúsítványt szerzettek közül sokan jutottak munkalehetőséghez.

A projekt eredménye, hogy a szegregációs mutatók javultak a területen, a közbiztonság érezhetően jobb lett, ezt az Önkormányzat közvilágítás kiépítésével segítette elő. A projekt eredményeként közösségi kertészeti gazdálkodás történik a területen, melyet közmunka program keretében folyamatosan végezhetnek a bevontak. A projektzárása 2015. november 30-án valósult meg.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Oroszlány Város szociális szolgáltatása több elemében kapcsolódik a járáshoz. Önkormányzatok között kötött megállapodás alapján Oroszlányon kívül Kecskéd településen étkeztetést, Kecskéd és Kömlőd község területén házi segítségnyújtás szolgáltatását biztosítja az intézmény.

A megállapodás alapján a hajléktalan ellátás nappali melegedője Oroszlány városban és négy település (Bokod, Dad, Kecskéd, Kömlőd) lakói számára is igénybe vehető. A család- és gyermekjóléti szolgálat keretében szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el a város területén és önkormányzatok között kötött megállapodás alapján (Bokod, Dad, Kecskéd) település önkormányzatainak igazgatási területén is. Gyermekjóléti központ keretében a járás valamennyi településén hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatokat, gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot, iskolai szociális munkát, jogi-, pszichológiai tanácsadást nyújt. A családon belüli erőszak kezelését szolgáló krízisszolgáltatás a Szociális Szolgálat keretében működő Krízisközpontban az ország valamennyi településén élők, így a járásban lakók számára is elérhetőek.

Oroszlány, mint a járás székhelye egyebek mellett egészségügyi szakellátást, középfokú oktatási, közigazgatási, hatósági, kereskedelmi és egyéb szolgáltatásokat nyújt a járás települései számára.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőségi program elkészítése során felhasználásra kerültek a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete által meghatározott adatbázisok adatai, továbbá releváns (helyi, térségi, országos) kutatások adatai, az önkormányzat által gyűjtött adatok, illetve a partnerek által nyújtott adatszolgáltatás és a korábban elkészült helyi koncepciók és stratégiák adatai és elemzései is. A HEP helyzetelemzésének elkészítéséhez szükséges adatok egy jelentős részét csak az egyes célcsoportokkal kapcsolatban álló, így hiteles információt nyújtani tudó intézmények bevonásával tudtuk összegyűjteni.

Mivel az adatok nem álltak teljes körűen rendelkezésre, így a helyzetelemzés csak részben képes eleget tenni azon elvárásnak, amely szerint objektív, számszerű adatsorokból vonjon le következtetéseket. Ilyen terület a város lakóinak egészségi állapota és a fogyatékkal élők helyzete.

A településen élők helyzete, esélyegyenlőségi vizsgálata során településünkön	
A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél

0. Település szintű probléma	
Közösségi terek hiánya, illetve játszóterek, állapotának fejlesztése, valamint kültéri sportolási lehetőségek kialakítása (pl. kültéri fitness eszközök, sportpálya, futópálya, stb.)	A településen élők számára élhető és lehetőség szerint ingyenesen használható környezet kialakítása
Lakosság számára megfelelő prevenciós vizsgálatok, illetve szükség esetén orvosi ellátás biztosítása hiányos	A lakosság egészségének védelme érdekében prevenciós szűrővizsgálatok szervezése korszerű eszközökkel, szakemberekkel a településen.
Az idős és fiatal generáció közötti megértés segítése, elfogadása	Edukáció, hagyományok, tapasztalatok átadása, önségítés
Kevés a bérlakás a városban.	Bérlakás állomány növelése törekedve az akadálymentes kialakításra.
Magas arányban vannak jelen a munkanélküliek rendszerében az 50 év feletti, illetve az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők.	Az 50 év feletti korosztály, valamint az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők esélyeinek elősegítése a munkaerő piacon.
A fejlesztésre szoruló gyermekek körében egyre összetettebb problémákat diagnosztizálnak a szakemberek, az SNI diagnózissal rendelkező gyermekek száma folyamatos növekedést mutat. Mind az óvodai, mind az iskolai (általános és középiskola) oktatás során szükséges lenne az integráló pedagógusok és oktatók képzése, az együttnevelés szereplőinek érzékenyítése, továbbá az utazó gyógypedagógusok számának növelése mellett módszertani tudásuk bővítése, hiányszakon új képzettség megszerzése..	A korszerű ismeretek birtokában hatékonyabb lehet a gyermekek fejlesztése, ezáltal könnyebbé válik integrációjuk a közösségekbe, valamint a tanulásban való előrehaladásuk.
Komoly hiány mutatkozik bizonyos szakterületeken (pl. pedagógus, rendőr, orvos, stb.)	A hiányszakmák betöltésének növelése
A Családok Átmeneti Otthonának telítettsége miatt szükséges lenne újabb, hasonló körülményeket biztosító intézmény létrehozása, továbbá az átmeneti otthonban élők, krízisellátásban szolgáltatást igénybevevő családok számára tartós lakhatási lehetőség kialakításának elősegítésére van szükség.	Férőhelybővítés az átmeneti ellátást igénylők részére, továbbá a későbbi tartós lakhatás elősegítéséhez szakemberek bevonása a megélhetésre való ösztönzésre. Ezáltal a krízishelyzetben élők családjai kevésbé sérülhetnek.
Oroszlányon áthaladó nagymértékű forgalom jelentős számú baleset előidézője. Ennek oka a településen az elkerülő út hiánya. A jelentős forgalom (teher és személyautó) okozója a várost az ipari parkkal összekötő út terheltsége, amelynek kiváltására elkerülő út kialakítása szükséges.	Elkerülő út kialakítása, tehermentesítés, balesetmentes közlekedés elősegítése
A városban több parktó (Malom-tó, Állomási-tó) található, ezek alulhasznosítottak, funkciójuk átgondolásra szorul. Ennek érdekében azok rendezése indokolt, valamint	Rendezett parktavak, közösségi terek kialakításával

rehabilitációja szükséges. A vízutánpótlás, valamint vízáramlás, levegőztetés megoldása szükséges a szűkös vízutánpótlás miatt. A szennyvíztisztító telep által kibocsátott víz hasznosításának lehetőségének feltérképezése és becsatolása a Malom-tó vízutánpótlása érdekében. Továbbá a parktavak körül található lakóövezeti részeken élők számára közösségi terek (utcabútorok, hulladékgyűjtő edények, közvilágítás, rekreációs lehetőség - kültéri fitneszeszközök , futópálya, ping-pong, petanq-pálya telepítése, napozó dekkek stb. - kialakítása javasolt. Esetlegesen szolgáltatás telepítése (pl. csónakkölcsönzési lehetőség a Malom-tavon), kiépítése. Az Állomási-tó esetében záportározó kialakításának lehetőségének megteremtése, utcabútor telepítése, illetve egyéb funkciókkal történő felruházása javasolt.	
A településen az utak állapot nem megfelelő, helyenként töredezett a burkolat, megsüllyedt,	Új útburkolat kialakítása
Hagyományörző, helyi identitást erősítő programok megszervezéséhez szükséges források hiánya	Pályázati forrás felhasználásával meglévő, illetve új rendezvények megszervezése
Testvér-települési kapcsolatok fenntartásához, továbbfejlesztéséhez szükséges forráshiány	Testvér-települési kapcsolatok fenntartása
Művelődési Központ energetikai korszerűsítése nem megoldott (fűtés korszerűsítés, napelem), illetve belső tereinek, kiszolgáló helyiségei (pl. vizes blokkok) elavultak,	Művelődési Központ energetikai felújítása fűtés korszerűsítéssel, napelemrendszer kiépítésével, illetve egyes belső tereinek megújítása, hogy korszerű, megfelelő élményt, illetve szolgáltatást nyújthasson a szolgáltatást igénybe vevők számára.
A Hivatal épülete korszerűtlen, külső szigetelés és a nyílászárók cseréje indokolt	A Hivatal épületének energetikai korszerűsítése és akadálymentesítése, ügyfélbarát környezet kialakítása pályázati forrás felhasználásával
Járdák állapota nem megfelelő, több helyen balesetveszélyes - járda burkolatok töredezettek	Pályázati forrás felhasználásával meglévő járdák felújítása, új járdák építése
Hajléktalanszálló új helyszínre telepítése és az időseket ellátó intézmény bővítése indokolt	Hajléktalanszálló kialakítása új területen, időseket ellátó intézmény bővítése, meglévő vagy új telephelyen
Település központjában egyes helyeken nem megoldott a gyalogosok átkelési lehetősége, ezért balesetveszélyes a közlekedés. A Benedek EGYMI épülete gyalogosan nem közelíthető meg biztonságosan gyalogátkelőhely hiányában, az intézmény környezetének közlekedésbiztonsága nem megfelelő.	Gyalogátkelőhely kialakítása a település központjában és a Benedek Elek EGYMI oktatási intézményénél (a korábban elkészített tervdokumentációnak megfelelően), továbbá lehetőség szerint elektromos jelzőlámpák telepítése a gyalogos átkelőnél
A település közigazgatási területén elhelyezett illegális szemét felszámolása nem megoldott	A település közigazgatási területén elhelyezett illegális szemét felszámolása
A település iparterületén az úthálózat elavult, állapota leromlott, illetve a víz- és csatornahálózat állapotának javítása és	A település iparterületén az úthálózat felújítása, víz- és csatornahálózat állapotának javítása és kapacitásbővítése

kapacitásbővítés szükséges	
A lakosság bizonytalan a környezettudatos magatartási formákban	A lakosság körében a környezettudatos életmód elterjedése, kevesebb illegális szeméthelyezés, növekvő zöldfelületek
A település egyes részein a közvilágítás állapota nem megfelelő	A közvilágítás állapotának javítása, közvilágítás korszerűsítése fenntarthatóság, energiatakarékosság figyelembe vételével
A településen lévő csapadékvíz elvezetésére szolgáló hálózat felújítása, tisztítása indokolt, egyes helyeken a kiépítés szükséges. A településen a csapadékvíz elvezetés nem teljesen megoldott	Csapadékvíz elvezetésének megfelelő kiépítése - vízelvezető árkok tisztítása, mélyítése
Az iskola és az óvoda környezetében, illetve lakókörnyezetben, a biztonságos közlekedés nem megoldott, parkolóhely hiánya miatt.	Parkolóhelyek kialakítása az iskolai és az óvoda közelében, lakókörnyezetben.
A településen nincs teljesen kialakítva kerékpárút, kerékpárúthálózat kiépítése indokolt, illetve Bokod felé történő kialakítása javasolt	Az egész településen kerékpárút kialakítása, illetve a települések közötti hálózat kialakítása
Az orvosi rendelő állapota nem megfelelő, korszerűtlen	Orvosi rendelő belső felújítása
Kerékpár- és gyalogtúrák szervezése a lakosság számára a szabadidő hasznos és biztonságos eltöltése érdekében.	Az egészséges életmód, valamint a közlekedésbiztonságra való figyelemfelhívás elősegítése minden célcsoport tekintetében.
Korszerűtlen, gondozatlan zöldterületek a település egyes részein	Meglévő és újabb területek fásítása, virágosítása, kipusztult fák, bokrok, virágok pótlása, esetlegesen utcabútorok cseréje, elhelyezése a településkép szebbé, vonzóbbá tétele érdekében.
A település jelenleg nem rendelkezik megfelelő kapacitású főzőkonyhával, ezáltal nem tudja ellátni a település intézményeinek (óvodák, általános és középiskolák, szociális intézmények) étkeztetési feladatait. Meglévő főzőkonyha átalakítása, kapacitásbővítése szükséges.	A település intézményeinek teljeskörű kiszolgálása.
A településen egyre inkább növekszik az idősök száma, az ellátórendszerben képzett ápolók szükségesek. Továbbá az óvodák és iskolák pedagógushiánnyal küzdenek. A növekvő sajátos nevelésű igényű gyermeklétszám, illetve különféle magatartászavarral, beilleszkedési problémával küzdő gyermek fejlesztéséhez szükséges a képzett gyógypedagógus, pedagógiai asszisztens stb.	Növelni a képzett ápolók, pedagógusok számát a település szociális és oktatási intézményeiben.
Az Oroszlány-Tatabánya vasútvonal egyes állomásainak (köztük az oroszlányi), valamint az Oroszlányra érkező helyközi autóbuszok jelentős része nem akadálymentesített.	A Fogyatékkal élők, idősek, babakocsival közlekedők esélyegyenlőségének javítása a helyközi tömegközlekedésben.
Késedelmes betegszállítás miatt megghiúsuló orvosi időpontok ellátatlanságot okozhatnak.	A betegszállítási szolgáltatás javítása, betegek megfelelő időben történő szállítása, ezáltal a szükséges ellátáshoz való hozzásegítéssel a beteg időben kezelhető.
A lakosság nem, vagy kevésbé ismeri a helyi	Az érzékenyítés hatására a közömbösség enyhül,

esélyegyenlőségben érintett csoportokat és problémáikat.	civilek bevonásával egyes problémák enyhíthetők.
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége	
A mélyszegénységben élők és a romák számára a munkaerőpiacra való visszailleszkedés nehézséget okoz. Nem rendelkeznek piacképes végzettséggel, készségekkel, illetve a társadalomba való integrálódáshoz szükséges ismeretekkel.	A munkaerőpiacra való visszatérés, illetve a társadalomba való integrálódás.
negatív családi szocializációs minta miatti differenciák, beilleszkedési zavarok	Sikeres reszocializáció, személyiségfejlődés, készségfejlesztés, egészségügyi prevenciós programok szervezése
A Nyíres- Német dűlőkben élők lakhatási színvonalának alacsony szintje közegészségügyi problémák táptalaja	Egészségesebb életkörülmények, életmód javítja az életminőséget, a gyermekek pozitív szocializációját is segíti
A dűlőkben élők közösségének fejlődése, társadalmi kohéziója továbbra is támogatást igényel	A helyi közösség tagjai jobban figyelnek egymásra, nehézségeik megoldásában építenek a közösségben rejlő erőkre, nőnek esélyeik
A Nyíres- és Német dűlőben élők életminőségének javítását segíti a "Csillag" Szolgáltató Pont, azonban az épület fejlesztése szükséges, az állapota romlik, illetve a használt eszközök avulnak.	A Szolgáltató Pont alkalmas legyen az Integrált Területfejlesztési Stratégiában javasolt Biztos Kezdet Ház kialakítására, amelyet a jelenlegi jogi szabályozások nem tesznek lehetővé. Az épület átalakítása szükséges, illetve lehetőség szerinti bővítése. Szükséges a mosógépek cseréje, egyéb eszközök beszerzése. Emellett több, egyéb szolgáltatás fogadására (pl. jogi segítség, egyéb rendezvények) is alkalmassá kellene tenni, mivel a jelenlegi épület ebben formájában erre alkalmatlan.
Hátrányos helyzetű gyermekek tanulmányi lemaradása, lemorzsolódása	A tanodák hátrányos helyzetű gyerekeknek segítenek a tanulásban, felzárkózásban. Az iskolai órák után a gyerekek a tanodába mennek, ahol szakképzett pedagógusok, szociális munkások irányításával tanulnak, játszanak, valamint a fejlődésüket szolgáló hasznos tevékenységekkel töltik az időt. A fenti tevékenységek segítik a gyermekek felzárkózását társaikhoz, tanulmányi eredményeik javulnak, ezáltal lemorzsolódásuk elkerülhetővé válhat. A hasznos tevékenységek a társadalmi beilleszkedést, személyiségfejlődést segítik.
II. A gyermekek esélyegyenlősége	
Felvilágosító jellegű prevenciós programok indítása (pl. droghasználat, dohányzás, családon belüli erőszak, szexuális felvilágosítás, közlekedésbiztonsági és bűnmegelőzési programok, érzékenyítés fogyatékkal élők elfogadására). Egyes programok újraindítása: "Lányból nővé", és "Ciki a cigi!".	Csökken a különböző veszélyeknek kitett gyermekek száma, értékek épülnek be személyiségükbe, melyekkel könnyebben vehetik az akadályokat
A dűlőkben tapasztalható környezeti és szocializációs körülmények miatt magas a behozhatatlan hátránnyal induló gyermekek	A hátrányos helyzetű gyermekek számának csökkenése, szocializációs hátrányaik csökkenése

száma	
Az SNI tanulók egyre összetettebb problémával küzdenek, számukra a magas osztálylétszám nem teszi lehetővé az eredményes előrehaladást. A kisebb létszámú osztályok, illetve évfolyamonként, alsó tagozaton a minimum létszámhoz közeli osztályok indításának engedélyezése csökkentené a tanulási kudarcokat, a lemorzsolódást. Szükségessé vált speciális nevelést, oktatást igénylő (pl. autista) gyermekek részére önálló osztályok kialakítása, protetikusan környezet létrehozása.	A törvényi minimum létszámmal működő osztályokban nagyobb eséllyel kezelhetők a gyermekek viselkedési problémái, autizmussal élő gyermekek szociális, kommunikációs nehézségei, illetve a sajátos nevelésű igényűek részére több figyelem jut a tananyag elsajátítására, egyéni fejlesztésre. Az alacsonyabb létszámú osztályok a fenti hátránnyal nem küzdő gyermekek részére is ideálisabb lehetőséget biztosítana a tananyag elsajátításában.
A 2020-21-es pandémiás időszakban elsősorban a mélyszegénységben élő és roma családokból származó gyermekek háttérbe szorultak az online oktatás bevezetése következtében. Jelentős azon gyermekek száma, ahol a tananyag elsajátításához pedagógus segítsége szükséges, amelyet rendszeres korrepetálással lehetne orvosolni. Az általános iskolákban szükséges lenne az ebből a környezetből érkező gyermekek számára egy-egy fő alkalmazása (szociális munkás/pedagógiai asszisztens).	Az érintett gyermekek felzárkózásának elősegítése
Az alacsony jövedelmi viszonyok között élők általános és középiskolás gyermekeket nevelő szülők nem rendelkeznek megfelelő informatikai eszközökkel a gyermekek tanulmányainak folytatásához.	Eszközök biztosítása
A településen a bölcsőde kapacitása kevés	A helyi bölcsőde kapacitásának növelése
Az óvoda udvarán lévő játszótér elavult	Óvoda udvarán lévő játszótér cseréje, bővítése
Ifjúsági Klubhelyiség és E-sport lehetőségek hiánya	Ifjúsági Klubhelyiség és E-sport lehetőségek biztosítása a helyi fiatalok számára
Úszásoktatás részben elérhető a településen, azonban a különböző korosztályok számára biztosított szolgáltatás kiszélesítése szükséges, melyhez a forrás korlátozottan áll rendelkezésre. Az úszásoktatást megkönnyítené, azonban hiányzik a tanmedence a településen, amely főként a gyermekek (óvodások, kisiskolások) esetén szükséges lenne. A jelenlegi úszómedence sekélyebb része is több esetben mély a gyermekeknek, illetve vize hideg. A "jakuzzi" használata bár megoldási lehetőség, azonban az uszoda vendégeit zavarja.	Úszásoktatás és vízbiztonság elérhetőségének biztosítása különböző korosztályok számára fontos, amelyhez tanmedence megépítése szükséges.
A gyermekek számára nyári táborok, napközis foglalkozások részben biztosítottak	A gyermekek szünidőben hasznos tevékenységgel töltik el idejüket, biztonságos, támogató környezetben, felügyelet alatt vannak
A bölcsőde, illetve az óvoda több tagintézményénél probléma a tető beázása, ez a Brunszvik, illetve a Táncsics óvodánál problémás. A bölcsőde esetében a régi épületrész lábazata is sérült.	A gyermeket fogadó intézmények korszerűsítése, amellyel a korábbi beázások elkerülhetők lesznek.

Nyugdíjas, illetve nyugdíj közeli gyermek házi orvosok látják el a településen a gyermekeket. Biztosítani kell a gyermekek jövőbeli egészségügyi ellátását, ezért a közeljövőben visszavonult gyermekorvosok helyére aktív korú gyermek házi orvosok "bevonása" szükséges.	Gyermekek egészségügyi ellátásának folyamatos biztosítása.
Az oktatási intézményekben (óvoda, iskola) pedagógushiány mutatkozik, továbbá rohamosan nő a beilleszkedési, tanulási vagy magatartási nehézséggel küzdő, illetve sajátos nevelési igényű gyermekek száma. Ez felveti a további gyógy- és fejlesztőpedagógusok alkalmazását. Emellett a pedagógusok mellett megfelelő számú pedagógiai és gyógypedagógiai asszisztensek biztosítása szükséges tekintettel az SNI státuszú, valamint beilleszkedési, tanulási vagy magatartási nehézséggel küzdő gyermekekkel való foglalkozások biztosítása érdekében. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel való foglalkozáshoz megfelelő óraszámú szociális segítők biztosítása. Lehetőség szerint a pedagógiai, illetve gyógypedagógiai asszisztensek beiskolázása, illetve további szakemberek rendszerbe történő "vonzása" szükséges.	A pedagógushiány mérséklése az oktatási intézményekben, ezáltal a gyermekek oktatásának, fejlesztésének folyamatos biztosítása az oktatási intézményekben.
Szükséges lenne a védőnők (területi és iskolai) számának növelésére.	Megfelelő számú, képzett védőnő biztosítása a településen.
A Brunszvik Teréz Óvoda a legnagyobb a településen, 10 csoportjának nincs tornaterme, csak egy tornaszobája. A tornaszoba rendkívül kicsi és az SNI fejlesztés miatt állandóan használatban van. A gyermekek mozgásfejlődéséhez szükséges lenne a saját tornaterem léte.	Tornaterem létrehozása, amely a gyermekek mozgásfejlődéséhez szükséges.
A Benedek Elek EGYMI jelenlegi épülete már nem tudja biztosítani a megnövekedett igényeknek megfelelően az ellátást, tantermet, fejlesztő helyiségeket, közösségi tereket, kiszolgáló helyiségeket hiányában.	Hosszú távon helyben legyen biztosított az oroszlányi és környező településen élő gyermekek gyógypedagógiai ellátása. Biztosított legyen egy az ellátásukra alkalmas épület, mely lehetővé teszi a férőhelyek számának növelését és biztosítja a gyermek számára a nevelésükhöz, oktatásukhoz szükséges feltételeket. Az épület infrastrukturális fejlesztése fenntartói támogatással valósulhatna meg, pályázati források, támogatók bevonásával.
III. A nők esélyegyenlősége	
Nagy a látencia az erőszakot elszenvedett nők körében	Kevesebb erőszak érje a nőket a családon belül és kívül.
A munkaerő-piacra való visszailleszkedés nehézkes a kisgyermekes édesanyáknak. Ennek egyik legfontosabb oka, hogy a munkáltató által	Lehetőség szerint atipikus munkarendek kezdeményezése a munkáltatóknál (pl. "gyermekes műszak", részmunkaidős

meghatározott munkaidők (pl. többműszakos munkarend) nem, vagy nehézkesen összeegyeztethetők kisgyermek(ke)t nevelő anyának. Továbbá több esetben a gyermeket fogadó ellátó szerv nyitvatartási ideje (bölcsőde, óvoda, iskola) merevek.	álláshelyek), illetve a gyermekellátó szociális és oktatási intézményekkel való egyeztetés azok nyitvatartási idejének csúsztatásáról, amely segíti a kisgyermekes anyák elhelyezkedését.
IV. Az idősek esélyegyenlősége	
Az idősek növekvő létszáma miatt kevés a szociális és egészségügyi ellátási lehetőség,	Idősek bevonása, szerepük erősítése, igény szerinti szolgáltatások biztosítása, fejlesztése (szociális, egészségügyi, közösségi, stb.)
A mindennapokban segítségre szoruló idősek számára bentlakásos gondozási lehetőség száma korlátozott.	Az időseknek lehetősége legyen a településen a tartós bentlakásos ellátáshoz
Kommunikációs hiányosság, információ hiány	Minél több idős élvezze az internethasználat előnyeit
A 2020-2021-es évben a pandémia kapcsán már kialakult egy segítő szolgálat, amely az időseknek nyújtott segítséget az ügyintézésben, szükséges bevásárlásban. Az ezt követő időszakban vizsgálni kell a senior segítő szolgálat fennmaradásának lehetőségét, önkéntesek, civil szervezetek bevonását, esetlegesen az Önkormányzati Szociális Szolgálat munkatársai számának növelésével, akik már nyújtanak hasonló jellegű szolgáltatásokat (pl. házi segítségnyújtás).	Az idős korosztály ellátásának segítése.
Az Önkormányzati Szociális Szolgálat ellátási helyeinek felújítása, korszerűsítése szükséges a megfelelő ellátási környezet, illetve gazdaságos működtetés lehetőségének megteremtése céljából.	Korszerű, megfelelő színvonalú, gazdaságos működtetésű épületek létrehozása.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége	
A településen lévő közintézmények akadálymentesítése részben megoldott (pl. polgármesteri hivatal, gimnázium, óvoda, stb). Több esetben hiányzik a lift az adott intézményben, amellyel a kívánt szolgáltatás nem elérhető a mozgáskorlátozott, illetve más fogyatékkal élők számára (pl. vakok és gyengénlátók) a kontrasztos irodai/helyiség kialakítás, illetve taktilis vezetősáv hiánya okoz megközelítési nehézséget. A köztereken is sok esetben hiányzik a taktilis vezetősáv.	Minden, a városban élő fogyatékkal élő személy (gyermek, felnőtt) hozzáférhessen a megfelelő szolgáltatásokhoz. Amennyiben az adott intézményben nincs még lift, annak kialakítása szükséges, illetve komplex akadálymentesítésre való törekvés a közintézményekben, illetve köztereken (pl. járdákon).
A lakosság közömbössége, segítőkészségének hiánya megnehezíti a fogyatékkal élők önmagában is nehéz helyzetét.	Érzékenyítéssel a település lakossága és a munkáltatók a fogyatékkal élők megértése erősíthető, a velük szembeni viselkedés javítható.
Jelenleg nem található ilyen ellátás a településen, azonban a szükséges lenne.	Fogyatékosok számának növekedése miatt nappali ellátóhely és lakóotthon kialakítása Oroszlányban, amellyel az érintett családok és ellátottak életminősége javulhat.
Csekély a lehetőség a fogyatékkal élők helyi foglalkoztatására	A fogyatékkal élők helyi foglalkoztatási lehetőségének javítása, akkreditált munkahelyek

	létrehozásával.
A fogyatékkal élők elektromos mopedjeikkel jogszabály szerint nem használhatják a kerékpárutat, míg az elektromos kerékpárral közlekedők igen. A fogyatékkal élők számára fenntartott parkolóhelyeket sok esetben arra jogosulatlanok foglalják el.	A kerékpárút használatának jogi lehetőségének megteremtése e az elektromos mopeddel közlekedők számára, illetve a fogyatékosok számára fenntartott parkolóhelyek gyakoribb ellenőrzésével kevesebb szabálytalankodó.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénység fogalma a tudományos életben is többféle tartalommal bír. Az elemzők egy része a szegénységet leszűkítve vizsgálja, és jövedelmi, illetve anyagi szegénységről beszél.

A szegénységnek nincs mindenki számára elfogadott, örökérvényű definíciója. Az Európai Unióban a szegénység mérésére egységes indikátorrendszert használnak. Az indikátorrendszer jelenleg négy területet fog át, melyek egyrészt a gazdasági, társadalmi és demográfiai változásokat mérik, továbbá a társadalmi befogadásra, a nyugdíjakra és az egészségügyi helyzetre vonatkoznak.

A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik

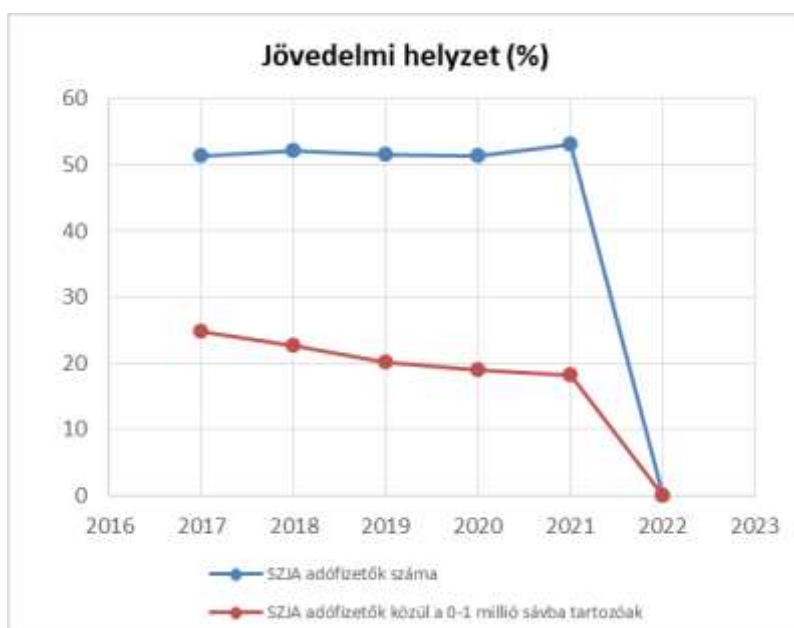
Napjainkban egyre gyakrabban használt új fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerővel kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között szocializációs különbségek, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és gyakran súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A mélyszegénység hatása a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A népesség gazdasági helyzetére az adózók száma és aránya, valamint a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számára vonatkozó adatok ismeretében lehet következtetni. A rendelkezésünkre álló adatok alapján pozitív tendencia látható az adófizetők számának tekintetében. Az utolsó év adathiányai miatt azonban nem kapunk pontos képet sem a mélyszegénységben élőkre, sem magára a város lakóira vonatkozóan.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2017	51,31	24,87
2018	52,06	22,67
2019	51,46	20,05
2020	51,35	18,93
2021	53,03	18,11
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma 2017 és 2021 között folyamatosan csökkent. Sajnálatos, hogy 2022. évre vonatkozásunkban nincs adatunk, így csak az ismert mutatókat jelenítjük meg.

Öregségi nyugdíjban részesülők megoszlása						
Oroszlány (3076)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak (fő)	1307	1281	1302	1250	1203	n.a.
Öregségi nyugdíjban részesülő nők (fő)	2300	2329	2360	2326	2286	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Az emberek számára a munkavégzés nem egyszerűen jövedelemszerzési tevékenység, hanem szociális jelentősége van. A munkavégzés és intézményei az élet egészének legalapvetőbb szervezői közé tartoznak a modern társadalmakban. A munkajövedelem hiánya és a transzferjövedelmek ennek következtében bekövetkező fokozódó aránya a háztartások bevételeiben a mélyszegénység kialakulásának és konzerválódásának egyik legfőbb oka. A munkanélküliek több alapvető dologtól is megfosztva vannak mint a munka-jövedelem, amikor nincs munkahelyük. A megváltozott élethelyzet hatással van az emberek egészségi állapotára, önértékelésére, társas kapcsolataira és a társadalmi- közösségi aktivitásra.

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

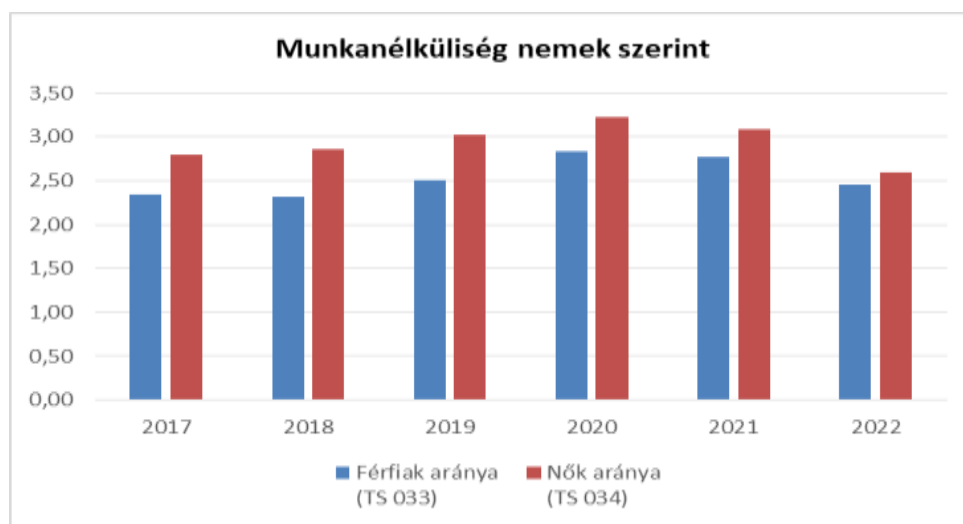
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

A következőkben a településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

A településen nyilvántartott álláskeresők aránya 3% alatti, a 2017-2022 közötti időszakban folyamatosan csökkent. Ekkor 2,53%-os volt a munkanélküliségi ráta. Azonban megfigyelhető, hogy a nők aránya magasabb a férfiakéhoz képest nyilvántartott álláskeresők körében. Az eredmények mellett nem elhanyagolható, hogy jelen vannak a településen azok az álláskeresők is, akik nem jelennek meg a rendszerben, vagy már kiestek a Járási Hivatal látóköréből

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népesség		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	2,34	2,80	2,57%
2018	2,32	2,86	2,59%
2019	2,51	3,02	2,77%
2020	2,83	3,22	3,03%
2021	2,77	3,08	2,93%
2022	2,45	2,60	2,53%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők számát évenkénti korcsoportos bontásban tekintve látható, hogy szinte minden korosztályban csökkent a rendszerben jelentkező személyek száma. E szerint a 20 éves vagy alatti korosztály aránya a legalacsonyabb a munkaképes korúak körét tekintve. 2022 évben láthatóak legnagyobb arányban a rendszerben, ekkor 3,95%-ban vannak jelen.

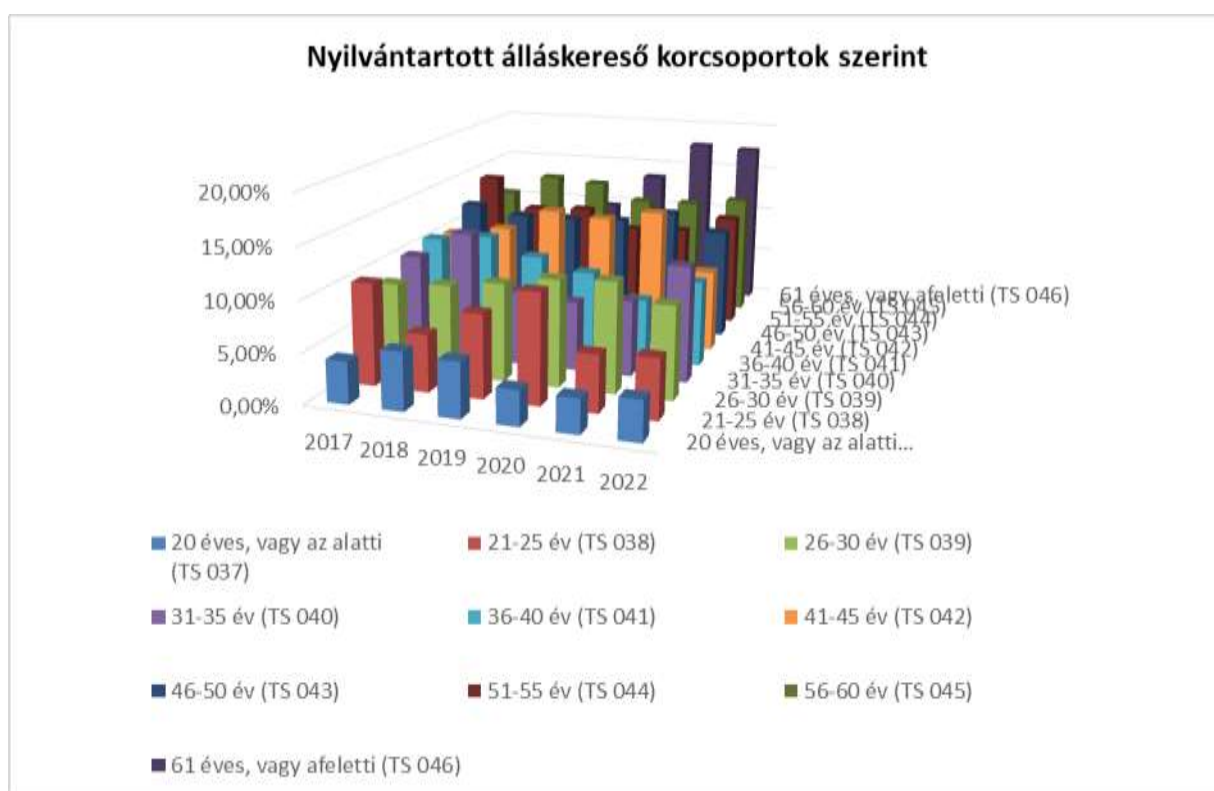
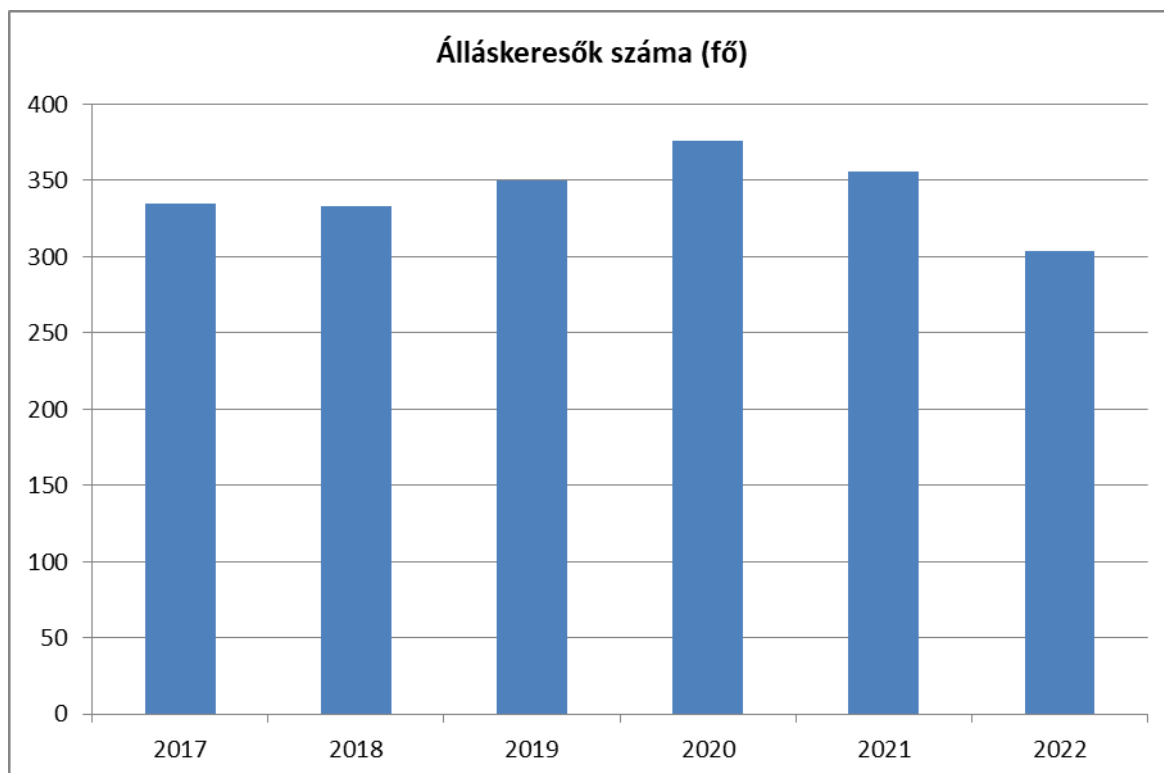
A 21-25 éves korosztályt tekintve a legjelentősebb csökkenés a nyilvántartott álláskeresők számában. 2017-ben még 10,15% volt a jelenlétük, míg 2022-ben ez 5,92%.

2017-től a 36-40, 41-45 és 46-50 év közöttiek csoportjában csökkent az évek során a nyilvántartott álláskeresők aránya. Vélhetően ők azok, aki közül többen rendelkeznek valamilyen szakmával, illetve van már munkatapasztalatuk, könnyebben el tudnak helyezkedni.

Az 56-60 év közöttiek arányában kismértékű növekedés látható, azonban 61 éves, vagy afeletti korosztály elhelyezkedési esélyei a legrosszabbak, számuk jelentősen megnövekedett 2017 évhez képest, amikor 26 fő volt a nyilvántartott álláskeresők száma, ezzel szemben 2022-ben már 53 fő, számuk tehát megkétszereződött. A korosztályba tartozók valószínűleg a nyugdíjjogosultságuk elérésével fognak csak az álláskeresői rendszerből kilépni.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	335	333	350	376	356	304
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	14,00	19,00	19,00	13,00	12,00	12,00
	%	4,18%	5,71%	5,43%	3,46%	3,37%	3,95%
21-25 év (TS 038)	Fő	34,00	19,00	29,00	41,00	20,00	18,00
	%	10,15%	5,71%	8,29%	10,90%	5,62%	5,92%
26-30 év (TS 039)	Fő	29,00	30,00	34,00	40,00	39,00	28,00
	%	8,66%	9,01%	9,71%	10,64%	10,96%	9,21%
31-35 év (TS 040)	Fő	34,00	43,00	26,00	26,00	27,00	35,00
	%	10,15%	12,91%	7,43%	6,91%	7,58%	11,51%
36-40 év (TS 041)	Fő	36,00	38,00	34,00	32,00	22,00	26,00
	%	10,75%	11,41%	9,71%	8,51%	6,18%	8,55%
41-45 év (TS 042)	Fő	34,00	37,00	47,00	49,00	50,00	25,00
	%	10,15%	11,11%	13,43%	13,03%	14,04%	8,22%
46-50 év (TS 043)	Fő	41,00	38,00	40,00	44,00	46,00	34,00
	%	12,24%	11,41%	11,43%	11,70%	12,92%	11,18%
51-55 év (TS 044)	Fő	48,00	37,00	40,00	36,00	35,00	35,00
	%	14,33%	11,11%	11,43%	9,57%	9,83%	11,51%
56-60 év (TS 045)	Fő	39,00	46,00	47,00	44,00	42,00	38,00
	%	11,64%	13,81%	13,43%	11,70%	11,80%	12,50%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	26,00	26,00	34,00	51,00	63,00	53,00
	%	7,76%	7,81%	9,71%	13,56%	17,70%	17,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

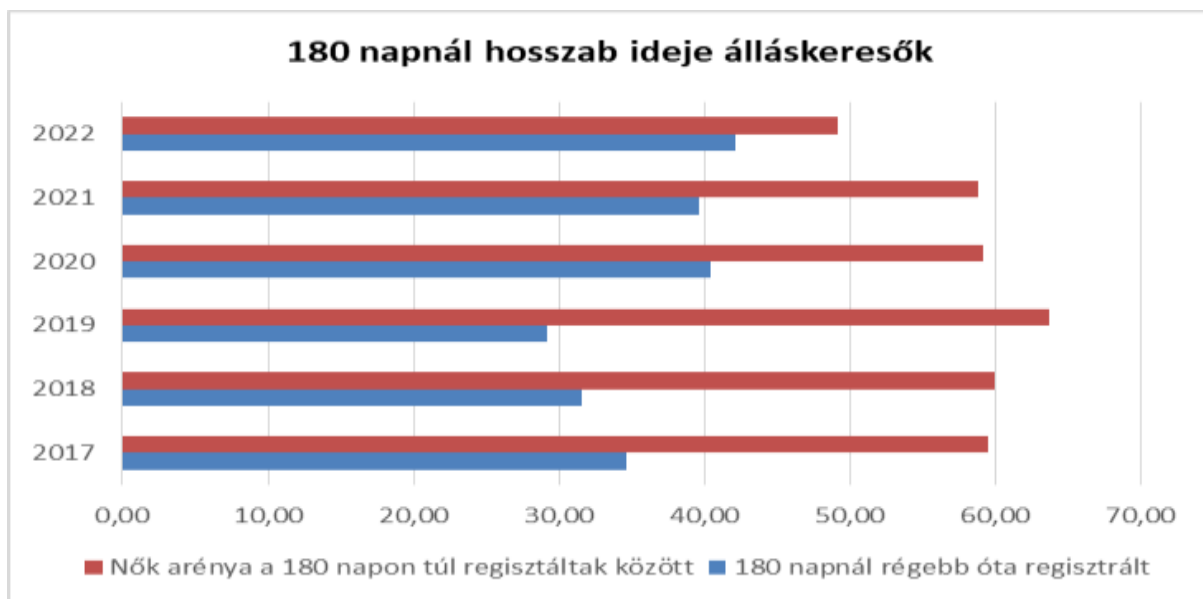

A nyilvántartásban tartósan bent lévő álláskeresők száma a vizsgált időszakban csökkent. Azonban a munkanélküliség csökkenése mellett is maradnak olyan személyek, akik életkoruk vagy/és egészségi állapotuk és/vagy mentális állapotuk miatt nehezebben elhelyezhetőek, kevésbé keresettek a munkaerőpiacon. Többen közülük még a közfoglalkoztatási programokba sem vonhatóak be.

A férfiak és a nők számát tekintve, a férfiaknál kismértékű növekedés tapasztalható, míg 2017-ben 34,63% volt az arányuk, addig 2022-re ez 42,11% lett. A nők esetében 10%-os csökkenés látható, a 2017-es év 59,48%-ról 49,22%-ra csökkent 2022-ben az arányuk.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	34,63	59,48
2018	31,53	60,00
2019	29,14	63,73
2020	40,43	59,21
2021	39,61	58,87
2022	42,11	49,22

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

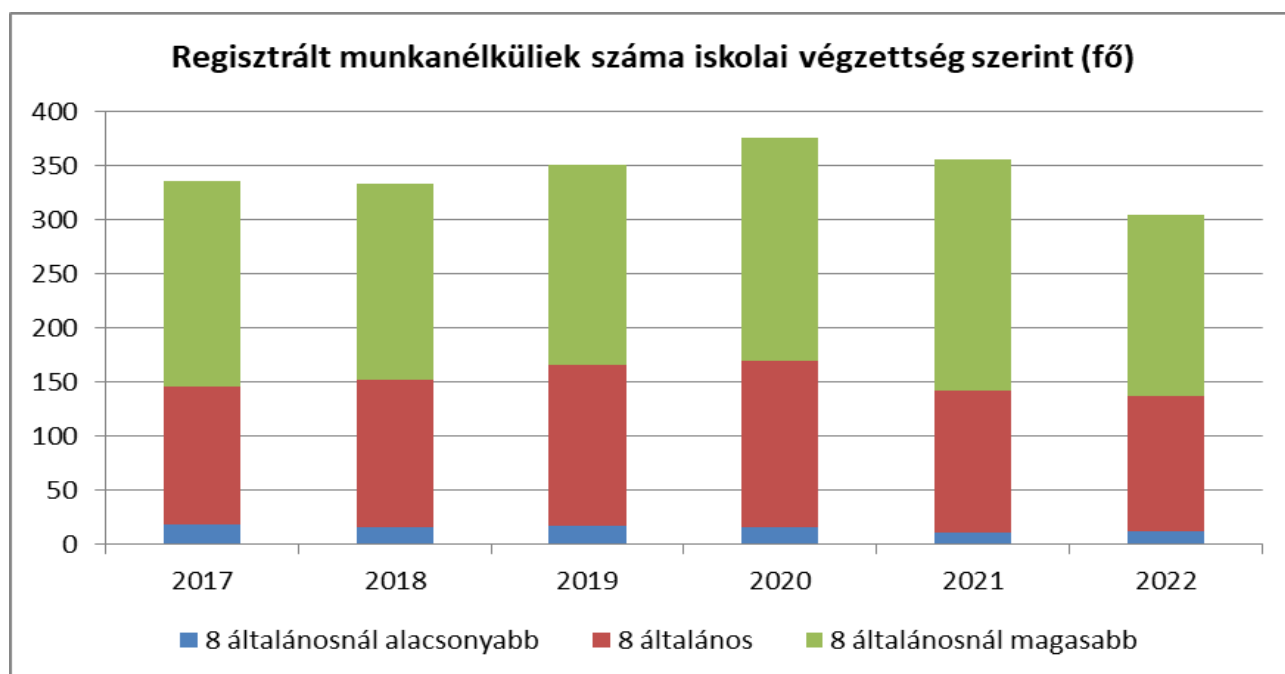

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	335	18	5,37%	128	38,21%	189	56,42%
2018	333	15	4,50%	137	41,14%	181	54,35%
2019	350	17	4,86%	148	42,29%	185	52,86%
2020	376	15	3,99%	154	40,96%	207	55,05%
2021	356	11	3,09%	131	36,80%	214	60,11%
2022	304	12	3,95%	125	41,12%	167	54,93%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A megadott népszámlálási mutatók láttatják, hogy a két mérés közötti időszakban felére csökkent a Hivatal látókörébe került, általános iskolát nem befejezők aránya.

Az időszak adatai alapján minden kategóriában csökkent a munkát keresők száma. Az összes regisztrált álláskereső megadott szempont szerinti kategóriáit tekintve, az arányokban nem látható lényeges változás

A különböző iskolázottsággal rendelkezők köre évről évre változik, jelentős részben az aktív korúak demográfiai cserélődése miatt. Minden évben kilép, azaz nyugdíjba vonul egy korosztály, miközben aktív korba és a munkaerő-piacra lép egy fiatal korosztály.

A belépő korosztályok már iskolázottabbak, mint a kilépő korosztályok, de mivel a kilépő korosztályok tagjainak a száma magasabb, mint a belépőké, ezért a teljes népességen belül az iskolázottság a be-, és kilépő korosztályok iskolázottsági különbségénél kisebb mértékben javul. Összességében így is csökkent az iskolázatlanabbak száma.

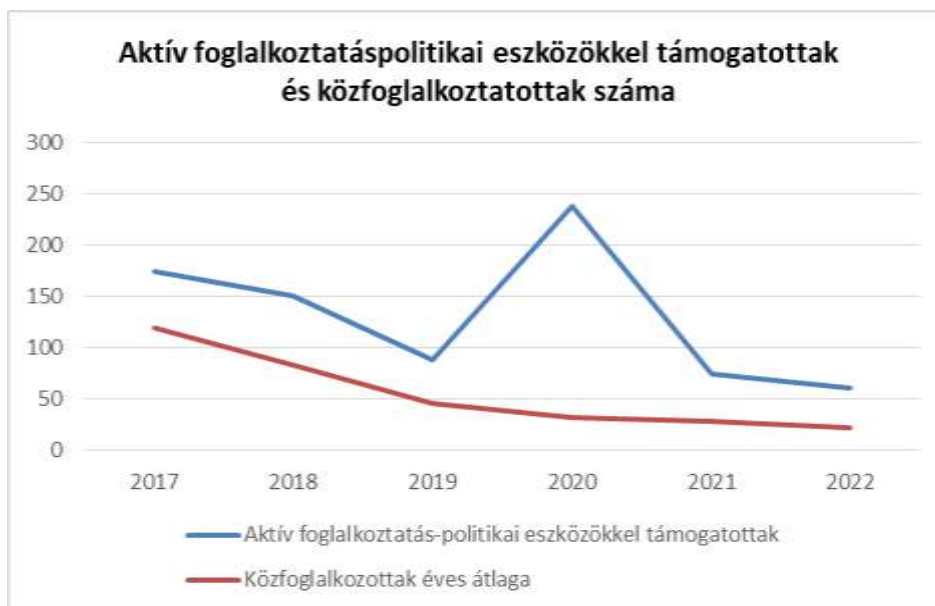
c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A mélyszegénységben élő vagy azzal veszélyeztetett emberek körében a legszélesebb rétegeket aktív munkaerő-piaci részvételhez juttató foglalkoztatási forma a **közfoglalkoztatás**. Ennek célja, hogy hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű álláskeresők részére foglalkoztatási lehetőséget nyújtson, elsősorban a közfeladatok ellátásában való részvétel útján. További cél, hogy a közfoglalkoztatásban résztvevők bekerüljenek az elsődleges munkaerő-piacra.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	175	120
2018	151	84
2019	89	46
2020	239	32
2021	75	28
2022	61	22

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A foglalkoztatási helyzet javulásához az utóbbi évek közfoglalkoztatási programjai jelentősen hozzájárultak. Oroszlányon is van egy olyan réteg, amelynek munkához juttatása hosszú távon csak ilyen formában lehetséges.

A közfoglalkoztatási programban 2017-ben még 120 fő dolgozott, azonban ez a szám folyamatosan csökken, 2022-re ez a szám közel a hatodára, azaz 22 főre esett vissza.

Csökkenés jellemző az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak számára is. 2017-ben még 175 fő került ebben a formában foglalkoztatásra, azonban a COVID-19 világjárvány hatására miatti foglalkoztatás visszaesés miatt 2020-ban ez a szám hirtelen 239 főre ugrott. Számuk azóta folyamatosan csökken.

Az időszak egészére vonatkozóan azonban az általános iskolai végzettségű, szakmával nem rendelkezők jelenléte a jellemző.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A településen magas a vállalkozások száma. Ezek a vállalkozások főleg szakképzett, vagy betanított (operátor) munkavállalókat tudnak foglalkoztatni. A helyi vállalatok az ipari parkban főleg több szakos munkarendben tudják foglalkoztatni a munkavállalókat. A többszakos munkarendet a családost, vagy gyermeküket egyedül nevelő nők kevésbé tudják elfogadni, mivel gyermekük elhelyezését nem tudják megoldani.

Oroszlányon a busz és a vonatközlekedés a munkába járás szempontjából kedvezőbb a hasonló településekhez képest. Több cég külön buszt biztosít saját munkavállalói részére a munkába jutáshoz. Ezek a munkahelyek elsősorban a helyi és a környező települések ipari parkjaiban találhatók.

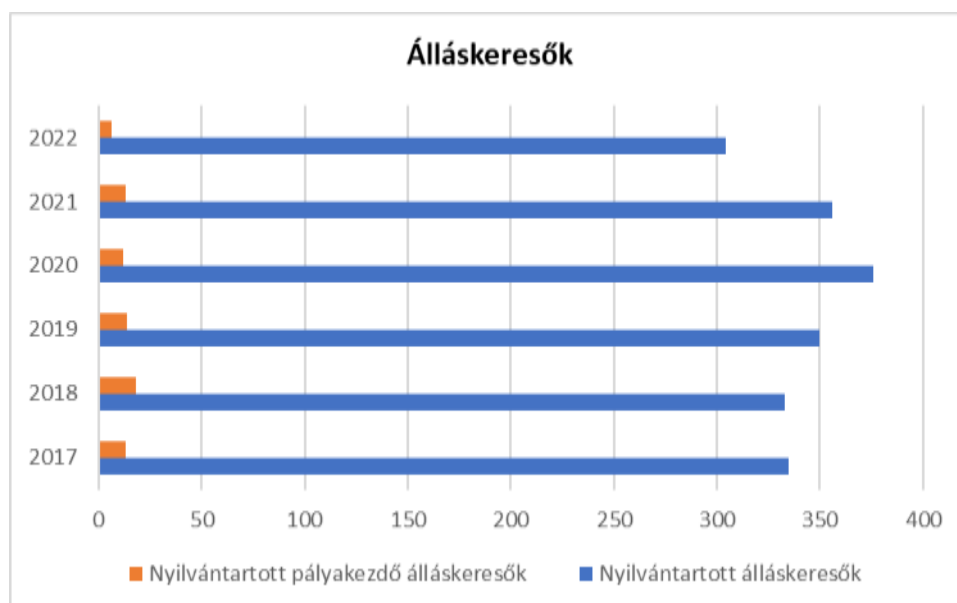
Az Oroszlányi Városi Televízió, a 2840 című Oroszlány város hivatalos lapja, a városi honlap és Oroszlány városa által működtetett közösségi oldalak közérdekű információkat közvetítenek, térítésmentesen igénybe vehető kommunikációs csatornák (állásajánlatok, képzési lehetőségek, foglalkoztatási programok).

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Oroszlány Járásban a nyilvántartott álláskeresők száma viszonylag alacsony, amely a helyi és környékbeli ipari parkokban található vállalatok által kínált széles állás lehetőségeknek köszönhető. Számuk a 2020-as COVID-19 világjárvány miatti foglalkoztatott-csökkenés ellenére 2022-re csökkent. Ez a trend látható a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők számának változásában is.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	335	13
2018	333	18
2019	350	14
2020	376	12
2021	356	13
2022	304	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok köréből kiemelendő a város fiataljainak munkába állását is támogató, 2015.január 1. - 2022. december 31. között megvalósult program, a GINOP 5.2.1-14 Ifjúsági Garancia Rendszer kiemelt munkaerőpiaci program.

A program célcsoportja azok az Ifjúsági Garancia Rendszerbe bevont 25 év alatti, sem nem tanuló, sem nem dolgozó álláskereső fiatalok ~~voltak~~, akiknek képzésbe vagy foglalkoztatásba kerüléséhez – a rendszerben elérhető szolgáltatásokon kívül – egyéb célzott, személyre szabott támogatásokra, munkaerő-piaci szolgáltatásokra is szükség volt. A program résztvevőinek egyéni igényeihez, és a munkaerőpiac aktuális jellemzőihez egyaránt igazodó program az álláskeresőt, elhelyezkedést és a munkahely megtartását olyan eszközökkel segítette, amelyek a térségben jellemző üres álláshelyek betöltéséhez voltak szükségesek.

A 2017. június 15-én indult és 2018. október végéig tartó, a „Helyi foglalkoztatási együttműködések az oroszlányi járásban” című projekt célja olyan munkaerő kínálat kialakítása volt, amely megfelelt a járásban működő vállalkozások munkaerőpiaci igényeinek, és ez által közvetlenül szolgálja a gazdaságfejlesztési célok elérését. A 2017. szeptember 7-én megkötött Foglalkoztatási Paktum egyik kiemelt célcsoportja az adott térségben munkát vállalni szándékozó, álláskereső hátrányos helyzetű személyek, inaktívak, valamint a közfoglalkoztatásból a versenyszférába visszavezethetők voltak. A projekt a TOP-5.1.2-15-KO1-2016-00003 program keretében valósult meg

A fiatalok foglalkoztatását segíti Oroszlányban a családok támogatása és a letelepedési támogatás igénybevételének lehetősége is.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Az előző pontban már említett **Foglalkoztatási Paktum** nem csak a fiatalok, hanem a munkaképes korú teljes populáció munkaerő-piaci integrációja érdekében kötött megállapodás.

A Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal, konzorciumban Oroszlány Város Önkormányzatával, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében foglalkoztatási paktumot hozott létre Oroszlány járás területén, mely 2017. szeptember 7-én alakult meg. Az együttműködési megállapodást a konzorciumi partnerek mellett – széles társadalmi összefogáson alapulva – további 16 partner írta alá.

A 2017. június 15-én indult és 2018. október végéig tartó, „**Helyi foglalkoztatási együttműködések az oroszlányi járásban**” című projekt célja olyan munkaerő kínálat kialakítása volt, amely megfelel a járásban működő vállalkozások munkaerőpiaci igényeinek, és ez által közvetlenül szolgálja a gazdaságfejlesztési célok elérését.

A projekt célcsoportjai a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű álláskereső, megváltozott munkaképességűek, illetve az inaktívak voltak. Komplex foglalkoztatási program jött létre –munkaerőpiaci szolgáltatásokkal, képzésekkel, bér- és bérköltség támogatásokkal, illetve ezek kombinációjával – melynek irányító és koordináló szerve a megalakult **Oroszlány Járási Foglalkoztatási Paktum** volt. A támogatások eredményeképpen a munkaerőpiaci programba mintegy 164 főt vontak be, segítségükkel 109 fő helyezkedett el az elsődleges munkaerőpiacon, és 2019. januári adataik szerint 69-en tartósan, legalább 6 hónapig munkában is maradtak.

A sikeres program 2019-ben is folytatódott. A fenti konzorcium **a Foglalkoztatási Paktum folytatása Oroszlány Járás területén** című pályázat keretében, a járási Foglalkoztatási Stratégiában írott célkitűzések megvalósítására, az első projekt eredményeire épülve újabb, 217,22

millió forint támogatást kapott. A 2020. december 31-ig tartó megvalósítási időszakig folytatódnak az egyéni képzési és foglalkoztatási támogatások, munkaerőpiaci szolgáltatások (munkaerőpiaci információnyújtások, mentorálások, munkahelyi mentorálások) segítségével. A TOP-5.1.2-16 konstrukcióban megvalósuló új projekt a TOP-5.1.2-15-KO1-2016-00003 projekt 2. üteme TOP-5.1.2-16-KO1-2017-00003 időszaka: 2018. 11. 01.- 2020.12.31 felhasználható támogatási forrás 217,22 Mft, folytatása, az előzőben elvégzett tevékenységekkel összhangban került megtervezésre a tartalma.

A területi lehatárolás a Megyei Önkormányzattal és a többi helyi területi szereplővel közösen történt: hatóköre az Oroszlány járásban lakcímmel rendelkező, a projekt célcsoportjai valamelyikének megfelelő, hátrányos helyzetű álláskeresőkre vonatkozik. A tervezés és megvalósítás során a projektgazda kiemelt figyelmet fordít a TOP-5.1.1-16-os megyei projekthez való illeszkedésére, a tervezett tevékenységek szinergiájának biztosítására és a párhuzamosságok elkerülésére. A pályázat hosszú távú célja, hogy hozzájáruljon a járás társadalmi-gazdasági és infrastrukturális fejlettségét mérő komplex mutatóinak javulásához, közvetlen célja, hogy fenntartsa és a továbbiakban is működtesse a foglalkoztatási partnerséget, mely kapcsolatrendszerével, stratégiája mentén elősegíti a járásban már működő, vagy újonnan alakuló vállalkozások munkaerő igényeinek kielégítését, valamint a hátrányos helyzetű és inaktív személyek elhelyezkedését, munkaerőpiaci integrációját.

A munkaerőpiaci kereslet és kínálat összehangolása, egymáshoz való közelítése a továbbiakban is fontos feladat a járásban. Az előzetes igényfelmérés eredményei az alábbi elvárásokat támasztották a 2. ütemmel szemben:

- kompetenciafejlesztés továbbra is maradjon hangsúlyos, az arra alkalmas álláskeresőknél lehetőséget kell teremteni a szakképzettség megszerzésére (a hosszabb futamidő ezt engedi),
- a közsféra, mint foglalkoztató szerepének erősítése (pl. szociális, egészségügyi területeken),
- a TOP projektek keretében megvalósuló ERFA fejlesztésekhez való kapcsolódás erősítése,
- legyen hangsúlyosabb az önfoglalkoztatóvá válás támogatása, valamint a gyermekelhelyezés megoldása.

A Megyei Önkormányzat és a Kereskedelmi és Iparkamara nemcsak kötelező partnerként kerülnek bevonásra, hanem mivel a megye többi paktum projektjében is partnerek, munkájukkal biztosítják a tevékenységek összehangolását, a párhuzamosságok kiküszöbölését, a szinergiát.

„Az oroszlányi Nyíres és Német dűlők szegregátumának humán erőforrás fejlesztése és infrastrukturális fejlesztésének előkészítése” című, 2012. november 1-től 2015. november 30-ig tartó projekt keretében a dűlők közösségének fejlesztése mellett a munkaerő-piaci integrációt is segítő képzési-foglalkoztatási szolgáltatások valósultak meg. A projekt konzorciumi keretekben ért el eredményeket, melynek tagjai: Oroszlány Város Önkormányzata, Önkormányzati Szociális Szolgálat, Türr István Képző és Kutató Intézet, Oroszlányi Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Életút Egyesület voltak.

Az előző program folytatása a TOP-5.2.1-15-KO1-2016-00001 azonosító számú **„KAPU – Az oroszlányi szegregációs folyamatok kezelése”** című projekt, amely 2023. október 31-én zárult. A pályázat keretében Oroszlány Város Önkormányzata az Önkormányzati Szociális Szolgálattal közösen valósítja meg a Német- és Nyíres-dűlők szegregátumában élők életkörülményeinek javítására, munkaerő-piaci kvalitásainak fejlesztésére szolgáló projektet. **A hátrányos helyzetből való kitörésnek két legfontosabb útja a munka és a tanulás. A projektben 217 fő célcsoporttag vett részt, akik közül 31 fő számára volt kötelező az OKJ- végzettség megszerzése.** A gazdálkodási ismereteket, építőipari ismereteket, kisgépkészítő ismereteket a

TÁMOP-5.3.6-os pályázat keretében már többen elsajátították, ugyanakkor voltak újonnan belépő lakosok, akik képesítés hiányában nem tudtak elhelyezkedni, rajtuk képzéseken keresztül szerettek volna segíteni.

TOP-5.2.1-15-KO1-2016-00001 projektben szakmai képesítést kaptak:			
Tanfolyam	Időtartam	Bizonyítványt szerzett	Helyszíne
Kézápoló- és műkörömpépítő tanfolyam	Képzés időtartama 3-4 hónap	2 fő	Tatabánya
az (Targoncavezető) OKJ 32 582 02 A szakképesítéssel betölthető munkakör(ök): Földmunka-, rakodó- és szállítógép kezelő Emelőgépkezelő Targoncavezető	A tanfolyam időtartama 60 óra	2 fő	Tatabánya
Személy- és vagyonőr	6 hónap	3 fő	Tatabánya
Raktáros	1 félév	1 fő	Tatabánya
Targoncavezető	2 hónap	3 fő	Tatabánya
Élelmiszer-vegyiáru eladó	3 hónap	3 fő	Tatabánya
Intézménytakarító	6 hét	17 fő	Oroszlány
Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat			

A képzéshez kapcsolódóan fontos megjegyezni, hogy a 2020-as év a szakképzésben és a felnőttképzésben is rengeteg változást hozott. Már 2019-ben megkezdődött az OKJ átalakítása, de a tényleges változásokat csak 2020 évtől érzékeltük.

Az OKJ változása kapcsán a legismertebb információk: jelentősen lecsökken 2020-tól a választható szakmák száma. A 760 OKJ szakmából kevesebb, mint 200 OKJ szakma marad. Több népszerű szakma teljesen kikerült a jegyzékből, több pedig csak iskolarendszerű képzésben lesz majd megszerezhető. Az érettségire épülő szakképzéseket mostantól csak iskolai rendszerben lehet majd tanulni.

Azok a felnőttek, akik ingyenesen szeretnék szakmát tanulni, iskolarendszerű képzéseken továbbra is megtehetik. Az átalakítás után is ingyenes maradt az első két szakképesítés megszerzése nappali vagy esti tagozaton. Ez mindenkire vonatkozik, azokra is, akiknek érettségijük vagy felsőfokú végzettségük van. A képzéseket 2-3 év alatt lehet elvégezni.

Ezek a változások, kiegészítve a 2020-ban tomboló világjárvány védekezési intézkedéseivel alaposan megnehezítette a szakmát tanulni vágyók helyzetét. A hátrányos helyzetű alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők szakma szerzése, képzése, jelentősen megnehezült.

Mivel a szakma megszerzése nem jelenti automatikusan a munkába állást, ezért egy féléves munkára való felkészítésre fókuszáló programot is szervezett a Szociális Szolgálat, melyen a folyamatos állások kiajánlásán kívül az önéletrajzírás, az állásinterjúra való felkészülés, a tesztírás gyakorlása is szerepelt. Ennek eredményként könyvelhető el, hogy a hátrányos helyzetű klienseink körében emelkedett a munkába állás presztízse, jelentősen megnőtt a munkaerőpiacon állást vállalók száma.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A mélyszegénység fő oka az élet megfelelő színvonalának viteléhez szükséges jövedelem hiánya. Az elégtelen jövedelem mögött számos tényező húzódik, ezeket a fejezet elején kifejtettük. Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatja a célcsoportokhoz tartozókat. Az Országos Hajléktalan Közfoglalkoztatási Program keretében történő foglalkoztatás speciális, a foglalkoztatási formán belül családsegítő áll minden közfoglalkoztatott személy mellett, egyéni tervek mentén törekednek a személyek életfeltételeinek javítására, magasabb szocializációs szintre jutására. Kerti munkás, területrendező és kézműves műhelyben történő foglalkoztatás valósul meg a programban. A foglalkoztatottak roma származására vonatkozóan nincs nyilvántartás

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Minden munkaerő-piaci program kiemelt célcsoportja a hátrányos helyzetű álláskereső. A munkaerőhiány megjelenésével a hátrányos helyzetű rétegek foglalkoztatási esélyei is nőttek, amit a munkáltatók foglalkoztatási költségeinek csökkentését szolgáló bér-, vagy bérköltség támogatással segíti a foglalkoztatási szervezet.

Az oroszlányi Roma Nemzetiségi Önkormányzat irodahelyiségében havi rendszerességgel ingyenesen biztosított az **Egyenlő Bánásmód Hatóság kihelyezett ügyfélszolgálat**a. Hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területéről nem rendelkezünk információval.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Az általános és középiskolai oktatás részét képezi az informatika, illetve digitális ismeretek oktatása, tehát bizonyos informatikai alapok megszerzését lehetővé teszik az iskolai tanulmányok.

Oroszlány Város Önkormányzatának és az Önkormányzati Szociális Szolgálat konzorciumi együttműködésének köszönhetően a TOP-5.2.1-15-KO1-2016-00001 azonosító számú „KAPU – Az oroszlányi szegregációs folyamatok kezelése” című projekt is tartalmazott számítástechnikai alapképzést a programba bevont szegregációs területen élők részére.

A KAPU projekt folytatása az „Oroszlányi szegregációban élők esélyegyenlőségi lehetőségeinek javítása” című TOP_PLUSZ-3.1.2-21-KO1-2022-00001 azonosító számú program, amely szintén tartalmaz informatikai képzéseket, foglalkozásokat, amely a bevontak digitális ismereteinek fejlesztését szolgálja. A program 2024-ben indul.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök

Az átmenetileg munka nélkül maradottak megélhetéséről gondoskodnia kell az államnak.

Álláskeresői járadék

A járadékra az az álláskereső jogosult, aki az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogszerező idővel rendelkezik, munkát akar vállalni, de önálló álláskereső nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

Az álláskeresői járadék megállapításának és későbbi folyósításának előfeltétele az, hogy az ügyfél álláskeresőként regisztráljon a foglalkoztatási osztálynál.

Az álláskeresőként való nyilvántartásba vétel során a foglalkoztatási osztály megkísérel megfelelő munkahelyet felajánlani az ügyfélnek és ha ez nem vezet eredményre, akkor kérelmezheti az ügyfél az álláskeresői járadékot.

Az álláskeresői járadék igénylése az ügyfél kérelmére induló ügy. A járadék folyósításának leghosszabb időtartama 90 nap.

A munkanélküli járadék összegét a hatályos jogszabályok rögzítik. A 2023. december 1. napján hatályba lépett "a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról" szóló 508/2023. (XI. 20.) Korm. rendelet szerint a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér)

- havi összege: 266.800 Ft,

- napi összeg: 8.893 Ft.

Nyugdíj előtti álláskeresői segély

A segélyre az a természetes személy (álláskereső) jogosult, aki álláskeresői járadékra jogosult (álláskereső, munkát akar vállalni, de önálló álláskereső nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani), és

- a kérelem benyújtásának időpontjában az álláskeresőre irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és
- a kérelem benyújtásának időpontjában az álláskereső a megelőző három éven belül összesen legalább 45 napon át álláskeresői járadékban részesült, és ezen túl
- az álláskereső a kérelem benyújtásának időpontjában álláskeresői járadékra ismételten nem szerzett jogosultságot, és
- az álláskeresői járadék folyósítási időtartamát kimerítette, vagy
- a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresői járadék folyósítását az állami foglalkoztatási szerv keresőtevékenység miatt megszüntette,
- rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és,
- korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

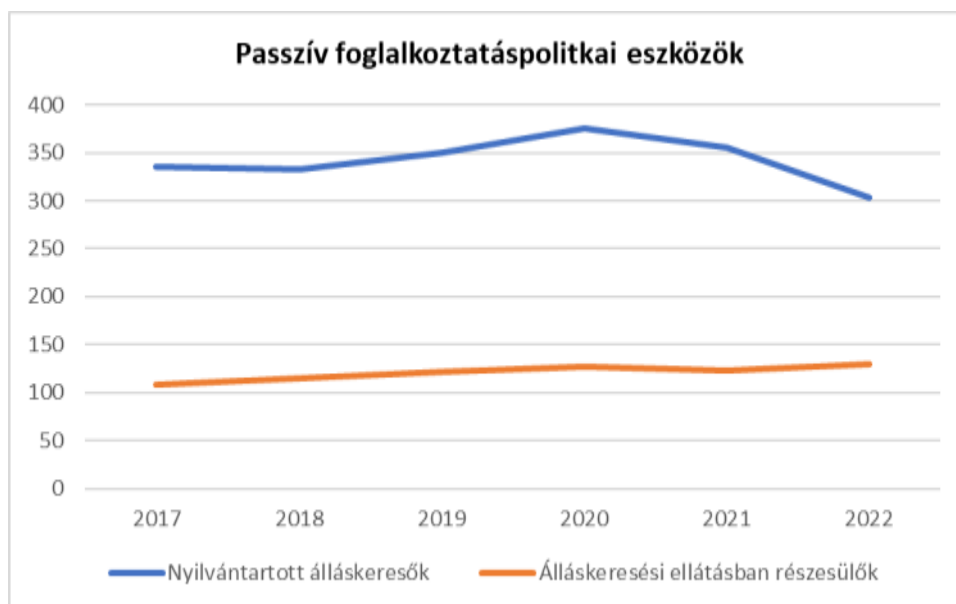
A településen a nyilvántartott álláskeresők száma fokozatosan csökkent 2022-ig.

Az álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma a vizsgált időszakban. 2017-ben a nyilvántartott álláskeresők közül csak 108 fő részesült álláskeresői ellátásban, 2022-ben a 304 főből 129 fő.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	335	2,73%	108	32,24%
2018	333	2,67%	115	34,53%
2019	350	2,87%	121	34,57%

2020	376	3,20%	127	33,78%
2021	356	3,11%	123	34,55%
2022	304	2,51%	129	42,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korúak ellátásának két típusa:

- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás
- foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatás

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás az aktív korú, hátrányos munkaerő piaci helyzetben lévő személy ellátása. Havi összege: 22.800 forint. (A szociális vetítési alap összegének 80 százalékával egyenlő). Megállapítása a lakhely szerint illetékes járási hivatal hatáskörébe tartozik.

A támogatásra az az aktív korú személy, jogosult, akinek

- 1) álláskeresői ellátásának időtartama lejárt, vagy
  - 2) álláskeresői ellátásának folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt szüntették meg, majd a keresőtevékenység megszűnt anélkül, hogy álláskeresői ellátásra jogosultságot szerzett volna, vagy
  - 3) az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
  - 4) rendszeres ellátása (felsorolás a „Megjegyzés” részben) megszűnt, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött,
- feltéve mindegyik esetben, hogy havi jövedelme - ha családban él, akkor a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme - nem haladja meg a 25.650 forintot (a szociális vetítési alap 90%-át), vagyona nincs és keresőtevékenységet nem folytat.

A közfoglalkoztatás vagy egyszerűsített foglalkoztatás vagy háztartási munka nem minősül keresőtevékenységnek.

A családjával együtt élő nagykorú gyermek jogosultságának megállapítása során a szülők jövedelmét nem kell figyelembe venni.

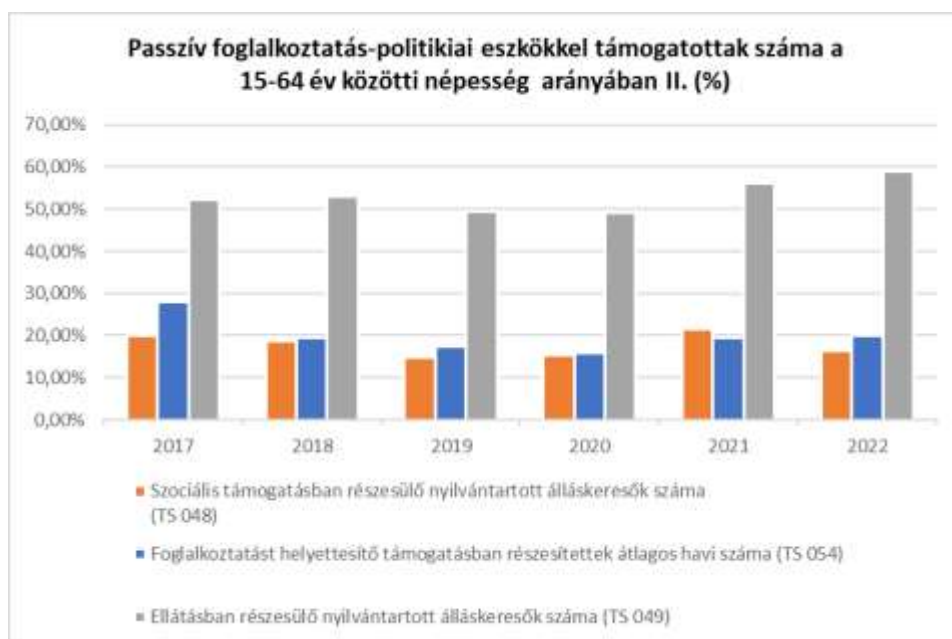
A vizsgált időszakban mind a szociális támogatásban részesülők, mint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek létszáma csökkent.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	67	20,00%	94	27,95%	175	52,24%
2018	62	18,62%	65	19,57%	177	53,15%
2019	52	14,86%	61	17,40%	173	49,43%
2020	58	15,43%	60	15,83%	185	49,20%
2021	77	21,63%	70	19,57%	200	56,18%
2022	50	16,45%	60	19,90%	179	58,88%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Egészségkárosodási támogatás és gyermekfelügyeleti támogatás

Ezen ellátási formára jogosult személyek lehetnek

- egészségkárosodott személyek vagy
- 14 éven aluli gyermeket nevelő személyek,

mindkét esetben akkor, ha megélhetésük más módon nem biztosított, kereső tevékenységet nem folytatnak, vagyonuk nincs.

A jogosultság megállapítása a lakhely szerint illetékes járási hivatal hatáskörébe tartozik.

A támogatás összege családban élő személy esetében a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem több, mint 79.840 Ft. (75.040 forint a kapható legmagasabb összeg, ha van a családban olyan személy, aki foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesül.)

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra egy családban csak egy személy jogosult egyidejűleg.

Jogosultsági feltételek

- egészségkárosodott személyként jogosult a támogatásra,
  - o akinek egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, vagy legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy
  - o a vakok személyi járadékában részesül, vagy
  - o fogyatékosági támogatásban részesül.
  - o Az egészségi állapotot az eljáró hatóság szakkérdésként vizsgálja, ha *érvényes és* hatályos szakvélemény vagy határozat nem áll rendelkezésre.
- a 14 éven aluli gyermeket nevelő személyként jogosult támogatásra, aki a gyermek ellátását napközbeni ellátást adó intézményben, nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudja biztosítani, *feltéve, hogy* a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermeknevelési támogatásban, gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban, örökbefogadói díjban.

Mindkét jogosulti körre vonatkozó feltételek:

- A kérelmező aktív korú.
- A kérelmező, illetőleg a kérelmező családjának megélhetése nem biztosított, mert az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 90%-át, azaz a 25.650 Ft-ot, és vagyona nincs.
- *Nem állapítható meg a támogatás annak, aki keresőtevékenységet végez, vagy köznevelési vagy felsőoktatási intézményben nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat. Nem minősül keresőtevékenységnek, ha a kérelmező közfoglalkoztatásban, egyszerűsített foglalkoztatásban vesz részt vagy háztartási munkát végez.*
- *Nem állapítható meg a támogatás annak sem, aki gyermekgondozást segítő ellátásra jogosult, a gyermek fél éves koráig.*

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás kapcsolata más ellátásokkal; járulékos kedvezmények

Rehabilitációs ellátás, rokkantsági ellátás, gyermekgondozási segély, gyermekgondozást segítő ellátás, gyermeknevelési támogatás, állaskeresési ellátás, felzárkózást elősegítő megélhetési támogatás, foglalkoztatást helyettesítő támogatás mellett egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás nem állapítható meg.

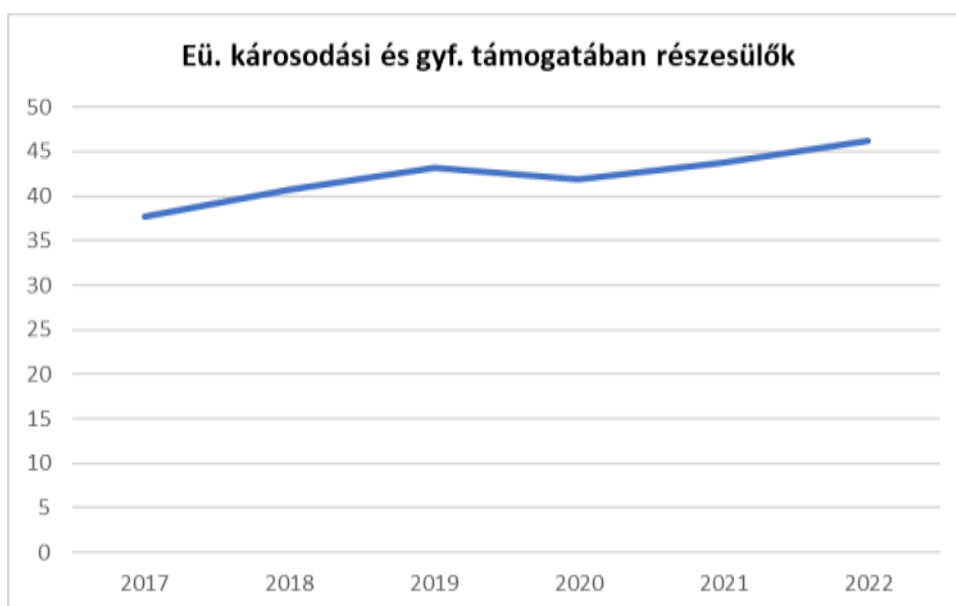
Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülő személy egyszersmind jogosult:

- közgyógyellátásra, továbbá
- egészségügyi szolgáltatásra (járulékfizetés nélkül), továbbá
- utazási kedvezményre a helyi személyszállításban.

A vizsgált időszakban az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek száma fokozatosan növekedett.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	38
2018	41
2019	43
2020	42
2021	44
2022	46

Forrás: TeIR, KSH

A szociális támogatások rendszer 2015-től átalakult. A korábbi állami feladat járási, illetve önkormányzati hatáskörbe kerültek. A változások elsődleges célja a segélyekkel való visszaélések csökkentése, az önkormányzatok pedig helyben jobban rálátnak az elesett emberek valós élethelyzetére. Az önkormányzati segély megállapítással a valóban rászoruló emberek hozzájutnak az őket megillető segély összegéhez. A segélyek szabályozása az önkormányzatokra hárul, helyi rendeletekben szabályozzák a segély, illetve a méltányossági közgyógyellátás és a méltányossági ápolási díj jogosultsági feltételeit.

2015-től nemcsak az állami segélyezés – helyette járási, helyi önkormányzati -, de az adósságkezelési szolgáltatás, lakásfenntartási támogatás, illetve óvodáztatási támogatás – a kötelező óvodáztatás bevezetése miatt, illetve jogosultsági alapon az ingyenes óvodai étkezést - is megszűnt.

Rendkívüli települési támogatás

Oroszlány Város Önkormányzata rendkívüli települési támogatást nyújt annak a szociálisan rászorult személynek, aki létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, illetve időszakos vagy tartós létfenntartási gonddal küzd és az egy főre számított havi jövedelme nem haladja meg

Az Ör. (1) bekezdéstől eltérően rendkívüli települési támogatás állapítható meg továbbá, amennyiben:

- bűncselekmény sértettjeként anyagi segítségre szorul,
- egy hónapot meghaladóan önhibáján kívül ellátás nélkül marad,
- hirtelen fellépő betegsége miatt legalább 8 napos ápolásra szorul, továbbá súlyos vagy életveszélyes sérüléssel járó baleset esetén,
- családfenntartójának, vagy közeli hozzátartozójának halála következik be és nincs életbiztosítása,
- munkaviszonya önhibáján kívül, a munkáltató felmondása által szűnik meg, mely állapot a munkahely elvesztését követő 30 napon belül vehető figyelembe,
- önhibán kívül bekövetkezett, lakhatását szolgáló épületet elpusztító, vagy e rendeltetésszerű használatát akadályozó elemi kár (pl. tűz, szél- ill. hóvihár, belvíz, más időjárási károsító hatás, stb.), illetőleg meghibásodás (pl. csőtörés, gázrobbanás, elektromos meghibásodás, stb.) miatt nem tervezett rendkívüli kiadásra kényszerül, és nincs biztosítása
- lakáshasználati joga megszűnik, hajléktalanná válik és az egy főre számított havi jövedelem nem haladja meg:
  - o háztartásban: 85.500,- Ft-ot,
  - o egyedülálló: 99.750,- Ft-ot,
  - o egyedül élő: 114.000,- Ft-ot.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzat alapvetően két ellátási formában segíti elő Oroszlányon élők lakhatási problémáinak megoldását. Egyrészt elhelyezést biztosít azoknak, akik az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletéről, a lakbérek mértékéről, valamint az elidegenítésükre vonatkozó szabályokról szóló 22/2007.(XI.14.) önkormányzati rendeletben foglalt feltételeknek megfelelnek, másrészt pénzbeli támogatást nyújt azoknak, akik a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló 4/2015. (II.28.) önkormányzati rendelet alapján települési támogatásra jogosultak a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, vagy a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó felhalmozott hátralék törlesztéséhez.

Továbbá az önkormányzat a lakáshoz jutás helyi támogatásáról, valamint a letelepedési támogatásról szóló 6/2016. (II.28.) önkormányzati rendeletében foglalt támogatásokkal szeretné erősíteni Oroszlány város lakosságmegtartó-képességét és a szakképzett munkaerő városban történő letelepedését.

Az un. „zöld” és „sárgatömbök” közegészségügyi és egyéb okokból történt lebontásával a szociális bérlakások száma jelentős mértékben csökkent a városban 2010-re.

2012-ben a Petőfi udvar 1-2 szám alatti tömb felújításra került, piaci alapú bérlakásokként funkcionál a ház. A vizsgált időszak vonatkozásában 2013-ban 48 szociális bérlakás volt a Petőfi udvarban.

2017-ben az Óváros rehabilitációs programjának részeként a Petőfi udvar 6-7 számú 24 lakásos házat is felújították, szintén piaci alapú bérlakásokként üzemelnek.

2020-ban elkészült a Petőfi udvar 4-5 számú 24 lakásos tömbjének felújítása, amelyben 20 piaci alapú bérlakásként üzemel, illetve 4 szociális bérlakásként.

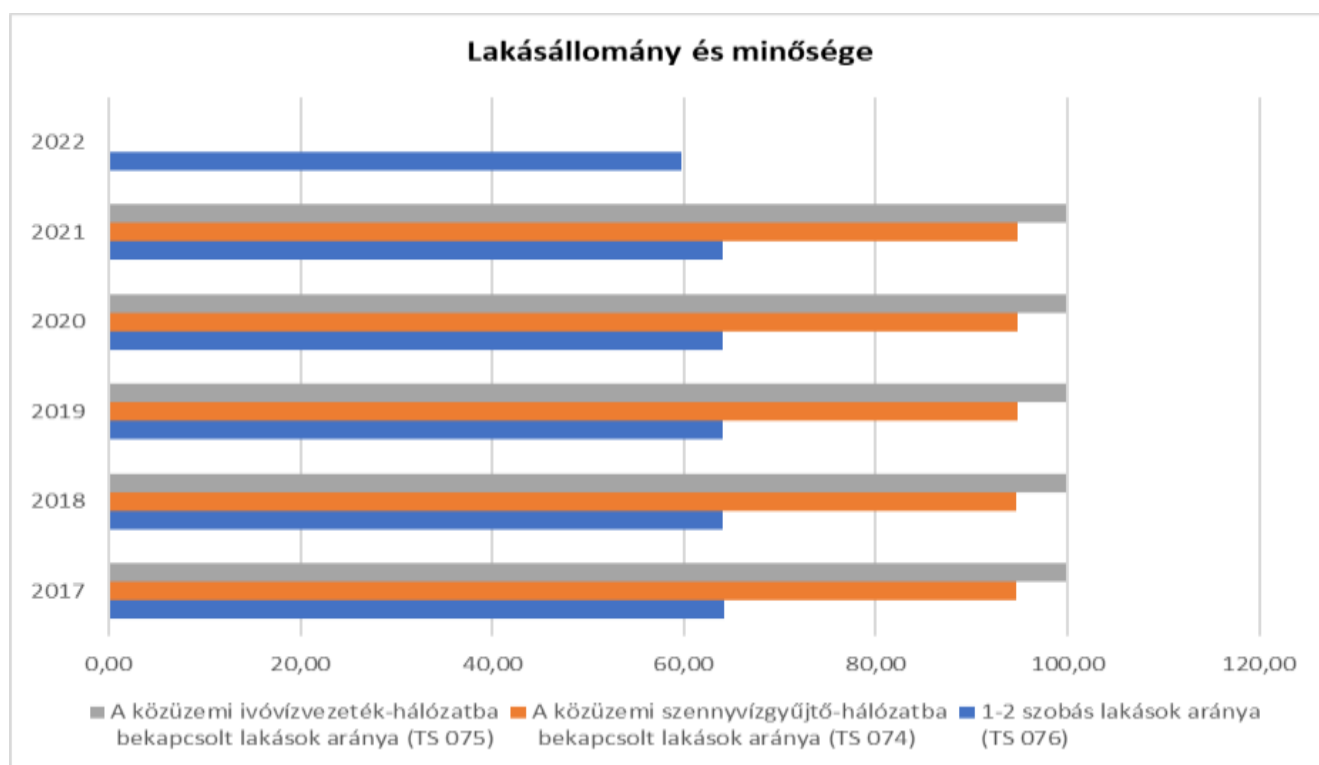
2023-ban további egy-egy szociális bérlakás került kialakításra a Petőfi Sándor utca 7. szám alatt, illetve a Móricz Zsigmond utca 4. számban.

A Petőfi udvar 4-5., a Petőfi Sándor utca 7., illetve a Móricz Zsigmond utca 4. szám alatti szociális bérlakások az Önkormányzat saját, illetve a TOP-4.3.1-16-KO1-2019-00001 azonosító számú, „Leromlott városi területek rehabilitációja, Lakhatási feltételek és a környezet állapotának javítása Oroszlányban” című projekt keretében került megújításra, amelynek fókuszában a szegregátumból való beköltözés lehetőségét teremtette meg, amellyel az ott élők számának csökkenése várható.

A TOP-5.2.1-ben megfogalmazott célok hatásaként több család is képesnek látszik arra, hogy a külterületi, a város belső részétől elkülönülő, közszolgáltatásokat nélkülöző területről integrált lakókörnyezetbe, modern bérlakásokba költözhessen.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közütemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közütemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	7962	8	1,00	64,15	94,66	99,85
2018	7967	6	0,75	64,10	94,63	99,82
2019	7967	1	0,13	64,09	94,74	99,86
2020	7969	3	0,38	64,06	94,77	99,89
2021	7969	1	0,13	64,05	94,83	99,90
2022	8216	1	0,12	59,74	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzati bérlakások üzemeltetését a 100%-os önkormányzati tulajdonú, Oroszlányi Ingatlankezelő- és Hasznosító Zrt. végzi. Az üzemeltető nemcsak az önkormányzati, de a saját tulajdonú bérlakásait is üzemelteti.

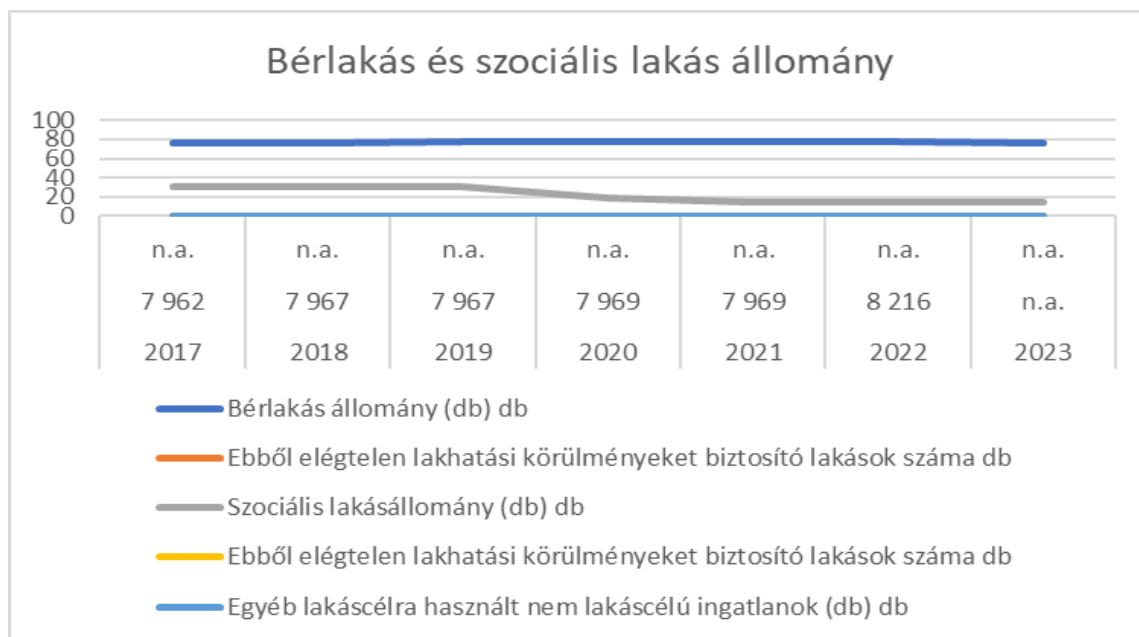
A vizsgált időszakban 2017 és 2022 között átlagosan 76 önkormányzati bérlakás volt a városban. A szociális alapú lakások száma 2017-ben még 31 db volt, azonban ez jelentősen lecsökkent 2023-ra (15 db). A korábbi szociális alapon igénybe vett lakások jelentős része szolgálati lakásokká (pl. rendőr, pedagógus, stb.) kerültek átsorolásra, vagy bérlakássá kerültek besorolásra.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	7 962	n.a.	76	10*	31	10*	0
2018	7 967	n.a.	76	12*	31	12*	0
2019	7 967	n.a.	78	24*	31	24*	0
2020	7 969	n.a.	77	0	19	0	0
2021	7 969	n.a.	77	0	14	0	0
2022	8 216	n.a.	77	0	14	0	0

2023	n.a.	n.a.	76	0	15	0	0
------	------	------	----	---	----	---	---

Forrás: önkormányzat, Oroszlányi Ingatlankezelő- és Hasznosító Zrt.

b) szociális lakhatás

A szociális bérlakásállomány alakulását előzőekben vázoltuk.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A lakáscélra használt, nem lakáscélú ingatlanok számáról és elhelyezkedéséről pontos adattal nem rendelkezünk, illetve a KSH által koordinált 2022-es népszámlálás adatai még nem kerültek feldolgozásra.

d) lakhatást segítő támogatások

Lakásfenntartási támogatás

Rendszeres települési támogatásként a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, akinek az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a

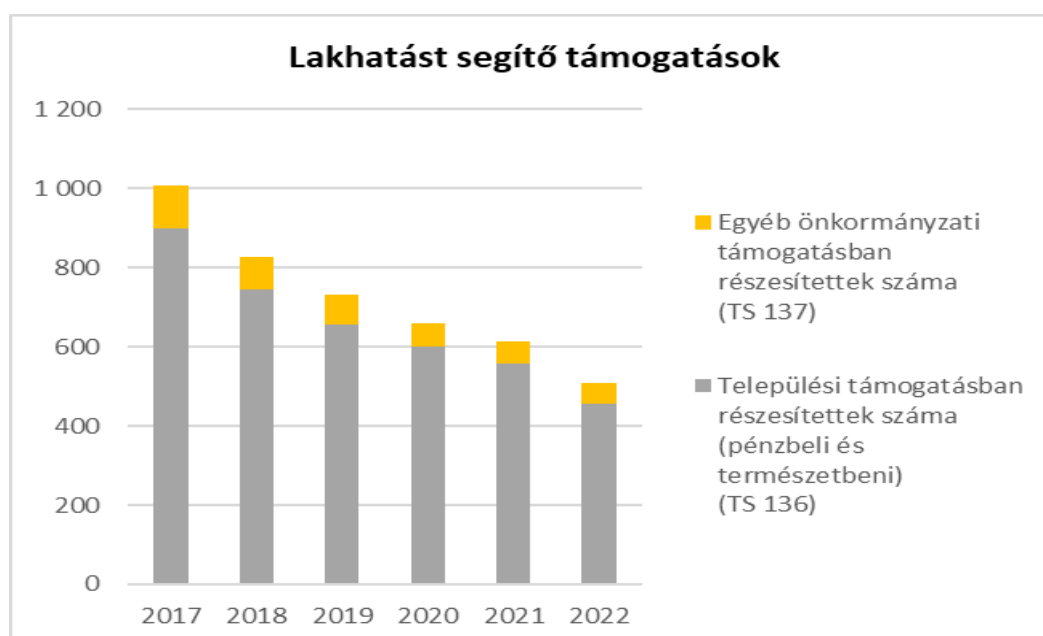
- háztartásában: 85.500,- Ft-ot,
- egyedülálló esetén 114.000,- Ft-ot,
- egyedül élő esetén 142.500,- Ft-ot

A vizsgált időszakban a települési támogatásban részesítettek száma jelentősen csökkent. 2017-ben még 900 fő részesült ilyen támogatásban, azonban 2022-re ennek csak a fele. Ennek oka a jövedelemváltozások, minimálbér növekedése, amellyel a rendeletben meghatározott jövedelemhatárokba már kevesebben tudnak beleférni.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	900	107
2018	746	81
2019	655	77
2020	601	57
2021	558	55
2022	457	50

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakhatást segítő további önkormányzati támogatások

Lakbértámogatás

Oroszlány Város Önkormányzata lakbértámogatást nyújt azoknak a kérelmezőknek és családtagjainak, akik bérleti szerződéssel oroszlányi albérletben élnek, és ott állandó, de legalább tartózkodási hellyel rendelkeznek.

A lakbértámogatás mértéke 50-55-60 %, de maximum 20-25-30.000 Ft – a háztartásban az egy főre jutó jövedelemtől függően!

A támogatás összege közvetlenül a bérbeadó részére, de a bérlő javára kerül átutalásra. Lakbértámogatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától.

A lakbértámogatást a kérelem benyújtásának napjától a bérleti szerződés lejártáig, de legfeljebb egy évre kell megállapítani. támogatás jövedelemhatárhoz kötött.

Rendőralbérleti támogatás

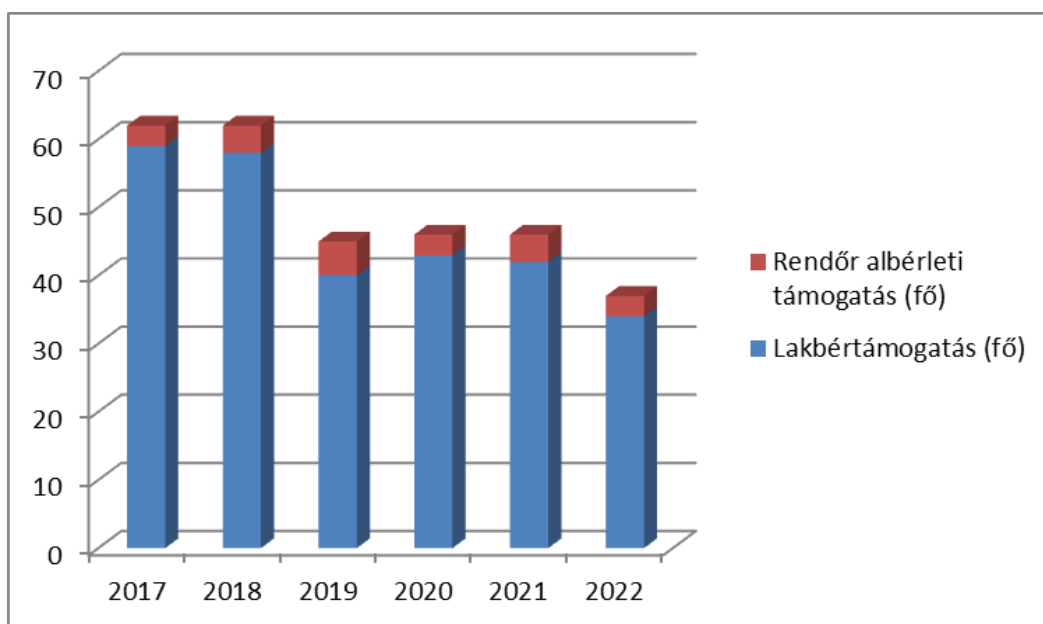
Oroszlány Város Önkormányzata a rendőrség létszámhelyzetének javítása és közterületi jelenlét fokozása érdekében az Oroszlányi Rendőrkapitányság állományába tartozó személyek lakhatásának segítése céljából albérleti hozzájárulást nyújt. A támogatás mértéke a bérleti díj 50 %-a, maximum: 20.000 Ft/hó.

A lakbértámogatásban részesülők száma csökkent a 2017-es bázisévhez viszonyítva, amelynek oka a jövedelemhatárokból való kicsúszás lehet.

Szintén csökkent a rendőralbérleti támogatások száma, amely a rendőri állomány fluktuációjának köszönhet.

Támogatások adatai		
év	Lakbértámogatás	Rendőralbérleti támogatás
2017	59	3
2018	58	4
2019	40	5
2020	43	3
2021	42	4
2022	34	3

Forrás: önkormányzat

Otthonteremtéssel kapcsolatos önkormányzati támogatások (családok támogatása, letelepedési támogatás)

Családok támogatása

A lakáshoz jutás helyi támogatásáról, valamint a letelepedési támogatásról szóló 6/2016. (II.28.) önkormányzati rendelettel az önkormányzat támogatni kívánja azokat a magyar állampolgárokat, bevándorlási vagy letelepedési engedéllyel rendelkező, valamint a magyar hatóság által menekültként elismert személyeket és EGT állampolgárokat, akik: Oroszlányi lakosok és kizárólag Oroszlány város közigazgatási területén kívánnak lakást vásárolni vagy az ingatlan-

nyilvántartás szerint önálló lakást eredményező építkezésbe kezdeni, feltéve, hogy a megépíteni vagy megvásárolni kívánt lakás nem haladja meg a méltányolható lakásigényt.

Méltányolható lakásigény: 12/2011. (I. 31.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdése szerint: „1-2 személy esetén: legalább 1 legfeljebb 3 lakószoba; 3 személy esetén: legalább 1,5 legfeljebb 3 és fél lakószoba; 4 személy esetén: legalább 2 legfeljebb 4 lakószoba; Minden további személy esetében fél lakószobával nő a lakásigény mértéke.

Három vagy több gyermeket nevelő család esetében minden további személynél a lakásigény mértékének alsó határa fél lakószobával, de legfeljebb 3 lakószobáig nő, felső határa egy lakószobával nő. Kettő fél lakószobát egy lakószobaként kell figyelembe venni.”

Letelepedési támogatás

Az önkormányzat támogatja az Oroszlány város közigazgatási területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező gazdálkodó szervezet, intézmény azon munkavállalója részére, aki Oroszlányon kíván letelepedni. A támogatás kizárólag Oroszlány város közigazgatási területén történő lakás vásárláshoz vagy az ingatlan-nyilvántartás szerint önálló lakást eredményező építkezéshez nyújtható, feltéve, hogy a megépíteni vagy megvásárolni kívánt lakás nem haladja meg a méltányolható lakásigényt.

Méltányolható lakásigény: 12/2011. (I. 31.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdése szerint: „1-2 személy esetén: legalább 1-legfeljebb 3 lakószoba; 3 személy esetén: legalább 1,5 legfeljebb 3 és fél lakószoba; 4 személy esetén: legalább 2 legfeljebb 4 lakószoba; Minden további személy esetében fél lakószobával nő a lakásigény mértéke.

Három vagy több gyermeket nevelő család esetében minden további személynél a lakásigény mértékének alsó határa fél lakószobával, de legfeljebb 3 lakószobáig nő, felső határa egy lakószobával nő. Kettő fél lakószobát egy lakószobaként kell figyelembe venni.”

A családok támogatásában részesültek száma a 2017-es évhez viszonyítva négyszeresére nőtt, ezzel szembe a letelepedési támogatásban részesültek száma közel harmadára esett vissza.

Otthonteremtéssel kapcsolatos támogatásokban részesülők száma		
	Családok támogatása	Letelepedési támogatás
2017	3	31
2018	2	23
2019	n.a.	19
2020	n.a.	24
2021	5	5
2022	12	12

Forrás: önkormányzat

e) eladósodottság

Az adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás. A települési önkormányzat határozatában megjelölt időponttól adósságkezelési szolgáltatásban részesítheti a rászoruló családokat, ill. személyeket.

Adósságkezelési tanácsadó szakember segíti ügyfeleket az adósságterheik csökkentésében, megszüntetésében. Az adósságkezelési szolgáltatás a család-és gyermekjóléti központ szervezetén belül működik. Ezen keretek között az adósságkezeléssel foglalkozó szakember egyéb szolgáltatást/szolgáltatásokat is felajánl ügyfeleinek.

Az önkormányzat a települési támogatással az alábbi adósság fajtákat kezeli:

- a) lakhatási költségek körébe tartozó következő díjtartozások: távhő-szolgáltatási díj, áramdíj, víz- és csatornahasználati díj,
- b) lakbérhátralék,
- c) közösköltség-hátralék.

A helyi rendeletben 2019-től módosult az igénybevételre jogosító egy főre eső maximális jövedelemhatár.

Míg a családok esetében 85.500 Ft/fő maximum jövedelemhatár, addig az egyedül élők esetében 142.500 Ft, egyedülállóknak esetében 114.000 Ft/fő a maximum összeg.

- A bevonható adósság mértéke 500.000 Ft
- Az adósságcsökkentési támogatás mértéke: Amennyiben a háztartásban az egy főre eső jövedelem nem haladja meg az 57.000 Ft-ot, egyedül élők esetében a 85.500 Ft-ot, egyedül állók esetében a 71.250 Ft-ot, az adósságkezelés körébe bevont adósság 60%- a, legfeljebb háromszázezer forint. Ha az egy főre jutó jövedelem meghaladja a fenti mértéket, abban az esetben az adósságkezelés körébe bevont adósság 50 %-a, legfeljebb kétszáz-ötvenezer forint.
- Adósságkezelési szolgáltatásban ugyanazon személy vagy háztartásának tagja az adósságkezelési szolgáltatás lezárásától számított 24 hónapon belül ismételtelen nem részesülhet, és 15 éven belül legfeljebb háromszor részesülhet.

Az önkormányzat a települési támogatással a lakhatási költségek körébe tartozó díjtartozások közül a távhő-szolgáltatási díj, áramdíj, víz- és csatornahasználati díj, lakbérhátralék és a közösköltség-hátralék fajtákat kezeli.

Az adósságterhekkel küzdő családok közül többeknek van valamelyest magasabb jövedelmük, mint a rendeletben megszabott. Ez az összeg a programba kerüléshez sok, de a rezsiköltségek és a hitelek miatt a terhek teljes körű kifizetéséhez már kevés.

Kiemelendő, hogy az önkormányzat rendelete lényegesen (50%-kal) megengedőbb, mint a Sztv. erre vonatkozó minimális elvárása.

Az adósságkezelési programba bevont pénzüsszegek 2020-2022 (Ft)					
Év	Szolgáltató	Önrész	Állami támogatás	Önkormányzati támogatás	Bevont összeg
2020	Szolgáltató Zrt.	42.295	-	42.295	84.588
	E-ON	11.710	-	11.710	23.417
	Vízmű	19.555	-	19.555	39.104
	OIH	85.635	-0	85.635	171.265
	Összesen	159.195	-	159.195	318.374
2021	Szolgáltató Zrt.	115.470	-	115.470	230.940
	E-ON	-	-	-	-
	Vízmű	34.110	-	34.110	68.219
	OIH	87.100	-	87.100	174.200
	Összesen	236.680	-	236.680	473.359
2022	Szolgáltató Zrt.	-	-	-	-
	E-ON	64.458	-	64.458	128.916
	Vízmű	-	-	-	-
	OIH	-	-	-	-
	Összesen	64.458	-	64.458	128.916

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

A mutatókból látható, hogy évről évre kevesebben veszik igénybe a támogatási formát, amelyet a város nem kötelező feladatként biztosít az adósságterhek csökkentése érdekében.

Az adósságkezelés részletes statisztikája 2017-2022						
Az adósságkezelés statisztikája	2017	2018	2019	2020	2021	2022
AK tanácsadáson megjelentek száma	28	32	21	18	19	20
ebből:						
előző évből áthozott	7	10	9	10	10	9
új megjelent	21	22	12	8	9	11
Forgalomszám	272	212	139	96	77	98
Együttműködési megállapodást kötött	6	6	4	1	2	3
ebből:						
félbe maradt	1	3	3	1	1	2
elutasításra került a Szociális Bizottság által	1	1	-	-	-	-
PH határozattal adósságkezelt	2	2	4	1	2	2
ebből:						
kizárt	-	-	1	-	-	-
Sikeresen befejezte a programot és utógondozásban részesült	6	2	3	-	-	1
1 hónapig	-	-	-	-	-	-
3 hónapig	-	-	-	-	-	-
6 hónapig	-	-	-	-	-	-
Családgondozást igényel	-	-	-	-	-	-

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Nappali melegedő (107015)

Az Önkormányzat az Önkormányzati Szociális Szolgálat közreműködésével nappali melegedőt biztosít. A nappali melegedő elsődleges célja, hogy a hideg időszakban fűtött helyiségben biztosítson melegedésre, étkezésre és alapszintű higiénés szolgáltatások elérésére lehetőséget hajléktalan személyek számára.

Feladatkörébe tartozik, hogy a megjelenők számára olyan napközbeni ellátásokat/szolgáltatásokat nyújtson, melyek segítik az adott személyt mindennapi problémáinak megoldásában, a hasznos időtöltésben, valamint a hajléktalanságból kivezető egyéni megoldások megtalálásában.

Igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését, lehetőséget biztosít étel melegítésére, tálalására, elfogyasztására.

A nappali melegedő szolgáltatásainak igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő kérelmére történik. A szolgáltatás igénybevétele ingyenes.

A hajléktalanok nappali melegedője 40 férőhellyel működik, kihasználtsága 100 %-on felüli.

A jogszabályokban előírt fenti feladatokon túl az intézményben lehetőséget biztosítunk arra, hogy szakemberek segítségével az igénybe vevők hivatalos ügyeiket intézzék, kreatív, kompetencia-erősítő, fejlesztő foglalkozásokon vegyenek részt, az őket érintő témákban tájékozódjanak.

Szakmai kereteken belül fontos feladat a munka világába való visszavezetés, a megfelelő lakhatás megszerzését megalapozó anyagi javak megteremtésére irányuló készségek felébresztése. A szolgáltatás egyéni szükségletekre alapozott, rövid és hosszabb távú ellátásokat kínál, amely nagymértékben épít a kliensek aktív és felelős részvételére.

A nappali melegedőben elsősorban azoknak a személyeknek az ellátása biztosított, akik átmenetileg vagy tartósan a hajléktalanság állapotába vagy a hajléktalanság veszélyzónájába kerültek.

A nappali melegedő szolgáltatását több esetben olyan személyek veszik igénybe, akiknek egyéb más, előre sorolandó problémáik vannak hajléktalanságuknál. Itt többnyire egészségügyi gondokról számolhatunk be, mint pl. terminális állapotú rákbetegek, pszichiátriai diagnózissal és kórképpel rendelkezők. Ezen igénybevevők aránya közelítőleg 25-30%.

A jelenlegi szociális ellátórendszer hiányosságai miatt intézményünk olyan ellátottak gondozását is felvállalja, akik ellátása a kompetencia határain túlmutat.

A nappali melegedő átlagos napi igénybevételének alakulása 2017 - 2022 (fő)					
Év	2018	2019	2020	2021	2022
Fő	82	76	76	80	74

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Az ellátást igénybe vevő személyeknek, családoknak egy része a klasszikus értelemben véve nem hajléktalan ugyan, de lakhatási körülményeik miatt (pl. épület téliesítése, fűtés hiánya) segítségre szorúlnak. Az igénybe vevők létszáma szezonálisan változik. A téli krízis idején (november 1-től április 30-ig) továbbra is mintegy 30 %-kal emelkedik a bent tartózkodók száma.

Demográfiai megoszlás az igénybe vevők között					
Korcsoport	18-39	40-59	60-64-	65-	Összesen fő (%)
Férfi	17 (10,75)	51 (32,27)	15 (9,49)	3 (1,89)	86 (54,43)
Nő	25 (15,82)	36 (22,78)	6 (3,79)	5 (3,16)	72 (45,56)
Összesen fő (%)	42 (26,57)	87 (55,05)	21 (13,28)	8 (5,05)	158 (100)

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Éjjeli menedékhely (107013)

A szállást nyújtó intézmények közül a menedékhely tekinthető a legalacsonyabb „küszöbű” szolgáltatásnak. Igénybevétele minimális feltételekhez kötött.

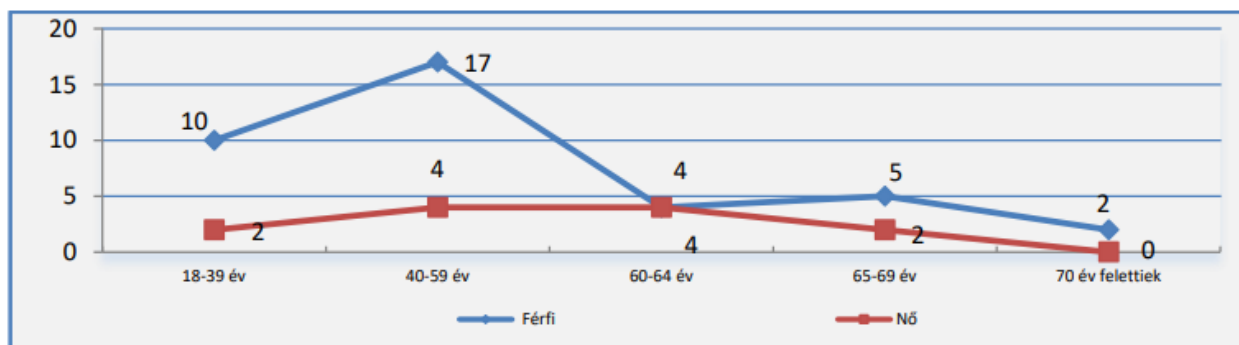
A hajléktalanok éjjeli menedékhelye biztosítja az önellátásra és a közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyek számára az éjszakai pihenésre, a személyi tisztálkodásra, az étel melegítésére, étkezésre, betegek elkülönítésére, a közösségi együttlétre szolgáló helyiségeket.

A szakellátásnak ez a formája Oroszlány város számára nem kötelező feladat, azonban valós igényeket elégít ki. A menedékhely 50 férőhellyel rendelkezik. 2010 óta van lehetőségünk időszakos férőhelybővítésre. Ezen keretek között a téli krízisidőszakban plusz 25 személy fogadására van lehetőség. 2022. év folyamán az igénybe vevők átlagos száma 48 fő volt

Az éjjeli menedékhely igénybe vevőinek korcsoportos bontása 2019-2022 (fő)						
	18-39 év	40-59 év	60-64 év	65-69 év	70 év feletti	Összesen
2019	15	21	8	6	-	50
2020	14	19	8	5	-	46
2021	11	19	9	3	2	44
2022	12	21	8	7	-	48

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Az éjjeli menedékhely igénybe vevőinek korcsoportos és nemenkénti bontása 2022 (fő)

A férfiak száma továbbra is meghaladja a nőkéét. Az igénybe vevők száma csökkenést mutat, a férfiak és nők megoszlása nagyjából változatlan.

A korcsoportokat tekintve látható, hogy változatlanul az aktív korúak azok, akik legmagasabb számban és arányban fordulnak elő az éjjeli menedékhely igénybe vevői között.

A nappali melegedő és az éjjeli menedékhely kliensköre nagy átfedést mutat. A szolgáltatást nehezíti, hogy egyre többen vannak az igénybe vevők között, akiknek pszichiátriai gondozása is szükséges lenne, azonban a megfelelő egészségügyi háttér hiánya ezt nehezíti. A munkatársak törekednek őket a megfelelő szakemberhez eljuttatni, ellátásukat az általa javasoltak szerint biztosítani. Állapotukból adódóan az egymás mellett élés szabályait sokszor nehezen tudják betartani.

Oroszlány város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában (ITS) 9 városrészt határoz meg. Külterületként a KSH felosztását alapul véve két területet nevesít, Majkpuszta-Madárhegy és a Német- Nyíres dűlők területét.

Majkpuszta-Madárhegy területe magába foglalja a műemléki védettségű Majki remeteség területét a környező kultúrtájjal, benne a Bányászati Múzeum területét. A terület nagy turisztikai vonzerővel bír. Ezen a területen igen kevesen laknak, összesen 23 fő. A kevés lakossal összhangban a lakások száma is alacsony, a városrészben 11 db lakás található. Ezek közül 2 lakás tartozik alacsony komfortfokozatba, illetve 2 lakás a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakás kategóriába.

Az ITS adatai alapján a Nyíres dűlőben levő 63 lakás 46%-a alacsony komfort fokozatú, a városi átlagot (2,9%) jelentősen meghaladja. Az egyszobás lakások aránya ötszöröse a városi átlagnak, a német dűlői szegregátumnál is jóval magasabb. A Német dűlőben levő 32 lakás 43%-a alacsony komfort fokozatú, a városi átlag ehhez képest 2,9%. Az egyszobás lakások aránya négyszerese a városi átlagnak, a Nyíres dűlői szegregátumnál viszont alacsonyabb. Az ITS adatai a dűlőkben bejelentkezett lakosok vonatkozásában adnak információt.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület a 314/2012 (XI.8.) Korm. rendelet értelmezésében a szegregációs mutatóval lehatárolt olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges. Lehet önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is.

A 2011-es népszámlálás adatai alapján több településrész lehatárolásra került, mint szegregált és szegregációval veszélyeztetett terület, de valódi szegregátumról csak 2 külterületi városrészben beszélhetünk. A 2021-es népszámlálás eredményei még nem elérhetők, ezért a korábbi adatokkal számolunk.

A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke Oroszlányban 35 % feletti a két külterületi településrész (Nyíres dűlő és Német dűlő) esetében.

A 2022. évi népszámlálási adatok még nem állnak rendelkezésre.

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

A dűlők bemutatásához az Önkormányzati Szociális Szolgálat által elvégzett szükségletfelmérések információit építjük be.

A Német, Nyíres dűlő a Borbála lakóteleptől délre, az iparterülettől nyugatra lévő, belterületi kertes mezőgazdasági terület. Keskeny dűlőút-hálózat, sűrű telekosztás, számos kisebb-nagyobb lakó- üdülő- kertgazdasági épület, hétvégi ház a jellemző. Északi részét kettéosztja a bányát az erőművel összekötő szénszállító szalagpálya. Távolsága a város centrumában található szolgáltatásoktól legkevesebb 2 km. A gyermekek közintézménybe eljutását naponta két buszjáratral segíti az önkormányzat, mely az idei évben meghosszabbított távon érhető el a dűlőkben lakók számára.

A Német dűlő és a Nyíres dűlő korábban rendezett, kiskertes pihenő övezet volt. Az épületek ennek megfelelően kerültek kialakításra, amelyek e céloknak megfeleltek, de infrastruktúrával kevésbé ellátottak és szakszerű téliesítésük zömében nem megoldott.

A rendszerváltást követően a város rosszabb anyagi és szociális körülmények között élők nagy számban települtek ki a város külterületét képező dűlőkbe, ahol sok esetben komfort nélküli, tartós lakhatásra csak korlátozott módon alkalmas kiskertes házakat vásároltak, vagy bérelnek. A külterületekre való kitelepülés oka többek között az, hogy a város belterületén lebontásra kerültek azok az egészséget is veszélyeztető lakások, amelyek megfizethetőek voltak számukra.

2011-ben és 2016-ban az **Önkormányzati Szociális Szolgálat munkatársai elvégezték a Német dűlő és a Nyíres dűlő lakosságának körében azt a szükségletfelmérést**, amely számszerűsített formában is információkat nyújthat az itt élő emberek problémáira, szükségleteire vonatkozóan.

A kérdőíves szükségletfelmérés idevonatkozó tapasztalatai:

A felmérés során a szakemberek **220 (lakott) ingatlant számoltak össze**, amelyek **közül 115 ingatlanban éltek életvitelszerűen**, míg 105 ingatlan az eredeti funkciójának megfelelően kihasznált, kiskertes tulajdonosai vannak.

A lakás célra használt ingatlanok 80%-ában nincs csatorna, vagy derítő, 71%-ában nincs vezetékes ivóvíz. Közegészségügyi szempontból kiemelkedően fontos, hogy közel 60%-ukban nincs WC (kerti WC sem). A területen a fűtő kút és villanyszolgáltatás érhető el magasabb arányban. Habár a fűtő kút sokak számára megoldást jelent a vízhez jutás szempontjából, ugyanakkor gyakran ivóvízként is alkalmazzák, – gyermekek esetében is rendszeresen – amely külön problémát jelent az egészség védelme szempontjából, hiszen a kutak vize ivóvízként nem használhatóak fel.

A háztartások nagy része csupán az alapvető háztartási eszközökkel felszerelt. Legmagasabb arányban tűzhely, mobiltelefon, TV készülék, mosógép (80%-94%) található. Vasaló, mikrohullámú készülék, rádiókészülék közelítően 60%-uk számára elérhető. Számítógéppel és más szórakoztatóelektronikai berendezéssel a háztartásoknak már csak legfeljebb harmada rendelkezik.

A felmérés adatai alapján az itt élők 67%-a gyalog, és/vagy 53%-ban kerékpárral, és/vagy 29%-ban gépkocsival, és/vagy 12%-ban busszal, és/vagy 4%-ban motorkerékpárral közlekednek. Legfőbb problémának a rossz közvilágítást, az útviszonyokat, a közbiztonság helyzetét, a személtelhelyezés és szállítás körülményeit fogalmazták meg a megkérdezettek.

2022-ben újfent elvégzésre került az **Önkormányzati Szociális Szolgálat munkatársai által a Német dűlő és a Nyíres dűlő lakosságának körében egy szükségletfelmérést.**

2016-ban a szegregációban élők 60%-át keresték fel a szociális munkások, **217 kérdőív** került feldolgozásra, míg **2022-ben 287 kérdőívet** dolgoztak fel.

A kérdőívek feldolgozása statisztikai módszerekkel történt. A válaszadás minden esetben önkéntes volt, a válaszadók körét azok alkották, akik a megkérdezés időszakában elérhetőek voltak.

A válaszadói hajlandóság nagyon magas volt. A kérdezők visszautasításba nem ütköztek. Ennek oka részben az, hogy a szakembereket ismerik a területen élők, a bizalmi viszony évek óta fennáll, valamint az emberek örültek annak, hogy a véleményüket megkérdezik, problémáikat meghallgatják.

Lakáshelyzet, lakhatási körülmények:

A válaszadók kicsivel kevesebb, mint a fele ingatlan tulajdonos. Viszonylag alacsony a bérlemények száma.

A lakások, amelyekben a válaszadók élnek átlagosan 38,7 m²-esek, többnyire 3-4 helyiségből állnak, amelyek közül 1-1,5 lakószoba áll rendelkezésre.

Az egy főre jutó lakóterület négyzetméter átlaga 12 m². A legnagyobb alapterületű ingatlan 120 m², míg a legkisebb 8 m².

Forrás: Önkormányzati Szociális szolgálat

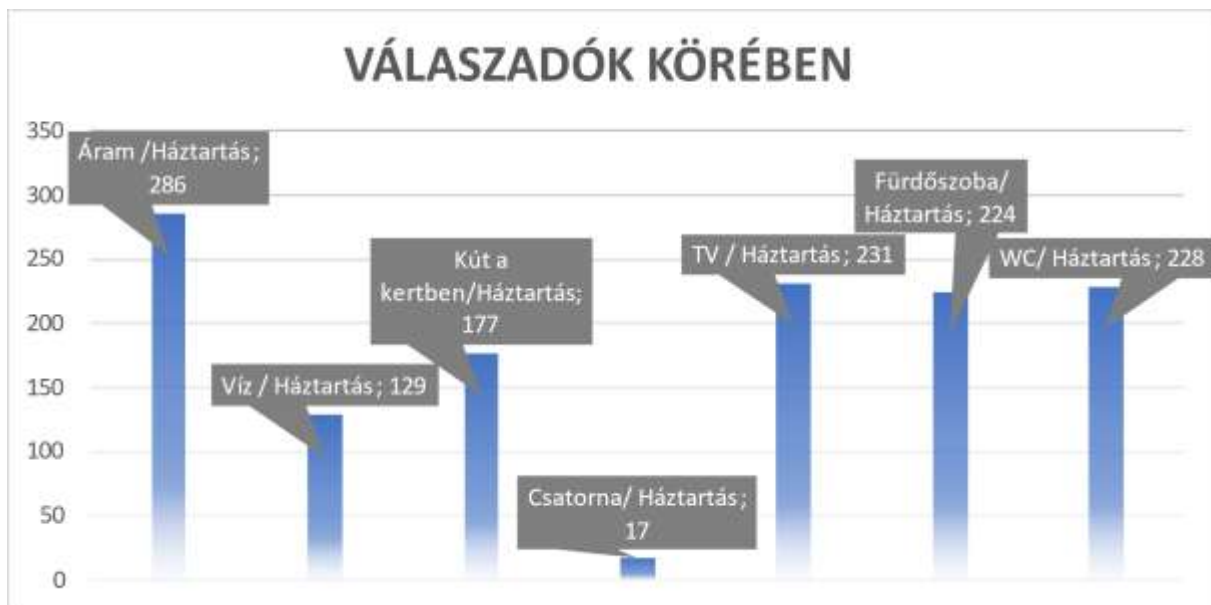
A 2016-os adatok szerint a lakás célra használt ingatlanok 80%-ában nincs csatorna vagy derítő, 71 %-ában nincs vezetékes ivóvíz. A csatorna tekintetében ez 2022-ben sem mutat jobb képet.

Közegészségügyi szempontból kiemelkedően fontos, hogy 80%-nak van wc-je, ami a 2016-os adatokhoz képest, jelentős pozitív változás. A területen a villanyszolgáltatás érhető el magasabb arányban. A fűtő kút sokak számára megoldást jelent a vízhez jutás szempontjából, ugyanakkor gyakran ivóvízként is használják, gyermekek esetében is rendszeresen, amely külön problémát jelent az egészség védelme szempontjából. Hiszen a kutak vize, ivóvízként nem használható fel.

Komfort	Van	Nincs
Áram /Háztartás	286	0
Víz / Háztartás	129	157
Kút a kertben/Háztartás	177	109
Csatorna/ Háztartás	17	269
TV / Háztartás	231	55
Fürdőszoba/ Háztartás	224	62
WC/ Háztartás	228	58

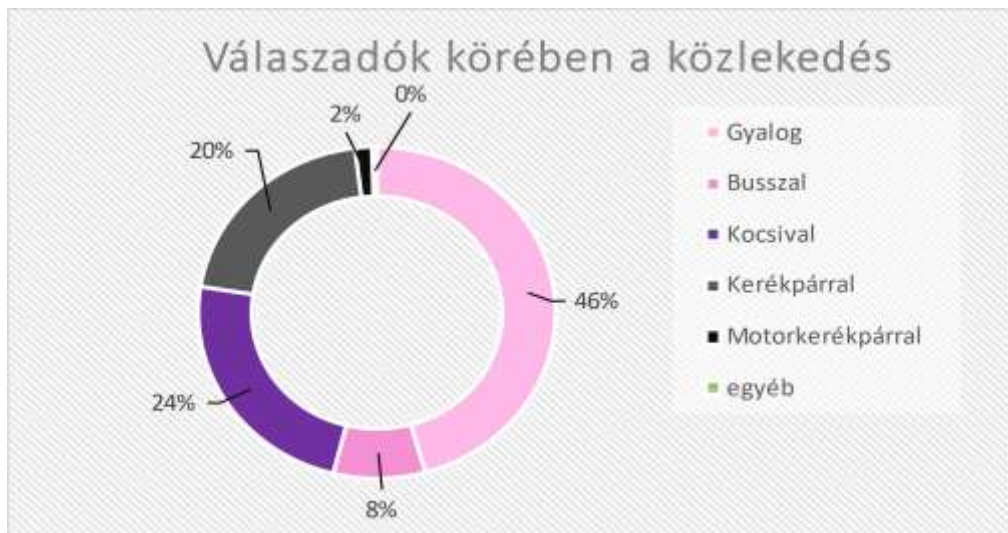
Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Közlekedés

A szegregátumban élők majdnem fele a gyalogos közlekedéssel oldja meg a mindennapjait. 24%-uk közlekedik gépjárművel. 20 %-uk pedig kerékpárral. A szegregátum a város központjától kb. 30 percre van gyalog. Ez elsősorban, télen, latyakos időben megnehezíti az életüket, előfordul, hogy a gyermek ezért nem megy iskolába, és lesz igazolatlan hiányzása.

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Szolgáltatásokhoz való hozzáférés

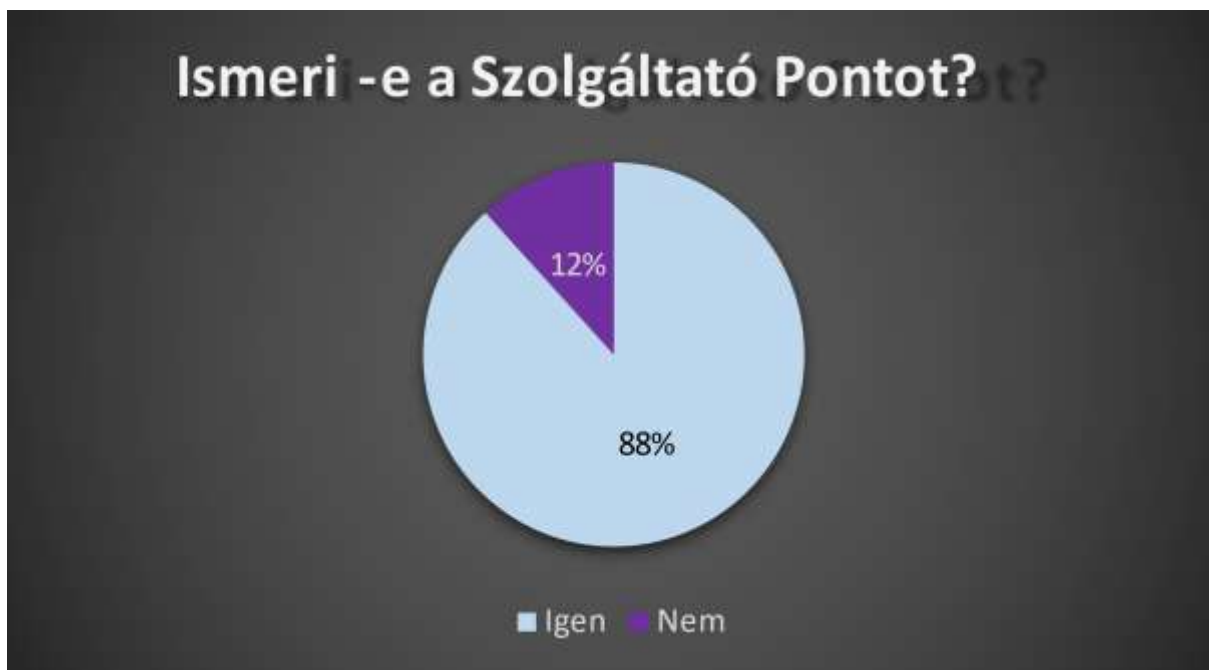
A szolgáltatásokhoz való hozzájutás még mindig nehézséget okoz az ott élőknek, a 287 válaszadóból csak 33-an mondták azt, hogy nem okoz számukra ez problémát. Ennek erősítése szükséges.

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Szolgáltató Pont a Nyíres-dűlőben

Nagyon magas arányban, 88 %-ban ismerik a Szolgáltató Pontot, ami azt mutatja, hogy fontos az emberek életében és valamelyest enyhít az amúgy is nehéz életkörülményeiken, a válaszadók 93%-ban hasznosnak tartják.. Az épület fejlesztésének lehetőségeit szükséges megvizsgálni.

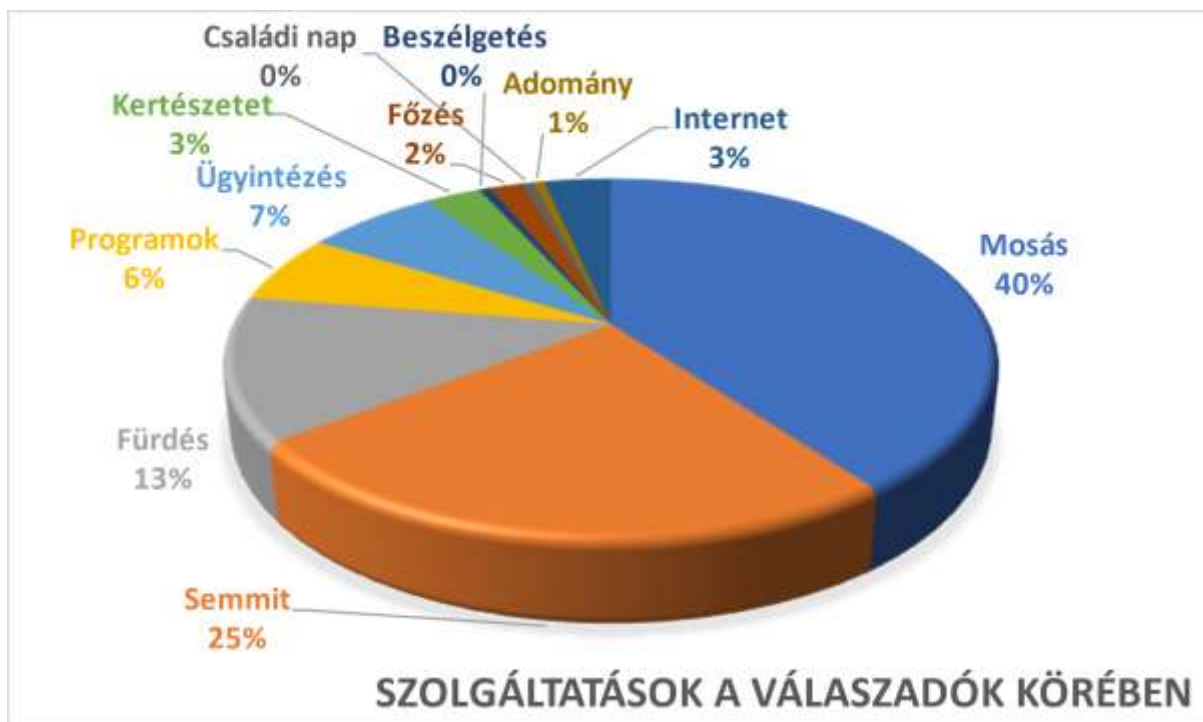
Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

A Szolgáltató Pont szakmai szolgáltatásokkal való bővítése jelentősen segítené az itt élők életkörülményeit (pl. jogi segítségnyújtás, egészségmegőrző és prevenciós programok, gyermekfejlesztő foglalkozások, stb.)

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Legnagyobb arányban mosásra és fürdésre használják az épületet, de az ügyintézéshez is sokan kérnek segítséget. Ezért fontos a jövőben is, hogy a megfelelő szakemberektől kapjanak útmutatást problémáik megoldásában. Új mosógépre lenne szükség a fentiek figyelembevételével.

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

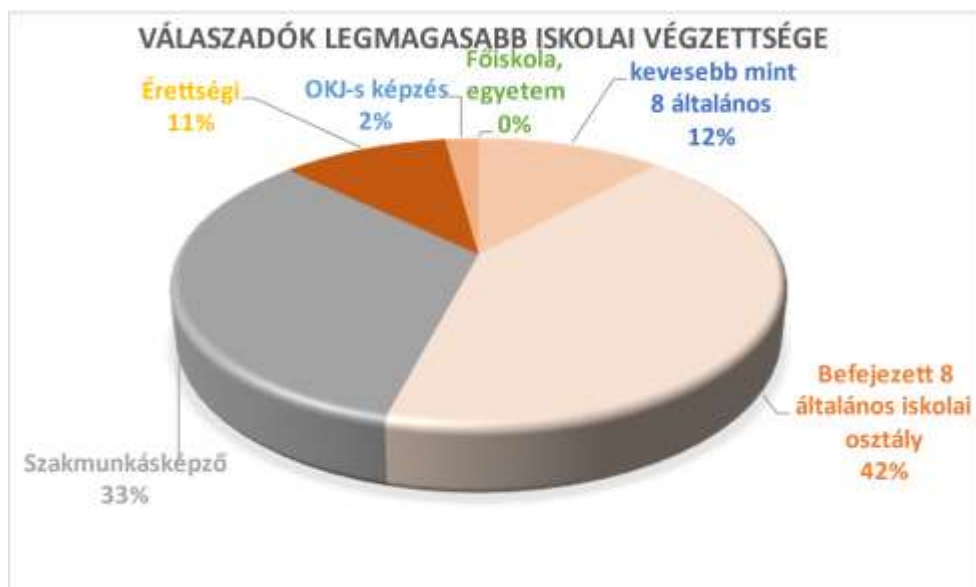
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;**

2016-ban a válaszadók körében a nők aránya volt magasabb. 2022-ben is a nők aránya volt a magasabb, a különbség nagyon minimális 1 % 2016-hoz adatokhoz képest.

2016-ban szinte a válaszadók fele a 61-70 éves korosztályba tartozott.

2022-ben ez jelentősen változott, mivel a 20-as és 30-as éveiben járók tették ki szinte az 50%-át a válaszadóknak. Inkább a fiatalabb korosztály volt az, aki kérdőívet töltött ki.

A 2016-os felméréshez hasonlóan a válaszadók legnagyobb arányban 42%-ban befejezett 8 általános iskolával rendelkeznek, majd ezt követi 33%-ban a szakmunkásképzőt végzetek száma. 5 %- al emelkedett az érettségivel rendelkezők száma és 4 %-al csökkent azok száma akiknek kevesebb, mint 8 általános iskolája van.

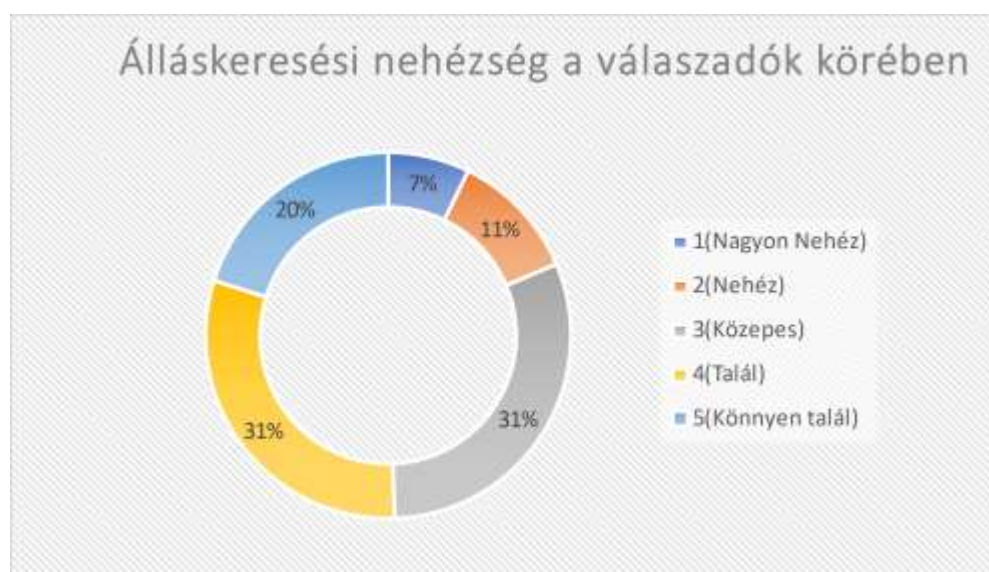

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Az álláskeresés nehézségeivel kapcsolatban ugyanannyi 31-31 %-ot kapott az a válasz, hogy találnak munkát és az, hogy közepesen nehezen. Összesen 18 %-uk akik nehezen vagy nagyon nehezen találnak állást.

Feladatunk, hogy azokat az embereket segítsük, akik valamilyen egyéni nehézségük vagy egyéb hátrányos helyzetük miatt, nem találják meg a számukra megfelelő munkát.

Szükség a munkaerő piaci beilleszkedést elősegítő programok biztosítása.

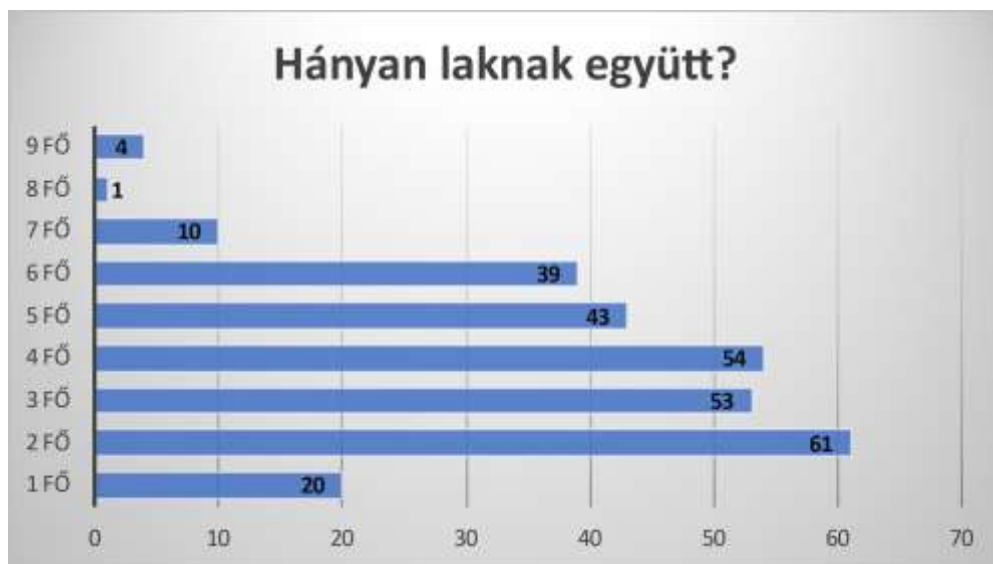

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Jellemzően még mindig magas azon családok aránya, ahol 5-6-an élnek együtt. Ezek az épületek jellemzően nagyon kicsik, 1-2 szobával rendelkező ingatlanok, ezáltal a szülők a gyermekekkel élnek és alszanak egy légtérben. Nincs meg a külön gyerekszoba, íróasztal, a saját kis tér, ahol tanulhat, elvonulhat a gyermek.

Ez hatással van a személyiség fejlődésére is. A különböző programokkal szükséges a kora gyermekkori fejlődésük fejlesztése, amely a későbbiekben a közösségbe való beilleszkedésüket segíti, iskolai előmenetelüket támogatja.

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

A 2024-ben induló TOP_PLUSZ-3.1.2 program keretében „Roma-lány” program elindítását tervezi az önkormányzat. A programba való belépés korosztályhoz kötött, 8-17 év közötti lánygyermek lehet a programban.

A kérdőívet kitöltők között 21 %-nak van ilyen korú lány gyermeke, várhatóan közülük került ki az a 15 lány, akit a programba bevontunk. Velük együtt pedig a családjuk is megfelelő támogatást és segítséget kaphat a szociális szakemberektől.

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

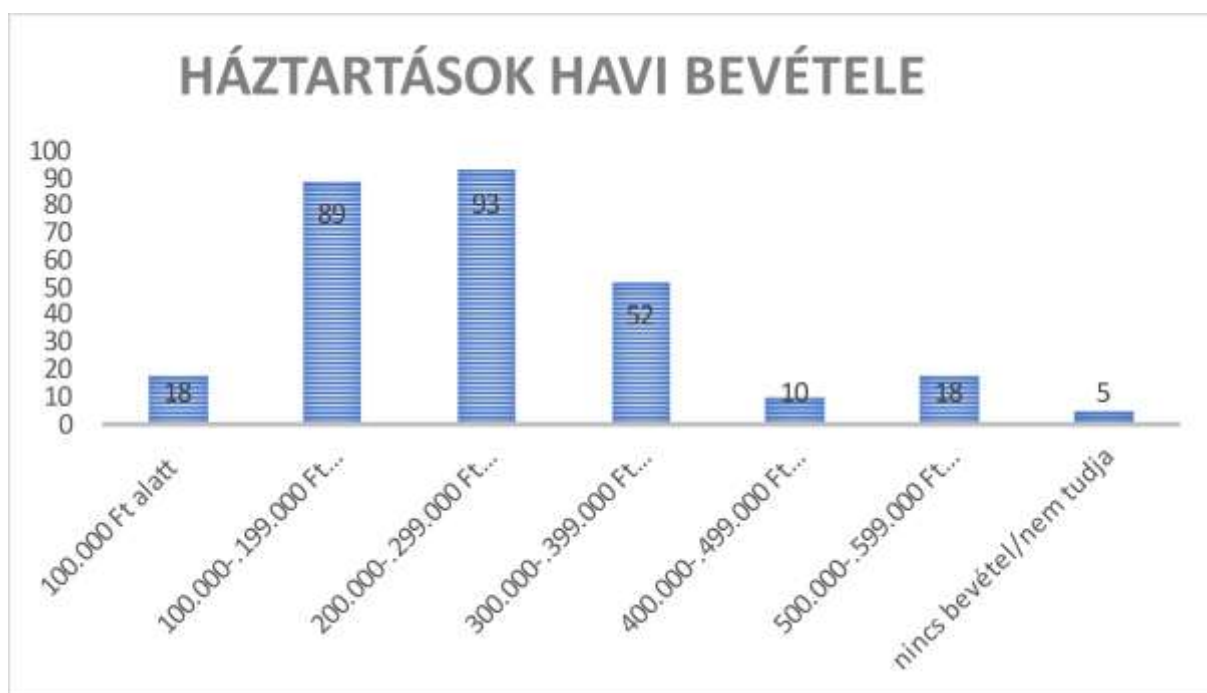
2016-ban a háztartások nettó bevétele 157.085 Ft, a legalacsonyabb havi bevétel 15.000 Ft, a legmagasabb 300.000 Ft.

Az egy főre vetített havi átlagos bevétel növekedett, de nem jelentősen. 2022-ben a legalacsonyabb havi jövedelem 40.000 Ft a legmagasabb 580.000 Ft jelenleg.

A háztartások bevételeinek jellemzői	
Bevételi sávok	Válaszadó (fő)
100.000 Ft alatt	18
100.000-199.000 Ft között	89
200.000-299.000 Ft között	93
300.000-399.000 Ft között	52
400.000-499.000 Ft között	10
500.000-599.000 Ft között	18
nincs bevétel/nem tudja	5

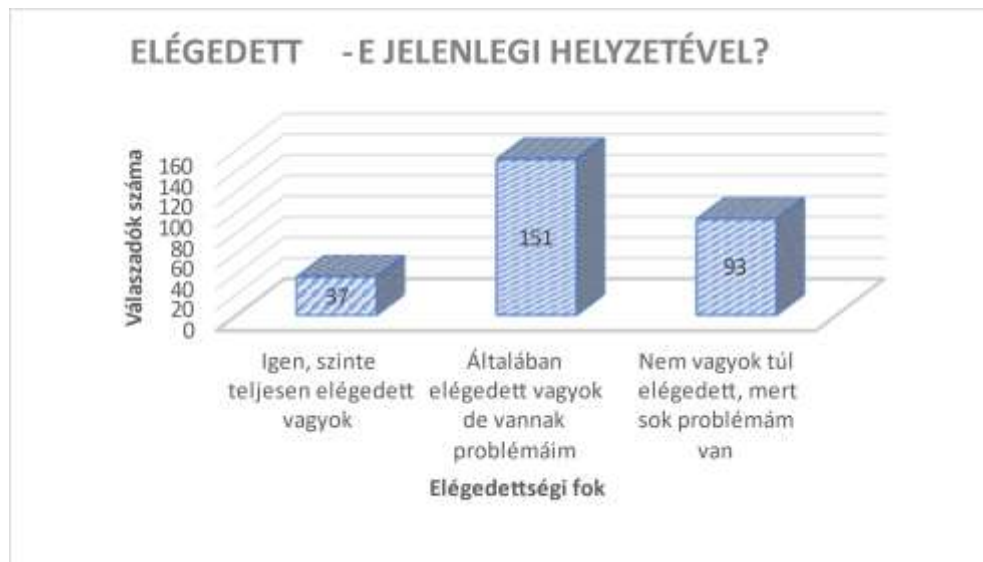
Legalacsonyabb havi jövedelem	40.000
Legmagasabb havi jövedelem	580.000
Havi súlyozott átlag jövedelem	227 614

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Az elégedettségi kérdésre bár a többség igennel válaszolt, azért magas az aránya azoknak, akik nem elégedettek és vannak problémáik.

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

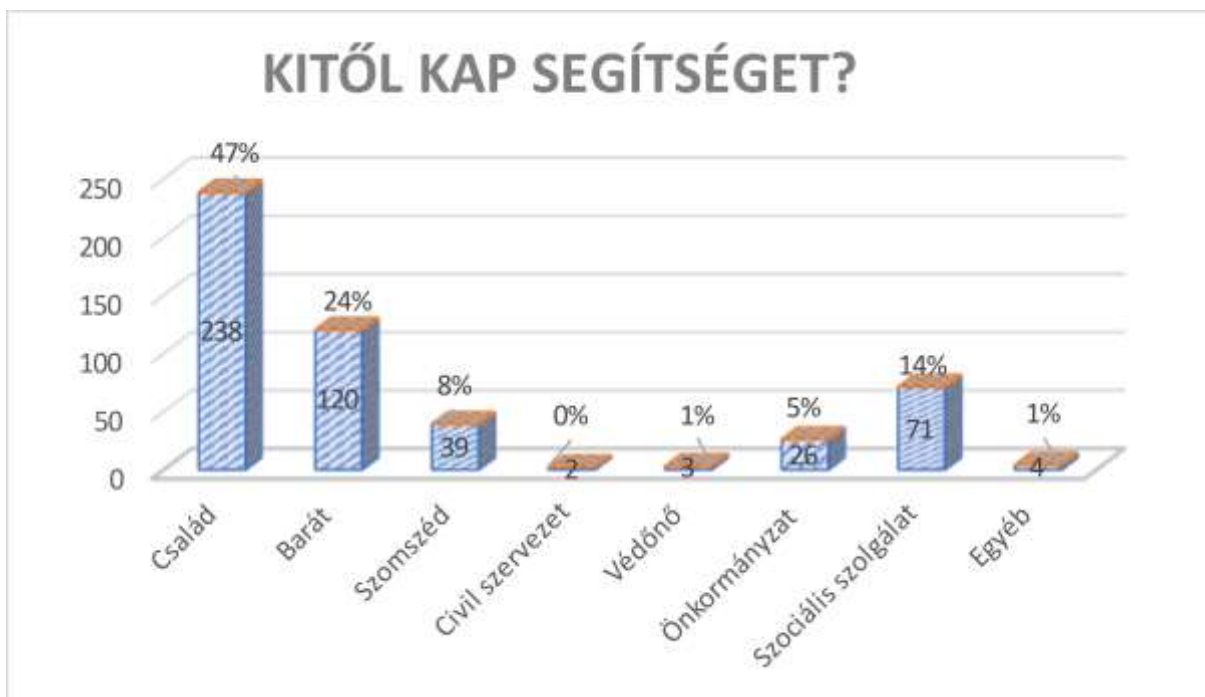
Részletesebben lebontva, a legnagyobb arányban az anyagi és az egyéb nehézséget jelölték meg. Célunk, hogy a „Mesterségem címere” nevű munkaerő piaci beilleszkedést segítő programunk segítségével, az anyagi nehézségeik is megoldódjanak. Elsődleges feladat munkahely találása, illetve a különböző támogatásokhoz való hozzájutás elősegítése. Felvesszük a kapcsolatot a helyi Munkaügyi Központtal és a Munkaerő kölcsönző cégekkel. Segítünk az önéletrajz elkészítésében és a megfelelő helyre való eljuttatásban is.

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Segítséget az ott élők főleg a családtól kapnak, aztán a barátoktól, de magas az aránya a Szociális Szolgálattól kapott segítség adásnak is, akinek a szociális szakemberei jelen vannak az ott élők életében, és segítik őket problémáik megoldásában.

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A vizsgált időszakban nem érzékelhetőek olyan folyamatok, amelyek a veszélyeztetett területek átrendezésére utalnának.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Oroszlány Város Önkormányzata az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvénynek megfelelően az egészségügyi alapellátások körében gondoskodik: a háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról és az iskola-egészségügyi ellátásról.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátásban jelenleg 9 körzetben 8 területi ellátással rendelkező felnőtt háziorvos dolgozik, 2018-tól 1 háziorvosi körzetet két másik körzet háziorvosa helyettesítéssel lát el.

A gyermekek részére szervezett háziorvosi ellátás 4 körzetében 3 – nyugdíjas - gyermek háziorvos dolgozik. Egy körzetben két másik körzet háziorvosa helyettesít. A háziorvosok mindegyike vállalkozó háziorvos, akikkel az önkormányzat feladatátadási szerződést kötött. 2024. január 1-től a 14 éven felüli gyermekeket is a felnőtt háziorvosok látják el. Tekintettel a gyermek háziorvosok korára az utánpótlás elengedhetetlen.

Oroszlányon a fogászati alapellátást 4 fogorvos biztosítja.

A járó beteg szakellátás Oroszlány és a járás lakói számára széleskörűen biztosított.

5 gyógyszertár található a városban. Központi orvosi és gyógyszertári ügyelet helyben vehető igénybe.

A nappali rendelés idején túl központi orvosi ügyelet működik a városban a járás területére vonatkozóan, amelyet már az Országos Mentőszolgálat működteti.

A fogászati ügyelet igénybevételére megállapodás keretében Tatabányán van lehetőség.

Az alapellátás és a járó beteg szakellátás mellett 2003 óta krónikus fekvőbeteg ellátás az Ápolási Intézetben történik.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	9	4	6	580	53,24
2018	0	9	4	6	612	53,69
2019	0	9	4	6	548	21,86
2020	0	9	4	6	546	27,14
2021	0	9	4	5	538	35,99
2022	0	9	4	5	589	36,11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Közgyógyellátás

A **közgyógyellátás** a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás.

A vizsgált időszakban alanyi jogon, normatív alapon, méltányossági alapon kaphatott valaki közgyógyellátási igazolványt 2015. március 01-ig. Ekkor a méltányossági alapon megállapítható közgyógyellátási forma jogszabályváltozás következtében megszűnt.

Az önkormányzat helyi rendeletével települési támogatás formájában, gyógyszerköltségek finanszírozására ad támogatást, elsősorban azokra tekintettel, akik a közgyógyellátásra nem jogosultak, de magas gyógyszerköltségük és alacsony jövedelmük miatt segítségre szorulnak.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma a vizsgált időszakban kis ingásokkal ugyan, de nem változott jelentősen.

Ápolási díj

Az **ápolási díj** a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

Az ápolási díjban részesülők száma a kezdő 2018. évi adatokhoz képest (átlagosan 53,69 fős létszám) jelentősen csökkent.

Az ellátás többféle formában adható: alanyi jogon, fokozott ápolási díj címén valamint méltányosságból, melynek jogosultsági feltételei a helyi rendeletben kerültek szabályozásra. Problémát okozhat azoknak, akik már régebben kiestek a munkaerőpiacról, és a jogosultsági feltételeknek e miatt nem felelnek meg. A méltányossági alapon adható ápolási díjat az önkormányzat rendszeres települési támogatás kereteiben állapítja meg. – **Álláspontunk szerint – a következő bekezdésben foglaltakra tekintettel (is)- pontosításra szorul.**

Az alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj 2013. január 01. napjától a járási hivatal hatáskörébe került.

Ápolási díjat a **súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg 18 év alatti** hozzátartozójukat **tartósan ápoló**, és emiatt teljes munkaidőben keresőtevékenységet folytatni nem tudó személyek igényelhetnek.

Az ápolási díjra való jogosultságnak **nincsenek jövedelmi vagy-vagyoni feltételei.**

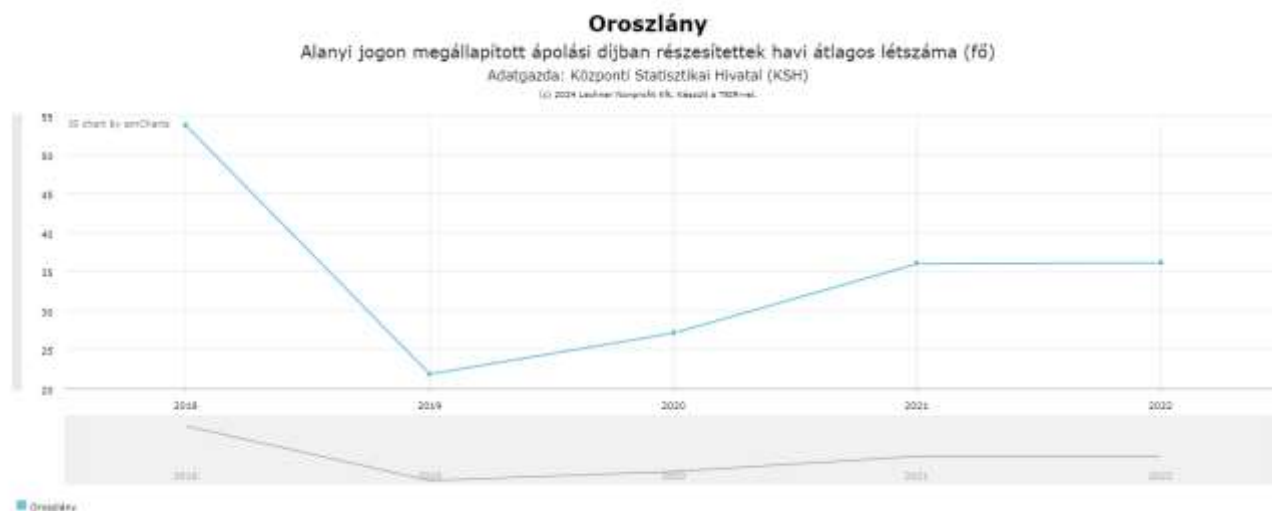
Az ápolási tevékenységet az ellátásra **jogosultnak személyesen kell ellátnia** (keresőtevékenység maximum **4 órában, vagy otthon** végezhető, az ápolott személy nem szorulhat huzamos ideig intézményi ellátásra stb.).

Az ápolási díj **alapösszegét** a mindenkor **költségvetési törvény** határozza meg.

Az ápolási díj **típusai:**

- Alapösszegű** ápolási díj összege a költségvetési törvényben meghatározott alapösszeg, azaz **48.405,- Ft.**
- Emelt összegű** ápolási díj biztosítható a **fokozott ápolást igénylő, súlyosan fogyatékos** hozzátartozóik ápolását végzők részére. Összege az **alapösszeg 150%-a (72.610,- Ft).**
- Kiemelt ápolási díj** a **legsúlyosabb állapotú** hozzátartozóikat ápolók részére nyújtott ellátás. Összege az **alapösszeg 180%-a (87.130,- Ft.).**

Alanyi jogon megállapított ápolási díjban részesítettek havi átlagos létszáma (fő)					
	2018	2019	2020	2021	2022
Oroszlány (3076)	53,69	21,86	27,14	35,99	36,11

Gyermekek otthongondozási díja

2019. január 1-jétől bevezetésre került a „gyermek otthongondozás díja” (GYOD) nevű ellátás, mely az önmagukat ellátni képtelen gyermeküket ápolók-gondozók számára biztosít támogatást. Az ellátást a járási hivatal állapítja meg a tartósan beteg, súlyosan fogyatékos személyt ápoló, gondozó hozzátartozó részére.

A gyermek otthongondozási díját az a vérszerinti vagy örökbefogadó szülő veheti igénybe, aki **súlyosan fogyatékos**, vagy **tartósan beteg önellátásra képtelen gyermekéről gondoskodik** és emiatt teljes munkaidőben keresőtevékenységet folytatni nem tud. Egyazon gyermekre tekintettel csak egy szülő számára állapítható meg a gyermek otthongondozási díja.

A gyermek otthongondozási díj jogosultságnak **nincsenek jövedelmi vagy vagyoni feltételei**.

Az ápolási tevékenységet az ellátásra **jogosultnak személyesen kell ellátnia (keresőtevékenység maximum 4 órában, vagy otthon végezhető**, az ápolat személy nem szorulhat huzamos ideig intézményi ellátásra stb.).

Az gyermek otthongondozási díjának **alapösszegét** a mindenkor **költségvetési törvény** határozza meg.

A gyermek otthongondozási díja az aktuális évre megállapított kötelező legkisebb munkabér összege, 2024. évben bruttó **266.800,- Ft**. (Több gyermekre történő igénybe vétel esetén 2023-ban – **400.200,- Ft**)

A GYOD-ban részesülők száma 2019. év óta folyamatosan, évről évre emelkedik. Az ellátás indulásának évében 2019 év elején 38 fő vált jogosulttá. Jelenleg 64 fő részesül ebben az ellátásban.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A kisgyermekkori kötelező szűrések a házi gyermekorvosi és a területi védőnői ellátásokban státuszvizsgálatok keretében történnek. Korábban a védőnői szolgálat az óvodákban is ellátott szűrési feladatokat, azonban jogszabályi rendelkezésre a feladat kikerült a szolgáltatások köréből. Az óvodások körében az egészségneveléshez kapcsolódó feladatellátás történik a védőnők részéről. Az iskolások esetében 2 iskolai védőnő megelőző tevékenysége biztosított.

Kötelező népegészségügyi szűrések már nincsenek. Nincs kimutatás arról, hogy az ingyenes szűrővizsgálatokat a lakosság milyen arányban veszi igénybe.

Az önkormányzat 2016-tól támogatja a humán papillomavírus elleni védőoltást a 13 éves korosztályhoz tartozó fiúgyermekek számára. 2024-től az önkormányzat a csecsemők részére rota vírus elleni védőoltást, a köznevelési intézményekben pedig az ételallergia okozta anafilaxiás reakció elleni EpiPen injekciót biztosít.

Az óvodavezetők véleménye szerint nagyon fontos lenne, ha az óvodásoknál évente az óvodákban végeznének a gyermekorvosok, védőnők rendszeres szűréseket.

A TOP-5.2.1-15-KO1-2016-00001 pályázat keretében volt arra lehetőség, hogy 1- 1.5 év időtartamban havonta több területet érintő prevenciós program valósuljon meg. A programokban a Szociális Szolgálat minden területéről vettek részt szakemberek, továbbá védőnők, pedagógusok, képző központ, OKSZIK, RKÖ, Varikont Kft, Vöröskereszt, Polgárőrség is közreműködtek.

könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, könnyebben birkózzanak meg a nehézségekkel, valamint őrizték meg vagy javították a testi-lelki egészségüket.

A program keretében az alábbi egészségfejlesztő és prevenciós foglalkozások valósultak meg:

- Baba-Mama klub
- Elsősegélynyújtó, életmentő tanfolyam
- Egészségfejlesztő program
- Drogprevenciós csoport.

A programok jellegüknek megfelelően gyermekeknek, fiataloknak, felnőtteknek szerveződtek. A tervezett TOP_PLUSZ-3.1.2 pályázat ezen folyamatokat viszi tovább.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő ellátásokhoz az arra rászoruló gyermekek hozzáférnek, a **fejlesztést segítő szakembereket a Komárom-Esztergom Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Oroszlányi Tagintézménye biztosítja.** A Szakszolgálat 9 területen végez felzárkóztatást, nyújt esélyegyenlőségre irányuló szolgáltatást.

A pedagógiai szakszolgálat szolgáltatásait a 0-23 éves korú gyermekek, fiatalok körében látja el, a járás egészében. Az intézményben gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó és gyógytestnevelő képzettségű munkatársak dolgoznak együtt. A más intézményben alkalmazott szakemberekkel együttműködnek az intézmény munkatársai. Logopédiai szűrővizsgálatot végeznek minden év szeptemberében a 3 éves és az 5 éves óvodások körében. Ezen kívül képességmérő szűrővizsgálattal méri az összes 5 éves gyermeket. Azon gyermekek szüleinek, akiknek az eredménye valamilyen részterületen elmaradást mutat, felajánlják a fejlesztés szolgáltatásait. Gyógytestnevelést az általános és középiskolákban végeznek jellemzően. Járási Szakértői Bizottság tevékenység keretében vizsgálatot végeznek intézményi vagy szülői kezdeményezésre, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek meghatározása céljából.

Fontosabb szakmai tevékenységek

A nevelési tanácsadás feladata a szülővel az első problémafeltáró beszélgetés lebonyolítása, a gyermek, a tanuló adaptív viselkedésének, szociális érettségének felmérése, ennek eredményeképpen tanácsadásban részesítés vagy a szakszolgálati ellátásba vétel szükségességének meghatározása.

A logopédiai ellátás feladata a beszédindítás, a hang- beszéd- és nyelvfelépítési elmaradás, a beszédhibák és a nyelvi-kommunikációs zavarok javítása, a diszlexia, a diszortográfia, a

diszgráfia, a diszkalkulia kialakulásának megelőzése a beszéd technikai és tartalmi fejlesztését szolgáló logopédiai terápiás foglalkozáson.

A tankerületi szakértői bizottság feladata a vizsgálatok esetében a harmadik életévét betöltött gyermek, tanuló teljes körű pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, továbbá szükség szerint orvosi vizsgálata, a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség megállapítása vagy kizárása és az ehhez kapcsolódó felülvizsgálatok elvégzése, a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megállapítása. Ha a tankerületi szakértői bizottság megítélése szerint a gyermeknél a sajátos nevelési igény valószínűsíthető, saját vizsgálatának dokumentációját és annak eredményeit, a vizsgálat alapján tett megállapításait, valamint a rendelkezésükre álló egyéb iratokat megküldi a megyei szakértői bizottság részére.

A kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása keretében az intézmény feladata a korai tehetség- felismerés, tehetségazonosítás, amelynek során a tehetség életkori megjelenését figyelembe kell venni. A tehetséges gyermek személyiségfejlődésének támogatása, szükség esetén további megsegítésre irányítás, önismereti csoport szervezése és vezetése a tehetséges gyermekek részére, tanácsadás, támogatás a szülőnek, konzultáció a pedagógus részére, közös tehetség-tanácsadási fórum szervezése, speciális tehetségprogramban való részvételre javaslat adása, a tehetségazonosítás. A tehetséggondozás feladatát ellátó pszichológus szakmai kapcsolatot tart a feladat ellátási körzetében működő tehetségfejlesztő programok vezetőivel és az iskolapszichológussal, óvodapszichológussal.

A korai fejlesztés feladata a komplex koragyermekkorai intervenció és prevenció: az ellátásra való jogosultság megállapításának időpontjától kezdődően a gyermek fejlődésének elősegítése, a család kompetenciáinak erősítése, a gyermek és a család társadalmi inklúziójának támogatása. A korai fejlesztés és gondozás tevékenységei a komplex gyógypedagógiai fejlesztés, tanácsadás, a társas, a kommunikációs és nyelvi készségek fejlesztése, a mozgásfejlesztés és a pszichológiai segítségnyújtás.

A gyógytestnevelés feladata a gyermek, a tanuló speciális egészségügyi célú testnevelési foglalkoztatása, ha az iskolaorvosi vagy szakorvosi vizsgálat gyógytestnevelésre utalja.

A szakszolgálat szakemberei nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy egyetlen gyermek se maradjon ki a fejlesztések sorából, akinek arra szüksége van. A Gyermekjóléti szolgálat munkatársai ebben hatékony segítséget nyújtanak. Segítségükkel elérhetők és megszólíthatók azok a családok, ahol segítségre van szüksége a gyermeknek, de a szülők valamilyen formában akadályozottak, vagy nem együttműködők. A jövőben is az a cél, hogy minden gyermek hozzáférhessen az ellátáshoz lakóhelyétől, a szülők szocializáltságától, anyagi helyzetétől függetlenül.

Az alábbi táblázatban található adatok alapján elmondható, hogy a 2017/2018-as tanévhez képest a 2021/2022-es tanévben jelentős növekedés látható a nevelési tanácsadás (27%), a logopédia (15%), a tehetséggondozás (44%), valamint a gyógytestnevelés (98%) területein nyújtott szolgáltatások igénybevételében.

A gyógytestnevelésben részesülők számának 98 %-os növekedése komoly aggodalomra ad okot, mivel a fejlesztést igénylő gyermekek valamilyen területen elmaradást mutatnak, amelyek kezelése általában éveket igénylő fejlesztéssel enyhíthetők vagy szüntethetők meg. Ehhez az igényhez megfelelő számú képzett szakemberre van szükség, akik a bölcsőde, óvoda, általános, illetve középiskola ideje alatt biztosítani tudják a szükséges fejlesztést.

A tehetséggondozásban részesülők számában jelentős növekedés (44%) látható, amely az előbbi megállapítás mellett biztatónak mondható.

A KEM Pedagógiai Szakszolgálat Oroszlányi Tagintézménye főbb szakmai adatai					
	2017/ 18	2018/ 19	2019/20	2020/21	2021/22
Nevelési tanácsadás	309	n.a.	n.a.	n.a.	394
Logopédia	621	n.a.	n.a.	n.a.	714
Szakértői tevékenység	403	n.a.	n.a.	n.a.	279
Tehetséggondozás	9	n.a.	n.a.	n.a.	22
Korai fejlesztés	44	n.a.	n.a.	n.a.	32
Gyógytestnevelés	183	n.a.	n.a.	n.a.	362

Forrás: KEM Pedagógiai Szakszolgálat Oroszlányi Tagintézménye

A sajátos nevelési igény (SNI) minősítés megállapítása a Megyei Szakértői Bizottság feladatkörébe tartozik. Nevelési tanácsadás keretében történnek a fejlesztések és a pszichológiai tanácsadás. A gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás (röviden: korai ellátás) során nagy hangsúlyt fektetnek a preventív tevékenységre. Ennek érdekében a bölcsődében logopédus, gyógypedagógus szakemberek végeznek kiscsoportos fejlesztéseket, valamint Baba-mama klubfoglalkozásra várják azokat a gyermekeket szüleikkel, akik intézményes nevelésben még nem részesülnek. Ennek a munkának köszönhetően jelentősen nőtt az ellátottak száma az elmúlt néhány évben. Ennek szakmai hátterét az a társszakmák közötti együttműködés jelenti, melyet a 2016-ban megtartott első konferenciát követően évente megtartanak. Nehezíti a munkájukat az a tendencia, hogy egyre összetettebb problémákat diagnosztizálnak a gyermekeknél, melyek kezelése speciális tudást igényel. Az erre irányuló képzések viszont legtöbb esetben nagyon drágák és nehezen lehet bejutni a résztvevők számának limitáltsága miatt.

Az SNI-s gyermekek fejlesztését a Benedek Elek EGYMI szakemberei látják el, utazó gyógypedagógusi ellátás keretében Oroszlány Város Óvodáiban, oktatási intézményeiben és a környező települések általános iskoláiban.

Az SNI tanulók száma nagymértékű emelkedést mutat a többségi óvodákban és iskolákban. A gyermekek ellátására az integráló pedagógusoknak időben fel kell készülniük. Nehezíti a gyermekek beilleszkedését, hogy több esetben autizmus spektrumzavarral, vagy egyéb pszichés zavarral is érintettek a tanulási nehézség, vagy zavar mellett.

Pozitív tapasztalatok: a helyben nyújtott szolgáltatásokkal a szülők terhei nagymértékben csökkennek, hiszen nem kell megszervezniük, hogy munkaidő után vigyék el gyermeküket külön fejlesztésekre. **A szakértői véleményben előírt ellátást minden gyermek megkapja oktatási nevelési intézményében, a benttartózkodás alatti időszakban. Annak érdekében, hogy az SNI tanulók ne morzsolódjanak le és ne legyenek folyamatos kudarcoknak kitéve, szükséges a többlet jogok, szakértői véleményekben rögzített könnyítések betartatása.** Az integráló pedagógusok felkészítése az együttnevelésre, a módszertani intézmény szakemberei segítségével történik tanácsadás, szakmai napok, tájékoztatók keretében. Korábbi pályázataik elősegítették az inkluzív neveléshez szükséges feltételrendszer kiépülésének támogatását az integráló intézményekben. Mentor programjaik segítségével a szülőknek és a pedagógusoknak próbálnak segítséget nyújtani. Támogatják az intézményeket a gyermek fogyatékosági típusához igazodó speciális környezet kialakításában is.

Eszközkölcsönzőt működtetnek, ahol a szolgáltatások, eszközök kölcsönzése térítésmentesen vehető igénybe az integráló pedagógusok és az SNI gyermeket nevelő szülők számára.

Alapfeladataik:

- **SNI gyermekek habilitációs- rehabilitációs fejlesztéseinek biztosítása a szakértői bizottság szakvéleményében meghatározottak szerint, a gyermekek speciális igényeinek megfelelő szakos gyógypedagógus biztosításával. Komplex**

gyógypedagógiai fejlesztés biztosítása, autista specifikus fejlesztés biztosítása, szükség esetén egyéb terápiákkal kiegészítve (TSMT, szomatopedagógia, egyéb mozgásterápiák, K-VRSÚ terápia...)

- **SNI logopédia terápia biztosítása:** A logopédiai ellátás elkülönül a szakszolgálat által biztosított alapellátástól. A sajátos nevelési igényű óvodások és iskolás tanulók esetében a beszédindítás, beszédhibák javítása, kommunikációs zavarok támogatása, nem beszélő gyermekek AAK terápiaja, beszéd fogyatékos gyermekek ellátása, diszlexia prevenció, diszes, nyelvi fejlődési zavarokkal küzdő gyermekek ellátása az elsődleges feladata.
- **Konduktív pedagógia ellátás:** az idegrendszeri sérült, halmozottan sérült, mozgásfogyatékos gyermekek terápiaja, tanácsadás biztosítása
- **Eszközkölcsönző működtetése**

Utazó hálózat által ellátott gyermekek létszáma az ellátás típusa szerint

év	ellátás Típusa	óvodások létszám	iskolások létszáma (int.+szegr)	középiskolások létszáma	gyógyped. óvodás létszám	Összesen
2019-20	logopédia	6	19	0	4	29
	komplex fejl.	6	78	2	11	97
	konduktív	0	7	0	1	8
	tiflo,szurdo pedagógia	0	1	0	0	1
	Autista f.	0	22	0	6	28
összesen		12	127	2	22	163
2020-21	logopédia	7	22	0	5	34
	komplex fejl.	7	85	0	6	98
	konduktív	0	7	0	2	9
	tiflo,szurdo pedagógia	0	2	0	0	2
	Autista f.	0	15	0	3	18
összesen		14	131	0	16	161
2021-22	logopédia	13	34	0	9	56
	komplex fejl.	8	98	2	13	121
	konduktív	0	14	0	1	15
	tiflo,szurdo pedagógia	0	2	0	0	2
	Autista f.	1	16	0	8	25
összesen		22	164	2	31	219
2022-23	logopédia	15	58	0	11	84
	komplex fejl.	17	102	2	13	134
	konduktív	0	14	1	2	17
	tiflo,szurdo pedagógia	1	3	0	0	4
	Autista f.	2	21	0	10	33
összesen		35	198	3	36	272

Forrás: Benedek Elek EGYMI

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az étkeztetést az önkormányzat a fenntartásában működő bölcsőde és óvodák esetében saját főzőkonyhák működtetésével biztosítja.

A tankerületi központ fenntartásban működő Hunyadi Mátyás Általános iskola, a József Atilla Általános Iskola, a Benedek Elek EGYMI Általános Iskolája, a Hamvas Béla Gimnázium tanulói számára az Oroszlányi Közös Önkormányzati Hivatal saját konyhája nyújtja a szolgáltatást.

A Tatabányai Szakképzési Centrum Eötvös Lóránd Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája tanulói a gimnáziumban veszik igénybe a közétkeztetést.

A Benedek Elek EGYMI óvodai csoportjainak az Oroszlányi Közös Önkormányzati Hivatal saját konyhája nyújtja a szolgáltatást.

Az ételkészítés során törekednek a friss, lehetőség szerint helyben termelt alapanyagok beépítésére, az egészséges táplálkozás elvárásainak megfelelő gyermekétkeztetés biztosítására.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Oroszlányon számos lehetőség adott a sportolásra. Az iskolák tornatermein túl a Gárdonyi Sportcentrumban műfüves labdarúgópálya, tornaterem, extrém játszópark, játszótér vehető igénybe. **Az önkormányzatnak fontos célja, hogy minden gyerek sportoljon, lehetőséget kapjon arra, hogy egészséges felnőtté váljon.**

A városi uszodában gyermekúszás keretében ingyenesen tanulhatnak meg úszni a gyermekek. Ezt hátráltatta a 2022-ben bekövetkezett energiaár-növekedés – a távfű díjak 10,5-szeres, a villamosenergia árak mintegy négy-ötszörös mértékű emelkedése az önkormányzat forrásait meghaladta -, amelynek eredményeként 2022 őszén az uszoda bezárt és csak 2024 elején nyitotta meg újra kapuit.

A városban számos sportegyesület működik, amelyek a versenysportban és a szabadidősportban egyaránt kiváló eredményekkel rendelkeznek és sok oroszlányi lakost megmozgatnak. 2016-ban került átadásra a felújított Krajnyik Akác András Sportcsarnok, amely a kosárlabda fellegvára Oroszlányban. Súlyemelés, ökölvívás, futball területén találhatóak még pályázati és önkormányzati forrásból felújított korszerű létesítmények a városban, melyeket az itt élők igénybe vehetnek.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapellátások széleskörű palettáját biztosítja az arra rászoruló személyek, családok számára. Az alapellátás keretében elérhetőek a családsegítés, étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali klubja, nappali melegedő szolgáltatásai az **Önkormányzati Szociális Szolgálat** általi biztosításával. A hajléktalan helyzetbe kerültek számára heti rendszerességgel elérhető az utcai szociális munka eszköztára is. A tatabányai telephelyű Tábita Alapszolgáltatási Központ házi segítségnyújtással egészíti ki az önkormányzat szolgáltatásait. A **szociális szakellátás** keretében idősek átmeneti otthona és hajléktalanok éjjeli menedékhelye érhető el a város lakói számára. A **gyermekvédelmi alapellátások** biztosításával gyermekjóléti szolgáltatást nyújt a gyermekjóléti szolgálat és központ. A **gyermekek napközbeni ellátása** keretében legkisebbek számára bölcsődei szolgáltatás vehető igénybe. **Átmeneti gondozás** biztosított a családok átmeneti otthonában a lakhatásukban és egyéb körülményükben veszélyhelyzetbe került családok számára. Az otthonban krízisellátás is működik a családon belüli erőszak áldozatai számára.

Oroszlány város Szociális koncepciója részletesen elemzi az ellátásokat és meghatározza a fejlesztés irányait, feladatait. A tartós elhelyezés az időskorúak számára nehezen elérhető. Az elhelyezést nehezíti a hosszú várakozási idő az idősek otthonaiban.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Az Önkormányzati Szociális Szolgálat részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában, illetve 2022 június 10-e óta előgondozást végez az MRE KIMM Fiatakorúak Drogtérapiás Otthonával kötött előgondozói szerződés alapján.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatás igénybevétele kapcsán nincs ismeretünk hátrányos megkülönböztetésről, a település valamennyi lakosa egyenlő eséllyel veheti igénybe a szolgáltatásokat.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az alacsony jövedelmű személyek, családok számára érhetőek el a városban. Az önkormányzat több, nem kötelezően ellátandó szolgáltatást nyújt, reagálva a valós igényekre.

A vizsgált időszakban a rendelkezésre álló adatok alapján a nagyságrend a 2021-es adatot kivéve jelentősen nem változott.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	14.600
2019	n.a
2020	n.a.
2021	14.700
2022	14.600
2023	14.600

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Oroszlány Város Önkormányzata törekszik a lakossággal való közvetlen kapcsolat kialakítására. Rendszeresített, intézményesített formája a fogadóóra, a lakossági fórum, a közmeghallgatás, és a folyamatos tájékoztatás. Ennek érdekében működteti az egyes média-felületeket, ezek az Oroszlányi Városi Televízió, a 2840 című Oroszlány város hivatalos lapja, a városi honlap, valamint a közösségi oldalak.

Közösségi szintéreként a **Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtár Oroszlány (KFMMK) intézményt** kell kiemelni. A legtöbb rendezvénynek, programnak az intézmény biztosít teret.

A rendezvényeken a város lakosságának széles köre részt vesz. Közösségi élet szinterei a **városban működő civilszervezetek által működtetett klubok, körök** is. Többségüknek az Oroszlányi Közösségi Szintér és Könyvtár ad helyet, lehetőséget a közösségi élet folytatására. Számos program található a kulturális, karitatív, képességfejlesztő, továbbá a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló tevékenységek között, amelyek a közösségi életet színesítik. Ide sorolhatók a városban működő nyugdíjas klubok, csoportok is.

Nem elhanyagolható a **Bányász Klub és Rendezvényház** közösségépítő tevékenysége. Számos program ad teret a közösségi életnek.

Közösségi szintéreként működnek a nemzetiségi önkormányzatok helyiségei is. Sok programmal, rendezvénnyel mozgatják meg a közösségeket.

Az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében fontos szerepet tölt be a **Nyíres dűlőben működtetett Szolgáltatóház és rendezvényei**, melyet a Szociális Szolgálat munkatársai működtetnek.

A városban működő **sportegyesületek, körök** eredménye nem csak az elért helyezésekkel, hanem a sportoló fiatalok életfelfogására, életmódjára gyakorolt pozitív hatásával is mérhető. Az önkormányzat és intézményei, nemzetiségi önkormányzatok, településen működő civil szervezetek partnerként együttműködnek.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
5 óvoda, 5 tornaszoba 3 általános iskola, 4 tornaterem	igen	12 972	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatszolgáltatás

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen roma és szlovák nemzetiségi önkormányzat működik. A szlovák nemzetiségűek hagyományápolásához kapcsolódó rendezvények a város valamennyi lakója számára elérhetők, nagyon várt események. Hozzájuk kapcsolható etnikai konfliktus nem volt a városban. Romák nem romák között a korábbi években tapasztalt konfliktusos helyzet nem látható a településen. Az önkormányzat és intézményei mindig keresték a megoldásokat a jelentkező problémákra. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a nehézségek jó irányba vitték el a város közösséget.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A városban több civil és egyházi szervezet működik, melyek egyik fő tevékenysége az adománygyűjtés és annak elosztása. A civilszervezeteknek fontos szerepe van a helyi közösségek életében a kultúra, a sport és a közösségek fejlesztése területén. Ezek szervezetek az önkéntes munka bázisainak számítanak, fogadnak és irányítanak olyan önkénteseket, akik erre jelentkeznek.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A településen szlovák és roma kisebbségi önkormányzat található. A helyi önkormányzat támogatja a kisebbségi kezdeményezéseket, programjaikat, amelyek nagy része a városlakók részére elérhető (pl. Falunap, Pajtafesztivál – szlovák vonatkozásai).

e) helyi lakossági önszerveződések.

A településen számos civil szervezet működik, akik kulturális és sport tevékenységet végeznek.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Roma nemzetiségi Önkormányzat vezetőjének tájékoztatása alapján, Oroszlányon 700 körüli a roma származásúak száma.

Pozitív elmozdulás látható a roma lakosság körében az életmód tekintetében. Többen közülük ki tudtak lépni a közmunka világából és az Ipari Parkban helyezkedtek el. Igényesebbek lettek a környezetükre, próbálnak komfortosabb otthont teremteni maguknak, fürdőszobát alakítanak ki. A vezetékes vízhálózatra csatlakozás többük igényeként jelenik meg.

Az országos jó példák motiválják a helyi roma fiatalokat is. Egyre többen tanulnak tovább az általános iskola befejezése után. Legtöbbjük szakmát tanul, ez óriási előrelépésnek nevezhető. Büszkék arra, hogy 1 fiatalnak sikerült diplomát szerezni körükből. Többen sportolnak közülük, a futball, a kosárlabda és a küzdősportok a kedvenceik a fiataloknak. Kulturális és sportrendezvények széles tárházát kínálják fiataloknak és idősebbeknek egyaránt. Kirándulásokat szerveznek, más településeken lépnek fel táncukkal.. A felújított irodahelyiségük több programjuk és a próbák helyszíne is. Jó a kapcsolatuk a települési önkormányzattal és a Szociális Szolgálattal. Részt vesznek a Nyíres – Német dülők közösségfejlesztését célzó programban. Nem hagyható figyelmen kívül az, hogy a roma közösség tagjai között többen élnek nehéz élethelyzetben, rossz körülmények között. A segítséget szenvedőknek ruha és egyéb adományokkal, ügyek, problémák intézésével, érdekeik képviselésével segítenek.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A mélyszegénységben élők és a romák számára a munkaerőpiacra való visszailleszkedés nehézséget okoz. Nem rendelkeznek piacképes végzettséggel, készségekkel, illetve a társadalomba való integrálódáshoz szükséges ismeretekkel.	A munkaerőpiacra való visszatérés, illetve a társadalomba való integrálódás.
negatív családi szocializációs minta miatti differenciák, beilleszkedési zavarok	Sikeres reszocializáció, személyiségfejlődés, készségfejlesztés, egészségügyi prevenciós programok szervezése
A Nyíres- Német dűlőkben élők lakhatási színvonalának alacsony szintje közegészségügyi problémák táptalaja	Egészségesebb életkörülmények, életmód javítja az életminőséget, a gyermekek pozitív szocializációját is segíti
A dűlőkben élők közösségének fejlődése, társadalmi kohéziója továbbra is támogatást igényel	A helyi közösség tagjai jobban figyelnek egymásra, nehézségeik megoldásában építenek a közösségben rejlő erőkre, nőnek esélyeik
A Nyíres- és Német dűlőben élők életminőségének javítását segíti a "Csillag" Szolgáltató Pont, azonban az épület fejlesztése szükséges, az állapota romlik, illetve a használt eszközök avulnak.	A Szolgáltató Pont alkalmas legyen az Integrált Területfejlesztési Stratégiában javasolt Biztos Kezdet Ház kialakítására, amelyet a jelenlegi jogi szabályozások nem tesznek lehetővé. Az épület átalakítása szükséges, illetve lehetőség szerinti bővítése. Szükséges a mosógépek cseréje, egyéb eszközök beszerzése. Emellett több, egyéb szolgáltatás fogadására (pl. jogi segítség, egyéb rendezvények) is alkalmassá kellene tenni, mivel a jelenlegi épület ebben formájában erre alkalmatlan.
Hátrányos helyzetű gyermekek tanulmányi lemaradása, lemorzsolódása	A tanodák hátrányos helyzetű gyerekeknek segítenek a tanulásban, felzárkózásban. Az iskolai órák után a gyerekek a tanodába mennek, ahol szakképzett pedagógusok, szociális munkások irányításával tanulnak, játszanak, valamint a fejlődésüket szolgáló hasznos tevékenységekkel töltik az időt. A fenti tevékenységek segítik a gyermekek felzárkózását társaikhoz, tanulmányi eredményeik javulnak, ezáltal lemorzsolódásuk elkerülhetővé válhat. A hasznos tevékenységek

	a társadalmi beilleszkedést, személyiségfejlődést segítik.
A mélyszegénységben élők és a romák számára a munkaerőpiacra való visszailleszkedés nehézséget okoz. Nem rendelkeznek piacképes végzettséggel, készségekkel, illetve a társadalomba való integrálódáshoz szükséges ismeretekkel.	A munkaerőpiacra való visszatérés, illetve a társadalomba való integrálódás.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek védelmének jogszabályi alapját az Alaptörvény rendelkezései teremtik meg, figyelemmel a Gyermek Jogairól szóló Egyezmény rendelkezéseire. A hivatkozott jogszabályok alapján került sor a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gytv.) megalkotására.

A törvény elismeri egyebek mellett a gyermek mindennek felett álló érdekét. Előírja a szülők közös felelősségét a gyermek neveléséért és fejlődésének biztosításáért, a gyermek különleges védelmét a bántalmazás és elhanyagolás bármilyen formája ellen, biztosítja a szellemileg vagy testileg fogyatékos gyermek fokozott védelmét, a gyermek megfelelő életszínvonalhoz, egészséges fejlődéshez való jogát.

A törvény célja, hogy a gyermek esélyegyenlőségének növelése érdekében megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a feladatra vállalkozó természetes és jogi személyek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel nyújtsanak segítséget a gyermek e törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Oroszlányon a 18 év alattiak száma 2022-ben 3.747 fő értéket mutat.

4.1. számú táblázat - Gyermekek korú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	9 001	9 496	18497	48,66%	51,34 %
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			573	3,10%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 363	1 304	2667	7,37%	7,05%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	259	248	507	1,40%	1,34%

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A gyermekvédelem rendszerén belül a **gyermekjóléti szolgáltatás** a gyermekjóléti alapellátások közé tartozik, melynek biztosítása a **települési önkormányzat feladata**.

Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Veszélyeztetettség

A Gyvt. 5. § n) pontja szerint a veszélyeztetettség olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A Gyvt. 15. § (4) bekezdés b) pontja alapján a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések egyike a védelembe vétel.

A védelembe vétel esetén a gyermeket még nem emelik ki a családból, az intézkedés célja a család helytelen életvezetésének megváltoztatása. A védelembe vett gyermek és szülei számára a gyámhatóság magatartási szabályokat ír elő. Ezek a gyermek veszélyeztetettségének enyhítését, megszüntetését célozzák, betartásuk kötelező. A gyámhatóság felhívja a család- és gyermekjóléti központot a védelembe vételhez kapcsolódó gyermekjóléti szolgáltatási feladatok esetmenedzselésének ellátására, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálattal együtt a védelembe vétel melletti szociális- gyermekjóléti segítő munka biztosítására. A család- és gyermekjóléti központ egyéni gondozási-nevelési tervet készít, amelyben meghatározza a család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítője, a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzsere, a szülő és a gyermek azon feladatait, amelyek a gyermek veszélyeztettségének megszüntetéséhez szükségesek.

A gyermekjóléti szolgáltatás rendszer 2016-ban átalakult. Kettévált az alapellátási forma:

- a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó szolgáltatások és a tanácsadás a **Gyermekjóléti központ** feladatkörébe került,
- az önkéntes együttműködésen alapuló segítőtevékenység a **Gyermekjólét szolgálat** feladataként került meghatározásra.

Gyermekjóléti szolgáltatás feladata

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

a) a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,

b) a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,

c) a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,

d) a szabadidős programok szervezése,

e) a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

a) a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,

b) a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,

c) a meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,

d) a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,

e) a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés a. egyéb gyermekjóléti alapellátás igénybevételét és a kapcsolattartás esetében, kezdeményezi:

a. egyéb gyermekjóléti alapellátás igénybevételét

b. szociális alapszolgáltatás igénybevételét,

c. egészségügyi ellátás igénybevételét,

d. pedagógiai szakszolgálat igénybevételét

Család- és gyermekjóléti szolgálat

Az Önkormányzati Szociális Szolgálat keretén belül működik a család- és gyermekjóléti szolgálat, amely ellátja a gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés szociális törvényben megfogalmazott feladatait.

Feladatellátása során:

a) folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,

b) meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,

c) az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,

d) segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,

e) felkérésre környezettanulmányt készít,

f) kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,

g) biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,

h) részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,

i) 2022. június 10-e óta előgondozást végez az MRE KIMM Fiatalok Drogterápiás Otthonával kötött előgondozói szerződés alapján.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat személyi állománya

8 fő családgondozó munkakörben dolgozik, közülük 1 fő szakmai vezetői feladatot lát el. Két családgondozó jelenleg nem rendelkezik a megfelelő tanulmányi végzettséggel, a többieknek felsőfokú, szakirányú végzettsége van.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakemberei vírushelyzet enyhülésével fokozatosan visszatértek a személyes kapcsolattartáson alapuló segítő tevékenységre, azonban továbbra is nagy hangsúlyt fektetnek mind a kliensek, mind a munkatársak egészségének védelmére, megóvására.

Azokban az esetekben, ahol a gyermek veszélyeztetettségét kiváltó problémák feltérképezése, az ahhoz vezető lépések közös megbeszélése elengedhetetlen volt, ismét megszervezésre kerültek az esetkonferenciák, a jelzőrendszeri tagokkal folytatott esetmegbeszélések.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat eseteiben az elsődleges problémák					
A probléma típusa	2018	2019	2020	2021	2022
Anyagi, megélhetési	118	94	65	78	90
Gyermeknevelési	117	83	94	104	86
Beilleszkedési nehézség	41	37	41	49	44
Magatartás-teljesítményzavar	79	66	59	29	32
Családi konfliktus	63	31	56	60	84
Szülők, család életvitele	79	64	84	117	113
Szülői elhanyagolás	43	51	30	47	73
Családon belüli bántalmazás	8	3	9	23	24
Fogyatékkal élők	6	11	17	22	3
Szenvedélybetegek	11	13	28	33	49
Összesen	565	453	483	562	598

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

2018-ban az esetek magas száma volt jellemző, amely a 2019-2020 között erőteljesen visszaesett. Azonban 2021-től újra növekedni látszik a beavatkozást igénylő esetek száma.

A magas számok mögöttes okaként feltételezhető, hogy felnőtté vált egy generáció, akik közül többen alanyai voltak a gyermekjóléti szolgáltatásnak. Szocializációjukban erősebbeknek bizonyultak az őket ért negatív környezeti hatások. A gyermekük nevelése során az átörökölt mintát alkalmazzák.

A védelemben vett gyermekek közül többen élnek nagycsaládban. Előfordul közöttük 8 gyermekes család is.

Az utóbbi években egyre több olyan gyermek kerül a szakemberek látókörébe, akinek a családja nem küszködik mindennapi megélhetési gondokkal.

Több alsó-középosztályba sorolható család esetében tapasztaltak a szakemberek tudatmódosító szer használatát a szülőknél. A negatív tendencia következményeit becsülni lehet, helyi és rendszerszintű eszköz kezelése szükséges a megoldásához.

Család- és gyermekjóléti központ

A család- és gyermekjóléti központ a család- és gyermekjóléti szolgálat szolgáltatási feladatain túl:

a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít:

- a) utcai és – ha a helyi viszonyok azt indokolják – lakótelepi szociális munkát,
- b) kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást.
- c) ha a helyi viszonyok azt indokolják, kórházi szociális munkát,
- d) gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- e) jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- f) családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát;

b) a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében:

- a) kezdeményezi a gyermek védelembevételét, vagy súlyosabb fokú veszélyeztettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- b) javaslatot készít a veszélyeztettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- c) együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
- d) a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
- e) utógondozást végez – a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a 86. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- f) védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít;

c) szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

A fentiek figyelembevételével a család- és gyermekjóléti központ szolgáltatásainak biztosításával a cél, hogy az ellátási területen élő gyermekeket – családot olyan eszközökkel kerüljenek megerősítésre, amelyekkel csökkenthetők az őket fenyegető veszélyeztetettségi tényezők.

Továbbá, hogy a hatósági intézkedés igénybevételével megelőzhető legyen a gyermek családból történő kiemelése, a szülői készségek, képességek megerősítésével segíthető legyen a gyermekek visszakerülését a vérszerinti családjukba.

Emellett segítséget nyújtanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez és megszüntetéséhez.

Széleskörű támogatást nyújtanak a gyermekek ellátására, gondozására, testi, szellemi fejlődésére, szocializációjára vonatkozó szülői, gondozói, támogatói tevékenység ellátásához.

A gyermekek családban való nevelkedésének elősegítése, gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, igényeiknek és szükségleteiknek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújtanak, amelynek a keretében biztosítják:

- az óvodai és iskolai szociális munkát
- az utcai szociális munkát
- a kórházi szociális munkással együttműködést
- a kapcsolattartási ügyeletet
- a gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást
- családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát

A fentiekén kívül a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységet.

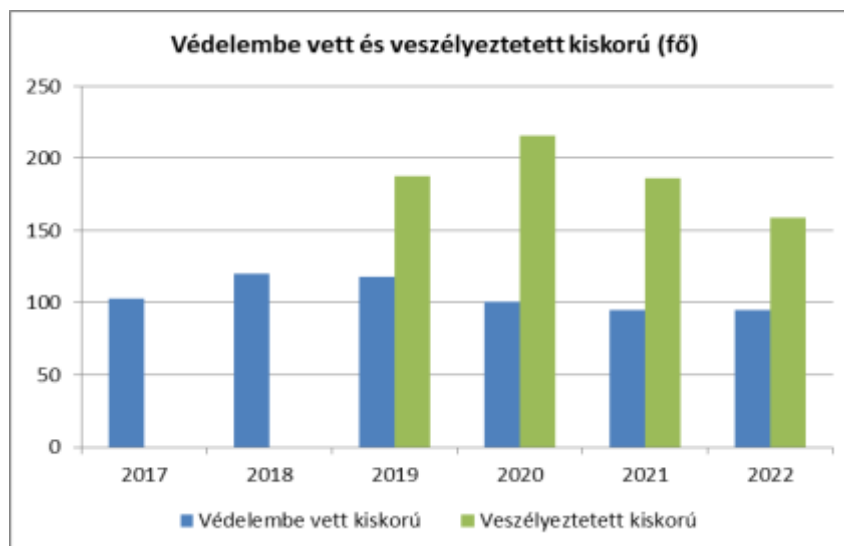
A feladataik teljesítésre érdekében együttműködnek az ellátási területen működő család és gyermekjóléti szolgálatokkal, valamint a szociális és gyermekjóléti ellátó tevékenységhez kapcsolódó más szervezetekkel és intézményekkel.

A központban feladatot ellátó szakemberek a szociális munka eszközeinek alkalmazásával nyújtanak szolgáltatást a hatósági feladatellátáshoz és a speciális szolgáltatásokhoz kapcsolódóan. A szociális munkában alapvető érték azt együttműködés.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	103	n.a.
2018	120	n.a.
2019	118	188
2020	101	216
2021	95	186

2022	95	159
------	----	-----

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szakemberek minden évben felméri, összesítik a veszélyeztetett gyermekek körét, számát. A vizsgált időszakban **láthatóan csökkenő tendenciát mutat a védelembe vett kiskorú és veszélyeztetett gyermekek száma.**

A Gyvt. módosítása kapcsán 2018. szeptember 1-től a Központ számára kötelező feladattá vált az **óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység**. A szakemberek így napi szinten megjelennek az oktatási- és nevelési intézményekben, segítvén ezzel a pedagógusokat, gyermekeket és a gyermekek családjait.

A törvényalkotó legfontosabb célként a prevenciót tartotta szem előtt, hogy a súlyosabb probléma megjelenése előtt, a megfelelő segítséget megkaphassák az iskolába és óvodába járók. Pozitív tapasztalatokat fogalmaztak meg a pedagógusok a szolgáltatással kapcsolatban.

A 2022-es évben **új feladatként megjelent a fogyatékosügy tanácsadás**, melynek ellátására területi szinten egy Család- és Gyermejjóléti Központ lett kijelölve.

Az Oroszlányi Járásban jelentkező kliensekkel a TJ ESZI Család- és Gyermejjóléti Központ egy munkatársa foglalkozik havi rendszerességgel az Önkormányzati Szociális Szolgálat intézményében.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg. A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása**, amely a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését segíti elő.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt az igényelhet, aki a családjában gyermeket nevel, ideértve a nagykorú gyermeket is akkor, ha a gyermek nappali tagozatos tanuló és legfeljebb 23

éves (felsőoktatásban tanuló esetén legfeljebb 25 éves) és a kérelmező családjában az egy főre jutó havi jövedelem legfeljebb 47.025 forint, vagy 51.300 forint az alábbi esetekben:

- egyedülálló szülő vagy nevelő
- a gyermek tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos
- nagykorú gyermek.

A gyermek akkor jogosult rendszerek gyermekvédelmi kedvezményre, ha a gyermeket gondozó család:

- a törvény szerinti mértéket meghaladó vagyonnal nem rendelkezik, és
- a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének a 180%-t (ez most 51.300 Ft). Más esetekben a legkisebb nyugdíj 165%-t, az egy főre jutó jövedelem határa, ami 47.075 Ft.
Az ellátás összegét az ún. **öregségi nyugdíjminimum**/szociális vetítési alap befolyásolja, mindkettő vetítési alap összege 28.500 Ft.

A rendszerek gyermekvédelmi kezdvezmény a gyermeket a szociális helyzete alapján megillető ellátás, amely megában foglalja:

- az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztést,
- a szünidei gyermekétkeztést,
- a pénzbeli támogatást, alap- vagy emelt összegű, valamint
- a jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeket.

Kétszer jár egy évben a jogosultnak, augusztusban iskolakezdés előtt és decemberben Karácsony előtt, ennek összege jelenleg 6.500 Ft.

A jogosultságot egy évre a gyámhatóság – **kérelemre** – állapítja meg, a feltételek fennállása esetén. Ismételt megállapításra új kérelem alapján van lehetőség.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma a 2017-2022-es időszakban Oroszlányban az alábbi táblázat mutatja.

A bázis értéket mutató 2017 évet követően 2018-2019-ben láthatunk nagyobb mutatót, az ezt követő években folyamatos csökkenés tapasztalható a kedvezményben részesülők számában. 2017-hez képes több mint 50%-kal csökkent a kedvezményt igénylők száma.

Ennek oka azonban vélhetően nem a ténylegesen kevesebb rászoruló gyermek, hanem az öregségi nyugdíjminimum összege, illetve az abból számítandó gyermekvédelmi kedvezmény, amely annyira alacsony, hogy egyre kevesebben tudják igénybe venni, mivel a jövedelmük enyhén, de túlszalad a megadott korlátokon.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	232
2018	146
2019	128
2020	102

2021	106
2022	97

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Hátrányos helyzet

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek hátrányos helyzetűnek minősül, ha:

- a szülő vagy gyám alacsony iskolai végzettségű, vagy
- a szülő vagy gyám alacsony foglalkoztatottságú, vagy
- a gyermek elételen lakókörnyezetben, illetve lakáskörülmények között lakik.

Halmazottan hátrányos helyzet

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek halmazottan hátrányos helyzetűnek minősül, ha rá az a)-c) pontokban felsorolt hátrányok közül kettő is fennáll.

A hátrányos helyzet vagy halmazottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása – **kérelemre** – külön határozatban történik.

- a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Rendkívüli települési támogatás

A segélyezési rendszer 2015 évi átalakítását követően rendkívüli települési támogatás keretében van lehetőség a gyermekes családok támogatására, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

Az átmeneti segély támogatási forma mellett a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok esélyeinek növelése érdekében tanulást segítő, ösztönző támogatások vehetők igénybe a városban.

Gyermekek / fiatalok tanulását segítő támogatások

Továbbtanulási támogatásban részesíthető az az Oroszlányban lakóhellyel rendelkező tanuló, aki a helyi középfokú oktatási intézmény nappali tagozatos tanulója és megfelel az alábbi együttes feltételeknek:

- a) a tanuló családjában az egy főre jutó 3 havi átlagjövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át,
- b) a tanuló félévi, vagy év végi tanulmányi eredménye legalább: gimnáziumi tanuló esetében 4,0; szakközépiskolai tanuló esetében 3,5; szakiskolai tanuló esetében: 3,0;
- c) a tanuló a közoktatási törvényben, az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatában és házirendjében meghatározott köteletségének a vizsgált szorgalmi időszakban eleget tesz,
- d) a támogatás odaítéléséhez rendelkezik az intézmény nevelőtestület és a diákönkormányzat által adott pozitív javaslattal.

A támogatás mértéke félévenként 5 hónapon keresztül

- a) 3,0-3,5 közötti tanulmányi átlag esetén 4.000,- Ft/hó,
- b) 3,51-4,0 közötti tanulmányi átlag esetén 6.000,- Ft/hó,
- c) 4,01-4,5 közötti tanulmányi átlag esetén 8.000,- Ft/hó,
- d) 4,51-5 közötti tanulmányi átlag esetén 10.000,- Ft/hó, amely egy összegben kerül kifizetésre.”

Arany János Tehetséggondozó Program

A programja az jelentkezőket, akit az általános iskolai osztályfőnök által bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetűnek tartott tehetséges diák, akinek hátrányos helyzete nem teszi lehetővé, hogy a benne rejlő átlagon felüli képességeit kibontakoztathassa, és az alább felsorolt feltételek legalább egyikének megfelel:

- A programba jelölhető minden, valamilyen ok miatt hátrányos helyzetű, a családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző által védelmébe vett, illetve olyan tanuló, aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak;
- Vagy: a Gyermekvédelmi törvény 39., 40. vagy 53. § értelmében rászorulóknak minősül;
- Vagy: a szülők legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkeznek;
- Vagy: a szülők alacsony foglalkoztatottsága okán (legalább az egyik szülő a pályázat benyújtása előtti 16 hónapból 12-ben álláskeresőként volt nyilvántartva);
- Vagy: lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet értelmében kedvezményezett településen található;
- Vagy: lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye nem kedvezményezett, de a települési lakónépességi adatok alapján ötezer főt meg nem haladó állandó lakosságszámmal rendelkező településen található és a programba történő jelentkezés időpontjában a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 45. § (1) bekezdés a)-d) pontjában foglalt valamelyik célra nyújtott települési támogatásban vagy a jelentkezés időpontját megelőző 6 hónapon belül rendkívüli települési támogatásban részesül.

A program célja, hogy a hátrányos helyzetű vagy más okból rászoruló, tehetséges 8. osztályos tanulókat a résztvevő gimnáziumok és kollégiumok szakmai, valamint az állam anyagi

támogatásával célzott, öt éves oktatási-nevelési program keretében sikeres felsőoktatási felvételihez segítse.

Bursa Hungarica

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőfokú tanulmányainak támogatása.

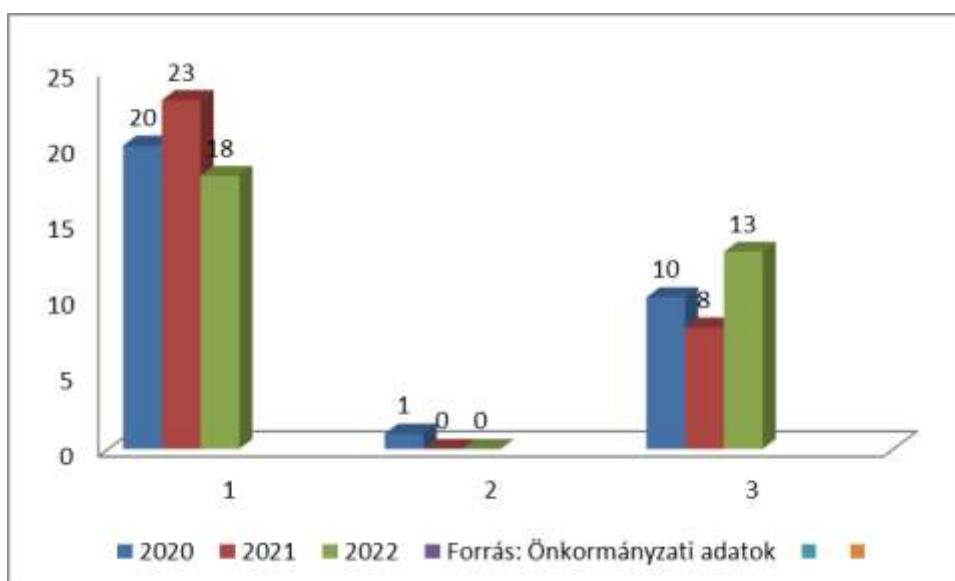
A program keretében olyan szociálisan hátrányos helyzetű felsőoktatásban résztvevő hallgatóknak folyósítható az ösztöndíj, akik a települési önkormányzat illetékességi területén lakóhellyel rendelkeznek, felsőoktatási intézményben (felsőoktatási hallgatói jogviszony keretében) teljes idejű (nappali tagozatos) képzésben vesznek részt.

A többszintű támogatási rendszer pénzügyi fedezetét három forrás szolgál: a települési önkormányzati, a vármegyei önkormányzati, valamint – a Kulturális és Innovációs Minisztérium finanszírozásával – a felsőoktatási intézményi költségvetésben megjelenő elkülönített forrás.

Mindhárom támogatásnál megfigyelhető, hogy a támogatott hallgatók száma a kiindulási évhez képest visszaesett.

Gyermekek / fiatalok tanulását segítő támogatásokban részesülők száma			
	Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj	Arany János Tehetséggondozó Program	Tehetséges, szociálisa rászoruló tanulók továbbtanulási támogatása
2017	24	1	19
2018	26	1	18
2019	22	1	9
2020	20	1	10
2021	23	0	8
2022	18	0	13

Forrás: Önkormányzati adatok

Árvaellátás

Árvaellátásra az a gyermek jogosult, akinek szülője öregségi nyugdíjasként halt meg, vagy a haláláig a nyugdíjjogosultsághoz szükséges szolgálati időt megszerezte.

Árvaellátásra a házasságban vagy az élettársi közösségben együtt élők egy háztartásban közösen nevelt gyermeke is jogosult lehet. Az örökbe fogadott gyermeknek a vér szerinti szülője jogán árvaellátás csak abban az esetben jár, ha a gyermeket a vér szerinti szülő házastársa fogadta örökbe.

Árvaellátás jár a testvérnek és az unokának is, ha őt az elhunyt saját háztartásában eltartotta, és a gyermeknek tartásra köteles és képes hozzátartozója nincs. Az árvaellátás a gyermek 16. életévének betöltése napjáig jár.

Ha a gyermek nappali oktatás keretében iskolában, szakképző intézményben vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben vesz részt, az árvaellátás a tanulmányok tartamára, de legfeljebb a huszonötödik életév betöltéséig jár.

Ha az árvaellátásra jogosult személy megváltozott munkaképességűvé válik, akkor az árvaellátás az életkorától függetlenül mindaddig jár, amíg az egészségi állapota legfeljebb 50 %-os.

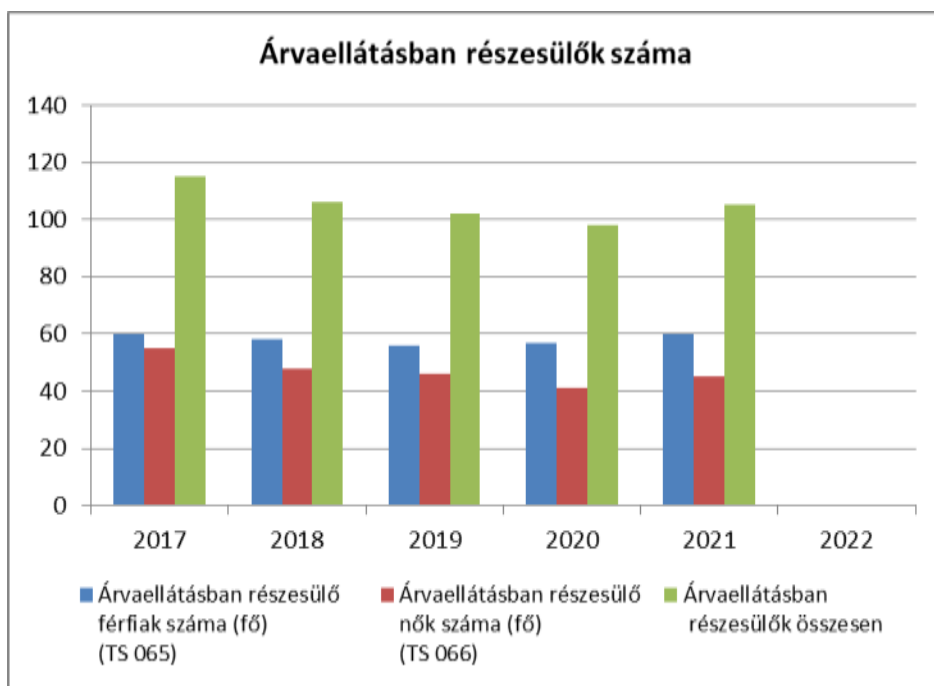
Nem szűnik meg az árvaellátásra való jogosultság, ha a gyermeket később örökbe fogadják, vagy az életben lévő szülő újabb házasságot köt.

Iskolai tanulmányok címén azt a gyermeket is megilleti az árvaellátás, aki:

- betegsége, testi vagy értelmi fogyatékosága, várandóssága, gyermekszülés vagy három évesnél fiatalabb gyermekének gondozása miatt a tanulmányait egyéni munkarenddel, illetve egyéni tanulmányi renddel rendelkező tanulóként végzi,
- huszonöt évesnél fiatalabb, és felnőttképzésben vesz részt, feltéve, hogy a felnőttképzés nem távoktatási formában folyik, és a képzés heti átlagos óraszámja eléri a hét órát.

Az árvaellátásban részülők száma folyamatosan csökkent a vizsgált időszakban A bázisévhez képest 9 %-kal csökkent az árvaellátásban részülők száma 2021-höz viszonyítva.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	60	55	115
2018	58	48	106
2019	56	46	102
2020	57	41	98
2021	60	45	105
2022	n.a.	n.a.	-

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. **A támogatásban a bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermekek részesülhetnek.**

A rászoruló középiskolások 50%-os étkezési térítési díjkedvezményt kaphatnak az étkezés árából. Az óvodások körében folyamatosan emelkedő mutatók tapasztalhatók, több mint ötszörösére nőtt az ingyenesen étkező kisgyermekek száma az óvodákban. Ennek magyarázata a vonatkozó jogszabályváltozás lehet, az óvodások esetében a szülő jövedelemre vonatkozó nyilatkozata alapján állapítják meg az ellátásra jogosultságot.

2017/2018-as tanévtől az 1-8. évfolyamon, valamint a középfokú intézmények 9. évfolyamán a tanulók térítésmentesen kapják tankönyveiket. Ez magyarázza az ingyenes tankönyvellátásban részesülő tanulók számának emelkedését.

2016. január 1-jén lépett hatályba a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosítása, amely alapján önálló gyermekvédelmi természetbeni ellátásként került meghatározásra a szünidei gyermekétkeztetés, és új ellátásként a települési önkormányzat jegyzője által kötelezően biztosítandó a feladat.

Az étkezésre a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű kiskorú gyermekek jogosultak.

Bölcsődei vagy óvodai nevelésben részesülő gyermekek részére az intézmény zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon, iskolás gyermekek részére a tavaszi, őszi, téli szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, nyári szünetben pedig legalább 43 munkanapon köteles a jegyző megszervezni és biztosítani a szünidei gyermekétkeztetést.

Az óvodáskorúak esetében nem releváns a támogatásforma, ugyanis ügyeletes óvoda szolgáltat a bezárások idején.

A támogatást igénybe vevők száma az iskolások esetében folyamatos csökken.

1997. évi XXXI. törvény 2016. január 1-jén hatályba lépett módosítása az óvodáztatási támogatást megszüntette, ezért a táblázat vonatkozó cellái nem relevánsak.

Ingyenes tankönyvellátásban részesülők A térítésmentes tankönyvellátásnak a köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatás 10–16. évfolyamaira történő kiterjesztéséről szóló 1092/2019. (III. 8.) Korm. határozat alapján valamennyi, a nappali rendszerű alap- és középfokú iskolai oktatásban részt vevő tanuló ingyenes tankönyvellátásban részesül. A 2020/2021-es tanévtől kezdődően az 1-16. évfolyam valamennyi tanulója alanyi jogon térítésmentesen kapja a tankönyveket, megszűnt a fizetős tanulói státusz.

Óvodák

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	481	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.a.
2018	539	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.a.
2019	588	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.a.
2020	497	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.a.
2021	494	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.a.
2022	542	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.a.
2023	n.a.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.a.

Forrás: Oroszlány Város Óvodái

A gyógypedagógiai óvodában minden gyermek ingyenesen étkezik.

Hunyadi Mátyás Általános Iskola

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.r.	73	124	578	n.r.	43
2018	n.r.	31	135	572	n.r.	37
2019	n.r.	32	121	561	n.r.	38
2020	n.r.	24	132	624	n.r.	27
2021	n.r.	50	145	612	n.r.	19
2022	n.r.	32	141	640	n.r.	57
2023	n.r.	35	161	656	n.r.	47

Forrás: Hunyadi Mátyás Általános Iskola

József Attila Általános Iskola

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	67	98	489	n.a.	n.a.
2018	n.a.	47	99	458	n.a.	n.a.
2019	n.a.	36.	89.	441	n.a.	n.a.
2020	n.a.	19	94	422	n.a.	n.a.
2021	n.a.	25	106.	437	n.a.	n.a.
2022	n.a.	14	127	427	n.a.	n.a.
2023					0	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Benedek Elek EGYMI

A Benedek Elek EGYMI iskolai részén magas az ingyenes étkezők aránya. Minden további tanuló értelmi érintettsége miatt 50 %-os támogatásban részesül. Az iskolai tanulók 82 %-a veszi igénybe az étkezést, ami nagyon magas a többi általános iskolához viszonyítva.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	10	24	43	94	n.a.	7
2018	15	14	54	91	n.a.	6
2019	11	21	50	88	n.a.	5
2020	6	13	61	93	n.a.	7
2021	13	25	55	107	n.a.	7
2022	13	23	59	116	n.a.	7
2023	14	23	66	119	n.a.	n.a.

Forrás: Benedek Elek EGYMI

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma alacsony az oktatási, nevelési intézményekben Oroszlányon, azonban számuk láthatóan növekszik.

Bölcsőde

A bölcsődében 2024-ben 1 ukrán kisgyermek veszi igénybe a napközbeni ellátási formát. Keveset már beszél magyarul, társaival és gondozóival kezdettől jó volt a kapcsolata.

Óvodák

Az óvodákban 8 gyermek külföldi (1 osztrák, 1 román, 4 ukrán, 2 mongol) és 4 kettős állampolgár (3 magyar-ukrán, 1 magyar-román). Beilleszkedésük a közösségbe zökkenőmentes, a mongol gyerekeken kívül mindegyike beszél magyarul. Az óvodapedagógusokkal ők jelnyelven beszélnek, a szülőkkel való kapcsolattartás ITK eszköz segítségével, fordítóprogram igénybevételel történik.

Iskolák

Hunyadi Mátyás Általános Iskola

Hunyadi Mátyás Általános Iskolában 5 mongol, 1 kínai, 13 román, 4 brit, 1 szlovák, 17 ukrán állampolgárságú (köztük többen kettős állampolgárságúak, azaz magyar állampolgárok is) diák tanul. 6 ukrán diák felzárkóztatására heti 5 óra/diák tanórát fordítanak.

Problémaként fogalmazható meg az, hogy más szinten érkeznek a gyermekek az iskolákba, a felzárkóztatás nagy terhet ró a pedagógusokra és a gyermekekre egyaránt.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzői.

Ilyen gyermekről nincs tudomásunk.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Szociális Szolgálat szakemberei által korábban elvégzett szükségletfelmérés alapján 332 fő él életvitelszerűen a Nyíres- Német dűlőkben. A háztartásokban élők koreloszlását tekintve tapasztalható, hogy nagyon magas, 45% a 18 év alatti korcsoportba tartozók aránya.

Az előzőekben bemutatott körülményeket tekintve komoly deficittel indulnak a felnőttkorba az itt élő gyermekek. A felmérésben megkérdezettek 85%-a a KSH 2008-ban megállapított létminimum szintje alatt él. A dűlőkben élők életkörülményei eleve esélyegyenlőséget hordoznak magukba. A nagy távolság, a lakhatási körülmények, az utak minősége, a szolgáltatások távolsága nehezíti a telepen élő gyermekek életét.

A dűlőkben tapasztalt körülmények, folyamatok veszélyeit felismerve a város döntéshozói telep rehabilitációs programot fogadtak el, indítottak el 2012 novemberében. Az előzőekben már kifejtett két program Uniós pályázat finanszírozásában valósult/valósul meg. A pályázat keretében Szolgáltató ház kialakításának körülményeit teremtték meg. A kialakított szolgáltatások a telepen élők szükségletéhez igazodnak. Mosás, tisztálkodás igénybevételének lehetősége mellett közösség építésére irányuló programokkal nyújtanak segítséget az itt élő gyermekek pozitív irányú szocializációs folyamatához. A gyermekek könnyebb bölcsődébe, óvodába és iskolába jutása érdekében meghosszabbított buszjáratot segítenek. A program keretében képzések valósultak meg, melyek segítségével különféle keretekben jövedelemhez jutottak, jutnak a bevontak. Komoly kertgazdálkodás működik a telepen, mely mintája lehet más telepek számára.

A gyermekek esélyegyenlőségének elősegítése érdekében a megfontolandó a dűlőkben a Biztos Kezdet Gyerekház és a Tanoda program indítása. A korábban már említett „Miniovi program” tapasztalatai, eredményei mutatják, hogy van igény az ellátásra.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Oroszlány Város Önkormányzata az 1997. évi CLIV. törvénynek megfelelően az egészségügyi alapellátások körében gondoskodik a háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról és az iskola-egészségügyi ellátásról.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői szolgálat

Hazánkban a gyermek- és családvédelem a már alapintézménynek számító védőnői szolgálaton keresztül valósul meg. A magyar védőnői szolgálat különleges ellátási forma, a világban sehol nem találunk hasonlót. A védőnői rendszer uniós szinten nem szabályozott. A tagállamokban is létezik a magyar védőnői hálózathoz hasonló feladatokat ellátó rendszer, de nincsen ilyen átfogó jellegű, a születéstől 18 éves korig tartó, az édesanya és gyermekét érintő összehangolt egészségügyi ellátás. Magyarországon a védőnők magasán képzett, diplomás szakemberek – védőnői munkát csak védőnői szakon szerzett főiskolai oklevéllel rendelkező személy végezhet –, az unióban a végzettséget tekintve sincs egységes szabályozás.

A magyar védőnői szolgálat feladata napjainkban is az egészségvédelem, a betegségek kialakulásának megelőzése, valamint az egészségfejlesztés. A védőnők az egészségügy sajátos határterületén, a különböző társszakmák képviselőivel együttműködve látják el a törvények és jogszabályok, a módszertani útmutatók és a szakmai irányítás által meghatározott feladataikat.

Összetett, egészségmegőrző családvédelmi szolgáltatást biztosítanak:

- szoros kapcsolatot tartanak a gondozottjaikkal, tanácsot adnak a különféle – egészségügyi, szociális, mentálhigiénés – problémákban;
- szűrővizsgálatokat szerveznek;
- védőoltásokat készítenek elő;
- egészségnevelő és más egészségvédő közösségi programokat biztosítanak a gondozottak számára.

A védőnők feladataival az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény és a 49/2004 ESzCsM rendelet foglalkozik, mely szerint a legfontosabb védőnői feladatok a következők:

- család- és nővédelem, ezen belül a tanácsadás, a családgondozás;
- a 25-65 év közötti nők részére szűrővizsgálatok szervezése (pl. méhnyakszűrés);
- a várandós, gyermekágyas és szoptató anyák gondozása;
- gyermekek gondozása az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig;
- védőnői feladatok végzése az óvodában és az oktatási intézményben;
- az otthonukban gondozott tanköteles korú gyermekek gondozása;
- együttműködés a szociális, köznevelési, család- és ifjúságügyi, civil, egyházi, kulturális és a további érintett ágazatokkal;
- a gyermekvédelmi jelzőrendszerben való részvétel.

A jogszabályok rendelkeznek a védőnői tanácsadás rendjéről, a kötelező családlátogatások gyakoriságáról, az ellátandó gondozottak számáról (jelenleg egy védőnő legfeljebb 250 tanköteles korú gyermeket gondozhat) és a dokumentációs feladatokról. A védőnői tevékenység szakmai felügyeletét a kormányhivatalok szervezeti rendszerében dolgozó vezető védőnők látják el járási és megyei szinten.

A hazai szabályozás szerint a védőnői munka a betegségek megelőzésén alapul, az alábbiak szerint:

- **Elsődleges (primer) megelőzés:** az egészségi állapot javítása, a rizikótényezők elkerülése/csökkentése, az egészséges életmódra és a mindennapos testmozgásra való nevelés stb.
- **Másodlagos (szekunder) megelőzés:** a rizikótényezők, az elváltozások, a megbetegedések korai felismerése és jelzése.

- **Harmadlagos (tercier) megelőzés:** a tartós megbetegedésben, fogyatékkal, hátrányos helyzetben élők gondozására, egészségi állapotuk és szociális helyzetük nyomon követése, segítségnyújtás.

A védőnői hálózat szintjei

A védőnők strukturálisan az egészségügyi alapellátás részeként működnek, de tevékenykednek oktatási intézményekben, részt vesznek a szociális alapellátásban, a gyermekvédelemben, a civil-karitatív szférában is. Szakmai tevékenységüket önállóan látják el.

- **Területi védőnők** – feladatuk az óvodai védőnői feladatok és a nővédelemmel kapcsolatos teendők ellátása.
- **Iskolai védőnők** – feladatuk a 6-18 évesek, valamint a 18 év feletti, középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők iskola-egészségügyi ellátása; közreműködés az előírt orvosi vizsgálatok, szűrővizsgálatok, védőoltások lebonyolításában; a fokozott gondozást igénylők nyilvántartása, állapotuk nyomon követése, segítése.
- **Kórházak szülészeti osztályán dolgozó védőnők** – feladatuk a várandós és gyermekágyas anyák ellátása, az anyák segítése a szoptatásnál; az újszülött hazabocsátásának előkészítése és az egészségnevelés.
- **Családvédelmi szolgálatban dolgozó védőnők** – feladatuk az oktatási intézményen kívüli családtervezési ismeretek terjesztése, a válsághelyzetben lévő várandós anyák segítése, a terhességmegszakítás előtti és utáni tanácsadás biztosítása.

Védőnői feladatok a várandósgondozástól a gyermek 3 éves koráig

A védőnők kulcsszerepet töltenek be a magzat-, a gyermek- és az anyavédelem területén, elsődleges feladatuk ebben az időszakban az egészséges csecsemő és gyermek fizikai, mentális és szociális fejlődéséhez szükséges környezeti feltételek megteremtése, az ezt akadályozó tényezők felismerése, betegség vagy környezeti veszélyeztetettség esetén pedig fokozott gondozás és látogatás.

Várandósgondozás

A védőnővel a várandósgondozás elején kerül kapcsolatba először a kismama: a szülész-nőgyógyász szakorvostól a várandósság megállapításáról szóló igazolással kell felkeresnie a lakóhely (vagy tartózkodási hely) szerint területileg illetékes védőnőt, aki kiállítja a várandósgondozási könyvet. A védőnői tanácsadáson általában 4-6 hetente kell megjeleníteni, de minimum 4 alkalommal – koraszülés esetén legalább egy alkalommal –, hogy a kismama jogosult legyen a szülést követően az anyasági támogatásra.

A védőnő a tanácsadások során általában az alábbi vizsgálatokat végzi:

- testsúly, testmagasság mérése,
- vérnyomás és pulzus mérése,
- haskörtérfogát mérése,
- magzati szív működés vizsgálata,
- vizeletvizsgálat,
- alsó végtag megfigyelése és vizsgálata,
- általános tanácsadás a terhességgel, babavárással kapcsolatban, válaszadás az anya kérdéseire.

Gyermekegondozás

A gyermek megszületését követően a védőnő a gyermekágyas anya felépülését és a gyermek fejlődését kíséri figyelemmel. A kisbaba megszületéséről a kórháztól kap értesítést, így már a hazaengedést követő 48 órában (kivétel a hétvége és munkaszüneti nap) meglátogatja a családot, majd a szülést követő első hat hétben hetente, utána havonta (az anya kívánságára gyakrabban is).

A védőnő ilyenkor tanácsot ad az édesanyának a felmerülő feladatokról, problémákról: szoptatás, pelenkázás, öltöztetés, fürdetés, altatás stb.

A védőnői tanácsadáson az édesanyának gyermekével eleinte havonta, később évente kell megjelennie, ezeken kívül az úgynevezett kötelező státuszvizsgálatokon, amelyek csecsemőkorban a 2, 3, 4, 6 és 9 hónapos korban esedékesek a szokásos havi méréseken felül.

A védőnő a státuszvizsgálatok alkalmával:

- megméri a kisbaba súlyát és hosszát;
- bizonyos életkorokban pedig fejkörfogatot és mellkörfogatot is;
- megbeszéli az édesanyával a kisbaba fejlődésével, táplálásával, gondozásával kapcsolatos teendőket;
- ellenőrzi, hogy a baba fejlődése megfelel-e az életkorának;
- a gyermek egyéves kora után a beszéd- és mozgásfejlődéssel, szobatisztasággal kapcsolatos teendőkben, valamint a neveléssel, a közösségbe való szoktatással kapcsolatos problémákban segíthet.

Szűrővizsgálatokra 1 évesen, 18 hónaposan, 2 és 3 éves korban kerül sor.

Az utóbbi években végbement szemléletváltozás következtében a védőnői munka egyre inkább a partneri viszonyra épülő segítő tevékenység: a védőnők a családközpontú gondozásukkal az egészség megtartását, fejlesztését szolgálják.

A fentiek alapján látható, hogy milyen sajátos és fontos szerepet töltenek be a védőnők a gyermekvédelem területén.

Oroszlányon 8 területi védőnő látja el a 0-6 év közötti gyermekek gondozását. Az anyaságra való felkészítés, a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, a várandós és gyermekágyas anyák gondozása a gyermekek esélyegyenlősége szempontjából fontos területek. 2 iskolai védőnő segíti az oktatási intézménybe járó gyermekeket.

A védőnők száma két fővel nőtt a bázisévhez képest.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	6	n.a.	219
2018	6	n.a.	216
2019	8	n.a.	n.a.
2020	8	n.a.	n.a.
2021	8	n.a.	n.a.
2022	8	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

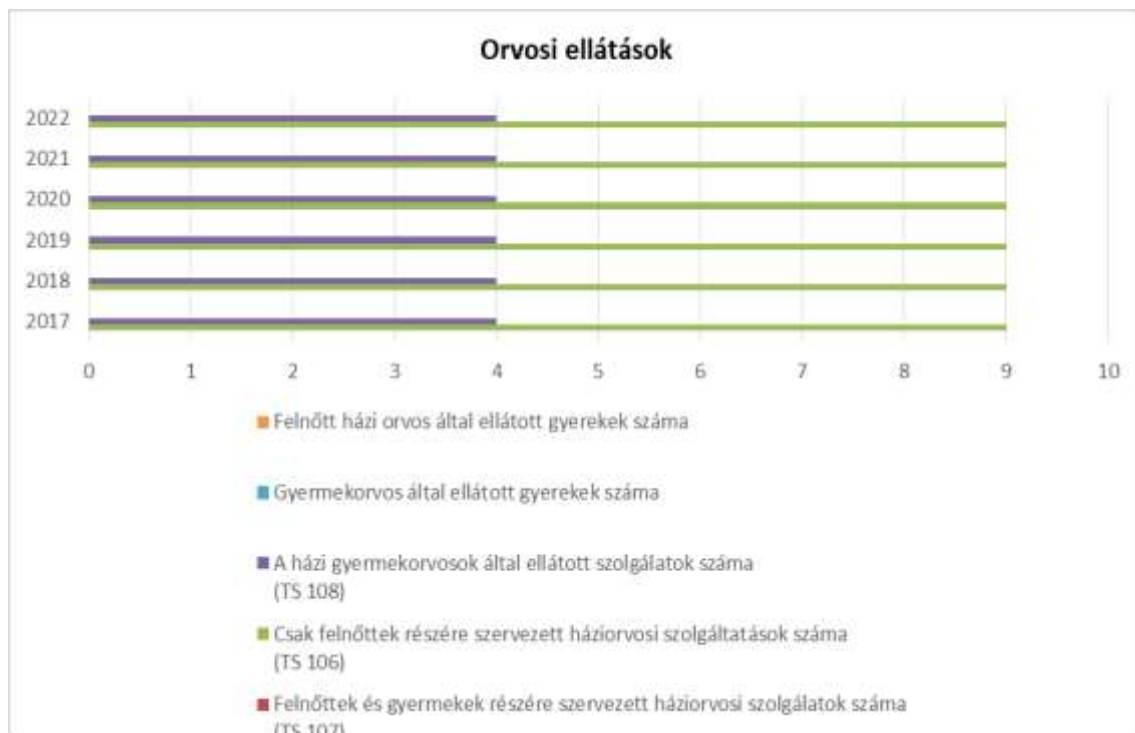
b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A területen jelenleg 8 felnőtt háziorvos és 3 gyermek háziorvos dolgozik. A felnőttek esetében 18 év feletti korosztály tartozott 2023. december 31-ig a praxisokhoz, a gyermek és fiatalok korosztályt a gyermek háziorvosok fogadják.

A felnőttek esetében oroszlanói lakosok alkotják a betegkört. A gyermek háziorvosok által ellátottak között több a környező községekben élő gyermek is található. 2024. január 1-től a 14 életévet betöltött gyermekek ellátása a felnőtt háziorvosnál történik.

2017-től 4 – már nyugdíjas - gyermek háziorvosi körzet van Oroszlányon, 3 gyermek háziorvos látja el a település gyermekeit. A saját körzetük mellett egy körzetben 2 gyermekorvos helyettesít. A közeljövőben szükséges a gyermek háziorvosok utánpótlásának elősegítése.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	9	4	n.a.	n.a.
2018	0	9	4	n.a.	n.a.
2019	0	9	4	n.a.	n.a.
2020	0	9	4	n.a.	n.a.
2021	0	9	4	n.a.	n.a.
2022	0	9	4	n.a.	n.a.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-3 éves gyermekek korai fejlesztés feladatait a Komárom-Esztergom Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Oroszlányi Tagintézménye biztosítja. Ide vonatkozó tevékenységét a 3.6. c) alfejezetében fejtettük ki.

Az óvodáskorúak speciális igényeire gyógypedagógiai óvodai nevelést a Benedek Elek EGYMI gyógypedagógiai óvodai intézményegységében biztosítanak 3-7 éves korig. Az óvoda értelmileg akadályozott és autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek nevelését, fejlesztését látja el.

A törvényi változások hatására a felső korhatár 7 évre módosult, így korábban történik meg a gyermekek beiskolázása, lerövidül az óvodai nevelés és az iskolára előkészítő időszak. Korábbi 4-5 év helyett már csak 2-3 évet töltenek a gyermekek az óvodában. Az értelmileg akadályozott és/vagy autizmussal élő gyermekek esetében ez komoly hátrányt jelent.

A korai beiskolázás miatt a létszám lecsökkent a gyógypedagógiai óvodában, így átmenetileg csak egy csoportot tudott indítani az intézmény. Magas az autista gyerekek aránya az óvodában. Az autista gyermekek általános iskolai, gyógypedagógiai oktatásba történő bekapcsolódása fel kell készülni. Speciális, protetikusan kialakított, struktúrált keretek biztosítása szükséges. Így 2020-ban létrejött egy speciális osztály, ahol autista specifikus módszerek alkalmazása mellett, sajátos keretek között oktatják, nevelik az érintett gyermekeket. Autista specifikus fejlesztésekkel, TSMT fejlesztéssel, egyéb mozgásterápiákkal, vízi terápiával egészítették ki 2013-tól nevelési programjukat.

Az értelmileg akadályozott gyermekek óvodai nevelése az időben elkezdett korai fejlesztésre épül. Kis lépések elvét alkalmazva, a gyermekekre jellemző, cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe véve, olyan képességfejlesztést valósítanak meg, amely a gyermekek egyéni

erősségeire épül, kellő időt, alkalmat biztosít a játékos feladatok végrehajtására, önálló törekvéseik megvalósítására.

Az intézmény óvodai nevelési programja tartalmaz autizmus specifikus kiegészítéseket, babzsákos fejlesztéseket is. A gyógypedagógiai óvodában megvalósul a sérült gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó, harmonikus személyiség fejlesztése. A fejlesztés kiterjed a mozgás, az értelmi, az érzelmi, a beszéd és a kommunikáció fejlesztés területeire. A hatékony gyógypedagógiai fejlesztés alapvető eleme a család és az óvoda nevelési elveinek egymáshoz közelítése, a közös célok kitűzése. Az óvodai nevelő munka során az „Add a kezed” program helyi viszonyokhoz történő adaptációját alkalmazzák. A programot kiegészítették újszerű babzsákos és zeneterápiás foglalkozásokkal. A változtatásokat indokolta a csoportokban magas létszámmal jelenlévő autista gyermekek aránya és a gyermekek egyéni szükséglete.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Bölcsőde

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását – nevelését végző intézmény. Azoknak a 20 hetestől 3 éves korú gyermekeknek a nevelését – gondozását vállalja, akiknek szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni ellátásukat, illetve szociális, vagy egyéb ok miatt szükséges az intézményi gondoskodás a számukra.

A bölcsődei nevelés–gondozás – az első intézményi keretek között megjelenő szocializációs szintér – gyermekközpontú, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik. A korai életkorban a családi minta a meghatározó. A bölcsődei nevelés ezt kiegészítő, támogató, mintanyújtó szerepet vállal, annak érdekében, hogy a gyermekek fizikai, emocionális és szociális szükségletei teljes mértékben kielégítettek legyenek.

A korábban 156 férőhelyes bölcsőde 2023 őszétől további 36 férőhellyel bővült. Ez a lehetőség nagyon fontos támogatás az esélyegyenlőségük növelése érdekében.

Biztos Kezdet Gyerekház

A Biztos Kezdet Gyerekház célja a szociokulturális hátrányokkal küzdő gyermekek egészséges fejlődésének biztosítását támogató, fejlődési lemaradását kompenzáló, a szülői kompetenciákat erősítő, a szülő és az óvodába még nem járó gyermek számára együttesen nyújtott társadalmi felzárkózást segítő prevenciós szolgáltatás biztosítása.

A szolgáltatást a gyermek születésétől kezdve a kötelező óvodai nevelésének megkezdéséig, de legkésőbb annak az évnek augusztus 31-ig veheti igénybe a család, amelyen harmadik életévét betölti.

A Biztos Kezdet Gyerekház a gyermek sikeres óvodai beilleszkedése, valamint a gyermek és a család sikeres társadalmi integrációja érdekében együttműködik különösen a család- és gyermekjóléti szolgálattal, a család- és gyermekjóléti központtal, a védőnői szolgálattal, az óvodával, a helyben elérhető egyéb, a gyermekek és a gyermekes családok számára szolgáltatást nyújtó intézménnyel, valamint szükség esetén a gyermekvédelmi jelzőrendszer egyéb tagjaival.

A Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásai:

A szülők gyermekeikkel együtt történő részvétele a foglalkozásokon, programokon, szabad játéklehetőség biztosítása a korcsoportnak kialakított, jól felszerelt, tágas játszótérben. Emellett:

Gyermekek számára:

- képesség-kibontakoztató foglalkozás biztosít

- korosztálynak megfelelő mesék olvasása, dalok éneklése
- ölbeli játékok, lovagoltatók, höcögtető, mondókák elsajátítása, alkalmazása a napi (játék)tevékenységek során
- finommotorikát érintő tevékenység: pracli festés, ecset és nyomda használat, házi készítésű gyurmával történő alkotás, tépés, ragasztás, színezés, fűzés stb.
- állapotfelmérés, fejlesztés különböző fejlesztő eszközök használatával, gyógypedagógus segítségével
- aktuális ünnepnapok, gyermekek születésnapjának megtartása, ünneplése
- napi egyszeri kisétkeztetés, melyet a szülőkkel közösen készítünk el.

Szülők számára:

- személyiség- és kompetenciafejlesztést célzó, valamint egyéb preventív célú programokon, közösségi rendezvényeken való részvétel;
- helyi szükségleteknek megfelelően a szülők részére védőnői, pszichológusi, gyógypedagógusi, orvosi, dietetikusi, egyéb külsős meghívott szakemberek általi tanácsadás biztosítása,
- szülői csoportos beszélgetések szervezése.
- háztartási ismeretek keretében az édesanyák megtanulhatják a kézi és gépi varrás, javítás, játék készítés fortélyait. A szülőkkel közösen sütünk-főzünk.

A gyermekek esélyegyenlőségének elősegítése érdekében a megfontolandó a Nyíres- és Német dűlőkben a Biztos Kezdet Gyerekház program indítása, azonban jelenleg ennek tárgyi feltételei nem adóttak.

„Miniovi”

Átmeneti megoldás a SZETA (Oroszlányi Szegényeket Támogató Alapítvány) által szervezett és lebonyolított ún. „Miniovi” program, amely 2019-ben indul, amelyet azóta évente több alkalommal is megszerveznek a dűlőben élő gyermekek részére.

A programot a Nyíres dűlőben lévő Csillagház központban szervezik, hogy segítsék a peremhelyzetbe került személyek életkörülményeinek javítását, esélyeinek növelését, a hátrányos körülmények között élő gyermekek felzárkóztatását, az iskolai lemorzsolódás csökkentését, az esélyegyenlőség elősegítését és az egészséges életmód kialakítását. Minden napnak előre elkészített tematikája volt, melyek egymásra épültek. A napi közös tornát követték az ügyességi-mozgásos programok és a készségfejlesztő, kreatív foglalkozások.

„Roma-lány” program

Az Önkormányzat által elnyert TOP_PLUSZ-3.1.2-21-KO1-2022-00001 azonosító számú pályázat keretében beindításra kerül az ún. „Roma-lány” program, amely 15 roma származású lányok jelentik, akik a projektbe való belépéskor a projekt megvalósítási helyszínénél szolgáló településen laknak és 8-17 évesek (a 8. életévüket betöltötték, de a 18. életévüket még nem) és általános iskola alsó és felső tagozatán, vagy valamelyik középfokú oktatási intézményben aktív tanulói jogviszonnyal rendelkeznek és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 67/A. §-a szerint hátrányos helyzetűek illetve rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek és/vagy a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 37. pontja szerint lemorzsolódással veszélyeztetett tanulónak minősülnek.

A projektbe bevont lányoknak a projektben való részvételük teljes ideje alatt aktív tanulói jogviszonnyal kell rendelkezniük. A program célja a résztvevő közoktatásban tartása, a lemorzsolódás elkerülése, továbbá lehetőség szerint szakmához való hozzásegítése,

esélyegyenlőségének növelése. A program keretében számos természetbeni ösztönző áll rendelkezésre, illetve oktatási- és egyéb mentorálást tesz lehetővé.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A bölcsődei nevelés–gondozás – az első intézményi keretek között megjelenő szocializációs szintér – gyermekközpontú, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik. A korai életkorban a családi minta a meghatározó. A bölcsődei nevelés ezt kiegészítő, támogató, mintanyújtó szerepet vállal, annak érdekében, hogy a gyermekek fizikai, emocionális és szociális szükségletei teljes mértékben kielégítettek legyenek.

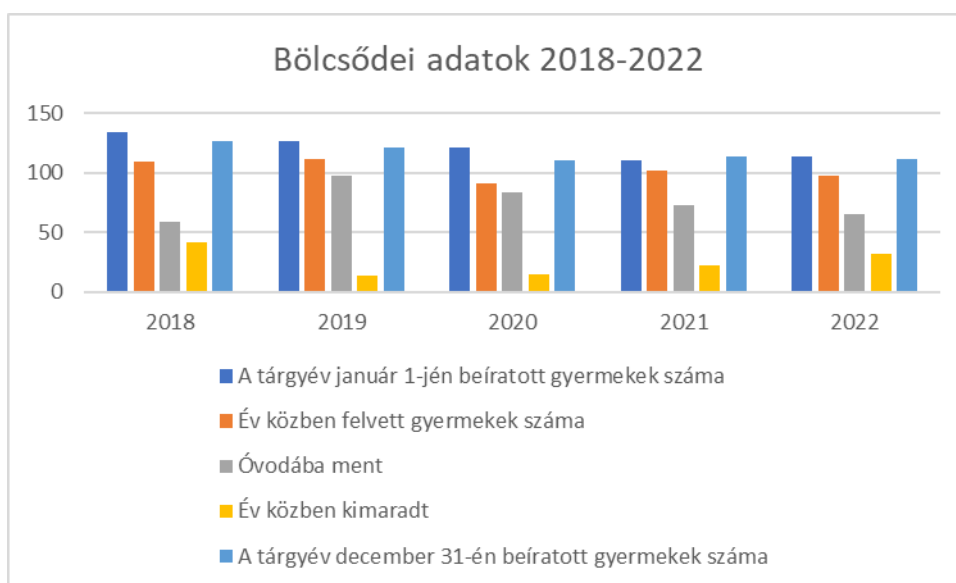
A 156 férőhelyes bölcsőde 2023 őszétől további 36 férőhellyel bővült. A bölcsődébe beiratott gyermekek alacsonyabb száma annak köszönhető, hogy az önkormányzat TOP-1.4.1-19-KO1-2019-00002 azonosító pályázatának keretében az Oroszlányi bölcsődét további 3 csoportszobával látta el, amelynek kivitelezésére a bölcsőde működése közben került sor, ezért több helyiség lezárásra került, kisebb létszámban tudta a bölcsőde fogadni a gyermekeket.

Az épületek bővítése során a csoportszobák mellé a szükséges kiszolgáló helyiségek is megépülnek és az épületek projektarányos akadálymentesítése is megvalósul. A többlet forgalom kezelése érdekében 9 db új parkoló épült meg az intézmény oldalsó bejáratához közel, forgalomcsillapított területen.

A bölcsőde egy kiegészítő szolgáltatás az időszakos gyermekfelügyelet, amely térítés ellenére biztosít a 1-4 éves korú gyermekek részére felügyelet beiratkozási kötelezettség nélkül. A szolgáltatás 2023. őszétől érhető el.

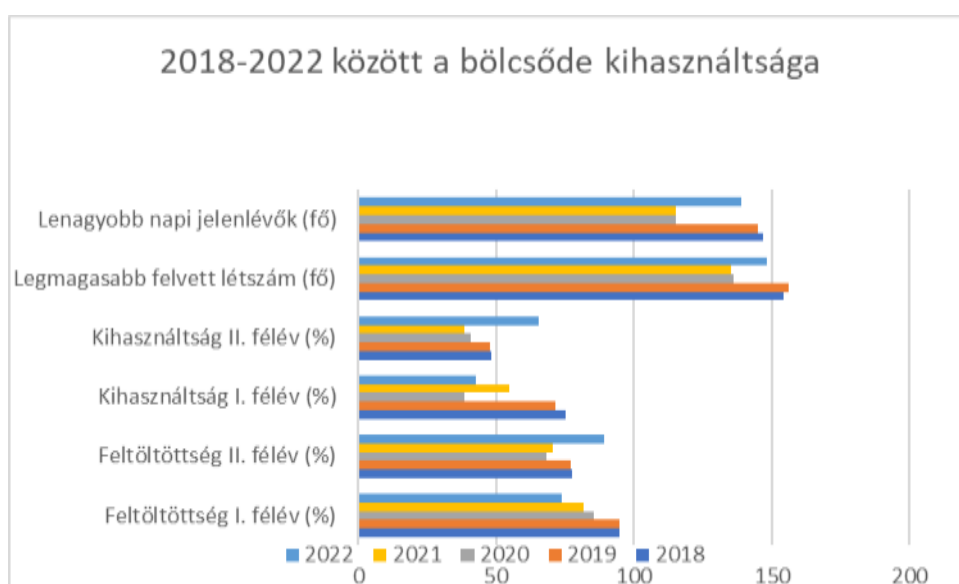
Bölcsődei adatok 2018-2022					
	2018	2019	2020	2021	2022
A tárgyév január 1-jén beíratott gyermekek száma	134	127	121	110	114
Év közben felvett gyermekek száma	109	111	91	102	98
Óvodába ment	59	97	84	73	65
Év közben kimaradt	42	14	15	22	32
A tárgyév december 31-én beíratott gyermekek száma	127	121	110	114	111

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

2018 – 2022 a bölcsőde kihasználtsága						
	Feltöltöttség I. félév (%)	Feltöltöttség II. félév (%)	Kihasználtság I. félév (%)	Kihasználtság II. félév (%)	Legmagasabb felvett létszám (fő)	Lenyegőbb napi jelenlévők (fő)
2018	94,91	77,54	75,20	48,14	154	147
2019	94,54	77,17	71,47	47,95	156	145
2020	85,39	68,16	38,63	40,69	136	115
2021	81,57	70,48	54,65	38,5	135	115
2022	73,71	89,18	42,56	65,56	148	139

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

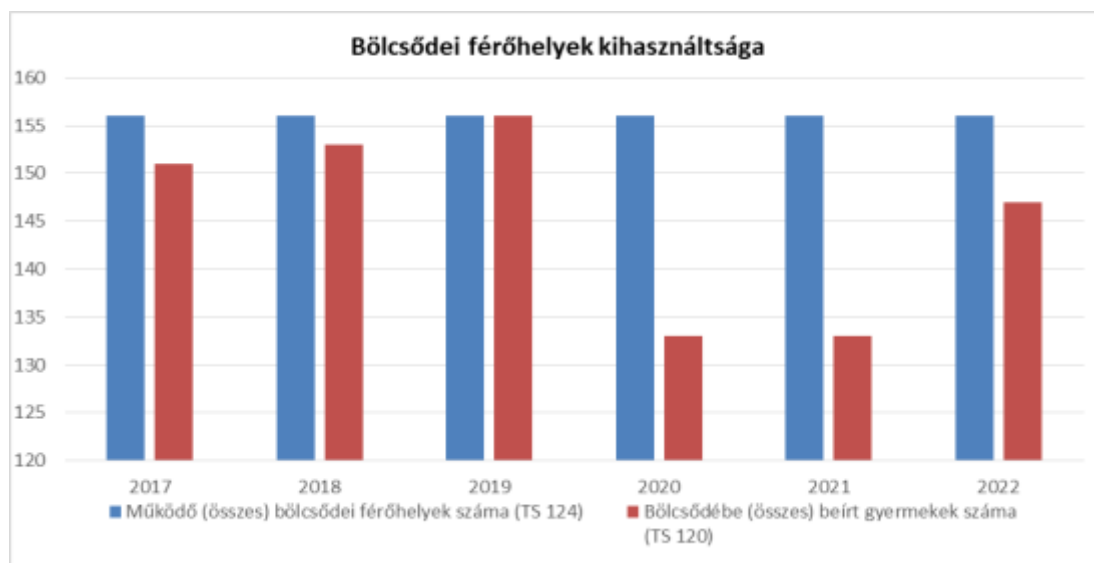

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	156	151
2018	0	0	0	0	0	0	156	153
2019	0	0	0	0	0	0	156	156
2020	0	0	0	0	0	0	156	133
2021	0	0	0	0	0	0	156	133
2022	0	0	0	0	0	0	156	147

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosításának alapján 2016. január 1-től átalakult a gyermekjóléti szolgáltatás rendszere. Kettévált az alapellátási forma, a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó szolgáltatások és a tanácsadás a Gyermekjóléti központ feladatkörébe került, az önkéntes együttműködésen alapuló segítőtevékenység a Gyermekjólét szolgálat feladataként került meghatározásra.

Oroszlány városban az Önkormányzati Szociális Szolgálat látja el a gyermekvédelem jogszabályban meghatározott feladatait. A gyermekek védelmében jelentős szerepet töltenek be a jelzőrendszer tagjai. Tevékenységük koordinálása a Gyermekjóléti központ feladata. A gyermekek védelme érdekében fontos szerepe van a központ speciális szolgáltatásainak.

A család- és gyermekjóléti központ szolgáltatásainak biztosításával cél, hogy az ellátási területen élő gyermekeket – családokat olyan eszközökkel erősítsék meg, amelyekkel csökkenthetők az őket fenyegető veszélyeztetettségi tényezők.

Cél továbbá, hogy a hatósági intézkedés igénybevételével megelőzhető legyen a gyermek családból történő kiemelése, a szülői készségek, képességek megerősítésével segítsék a gyermekek visszakerülését a vérszerinti családjukba. Segítséget nyújtanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez és megszüntetéséhez. Széleskörű támogatást nyújtanak a gyermekek ellátására, gondozására, testi, szellemi fejlődésére, szocializációjára vonatkozó szülői, gondozói, támogatói tevékenység ellátásához.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Az Önkormányzati Szociális Szolgálat szakemberei segítenek a családoknak krízishelyzetük megoldásában. 2016. január 1-től átalakult a család- és gyermekvédelem rendszere. Ettől az időponttól kezdve nem válik élesen ketté a felnőtt és a gyermek krízisellátás. A gyermekjóléti szolgálat ellátja a gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés szociális törvényben megfogalmazott feladatait.

Családsegítés

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Gyermekek átmeneti gondozása

Oroszlányon a gyermekek átmeneti gondozása feladatainak ellátására családok átmeneti otthona szolgáltatása biztosított 2000 áprilisától. Az átmeneti gondozási hely a gyermek és szülője, illetve várandós anyja számára alaptevékenységként biztosítja az átmeneti gondozást, illetve szülő és gyermeke együttes lakhatását otthonoszerű elhelyezés formájában, segítséget nyújt a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez.

A családok átmeneti otthona szociális és mentális problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került, otthontalanná vált családokat fogad, elsődlegesen Oroszlány közigazgatási területéről. A működési engedélyben meghatározott férőhelyszám 38 fő, amelyből hat férőhelyen, hozzátartozók közötti erőszakot elszenvedett nőket, anyákat, gyermekeket fogad az intézmény az ország egész területéről. Krízishelyzetben rendkívüli települési támogatás vehető igénybe a településen. Erre vonatkozóan adatokat a 3.3 a) alfejezetében mutattuk be.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Testnevelés óra, diáksportkörök

Egészségfejlesztés tanórai keretben és azon túl is biztosított a gyermekek számára. A testnevelés órák, a diáksportkörök elsődleges célja a gyermekek jó testi, szellemi és lelki egészségének biztosítása, mozgáskultúrájának fejlesztése, megfelelő kondíciójának megteremtése. Alsó és felső tagozatosoknak, valamint a középiskolásoknak tömegsport foglalkozásokat, szakköröket és művészetoktatást is biztosítanak.

Sportegyesületek

Ezen felül a városban több sportegyesület is kínál sportolási lehetőségeket. A gyermekek tanórai és tanórán kívüli sportolási lehetőségeit szolgálják az Önkormányzat által létesített sportolási helyszínek, a Krajnyik „Akác” András Sportcsarnok, a Chudik Lajos Városi Sporttelep, az Oroszlányi Sportkomplexum, a Városi Uszoda és az iskolák tornatermei-sportudvarai.

Az önkormányzat fentiek mellett éves költségvetésében biztosított keretből támogatja a városi sportegyesületeket, szervezeteket, sportrendezvényeket.

Városi Sportkoncepció

Oroszlány Város Sportkoncepciójában került megfogalmazásra az esélyegyenlőség biztosításának fontossága a sport területein. Eszerint a sportban rendszeresen és folyamatosan figyelemmel kell kísérni és támogatni szükséges a kiemelkedő tehetségeket a különböző sportágakban, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportokra. Kedvezmények biztosításával, új lehetőségek megkeresésével, ösztönzésekkel kell segíteni az e körbe tartozók bekapcsolódását a sportba.

A sport mindhárom területén megvalósuló integráció és az esélyegyenlőség biztosítása különösen alkalmas lehet a másság, a fogyatékoság széleskörű elfogadtatására. Az elkövetkező időkben fokozott figyelemmel kell fordulni a nők, a családok, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, fogyatékkal élők sportját előtérbe helyező kezdeményezések felé.

Védőnők egészségfejlesztési feladatai

Az egészségfejlesztés a sportolási lehetőségek biztosításán kívül más területeken is jelen van a városban. A védőnők fontos egészségfejlesztési feladatokat látnak el a kisgyermekes családok körében. Az egészséges életmódra nevelés programjai mindennaposak az óvodákban és az iskolákban. A szegregátumban élő gyermekek egészségfejlesztése a telepprogramok keretében kiemelt jelentőségűek.

Civilszervezetek

A város civilszervezetei programjainak palettáján is számos egészséges életmódra nevelést célzó rendezvény található meg.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermekétkeztetés adatait, jellemzőit a 4.1. a) alfejezetében részletesen bemutatottuk.

A jelenlegi szabályozás alapján, az 1-12. évfolyamon minden nappali diák térítésmentesen juthat hozzá a tankönyvekhez, ahogy a gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban részt vevő diákok is. Az ingyenes tankönyvellátás adatait szintén a 4.1. a) fejezete mutatja be.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Nem különülnek el a különböző kultúrájú, illetve hátrányos, nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok. Egységes programok kerülnek megszervezésre részükre.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A gyermekek oktatási, nevelési intézményeiben és a gyermekek védelmét szolgáló hatósági és szolgáltatási ellátások során, Oroszlányon nem tapasztalható hátrányos megkülönböztetés.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A város települési támogatásai körében több nem kötelezően ellátandó forma is megtalálható, amelyek hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások (pl.: adósságkezelés, családok átmeneti otthona ellátási forma biztosítása).

Az Önkormányzati Szociális Szolgálat segíti a családokat élelmiszer, ruha és egyéb adományaival. A civil és sportszervezetek is szerepet töltenek be a gyermekek, családok hátrányainak csökkentésében programjaik és juttatásaik révén.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Bölcsőde

A bölcsődékbe íratott gyermekek között egyre nagyobb számban találhatók a SNI, illetve a korai fejlesztési igényű gyermekek. A korai fejlesztési igényű gyermekeket a Komárom-Esztergom Megyei Pedagógiai Szakszolgálat helyi tagintézménye látja el, az SNI státuszú gyermekeket a Benedek Elek EGYMI utazó szolgálata által biztosított konduktorok.

Az SNI státuszú gyermekek két, vagy három főnek számítandóak az ellátáskor, ezért a csoportalkotáskor ezen számok figyelembevétele szükséges, illetve fejlődési, fogyatékosági fokozatoktól függően további pedagógiai, gyógypedagógiai asszisztens biztosítása is előírt.

A különböző fejlődési zavarral, esetlegesen fogyatékkal rendelkező gyermekek számának növekedése prognosztizálható, amelyek ellátását hosszú távon megoldani szükséges.

Köznevelés

A köznevelés kiemelt feladata a különleges bánásmódos igénylő – ezen belül a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók – nevelése, oktatása. A nevelés során figyelembe kell venni a gyermekek, tanulók speciális igényeit, egyéni képességeit a legeredményesebb fejlődésük, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedésük megteremtése érdekében.

Oktatásuk, nevelésük során alkalmazni kell a az SNI irányelveket az óvodásokra és iskolásokra vonatkozóan is és biztosítani kell a gyermekek számára a szakvéleményben előírt könnyítéseket, kedvezményeket.

A köznevelési törvény szabályozása alapján, Oroszlányon a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, a tanulók iskolai nevelése-oktatása két formában történik:

- a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt, azonos óvodai csoportban, iskolai osztályban és
- az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, óvodai csoportban.

A többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt, azonos óvodai csoportban, iskolai osztályban nevelése:

A közös -, vagy együttnevelésben részt vevő intézmények alapító okiratukban és pedagógiai programjukban meghatározottak szerint fogadják a sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat.

Oroszlány köznevelési intézményei integrálók, mindegyik fogadja az SNI, BTNM státuszú gyermekeket.

Gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézmény, óvodai csoport

A külön nevelést és oktatást megvalósító intézményben az oktatás gyógypedagógiai tanterv alapján történik. Az intézmények az óvodától az általános iskola befejezéséig biztosítanak feladatellátást.

Az óvodai nevelés adatai

Az óvodai ellátás Oroszlányon 6 telephelyen, **Oroszlány Város Óvodái és a Benedek Elek Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés- Oktatást Végző Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (továbbiakban: Benedek Elek EGYMI)** óvodája keretében történik.

Oroszlány Város Óvodái

Az óvodákban folyamatosan történnek felújítások, korszerűsítések. 2017-ben a jelentkező igényekre reagálva új óvoda került átadásra a falu városrészén. A telephelyi óvodák: Brunszvik Teréz Óvoda, Malomsori Óvoda, Táncsics Mihály óvoda, Borbála-telepi Óvoda és a Meseliget Óvoda.

Helyhiány miatt nem kellett gyermeket elutasítaniuk a vizsgált időszakban. A város népességi adatait figyelembe véve az elkövetkező időszakban elegendő férőhely áll az óvodáskorú gyermekek rendelkezésére.

A Brunszvik Teréz óvoda tornaszobával rendelkezik, azonban 10 csoportjának tornateremre lenne szüksége. A tornaszoba rendkívül kicsi és az SNI fejlesztés miatt állandóan használatban van. A gyermekek mozgásfejlődéséhez szükséges lenne.

A vizsgált időszakban Oroszlány Város Óvodáiba beíratott gyermekek száma hullámzó számot mutat jelen táblázat szerint, azonban ez nem mutatja az óvoda valós kihasználtságát. Az SNI, valamint BTM, BTMN státuszú gyermekek két, akár három főnek számítanak.

Hátrányos helyzetű gyermekek körében a leggyakoribb problémák: a szülők alacsony iskolai végzettsége, anyagi nehézségek, lakhatási körülmények, gondozási hiányosságok, a gyermeknevelési módszerek hiánya, ingerszegény környezet, egészségtelen életmód. A gyermekek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének okaként kiemelendő, hogy többen laknak külterületen.

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma csökkenő tendenciát mutat, azonban a **pedagógusok véleménye szerint a hátrányos helyzetű gyermekek számának csökkenése nem mutat valós képet. A törvényi változások, a fogalom meghatározás változása jelentősen módosítja a tényleges helyzetet. A gyakorlatban nem tapasztalják, hogy a gyermekek szociális helyzetében lényegi javulás következett be.**

4.4. aa) 1.számú táblázat – Oroszlány Város Óvodái – Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	554	30	5,42
2018	578	30	5,56
2019	618	13	0,00
2020	576	14	0,52
2021	547	15	1,43
2022	542.	7	1,10

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzat

Benedek Elek EGYMI Óvoda

A **Benedek Elek EGYMI gyógypedagógiai óvodája**, új intézményegységként, egy csoporttal 2013 szeptemberében kezdte meg munkáját. A következő nevelési évtől már 2 csoporttal folytatta tevékenységét, a férőhelyek száma 16 fő.

A gyógypedagógiai óvodában nem történt korszerűsítés a létrehozása óta. Az óvodai bútorzat modernizálása, a megváltozott igényekhez igazított strukturált tér kialakítása szükségessé vált.

Az óvodába való felvétel a Komárom-Esztergom Megyei Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján történik. Nevelési év közben is érkeznek a csoportokba gyermekek. Így az októberi létszám átlagosan év végéig 3-4 fővel növekszik. Problémát jelent a folyamatos beszoktatás. Az óvoda értelmileg akadályozott és autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek nevelését, fejlesztését látja el. Óvodai csoportjaik évről-évre változó összetételűek. A szülők az intézményt választják a gyógypedagógiai óvodában autizmus specifikus megsegítés, módszerek alkalmazása, értelmileg akadályozott gyermekek színvonalas ellátása miatt.

Az óvoda udvarán lévő játszópark elavult ezért szükség lenne a Benedek Elek udvarán kialakított óvodai játszótér korszerűsítése, felújítása, ütésmentes burkolat kialakítására.

4.4. ab) 1.számú táblázat – Benedek Elek Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)

		092)	
	Fő	Fő	%
2017	10	1	10 %
2018	15	1	7 %
2019	11	0	0
2020	6	0	0
2021	13	0	0
2022	13	0	0

Forrás: Benedek Elek EGYMI

Benedek Elek EGYMI

Az óvodás gyermekek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének főbb jellemzői

Oroszlány Város Óvodáiban a HH és HHH gyerekek száma a csökkenő tendenciát mutat. Az óvodáztatási, ingyenes étkezési és egyéb önkormányzati, illetve a Szociális Szolgálat által alkalmanként nyújtott támogatásoknak köszönhetően, csökkent a HHH-s gyerekek száma.

Felülvizsgálatok során többször előfordul, hogy a hivatal megszünteti a státuszt, illetve több esetben a szülők nem adnak be kérelmet a hátrányos helyzetű státusz újbóli megállapítására. A hátrányos helyzet okai az óvodák tapasztalata szerint: ingerszegény környezet, mélyszegénység több generáció visszamenőleg munkanélküli, elégtelen lakáskörülmények (komfort nélküli maximum 20 nm házak), szülők iskolázatlansága

Oroszlány Város Óvodái és Benedek Elek EGYMI szakmai és felújítási pályázatai:

Oroszlány Város Óvodái szakmai pályázatai és felújítási munkálatai a közelmúltban, illetve a jelenben	
Esélyteremtő programok	Érintett intézmény
Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet pályázata – Kis felfedezők Erdei Óvodája	Oroszlányi Város Óvodái Táncsics Mihály Óvoda
EMMI tehetséggondozó pályázat-Varázsműhely	Oroszlányi Város Óvodái Táncsics Mihály Óvoda
Generáli – Szimba – Sószoza kialakítása	Oroszlányi Város Óvodái Malomsori Óvoda
EFOP 3.1.3. Kisgyermekkorai nevelés támogatása;	Oroszlányi Város Óvodái Borbálai és Táncsics Mihály Óvoda
Helyi Sportcélú pályázat	Oroszlányi Város Óvodái
Gondolkodj egészségesen	Oroszlányi Város Óvodái
Gyermekvédelmi Központ és Általános Iskola Komárom-Esztergom Vármegye, együttműködési megállapodással a Benedek Elek Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, EGYMI Komárom-Esztergom Vármegye	
EFOP -3.1.3.-16 Társadalmi felzárkózási és integrációs köznevelési intézkedések támogatása	Oroszlány Város Óvodái Táncsics Óvoda, Borbálai óvoda
Zöld óvoda, Madárbarát óvoda	Oroszlányi Város Óvodái Táncsics, Borbálai óvoda
Boldog óvoda	Oroszlányi Város Óvodái Meseliget Óvoda
EKOP Gyermeki jogok kutatási programja	Oroszlányi Város Óvodái Meseliget Óvoda
Felújítás, bővítés:	Érintett intézmény
2013/14:	Sportpálya felújítás: Brunszvik Teréz Óvoda, Akadálymentesítés, fürdő felújítás Borbála Telepi Óvoda, Táncsics Mihály Óvoda , Malomsori Óvoda; Napelemes rendszer kialakítása Brunszvik Teréz Óvoda; Tornaterem parkettázása Táncsics Mihály Óvoda; Udvari játékok beszerzése Oroszlány Város Óvodái
2014/15	Brunszvik Teréz Óvoda elektromos hálózat felújítása (konyha; 1-2 csoport); internet biztosítása minden csoportban

2015/16	Malomsori Óvoda épület belső megújítása; Táncsics Mihály Óvoda egy gyerekmosdó felújítása, Brunsvik Teréz – redőnyök felszerelése
2016/17	Malomsori óvoda tető-homlokzat-ablakcsere, terasz; Táncsics óvoda: udvari tároló, járda, redőny, szúnyogháló felszerelése, folyosó tetejének szigetelése; Napocska csoport megnyitása, eszközbeszerzések – Malomsori óvoda
2017/18	Malomsori óvoda- csoportszoba kialakítás villanykorszerűsítés- Brunsvik óvoda Meseliget óvoda nyitása eszközbeszerzés
2018/19	udvari játékok bővítése gyermek asztalok, székek cseréje tetőszigetelés
2019/20	tetőszigetelés, főbejárati lépcső javítása: Brunsvik Teréz
2020/21	Meseliget óvoda tetőfelújítás beépített szekrények a csoportokba – Brunsvik óvoda udvari játszóeszközök- Oroszlány Város Óvodái
2021/22	Malomsori Óvoda épület belső megújítása; Táncsics Mihály Óvoda egy gyerekmosdó felújítása, Brunsvik Teréz – redőnyök felszerelése

Általános iskolai nevelés

Oroszlányon a Tatabányai Tankerületi Központ fenntartásában 3 általános iskola található:

- a) Oroszlányi Hunyadi Mátyás Általános Iskola,
- b) József Attila Általános Iskola és
- c) **Benedek Elek Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés- Oktatást Végző Iskola, Egységes gyógypedagógiai Módszertani Intézmény**

a) Hunyadi Mátyás Általános Iskola

Az iskola általános tantervi oktatást végez minden osztályban. Helyi tantervükben emelt óraszámot biztosítanak matematikából, valamint magyar nyelv- és irodalomból. Digitális kultúrát, matematikát és idegen nyelveket csoportbontással oktatják.

Tanulói száma a 2024. évben 656 fő, osztályaik átlagléttszáma 26 fő. Pedagógusaik száma 56 fő, akiket 5 fő pedagógiai asszisztens, 1 fő iskolapszichológus (fél állásban), 1 fő rendszergazda (fél állásban), 1 fő iskola könyvtáros (fél állásban) és 2 iskolatitkár segíti. Technikai dolgozóik száma 12 fő, akik közül hatan fél állásban dolgoznak.

Az iskola a Tatabányai Tankerületi Központ működtetése és fenntartása alá tartozik. Tárgyi feltételeik jónak mondhatóak, kiemelkedően jó a digitális eszközökkel való felszereltségük,

részben rugalmas burkolattal rendelkező, 2022-ben felújított sportpályájuk. Komoly problémát jelent a közösségi terek, tornatermek hiánya.

Az iskola aktív tagja a Boldogiskola hálózatnak, melynek keretében ötödik évfolyamon lelki egészségnevelést végez. Havonta rendszeres programjaik a pozitív pszichológia kutatási eredményeire épített élménypedagógiai módszertannal valósulnak meg.

Az iskola 2024-ben ismételten Akkreditált Kiváló Tehetségpont címet érdemelt ki tudatos, komplex tehetséggondozói gyakorlatuk, tehetségazonosítási és tehetségfejlesztési munkájuk elismeréseként. Kiemelt céljuk a matematika, sport, természetismeret, nyelvek és a művészetek területén megvalósuló tehetséggondozás. Tehetséggondozó, tehetségígéret és tehetségösztönző csoportjaikban matematikából nívócsoportos oktatást valósítanak meg. Kimagasló eredményeket érnek el tanulmányi versenyeken, WRO LEGO robotprogramozási versenyen, Nagy Vagy! országos sportvetélkedőn, Vértesi Natúrparki vetélkedőn, Megyei Értéktár vetélkedőn.

Alsó tagozaton LEGO építőkészletek és robotok, valamint digitális eszközök (kivetítő panelek, tabletek) használatával és digitális pedagógiai módszerekkel fejlesztik a gyerekek digitális és matematikai kompetenciáját, szövegértését, természettudományos megismerését, problémamegoldó gondolkodását, kreativitását. Együttműködnek a Digitális Tudásközponttal: részt vesznek foglalkozásaikon, közösen készítik robotikaversenyre a gyerekeket. Sakkpalota programjuk komplex képességfejlesztő program, melyet felmenő rendszerben 2023-ban indítottak el.

Felső tagozaton robotok programozásával, sakk oktatásával folytatódik az algoritmikus gondolkodás fejlesztése és a technológiai tudás megalapozása.

Mindennapos testnevelés keretében néptáncot, úszást, judot tanulhatnak diákjaik. Iskolai és diáksportkörüli órakeretben lehetőséget biztosít a rendszeres sportolásra atlétikából, kosárlabdából, labdarúgásból. Külső egyesületekben is sokan sportolnak (kosárlabda, futball, kajak, súlyemelés). Megvalósítói az Intézményi Bozsik Labdarúgó Programnak és a Dobd a kosárba! kosárlabda programnak.

Szakkörök működnek matematikából, magyarból, természetismeretből, idegen nyelvből, ezekre a tanulók 25-30 %-a jár. Tantárgyi szakköreik mellett dráma, bábjáték, robotika, énekkar, sakk, társasjáték szakkörök/tehetségfejlesztő foglalkozások is elérhetőek.

2024-ben a beilleszkedési, tanulási, vagy magatartási nehézséggel küzdő, illetve sajátos nevelési igényű diákjaik aránya meghaladja a tanulólétszám 22 %-át. Hátrányaik enyhítését, a szakértői véleményben foglalt javaslatok betartását elsősorban a tanórai differenciálás, egyéni segítség szolgálja. Alsó tagozaton napközis, ötödik évfolyamon tanulószobai foglalkozást biztosítanak. A tanulási nehézséggel küzdő tanulók számára helyben elérhető a fejlesztő foglalkozás, fő tárgyakból a korrepetálás.

Az iskolát támogató Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány kiemelt célja a hátrányokkal küzdő, illetve a tehetséges diákok támogatása. Hátránnyal küzdő, szorgalmas diákjaik ösztönzésére Biztató díjat alapítottak. Évente rendeznek Szépiró versenyt a város hátrányos helyzetű, vagy BTMN/SNI tanulói számára. A verseny megrendezésében az iskola partnere a Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Tehetséges és eredményes diákjaik elismerésére rendezik tanév végén a Nyárest verssel, dallal, muzsikával című programot. Tanév végén a legalább 4 éven át kimagasló eredményt elérő diákokat Alapítványi kitüntetésben, kiemelkedő munkát végző pedagógusokat pedig Pedagógus Kiválósági Díj jutalmazásban részesítik.

Az iskola Pedagógiai programjában rögzített, kiemelt célja a természeti értékek megbecsülésére és a fenntarthatóságra nevelés. Ennek érdekében rendeznek túrákat és erdei iskolát, gondoskodnak madáretetőkről és odokról, gyűjtik az újrahasznosítható anyagokat. Témaheteik: Fenntarthatósági témahét, Programozási témahét, Hunyadi-iskolahét. Megrendezésükben az iskolát támogató alapítványra (azon keresztül az önkormányzatra, az Ipari park cégeire, vállalkozókra) számíthatnak. Fenntarthatósági programjaikkal többször elnyerték a Legaktívabb iskola díjat.

Pályázati lehetőségeket maximálisan kihasználja az iskola: városi, tankerületi, megyei és országos pályázatok segítségével folyamatosan újul az infrastruktúra és az oktatási eszközpark.

Az iskola körzetébe tartozik a Nyíres- és Német-dűlő, a Bokodi tópart, a Családok Átmeneti Otthona, valamint a Szent Ágota Gyermeknevelőház. Mindegyik területre jellemző, hogy szociálisan hátrányos helyzetű, magatartási és tanulási problémákkal küzdő gyerekek érkeznek innen az iskolába. Együttnevelésük komoly feladat a pedagógusok számára. A munkát nehezíti a magas átlaglétszám, illetve az alacsonyabb létszámú (15-20 fő) osztályok hiánya.

Az iskola jelenleg nem rendelkezik **gyermekvédelmi felelős**, illetve **szabadidő szervező** státusszal, így a kapcsolatos feladatokat az intézményvezetés az osztályfőnökök bevonásával végzi.

Az integrálást támogatja a **szociális segítő**, aki az Önkormányzati Szociális Szolgálat alkalmazottjaként tevékenykedik az iskolában. Szükséges lenne, hogy a szociális segítő ne csupán heti néhány órában jelenjen meg az iskolában, hanem **legalább heti 20 órában** jelen legyen. Szükséges lenne a Lányból nővé, és a Ciki a cigi! programok folytatása.

Az iskolarendőrrel megvalósított közös programok: felelős internethasználat, drogmegelőzés, személyes biztonság, biztonságos közlekedés témaköreiben tartott felvilágosító foglalkozások.

Az iskolai nevelés-oktatás érdekében megtett, az esélyegyenlőséget támogató, illetve pedagógusokat ösztönző önkormányzati intézkedések:

- szolgálati lakás biztosítása (3 pedagógus elhelyezése oldódott meg),
- albérleti hozzájárulás (1 fő esetében valósul meg)
- Városi Pedagógus Nap alkalmában adott elismerések,
- friss diplomások és színes diplomások köszöntése,
- iskolai ünnepeken való városvezetői részvétel,
- Humán Bizottság állandó, meghívott tagja az intézményvezető,
- önkormányzat által kiírt pályázati lehetőségek az iskolát támogató alapítvány számára,
- nyári napközis tábor.

b) József Attila Általános Iskola

József Attila Általános Iskola általános iskolai tantervi oktatáson túli speciális szolgáltatásai: matematika, angol emelt szint, Komplex Instrukciós Program, Komplex Alapprogram bevezetése - Felfedező program: Ezt az elsősöknek kidolgozott az első 4 hétben alkalmazott programot az óvoda- iskola átmenet megkönnyítésére hoztuk létre. Fő célja egyrészt az iskolába bejövő gyerekek felzárkóztatása, hiányosságainak pótlása másrészt a gyermek önbizalmának és a sikerélményeinek növelése.

Logikus gondolkodás fejlesztése: Alsó tagozaton évek óta működik a matematika tantárgyhoz kapcsolódva ez a tantárgy heti 1 órában. Ezeken az órákon a LÜK fejlesztő eszközei, füzetei, logikai játékok, táblajátékok, tabletek és az interaktív tábla is segítségünkre van.

Emelt matematika és emelt angol oktatás: Felső tagozaton igény és képesség szerinti bontásban emelt szinten tanulható, mely további 2 órát jelent, a tanulók délutáni óráiba van beépítve.
Angol oktatás: Igény szerint már az első évfolyamtól kezdve biztosítjuk az angol nyelv oktatását heti 1 órában, ahol az óvodában elkezdett nyelvtanulást folytathatják a gyerekek. Meglátásom szerint erre igény is van, sok szülő él vele beiratkozásnál.

Komplex Alapprogram: A 2018/2019- es tanévben az iskola a Komplex Alapprogram pilot iskolájaként kezdte meg működését. A Komplex Alapprogram Koncepció hosszú távú célja a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése, mely segít a lemorzsolódás megelőzésében. A tanulás támogató tanítási stratégia alkalmazása segítségével a Komplex Instrukciós Program (KIP) keretében javulnak a tanulók közötti státuszproblémák, motiváltabbá válnak a tanulásban, csökkennek a magatartási problémák. A heterogén tanulócsoportokban folyó integrált fejlesztés (DFHT) segítségével cél az eredményes tanulás elsajátítása. Iskolánk által megfogalmazott célként mindezek fejlesztésével hozzásegítjük tanulóinkat ahhoz, hogy sikeres, kiegyensúlyozott életet élhessenek felnőttként. Hosszútávon további tanulmányaikban sikeresebbek lesznek, javulnak az esélyeik a továbbtanulás terén. A tanulók eredményeinek javítása érdekében az egész napos nevelés során, az alsó tagozaton az öt alprogram is beillesztésre került, minden osztálynak 2-2 alprogrammal. (Digitális alapú, Életgyakorlat alapú, Logikaalapú, Művészet alapú és Testmozgás alapú)

A mindennapos testnevelés miatt a tanulók 50%-a részt vesz valamilyen sportkörü foglalkozáson. Kézilabda, kosárlabda, balett-tanítás a fő profil. Az iskolában helyet biztosítanak a labdarúgás és cselgáncs városi sportkörnek, így tanítványaik könnyebben részt vehetnek edzéseiken.

Balett és szlovák néptánc oktatás: az iskola a Bakfark Bálint Alapfokú Művészeti Iskolával együttműködve a gyerekek órarendjébe építette be a balett órákat. Mindez nagy segítség a szülőknek, hiszen így nem kell iskola után még külön elhordaniuk gyermeküket külön órára. Emellett a Falu Hagyományőrző és Kulturális Egyesülettel együttműködve szlovák néptánc oktatás is folyik intézményünkben. Évről évre sokan élnek is ezekkel a lehetőségekkel, melyekkel több gyermekhez eljuttatható a tánc szeretete.

Tudással Iskolánkért: Azon tanulók, akik a tanév folyamán kiemelkedő tanulmányi vagy sporteredményt értek el, ezen rendezvény keretében elismerésben és jutalomban részesülnek. Emellett angol, rajz, varró, asztalitenisz szakkör is működik az iskolában.

Az időszak egészében pályáztak. Pályázati keretekben valósult meg a felújítás, a bővítés és folyamatos programok-amelyek a gyermekek életésélyeinek javítását szolgálják.

c) **Benedek Elek EGYMI Általános Iskola**

A Benedek Elek EGYMI Általános Iskolája ellátja a sajátos nevelési igényű, értelmi fogyatékos és más társfogyatékossgal élő /érzékszervi-, mozgás-, beszéd fogyatékos, autizmus spektrum zavar/ tanulók nappali rendszerű gyógypedagógiai nevelését-oktatását 1-8 évfolyamon. A megye egész területéről fogadják a tanulókat a szakértői bizottság véleménye alapján. Az oktatás- nevelés folyamatát áthatja a gyermekközpontúság, az egyéni bánásmód érvényesülése, a szülőkkel partnerség építése.

Napközi foglalkozásokat és tanulószobai ellátást biztosítanak valamennyi tanuló részére. Az iskola nagy hangsúlyt fektet a gyermekek fejlesztésére. Kiemelt területek: téri tájékozódás, szenzomotoros integráció, kognitív képességek fejlesztése, dyslexia, dysgráfia és a dyscalculia,

grafomotoros fejlesztés, logopédiai terápia, egyéb mozgásterápiák. Tanulóik a speciális nevelési szükségletekhez igazodó fejlesztést a habilitációs és rehabilitációs órákon kapják meg.

Szakköreik változatos lehetőséget nyújtanak a tanulók szabadidejének hasznos és tevékeny eltöltésére. **Kínálatuk: sportszakkör, versenyre felkészítés, kukta, játék, dráma, furulya, kézműves, rajz, informatika, íjász, ének-tánc szakkör.**

Az általános iskolások száma a 2014/2015-ös tanévtől a gyermekek számának csökkenése következményeként folyamatosan csökken, ennek ellenére a gyógypedagógiai intézményben a tanulók létszámának növekedése figyelhető meg. A gyógypedagógia óvodából érkező gyermekek tanulmányaikat a Benedek EGYMI-ben kezdik meg. Így számukra értelmileg akadályozott, vagy autista osztályt kell létrehozni. A többségi óvodából a szakértői bizottság által tanulásban akadályozottnak nyilvánított gyermekek is a gyógypedagógiai nevelést, oktatást biztosító általános iskolában kezdik meg az első osztályt. A tanulásban akadályozott és értelmileg akadályozott tanulók eltérő, tanterv szerint tanulnak. Szakmai szempontból az osztályok összevonása nem lenne célravezető, nem szolgálná a tanulók érdekeit. Nehezítené az oktatás megszervezését a tanulók eltérő igény szintje is. Ebből következik az osztályok számának növekedése. Az SNI tanulók létszáma is folyamatosan emelkedik, ennek hatására az intézmény túlszűfoltta vált.

A korai beiskolázás miatt 2021-ben a létszám lecsökkent a gyógypedagógiai óvodában, így átmenetileg csak egy csoportot tudott indítani az intézmény. A tendencia megállt, a két csoport indítása folyamatosan biztosított, magas kihasználtsággal működik az óvoda. Magas az autista gyerekek aránya 80 % körül mozog.

Az autista gyermekek általános iskolai, gyógypedagógiai oktatásba történő bekapcsolódása fel kell készülni. Speciális, protetikusan környezet kialakítása, struktúrált keretek biztosítása szükséges. Az újonnan megjelenő igényekhez igazodva 2020-ban létrejött egy speciális osztály, ahol autista specifikus módszerek alkalmazása mellett, sajátos keretek között oktatják, nevelik az érintett gyermekeket.

Számolni kell 2-3 évente egy újabb értelmileg akadályozott osztály indításával és egy önálló autista osztály indításával is. Jelen vannak az óvodában az ép értelmű, autizmussal markánsan érintett gyermekek is, akik érintettségük miatt csak a tanulásban akadályozottak tanterve szerint tudnak haladni, speciális környezet biztosítása mellett. Nem integrálhatók. Az intézmény infrastruktúrális fejlesztése, bővítése ráépítéssel szükségessé vált. Amennyiben erre nem talál az intézmény rövid távon pályázati lehetőséget, fenntartói támogatással, akkor nem tudja fogadni az intézmény a megnövekedett igény szerint a tanulókat, hely hiányában. Jelenleg már a tanári szoba, a fejlesztő helyiségek is tanteremként funkcionálnak. Újabb terem kialakítására nincs lehetőség a jelenlegi épületben. Az intézmény teljes kihasználtsággal működik, 120 férőhelye betöltött.

Kihasználatlan, önkormányzati épületbe az óvodai rész és a fejlesztő nevelés, oktatás áthelyezése nem jelentene végleges megoldást, mert a gyógypedagógusok osztott munkakörben látnak el feladatot az óvodai, iskolai és utazó hálózati részen, ezért munkarendjüket nehezen lehetne így kialakítani.

Az általános iskolás gyermekek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének főbb jellemzői

Hunyadi Mátyás Általános Iskola

A Hunyadi Mátyás Általános Iskola körzetébe tartozik a Nyíres- és Német-dűlő (szegregátum), a Bokodi tópart, a Családok Átmeneti Otthona, valamint a Szent Ágota Gyermeknevelőház. Mindegyik területre jellemző, hogy szociálisan hátrányos helyzetű, magatartási és tanulási problémákkal küzdő gyerekek érkeznek innen az iskolába. **Együttnevelésük komoly feladat a pedagógusok számára. A munkát nehezíti a magas átlaglétszám, illetve az alacsonyabb létszámú (15-20 fő) osztályok hiánya.**

Az intézményben **2023/2024-es tanévben a hátrányos helyzetű diákok száma: 9 fő**, akik egyben halmozottan hátrányos helyzetűek is. Rendkívül fontos lenne a hátrányos helyzetűek számának pontosítása! Az említett 9 fő nyilatkozata alapján készült önkormányzati határozat erről. Ez biztosan nem fedi a valóságot! Ennél jóval több hátrányos helyzetű van (alacsony iskolai végzettségű szülő/munkanélküliség/rossz körülmények valamelyikében több érintett van) Ez azért is lenne lényeges, mert ettől függ pl. az ingyenes taneszköz ellátás (ceruza, füzet, vonalzó stb.) és a nyári ingyenes étkeztetés, valamint az iskola eredményességének megítélése.

Az iskola jelenleg nem rendelkezik **gyermekvédelmi felelős**, illetve **szabadidő szervező** státusszal, így a kapcsolatos feladatokat az intézményvezetés az osztályfőnökök bevonásával végzi.

Az integrálást támogatja a **szociális segítő**, aki az Önkormányzati Szociális Szolgálat alkalmazottjaként tevékenykedik az iskolában. Szükséges lenne, hogy a szociális segítő ne csupán heti néhány órában jelenjen meg az iskolában, hanem **legalább heti 20 órában** jelen legyen.

2023/2024-es tanévben a beilleszkedési, tanulási, vagy magatartási nehézséggel bíró diákok száma: 112 fő. Sajátos nevelési igényű diákok száma: 36 fő. **A beilleszkedési, tanulási, vagy magatartási nehézséggel küzdő, illetve sajátos nevelési igényű diákjaik aránya meghaladja a tanulólétszám 22 %-át!** Hátrányaik enyhítését, a szakértői véleményben foglalt javaslatok betartását elsősorban a tanórai differenciálás, egyéni megsegítés szolgálja. Alsó tagozaton napközis, ötödik évfolyamon tanulószobai foglalkozást biztosítanak. A tanulási nehézséggel küzdő tanulók számára helyben elérhető a fejlesztő foglalkozás, fő tárgyakból a korrepetálás.

Mindhárom általános iskolában látható, hogy folyamatosan csökken a HH és HHH gyermekek száma az évek folyamán.

Hátrányos helyzetű tanulók körében a leggyakoribb problémák: a szülők alacsony iskolai végzettsége, anyagi nehézségek, lakhatási körülmények, gondozási hiányosságok, a gyermeknevelési módszerek hiánya, ingerszegény környezet, egészségtelen életmód. A gyermekek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének okaként kiemелendő, hogy többen laknak külterületen.

Tanulási, magatartási problémák jelentkeznek legalább 50%-uknál.

Azoknak a HH, HHH gyermekeknek, akiknek lakhatási feltételei nem biztosítottak, a szociális szolgálat javaslatára 2021-ig kollégiumi ellátást biztosítottak a Benedek Elek EGYMI kollégiumi tagintézményében.

A Móra Ferenc Kollégium 2022-ben tankerületi döntésre megszűnt, így tovább nehezedett a kiskertekben, mostoha körülmények közt élő általános iskolás gyermekek helyzete, akik így a tanulásukhoz sem kapnak megfelelő támogatást.

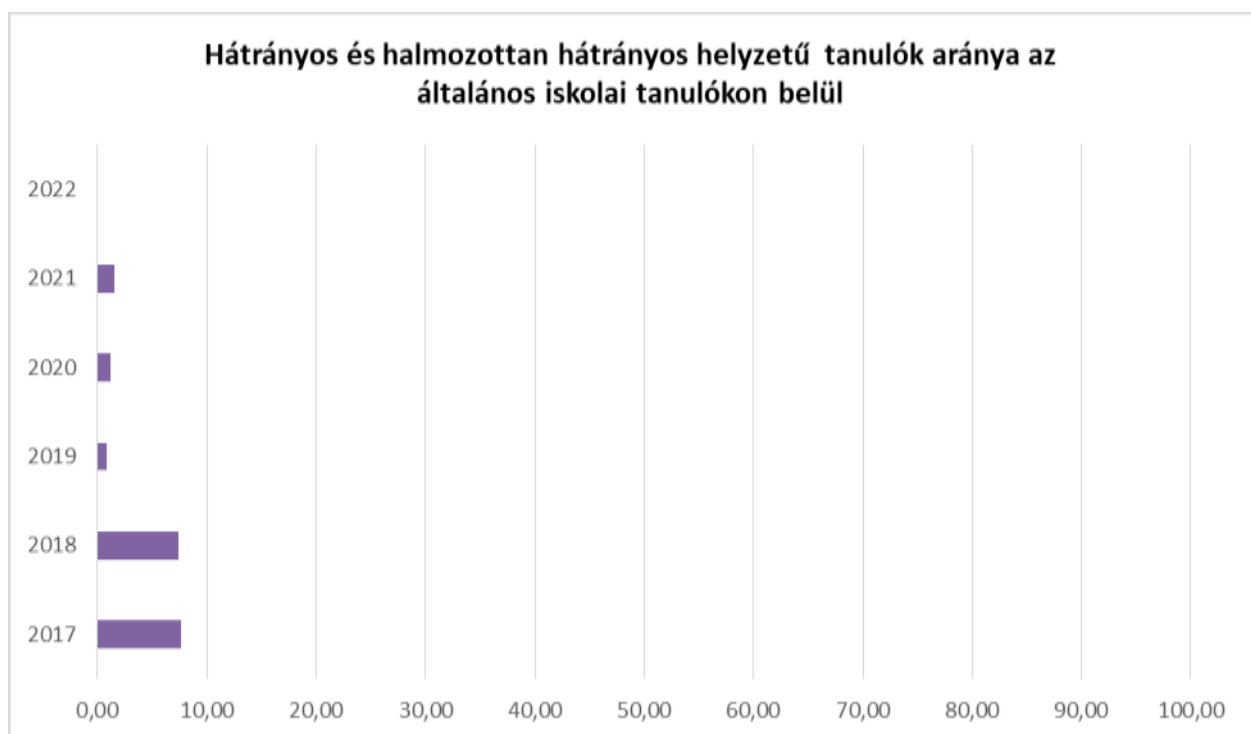
A pedagógusok véleménye szerint a hátrányos helyzetű gyermekek számának csökkenése nem mutat valós képet. A törvényi változások, a fogalom meghatározás változása jelentősen módosítja a tényleges helyzetet. A gyakorlatban nem tapasztalják, hogy a tanulók szociális helyzetében lényegi javulás következett be.

A Benedek EGYMI-ben az érintett tanulók száma emelkedést mutat az elmúlt három évben. A HH-HHH tanulók aránya meghaladja a települési átlagot, 7% feletti. A 2022-ben már a tanulói közösség több, mint 13 %-a érintett.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma a Hunyadi Mátyás és a József Attila Általános Iskolában (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	578	94	7,68
2018	572	89	7,45
2019	561	10	0,86
2020	624	14	1,15
2021	612	19	1,57
2022	640	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

József Attila Általános Iskola

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma Hunyadi Mátyás és a József Attila Általános Iskolában (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	489	94	7,68
2018	458	89	7,45
2019	441	10	0,86
2020	422.	14	1,15
2021	437	19	1,57
2022	427	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Benedek Elek EGYMI **Általános Iskola**

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	97	11	11
2018	95	6	6
2019	92	8	7
2020	97	11	11
2021	111	16	14
2022	119	15	13

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Középfokú oktatás

A településen két középfokú oktatási intézmény található:

- a) Hamvas Béla Gimnázium
- b) Tatabányai Szakképzési Centrum Eötvös Lóránd Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája

a) Hamvas Béla Gimnázium

A Hamvas Béla Gimnáziumban általános műveltséget megalapozó, valamint érettségi vizsgára és felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés és oktatás történik. Az oktatás célja az alpműveltség megszerzése mellett a kétszintű érettségi vizsgára történő felkészítés mely egyben felkészítés a felsőfokú iskolai továbbtanulásra, illetve munkába állásra. Az iskola emelt szintű oktatásai: angol, német, testnevelés, rajz és vizuális kultúra tárgyakban.

2015 nyarán tiszta profilúvá vált a Hamvas Béla Gimnázium. Ebben az évben nyerte el az „Ökoiskola” címet. Amióta csak gimnáziumi feladatokat látnak el egy-két tizeddel emelkedett az iskola tanulmányi átlaga, nőtt a neveltségi szint, a minimálisra csökkentek a fegyelmi problémák. A tehetséggondozás kiemelt feladat, a gimnázium tehetségpont. Az iskola minden diákja részt vesz valamilyen sportköri foglalkozáson.

b) Tatabányai Szakképzési Centrum Eötvös Lóránd Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája

A Tatabányai Szakképzési Centrum Eötvös Lóránd Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája 1953-tól nyújt szakképzést a városban. Az iskola 2015. július 1-től a Tatabányai Szakképzési Centrum tagintézményeként működik. A szakképzési centrum Tata, Tatabánya, Komárom, Kisbér és Oroszlány városokban összesen 11 szakképző intézményt működtet.

Az intézmény. 2018/2019-es tanévben még gépgyártástechnológiai technikus, gyakorló ápoló, gépi forgácsoló, hegesztő, szociális gondozó és ápoló, ipari gépész, CNC gépkezelő és női szabó képzést kínált az ide jelentkezőknek, azonban a 2024/2025-ös tanévben két szakma: a hegesztő – bár keresett szakma az oroszlányi és környékbéli ipari parkokban működő vállalatoknál - és a gyermek- és ifjúsági felügyelő képzés közül választhatnak az ide jelentkezők.

A szakgimnáziumi képzés esti tagozaton működik.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
----	---	---	--	--	---	--

		belül (TS 097)	száma a nappali oktatásban (TS 098)	aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)		
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	0	7	6	0	0
2018	3	1	14	10	0	n.a.
2019	0	0	2	2	0	n.a.
2020	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	27	154
2018	26	97
2019	20	72
2020	33	54
2021	32	51
2022	10	56

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Benedek Elek EGYMI tagintézményeként működő Móra Ferenc Kollégium

A Benedek Elek EGYMI tagintézményeként működő Móra Ferenc Kollégium az Asztalos János u. 4. szám alatti épület első emeletén biztosított elhelyezést a diákok számára 2021-ig.

Az utóbbi években egy csoporttal működött. A csoport többségében a helyi középiskolák tanulóiból állt, de fogadta az általános iskolásokat is szociális alapon.

Egy év szüneteltetés után 2022-ben a kollégiumi ellátás végleg megszűnt. A kollégium nagy segítséget nyújtott a tanulás támogatásához, érettségi vizsgára való felkészüléshez, szabadidő helyes eltöltéséhez és biztosította a vidéki tanulók ellátását is.

Megszűnését követően várható, hogy a helyi középiskolák indítható osztályainak száma is csökken, mert csak az Oroszlányi, vagy a környező településekről tudják majd fogadni a tanulókat. Az általános iskolás gyermekek számára is nehéz lesz megnyugtató megoldást találni, amennyiben lakhatási és egyéb körülményeik miatt jelenlegi helyzetük tarthatatlanná válik. Az épület visszakerült az önkormányzat kezelésébe, fenntartásába.

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)**

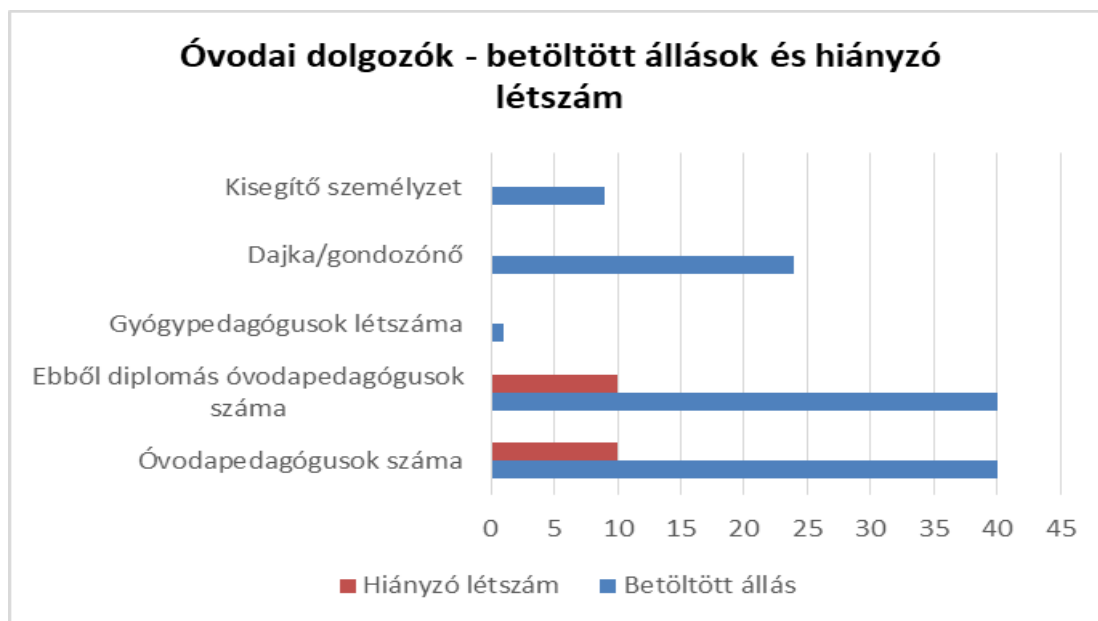
Oroszlány Város Óvodái

Oroszlány Város Óvodáiban az óvodapedagógusok közül 1 fő gyógypedagógus végzettséggel is rendelkezik, pedagógiai asszisztens, óvodatitkár és pszichológus kiegészítő szolgáltatásait 9 fővel biztosítják.

Megjegyzendő, hogy az óvodapedagógusokból jelenleg 10 fő hiányzik, amely jelentősnek mondható. Ez a szükséges létszám 20%-a, ezért az utánpótlásukról gondoskodni szükséges.

4.4.1. számú táblázat – Oroszlány Város Óvodái nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	5	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	4	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	59	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	24	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	n.a.	n.a.
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	nincs zárás, ügyeleti időszak 9 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	40	10
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	40	10
Gyógypedagógusok létszáma	1	n.a.
Dajka/gondozónő	24	0

Forrás: Oroszlány Város Óvodái

Az óvodába beírt gyermekek számában növekedés látható a 2019-2020 években, amelynek oka a jogszabályváltozás miatt a kötelező iskolakezdés bevezetése volt 6 éves kortól.

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik.

Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szintet korábban eléri, az Oktatási Hivatal engedélye alapján hatodik életévének betöltése előtt megkezdheti tankötelezettségének teljesítését

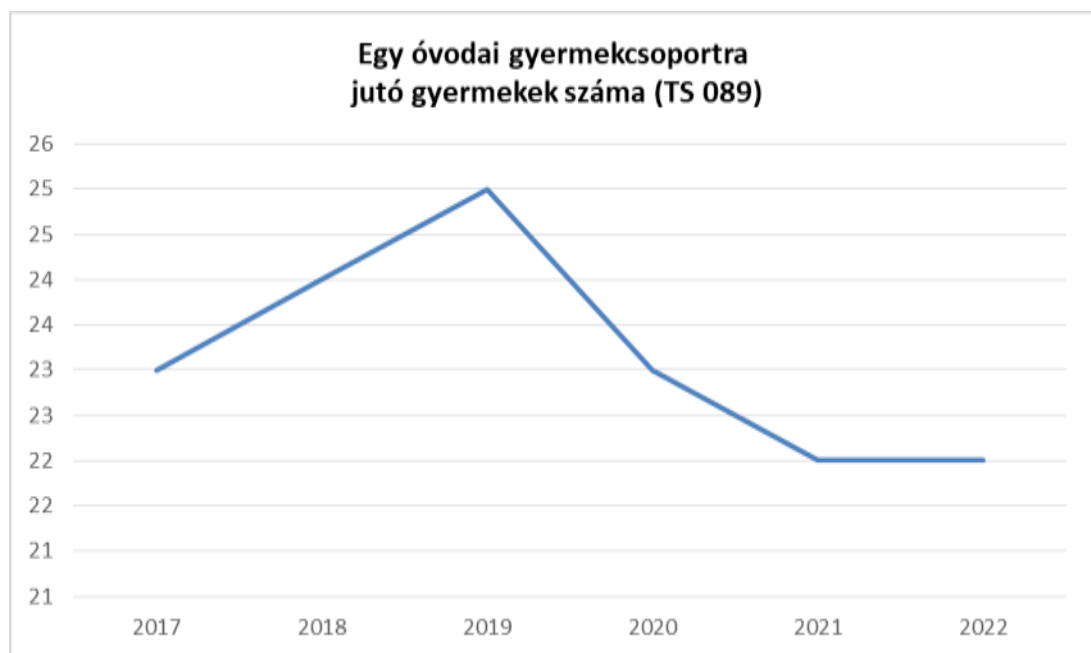
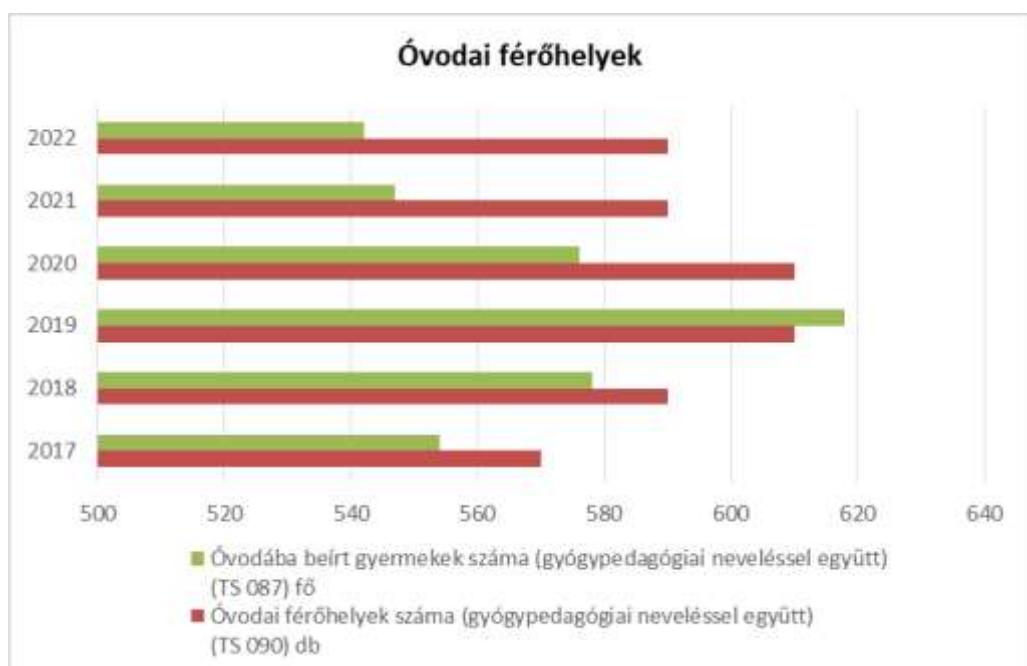
az általános iskolában. Ennek érdekében a szülőnek kérelmet kell benyújtania az Oktatási Hivatalhoz.

Hasonló a helyzet, ha a gyermeket további egy évet még óvodában szeretné tartani a szülő és csak hét évesen menjen iskolába. Az iskolaértettség megállapításának joga az államhoz került. A szülő kérelmezheti a továbbmaradást az Oktatási Hivatalnál, amely további iskolaérettséget mérő felmérés alapján dönt.

4.4.2. számú táblázat – Oroszlány Város Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek csoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	554	23	570	5	554	0	0	23
2018	578	24	590	5	578	0	0	24
2019	618	25	610	5	618	0	0	25
2020	576	25	610	5	576	0	0	23
2021	547	24	590	5	547	0	0	22
2022	542	24	590	5	542	0	0	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Oroszlány Város Óvodái

Az óvodákban is egyre nagyobb arányban vannak jelen az SNI és BTMN státuszú gyermekek, számuk folyamatosan növekszik. Ellátásukhoz, fejlesztésükhöz egyre nagyobb számban szükségesek a képzett a gyógy- és fejlesztőpedagógusok, gyógypedagógiai asszisztensek.

Az SNI és BTMN státuszú gyermekek számának változása az óvodákban 2018-2022 között		
Vizsgált év	SNI státuszú	BTMN státuszú
2018	9	3
2019	12	4
2020	9	35
2021	18	28

2022	28	37
------	----	----

Forrás: Oroszlány Város Óvodái

Benedek Elek EGYMI Óvoda

A Benedek Elek EGYMI óvodájában rendelkezésre állnak az óvodai neveléshez szükséges képzett szakemberek megfelelő számban, 2 gyógypedagógus, 1 óvodapedagógus, 2 gyógypedagógiai asszisztens és 1 dajka foglalkoztatása történik. Az egyéni fejlesztéseket az utazó hálózat gyógypedagógusai biztosítják.

4.4.1. számú táblázat – Benedek Elek EGYMI, Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek/ intézményegységek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	8	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	16	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7	17
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	20 nap (4 hét)	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	1	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	1	0
Gyógypedagógusok létszáma	2	0
Dajka/gondozónő/gyógypedagógiai asszisztens	3	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: Benedek Elek EGYMI

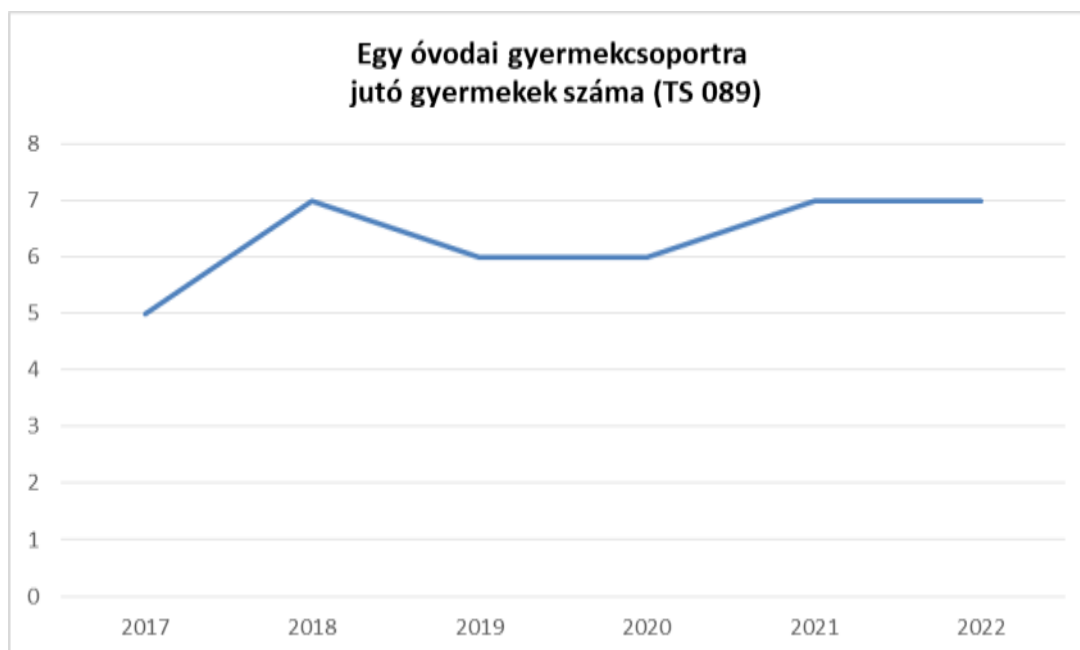
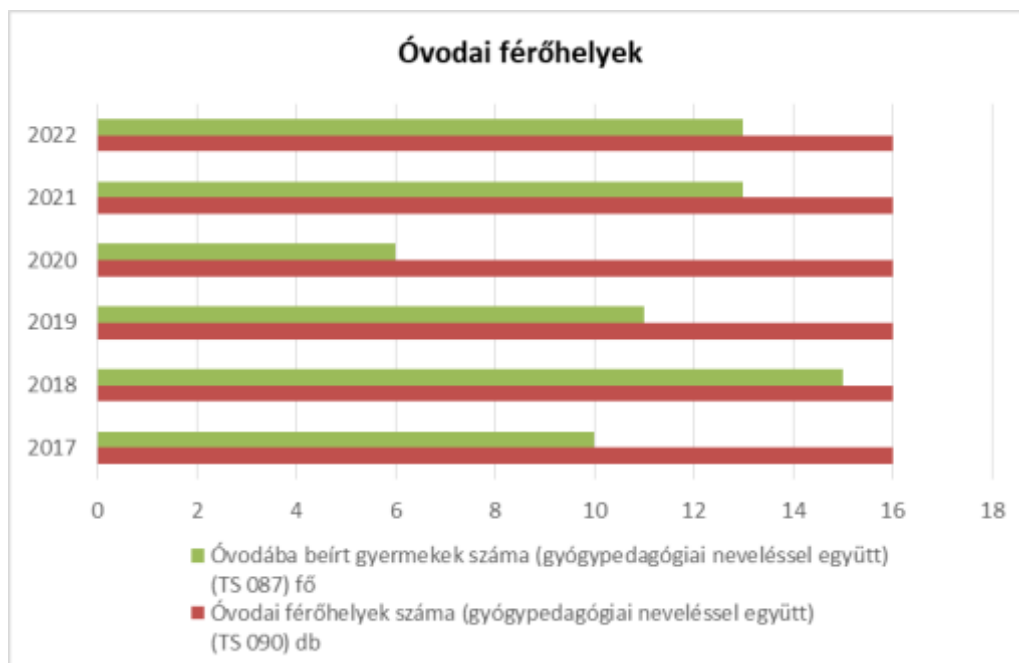

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermek ek száma	Óvodai gyermek csoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	10	2	16	1	10	2	10	5
2018	15	2	16	1	15	2	15	7
2019	11	2	16	1	11	2	11	6
2020	6	1	16	1	6	1	6	6
2021	13	2	16	1	13	2	13	7
2022	13	2	16	1	13	2	13	7

Forrás: Benedek Elek EGYMI

A Benedek Elek EGYMI Óvodájában 2 gyógypedagógus, 2 gyógypedagógiai asszisztens és 1 gondozónő foglalkoztatása történik. A város valamennyi óvodai csoportjában kiemelt figyelmet fordítanak a hátrányos helyzetű, és SNI gyermekek felzárkóztatására, megsegítésére, fejlesztésére.

Általános Iskola

A Hunyadi Mátyás Általános iskolában 2 fő rendelkezik gyógypedagógiai, illetve további 2 fő fejlesztőpedagógusi végzettséggel, illetve 1 fő - félállásban - iskolapszichológus.

Az esélyegyenlőség biztosításában fontos lenne, hogy a gyermekek szükség esetén kisebb, az átlaglétszámhoz közelítő osztályokban tanulhassanak. A sok esetben összetett problémákkal birkózó gyermekkel történő foglalkozásokhoz fontos lenne, hogy a szakmai munkát teljes foglalkoztatású pszichológusok segítsék. Több asszisztensre lenne szükségük.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	9	67	4	18,27	2,78
2018	9	65	4	18,38	5,02
2019	9	62	4	18,77	4,90
2020	9	58	4	20,91	4,95
2021	11	60	4	20,22	5,36
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 8. évfolyamatot eredményesen befejezők száma a nappali oktatásban a vizsgált időszakban hasonló értékeket mutat 2017-2019 között. 2020-as évben visszaesés tapasztalható, amely

vélhetően a COVID-19 vilájárvány okozott. Ezzel szemben 2021-re a bázisához képest közel 7%-kal többen végezték el sikeresen a 8. évfolyamot.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	143
2018	140
2019	141
2020	124
2021	153
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Benedek Elek EGYMI

Az oktatás specifikumának megfelelően a Benedek Elek EGYMI iskolai részén 31 pedagógusból 27 fő rendelkezik gyógypedagógus végzettséggel és 2 fő konduktor segíti a gyermekeket. A gyógypedagógusok munkáját 13 álláshelyen 16 fő gyógypedagógiai asszisztens segíti és 1 iskolapszichológus lát el feladatokat fél állásban. Az utazó hálózatban az SNI tanulók fejlesztését további 6 fő gyógypedagógus, logopédus látja el.

4.4.4. számú táblázat – Benedek Elek EGYMI iskola adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	9	9	1	9,2	23,2
2018	10	10	1	9,5	26,3
2019	10	10	1	9,2	23,9
2020	10	10	1	9,7	29,8
2021	12	12	1	9,25	27,9
2022	11	11	1	10,81	26,0

Forrás: Benedek Elek EGYMI

Forrás: Benedek Elek EGYMI

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	18
2018	17
2019	11
2020	7
2021	9
2022	17

Forrás: Benedek Elek EGYMI

Forrás: Benedek Elek EGYMI

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az oroszlanguage intézményekben a különböző származás, szociális háttér, vallás, anyanyelv miatt nem kerül sor a diákok elkülönített oktatására, integrált oktatás keretein belül kerül megszervezésre az oktatás. Ugyanakkor nem szüntethető meg a szegregáció a gyógypedagógiai oktatást igénylő gyermekek esetében. Ezek a tanulók az integrált oktatás keretei között nem kaphatnák meg a fejlődésükhöz szükséges egyéni fejlesztést, habilitációt, gyógypedagógiai megsegítést. Jogellenes elkülönítés, intézményen belüli szegregáció nincs a város intézményeiben.

A hátrányos megkülönböztetés, a szegregáció kiküszöbölésére a Tatabányai Tankerületi Központ Tankerületi Tanácsa Antiszegregációs Munkacsoportot alakított ki, melynek tevékenysége a városra is kiterjed.

A munkacsoport célja:

- Befogadó oktatási-nevelési környezet kialakítása, egyenlő bánásmód érvényesülése a köznevelési feladatellátás vonatkozásában a Központ illetékességi területén.

A munkacsoport feladatai és hatásköre:

- deszegregációs folyamatok nyomon követése,
- tanulói megoszlás követése (2H, 3H, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, SNI, ADHD, lemorzsolódási mutatók),
- szegregációs veszély, szegregációs index (kisebbségi és többségi tanulók közötti lehetséges kontaktusok %-a) megállapítása,
- intézkedési tervek felügyelete, antiszegregációs peres ügyek figyelemmel kísérése,
- egyeztetési, meggyőzési folyamatok, jelzőrendszer előkészítése, párbeszéd az érintettekkel, partnerekkel javaslattevési, véleményezési joggal,
- a Központ intézményeire ható problématerkép felállítása, intézkedési terv előkészítése, a tankerületi esélyegyenlőségi intézkedési tervvel összhangban,
- éves tevékenységről összegzés készítése.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Oroszlány oktatási intézményeire magas színvonalú pedagógiai tevékenység jellemző, mely fontos szerepet tölt be az esélyegyenlőség biztosításában. A tanulók eredményességi mutatói az országos átlag körülílik, illetve kis mértékben magasabbak annál. Minden iskolának vannak speciális szolgáltatásai, melyek tudásanyaga, szemlélete pozitív hatással van a gyermekek szocializációjára.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Hunyadi Mátyás Általános Iskola

Alapfokú művészeti képzést a Hunyadi Mátyás Általános Iskolában alapítványi keretekben működő Hébé Alapfokú Művészeti Iskola nyújt a városban. Gyermektánc, moderntánc, mazsorett, néptánc és grafika oktatása történik kereteiben. Nemzetközi sikereket értek el 2013 évi megalakulásuk óta.

2024-ben a beilleszkedési, tanulási, vagy magatartási nehézséggel küzdő, illetve sajátos nevelési igényű diákjaik aránya meghaladja a tanulólétszám 22 %-át. Hátrányaik enyhítését, a szakértői véleményben foglalt javaslatok betartását elsősorban a tanórai differenciálás, egyéni megsegítés szolgálja. Alsó tagozaton napközis, ötödik évfolyamon tanulószobai foglalkozást biztosítanak. A tanulási nehézséggel küzdő tanulók számára helyben elérhető a fejlesztő foglalkozás, fő tárgyakból a korrepetálás.

Az iskolát támogató Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány kiemelt célja a hátrányokkal küzdő, illetve a tehetséges diákok támogatása. Hátránnyal küzdő, szorgalmas diákjaik ösztönzésére Biztató díjat alapítottak.

Évente rendeznek Szépíró versenyt a város hátrányos helyzetű, vagy BTMN/SNI tanulói számára. A verseny megrendezésében az iskola partnere a Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

Tehetséges és eredményes diákjaik elismerésére rendezik tanév végén a Nyárest verssel, dallal, muzsikával című programot.

Tanév végén a legalább 4 éven át kimagasló eredményt elérő diákokat Alapítványi kitüntetésben, kiemelkedő munkát végző pedagógusokat pedig Pedagógus Kiválósági Díj jutalmazásban részesítik.

A szociális hátrányok enyhítését szolgálja az „Iskola gyümölcs” program, melynek keretében 6. évfolyamig minden diák számára heti rendszerességgel almát, ivólevet juttatnak és időszakosan zöldség kóstolást rendeznek. Ugyanide tartozik az „Iskolatej” program, melyben minden diák iskolatejet kap heti rendszerességgel. Az előbbi kettőt a fenntartó biztosítja. Emellett az önkormányzat 2023/2024-es tanévben újraindította az „Iskolakifli” programot, melyben naponta minden gyerek, aki szeretne enni, kiflit kap.

József Attila Általános Iskola

A József Attila Általános Iskolában balett oktatás vehető igénybe a Bakfart Bálint Alapfokú Művészeti Iskola közreműködésével.

A szociális hátrányok enyhítését szolgálja az „Iskola gyümölcs” program, melynek keretében 6. évfolyamig minden diák számára heti rendszerességgel almát, ivólevet juttatnak és időszakosan zöldség kóstolást rendeznek. Ugyanide tartozik az „Iskolatej” program, melyben minden diák iskolatejet kap heti rendszerességgel. Az előbbi kettőt a fenntartó biztosítja.

Emellett az önkormányzat 2023/2024-es tanévben újraindította az „Iskolakifli” programot, melyben naponta minden gyerek, aki szeretne enni, kiflit kap.

Benedek Elek EGYMI

A Benedek Elek EGYMI Általános Iskolájában kiemelten fontos a szakkörök keretében a tehetséges, sajátos nevelési igényű tanulók különböző versenyekre való felkészítése. Tanulóik kiváló országos diákolimpiai eredményekkel büszkélkedhetnek és a komplex tanulmányi versenyeken is kimagasló eredményeket érnek el. Íjász szakkörük keretében valósul meg a tehetséggondozás mellett a hagyományápolás az Országos Íjász Szövetséggel kötött együttműködési megállapodásnak megfelelően.

A szociális hátrányok enyhítését szolgálja az „Iskola gyümölcs” program, melynek keretében 6. évfolyamig minden diák számára heti rendszerességgel almát, ivólevet juttatnak és időszakosan zöldség kóstolást rendeznek. Ugyanide tartozik az „Iskolatej” program, melyben minden diák iskolatejet kap heti rendszerességgel. Az előbbi kettőt a fenntartó biztosítja.

Emellett az önkormányzat 2023/2024-es tanévben újraindította az „Iskolakifli” programot, melyben naponta minden gyerek, aki szeretne enni, kiflit kap.

Az Alapfokú Művészeti Iskolában jelenleg zenei előképző, zongora, orgona, szintetizátor - keyboard, hegedű, mélyhegedű, gordonka, gitár, furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott, trombita, kürt, harsona, tuba és ütő zenei szakokon, valamint moderntánc szakon tanulhatnak az orosz-lányi fiatalok. Az iskolák együttműködésének eredménye az akadálytalan élő gyermekek művészeti nevelését célzó program. A művészeti iskola zene- és táncpedagógusai biztosítják a gyermekek táncoktatását, szintetizátorozni tanítják az érdeklődőket. A Bakfart- Benedek Speciális Művészeti Fesztiválon mindenki megmutathatja tehetségét.

A Szociális Szolgálat pályázatának köszönhetően a felső tagozatos gyermekek drámafoglalkozásokon vehetnek részt, mely nagymértékben hozzájárul kreativitásuk fejlesztéséhez. A drámapedagógia elemeit, játékait beépítik a tanórákba is.

Az önkormányzat támogatja művészeti képzéseket, segítve ezzel a gyermekek ellátáshoz való hozzáférését.

Az iskolákban működő felzárkóztató foglalkozások, szakkörök, sportkörök mindegyike hátrányt kompenzáló szolgáltatás is egyben. Esélyegyenlőséget is segítő tevékenységet látnak el a város sportegyesületei is.

Az iskolák főbb esélyteremtő programjainak összesítése

A Tatabányai Tankerületi Központ fenntartásában működő oroszlányi köznevelési intézményekben alkalmazott esélyteremtő programok (2019)	
ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMOK	Érintett intézmény
Komplex Instrukciós Program (KIP)	Oroszlányi József Attila Általános Iskola,
Komplex Alapprogram (KAP)	Oroszlányi József Attila Általános Iskola,
	Oroszlányi József Attila Általános Iskola, Oroszlányi Hunyadi Mátyás Általános Iskola, Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és a TEGYESZ Oroszlányi Gyermekeketthon, Általános Iskola Intézményével közösen
Határtalanul Program	Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai
LEGO program	Oroszlányi Hunyadi Mátyás Általános
	Oroszlányi Hunyadi Mátyás Általános, Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
Boldog Iskola, Boldog óvoda	Oroszlányi Hunyadi Mátyás Általános
Lázár Ervin program	Oroszlányi Hunyadi Mátyás Általános
Erzsébet táborok: Ottalvós tábor Zánkán és Nyári napközistáborok pályázatai	Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
Városunk Önkormányzatának Társadalmi Célú pályázata: esélyegyenlőségi hét, integrált járási sportverseny megvalósítása	Benedek Elek Iskola Gyermekeiért Közalapítvány
Bakfark- Benedek Speciális Művészeti Fesztivál- SNI tanulók tehetséggondozása	Bakfark Bálint AMI és a Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény közösen
RRF-1.2.1-2021-2021-00001 azonosítószámú „Digitális oktatáshoz való egyenlő hozzáférés feltételeinek biztosítása a tanulók és a pedagógusok számára” (notebook biztosítása 6-7.osztályosoknak)	Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
Egyéb programok	Érintett intézmény
EFOP-3.1.2-16-2016-00001 azonosítószámú, „A köznevelés módszertani megújítása a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése céljából – Komplex Alapprogram bevezetése a köznevelési intézményekben”	Oroszlányi József Attila Általános Iskola
EFOP 3.1.6.-16-2017-00029 A köznevelés esélyteremtő szerepének erősítése a	Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános

Tatabányai Tankerületi Központ	Iskola és Kollégium
Boldog óvoda, boldog iskola program	Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola és Kollégium
EFOP 3.2.3 -17-2017-00008 Digitális Környezet a köznevelésben, fejlesztés a Tatabányai tankerület Intézményeiben	Oroszlányi Hunyadi Mátyás Általános Iskola
EFOP-3.3.5-17 -2017-00050 Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program a Tatabányai Tankerületi Központ intézményeiben	Oroszlányi József Attila Általános Iskola, Oroszlányi Hunyadi Mátyás Általános Iskola
EFOP-4.1.2-17-2017.00085 Oroszlányi József Attila Általános iskola Infrastrukturális fejlesztése	Oroszlányi József Attila Általános Iskola

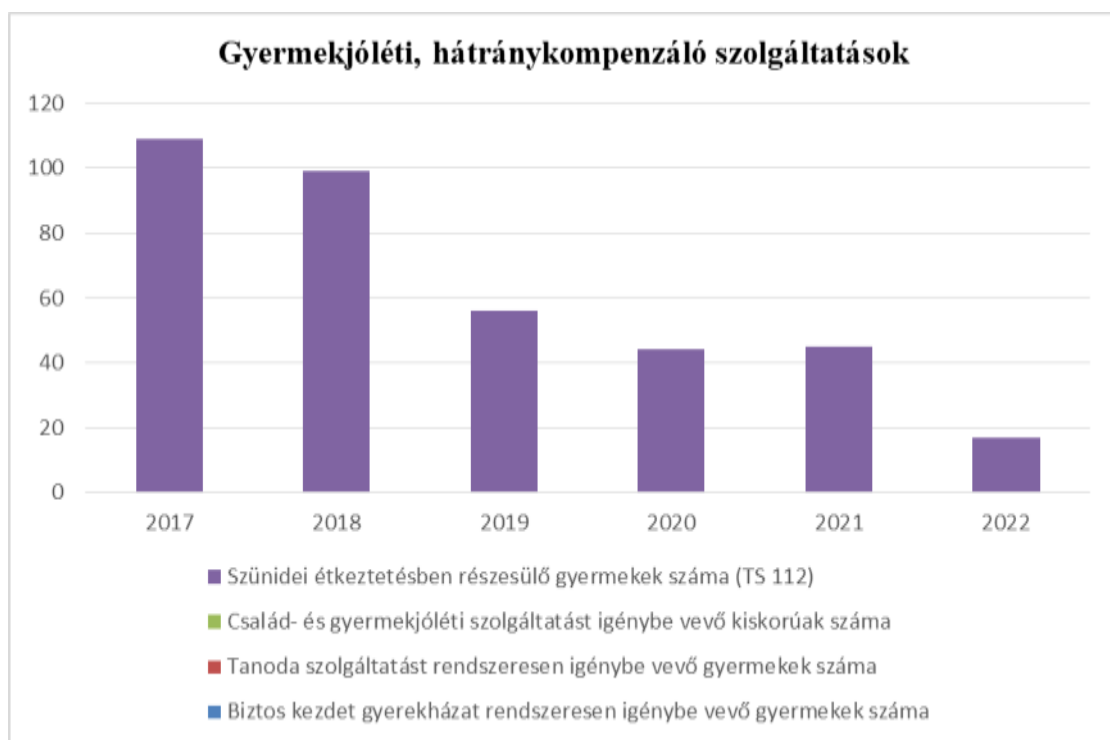
A 1997. évi XXXI. törvény 2016. évi módosításával önálló gyermekvédelmi természetbeni ellátásként kerül meghatározásra a szünidei gyermekétkeztetés, amelynek ellátása bizonyos ellátotti kör vonatkozásában kötelező önkormányzati feladatként jelenik meg.

Az önkormányzat a szülő, törvényes képviselő kérelmére, a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja. A kérelem benyújtásához a helyi család- és gyermekjóléti szolgálat segítséget biztosít.

A szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma a vizsgált időszakban folyamatosan csökken, azonban ez nem feltétlenül jelenti a ténylegesen rászorulóknak létszámának csökkenését.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	0	0	n.a.	109
2018	0	0	n.a.	99
2019	0	0	n.a.	56
2020	0	0	n.a.	44
2021	0	0	n.a.	45
2022	0	0	n.a.	17

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

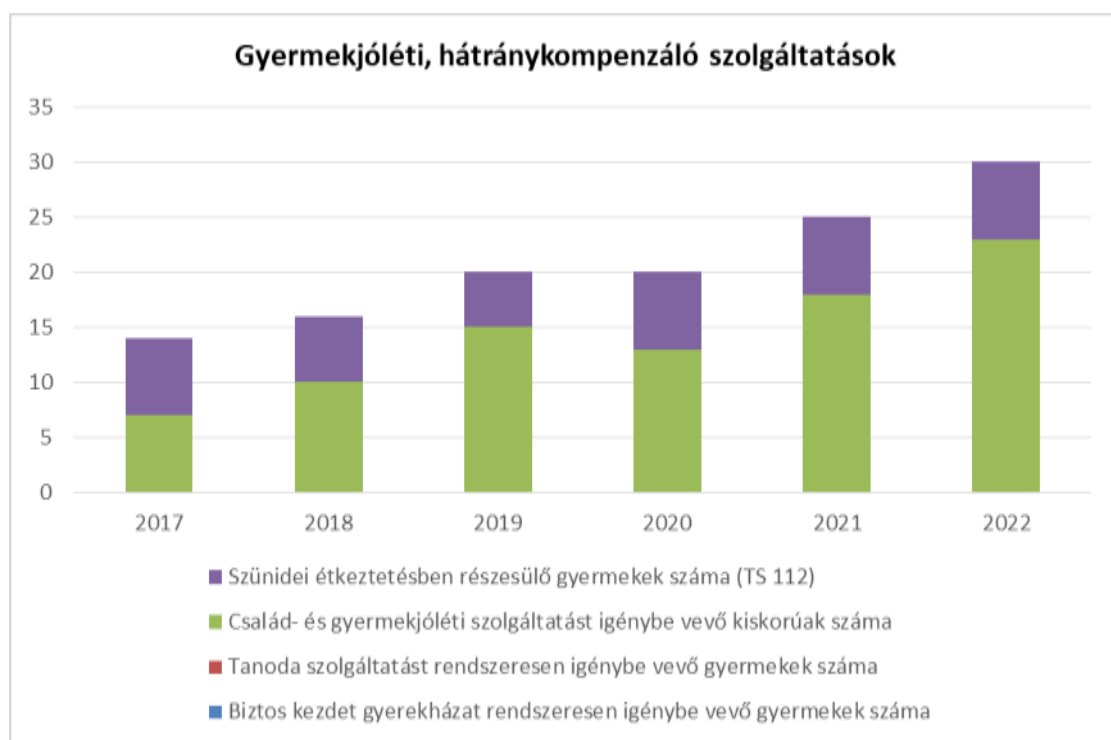

Forrás: Benedek Elek EGYMI

Benedek Elek EGYMI

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	7	7
2018	n.a.	n.a.	10	6
2019	n.a.	n.a.	15	5
2020	n.a.	n.a.	13	7
2021	n.a.	n.a.	18	7
2022	n.a.	n.a.	23	7

Forrás: Benedek Elek EGYMI

Forrás: Benedek Elek EGYMI

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Felvilágosító jellegű prevenciós programok indítása (pl. droghasználat, dohányzás, családon belüli erőszak, szexuális felvilágosítás, közlekedésbiztonsági és bűnmegelőzési programok, érzékenyítés fogyatékkal élők elfogadására). Egyes programok újraindítása: "Lányból nővé", és "Ciki a cigi!.	Csökken a különböző veszélyeknek kitett gyermekek száma, értékek épülnek be személyiségükbe, melyekkel könnyebben vehetik az akadályokat
A dűlőkben tapasztalható környezeti és szocializációs körülmények miatt magas a behozhatatlan hátránnyal induló gyermekek száma	A hátrányos helyzetű gyermekek számának csökkenése, szocializációs hátrányaik csökkenése
Az SNI tanulók egyre összetettebb problémával küzdenek, számukra a magas osztálylétszám nem teszi lehetővé az eredményes előrehaladást. A kisebb létszámú osztályok, illetve évfolyamonként, alsó tagozaton a minimum létszámhoz közeli osztályok indításának engedélyezése csökkentené a tanulási kudarcokat, a lemorzsolódást. Szükségessé vált speciális nevelést, oktatást igénylő (pl. autista) gyermekek részére önálló osztályok kialakítása, protetikusan környezet létrehozása.	A törvényi minimum létszámmal működő osztályokban nagyobb eséllyel kezelhetők a gyermekek viselkedési problémái, autizmussal élő gyermekek szociális, kommunikációs nehézségei, illetve a sajátos nevelésű igényűek részére több figyelem jut a tananyag elsajátítására, egyéni fejlesztésre. Az alacsonyabb létszámú osztályok a fenti hátránnyal nem küzdő gyermekek részére is ideálisabb lehetőséget biztosítana a tananyag elsajátításában.

A 2020-21-es pandémiás időszakban elsősorban a mélyszegénységben élő és roma családokból származó gyermekek háttérbe szorultak az online oktatás bevezetése következtében. Jelentős azon gyermekek száma, ahol a tananyag elsajátításához pedagógus segítsége szükséges, amelyet rendszeres korrepetálással lehetne orvosolni. Az általános iskolákban szükséges lenne az ebből a környezetből érkező gyermekek számára egy-egy fő alkalmazása (szociális munkás/pedagógiai asszisztens).	Az érintett gyermekek felzárkózásának elősegítése
Az alacsony jövedelmi viszonyok között élő általános és középiskolás gyermekeket nevelő szülők nem rendelkeznek megfelelő informatikai eszközökkel a gyermekek tanulmányainak folytatásához.	Eszközök biztosítása
A településen a bölcsőde kapacitása kevés	A helyi bölcsőde kapacitásának növelése
Az óvoda udvarán lévő játékpark elavult	Óvoda udvarán lévő játékpark cseréje, bővítése
Ifjúsági Klubhelyiség és E-sport lehetőségek hiánya	Ifjúsági Klubhelyiség és E-sport lehetőségek biztosítása a helyi fiatalok számára
Úszásoktatás részben elérhető a településen, azonban a különböző korosztályok számára biztosított szolgáltatás kiszélesítése szükséges, melyhez a forrás korlátozottan áll rendelkezésre. Az úszásoktatást megkönnyítené, azonban hiányzik a tanmedence a településen, amely főként a gyermekek (óvodások, kisiskolások) esetén szükséges lenne. A jelenlegi úszómedence sekélyebb része is több esetben mély a gyermekeknek, illetve vize hideg. A "jakuzzi" használata bár megoldási lehetőség, azonban az uszoda vendégeit zavarja.	Úszásoktatás és vízbiztosság elérhetőségének biztosítása különböző korosztályok számára fontos, amelyhez tanmedence megépítése szükséges.
A gyermekek számára nyári táborok, napközis foglalkozások részben biztosítottak	A gyermekek szünidőben hasznos tevékenységgel töltik el idejüket, biztonságos, támogató környezetben, felügyelet alatt vannak
A bölcsőde, illetve az óvoda több tagintézményénél probléma a tető beázása, ez a Brunszvik, illetve a Táncsics óvodánál problémás. A bölcsőde esetében a régi épületrész lábazata is sérült.	A gyermeket fogadó intézmények korszerűsítése, amellyel a korábbi beázások elkerülhetők lesznek.
Nyugdíjas, illetve nyugdíj közeli gyermek házi orvosok látják el a településen a gyermekeket. Biztosítani kell a gyermekek jövőbeli egészségügyi ellátását, ezért a közeljövőben visszavonult gyermekorvosok helyére aktív korú gyermek házi orvosok "bevonzása" szükséges.	Gyermekek egészségügyi ellátásának folyamatos biztosítása.
Az oktatási intézményekben (óvoda, iskola) pedagógushiány mutatkozik, továbbá rohamosan nő a beilleszkedési, tanulási vagy magatartási nehézséggel küzdő, illetve sajátos	A pedagógushiány mérséklése az oktatási intézményekben, ezáltal a gyermekek oktatásának, fejlesztésének folyamatos biztosítása az oktatási intézményekben.

nevelési igényű gyermekek száma. Ez felveti a további gyógy- és fejlesztőpedagógusok alkalmazását. Emellett a pedagógusok mellett megfelelő számú pedagógiai és gyógypedagógiai asszisztensek biztosítása szükséges tekintettel az SNI státuszú, valamint beilleszkedési, tanulási vagy magatartási nehézséggel küzdő gyermekekkel való foglalkozások biztosítása érdekében. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel való foglalkozáshoz megfelelő óraszámú szociális segítők biztosítása. Lehetőség szerint a pedagógiai, illetve gyógypedagógiai asszisztensek beiskolázása, illetve további szakemberek rendszerbe történő "vonzása" szükséges.	
Szükséges lenne a védőnők (területi és iskolai) számának növelésére.	Megfelelő számú, képzett védőnő biztosítása a településen.
A Brunszvik Teréz Óvoda a legnagyobb a településen, 10 csoportjának nincs tornaterme, csak egy tornaszobája. A tornaszoba rendkívül kicsi és az SNI fejlesztés miatt állandóan használatban van. A gyermekek mozgásfejlődéséhez szükséges lenne a saját tornaterem léte.	Tornaterem létrehozása, amely a gyermekek mozgásfejlődéséhez szükséges.
A Benedek Elek EGYMI jelenlegi épülete már nem tudja biztosítani a megnövekedett igényeknek megfelelően az ellátást, tantermek, fejlesztő helyiségek, közösségi terek, kiszolgáló helyiségek hiányában.	Hosszú távon helyben legyen biztosított az oroslányi és környező településen élő gyermekek gyógypedagógiai ellátása. Biztosított legyen egy az ellátásukra alkalmas épület, mely lehetővé teszi a férőhelyek számának növelését és biztosítja a gyermek számára a nevelésükhöz, oktatásukhoz szükséges feltételeket. Az épület infrastrukturális fejlesztése fenntartói támogatással valósulhatna meg, pályázati források, támogatók bevonásával.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

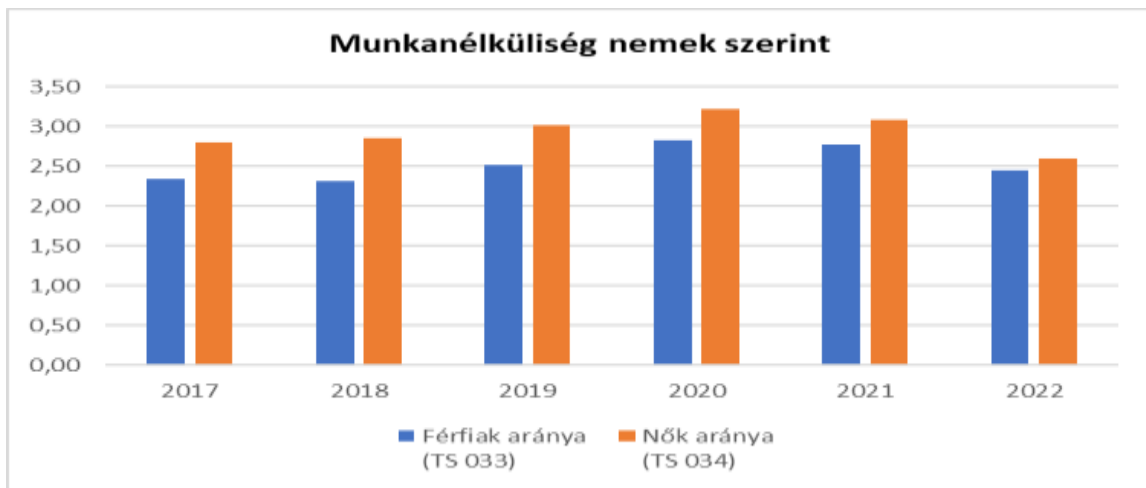
A munkavállalási korúak száma a vizsgált időszakban folyamatosan csökkent a városban mind a két nem esetében. Az értékcsökkenésnél nagyobb arányban csökkent a férfi álláskeresők száma a vizsgált időszakban. 2017-2022 közötti időszakban látható, hogy a nők kis mértékben, de nagyobb számban voltak jelen a regisztrált álláskeresők körében.

Az összes munkavállalási korúak tekintetében a munkanélküli nők aránya minden évben magasabb a férfiakénál, továbbá szinte kétszer annyian szerepelnek a 180 napnál hosszabb regisztrált álláskereső listáján, mint a férfiak. Ez a tendencia 2022-re megtörni látszik, arányuk javult a férfiakhoz képest.

A városban az elkövetkezendő idők feladata a munkaerőpiac rugalmasabbá tétele, az atipikus foglalkoztatási formák széles körű elterjesztéséhez.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	2,34	2,8	2,57%
2018	2,32	2,86	2,59%
2019	2,51	3,02	2,77%
2020	2,83	3,22	3,03%
2021	2,77	3,08	2,93%
2022	2,45	2,6	2,53%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

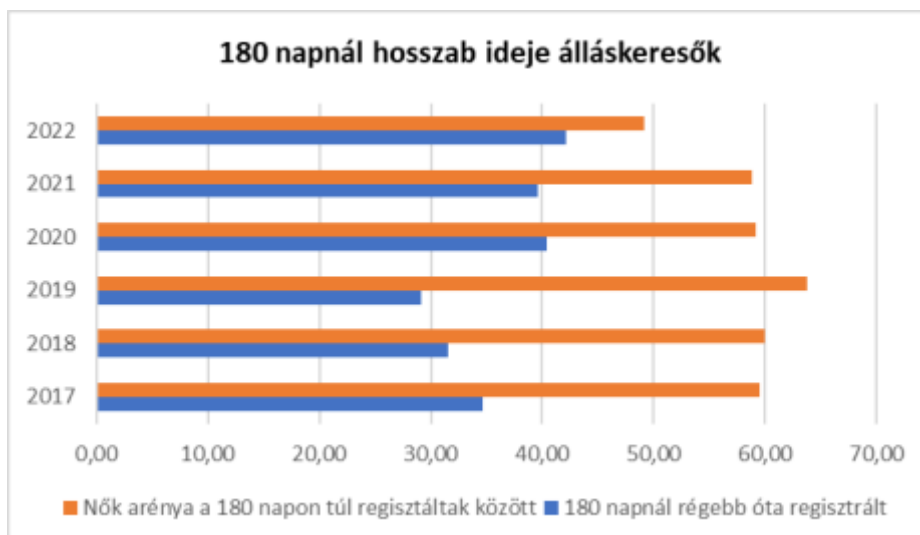

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2017	34,63	59,48
2018	31,53	60
2019	29,14	63,73
2020	40,43	59,21
2021	39,61	58,87
2022	42,11	49,22

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

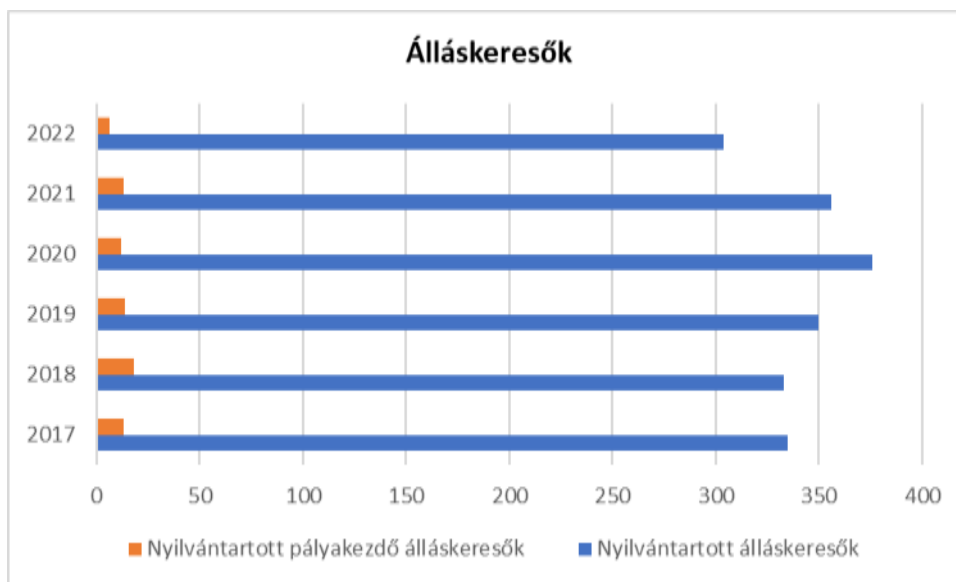

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma a településen folyamatosan csökken (2017-ben még 335, 2022-ben 304 regisztrált álláskereső), ezzel együtt a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma is fokozatosan csökken.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	335	13
2018	333	18
2019	350	14
2020	376	12
2021	356	13
2022	304	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A **Foglalkoztatási Paktum** célkitűzései között, az előzőekben említett célcsoportok mellett kiemelt figyelem irányul a nők foglalkoztatását segítő programokra. A képzéseken jelentős a nők részvételi aránya. A megvalósult és jelenleg is tartó **teleprehabilitációs projektek** keretében történt képzések segítségével a nők többségének sikerült elhelyezkednie.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők számára a város Ipari Parkjában operátori munkakörben van lehetőség munkavégzésre. A gyermekes anyák a három műszakos munkarend miatt kevésbé tudnak élni a lehetőséggel, azonban több vállalkozás felismerte a helyzetet és egyműszakos munkarendet is kínál kimondottan a gyermekes anyák számára, azonban ezek számának növelése lenne szükséges..

A város közintézményei több, kevésbé iskolázott nőt foglalkoztatnak. A szolgáltatási szektorban jellemzően a nők vannak jelen a városban. A közmunkaprogramokban foglalkoztatottak 2/3-a a nők közül kerül ki, azonban számuk fokozatosan csökken.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén a munkaerőhiány megjelenésével jelentősen csökkent. Ami a női béreket illeti: a versenyszférában mindig alatta maradtak a férfiakénak.

A nők kereseti lemaradását nagyban befolyásolja a gyermekvállalás, illetve a gyermekvállalás következtében a munkaerőpiactól távol töltött idő.

A visszatérési nehézségek mellett a bérveszteség is jelentős, a magasabb iskolai végzettségű és beosztású csoportoknál egyre nagyobbra nyílik a nemek közötti kereseti olló.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Az ellátó rendszernek olyan szolgáltatásra kell törekednie, amely megfelelően reagál a családok szükségleteire, és amely lehetővé teszi a családi életre és a munkára szánt idő egyensúlyban tartását.

Nagyon sok kétkeresős fiatal család küzd ma - a munka és a családi kötelezettségek közötti egyensúlyozás folyamatában - a klasszikus családi szerepek átstrukturálásával, a nemi sztereotípiák lebontásával, a helyes időbeosztással. A nők visszatérése a munkába a kisgyermekes életciklusban számos, megoldandó feladat elé állítja a családokat.

A gyermekek ellátásához kapcsolódó szolgáltatások, jellemzőik a 4. pontban részletesen kifejtésre kerültek.

A bölcsődés korúak esetében a megnövekedett igények kielégítésére 36 fős férőhelybővítésről döntött a város képviselőtestülete, amely 2023-ban zárult.

Az Önkormányzati Szociális Szolgálat Bölcsődei Szolgálata szülősegítő szolgáltatásokkal támogatja a gyermekes anyákat.

Bölcsőde

A bölcsőde, mint a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását – nevelését végző intézmény. Azoknak a 20 hetestől 3 éves korú gyermekeknek a nevelését – gondozását vállalja, akiknek szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni ellátásukat, illetve szociális, vagy egyéb ok miatt szükséges 31 az intézményi gondoskodás a számukra. A bölcsődei nevelés-gondozás – az első intézményi keretek

között megjelenő szocializációs szintér – gyermekközpontú, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik. A korai életkorban a családi minta a meghatározó. A bölcsődei nevelés ezt kiegészítő, támogató, mintanyújtó szerepet vállal, annak érdekében, hogy a gyermekek fizikai, emocionális és szociális szükségletei teljes mértékben kielégítettek legyenek.

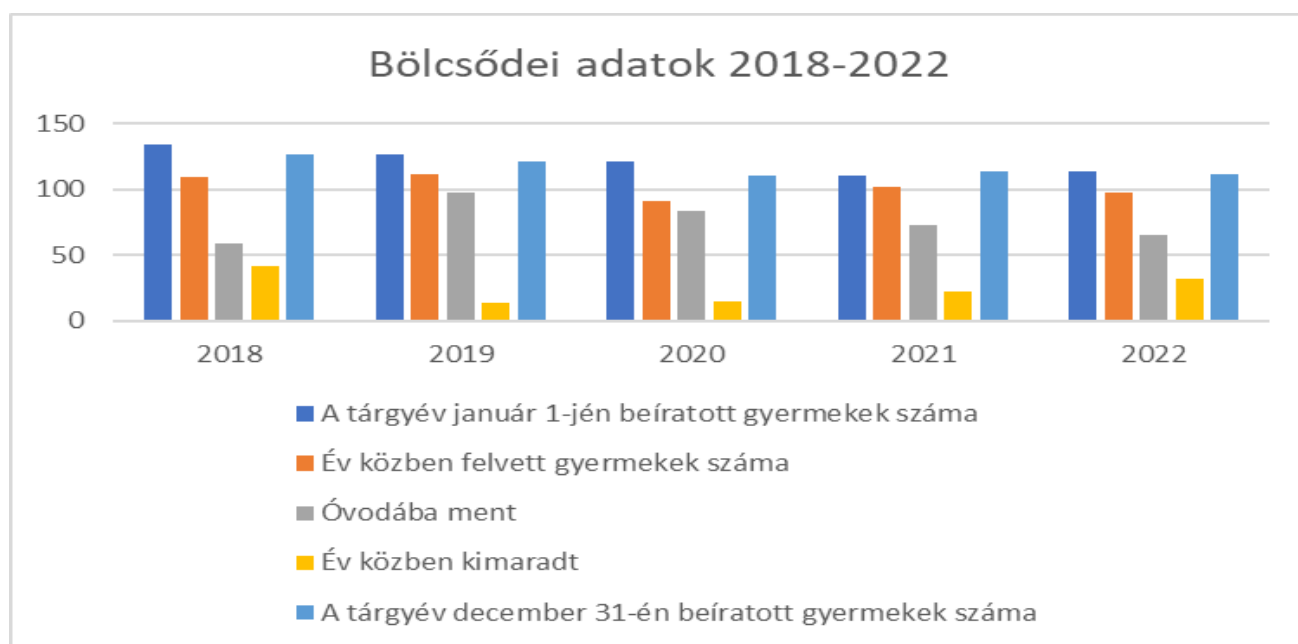
A **szülőcsoportos programokkal** segítik az anyákat abban, hogy ne érezzék elszigetelve magukat és meg tudják osztani egymással és a segítő szakemberekkel a gyermekneveléssel járó élményeiket, esetleges nehézségeiket. A szülői kompetenciák erősítése, a szerepfeszültségekkel járó nehézségek ventilálása rendkívül fontos a kisgyermekes családanyák életében.

Az általuk szervezett **családi napokon** a közös cselekvés és együttlét mindig örömteli élmény a gyermeknek és az a szülőknek egyaránt. Ezek a közös élmények, beszélgetések fontos szerepet töltenek be a tudatos szülői attitűd kialakulásában.

A bölcsődébe 2022-ben 213 gyermek volt beíratva, s közülük 2022. szeptemberében 65 fő ment óvodába. A felvett gyermekek közül 0 fő hátrányos helyzetű, és 1 fő halmozottan hátrányos helyzetű volt. A család-és gyermekjóléti szolgálat javaslatára 9 gyermek, védőnői javaslatra pedig 3 gyermek került a bölcsődébe, orvosi javaslatra az évben nem került sor. Tavaly 24 egyedülálló szülő íratotta be gyermekét vagy gyermekeit intézményünkbe. A tavalyi évben a bölcsőde feltöltöttsége 81,44 %-os, a kihasználtsága 54,06 %-os volt. (Feltöltöttség: Beíratott gyermekek napi számának összege, osztva a lehetséges gondozási napok számával (gyermekenként)).

Bölcsődei adatok 2018-2022					
	2018	2019	2020	2021	2022
A tárgyév január 1-jén beíratott gyermekek száma	134	127	121	110	114
Év közben felvett gyermekek száma	109	111	91	102	98
Óvodába ment	59	97	84	73	65
Év közben kimaradt	42	14	15	22	32
A tárgyév december 31-én beíratott gyermekek száma	127	121	110	114	111

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Bölcsődei kihasználtság:

Gyermekekénti gondozási napok számának összege, osztva a lehetséges gondozási napok számával). A beíratott és a normatív támogatás szempontjából figyelembe vett gyermekek létszáma egyetlen alkalommal és összesen sem haladhatja meg a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszámot. E szerint a beíratott gyermeke száma egy időben legfeljebb 156 fő lehet, aminek következtében a férőhelyek tényleges kihasználtsága sosem lehet (meg sem közelítheti) 100 %-os

2021 szeptemberétől folynak a bölcsőde bővítési munkálatai, mely miatt az érintett csoportokat össze kellett vonni, illetve más helyre költöztetni. Nagy átszervezést igényelt ez az időszak a zavartalan működés megvalósulása érdekében. Az új férőhelyekre már több felvételi kérelem is benyújtásra került.

A legmagasabb felvett létszámunk 148 fő volt. A legmagasabb benntlét 139 fő. A nyári leállás alatti ügyeletet átlagban napi 15 gyermek vette igénybe.

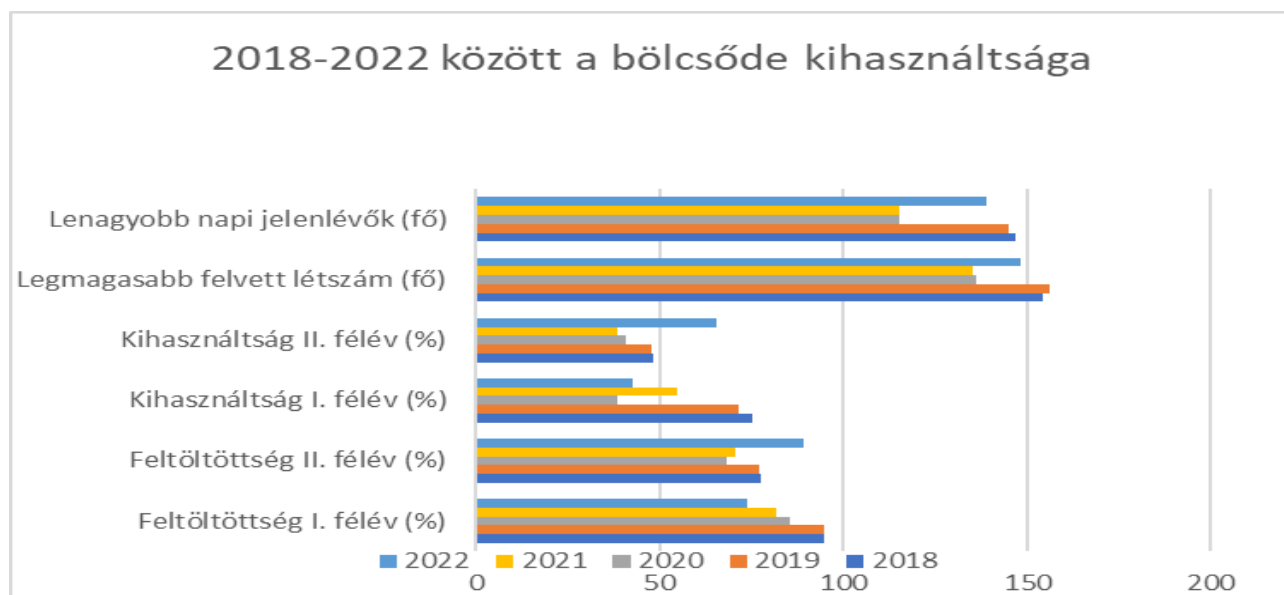
A járványos időszak után visszatértünk a régi szokásrendhez. A családlátogatások újra elkezdődtek.

A bölcsőde látogatásának szigorú szabályozása is enyhült.

A dolgozók számára kötelező szakmai továbbképzések a 2022-es évben is zajlottak, melynek során mindenki teljesítette a továbbképzési időszakában elvárt kötelezettségét.

2018 – 2022 a bölcsőde kihasználtsága						
	Feltöltöttség I. félév (%)	Feltöltöttség II. félév (%)	Kihasználtság I. félév (%)	Kihasználtság II. félév (%)	Legmagasabb felvett létszám (fő)	Lenyagyobb napi jelenlévők (fő)
2018	94,91	77,54	75,20	48,14	154	147
2019	94,54	77,17	71,47	47,95	156	145
2020	85,39	68,16	38,63	40,69	136	115
2021	81,57	70,48	54,65	38,5	135	115
2022	73,71	89,18	42,56	65,56	148	139

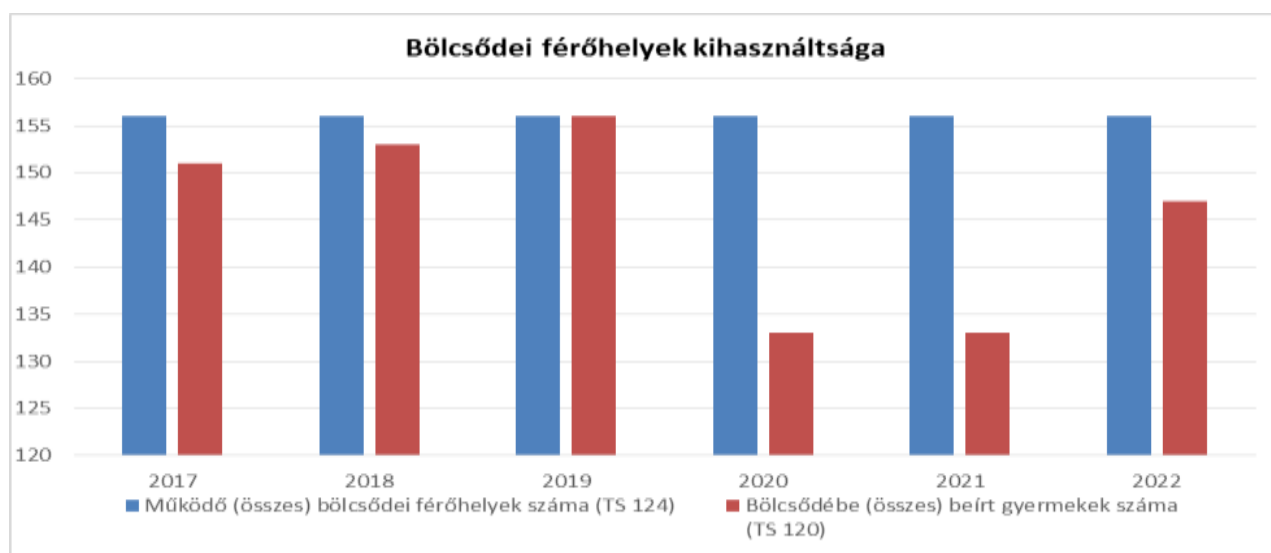
Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	156	151
2018	0	0	0	0	0	0	156	153
2019	0	0	0	0	0	0	156	156
2020	0	0	0	0	0	0	156	133
2021	0	0	0	0	0	0	156	133
2022	0	0	0	0	0	0	156	147

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Óvoda nyári ellátás

Oroszlány Város Óvodái férőhelyei lefedik az igényeket a múlt évben történt Meseliget Óvoda átadásának köszönhetően.

A gyógypedagógiai óvodában is a jelenlegi igényeknek megfelelően biztosítottak a férőhelyek.

A nyár folyamán négy hétig tart zárva az óvoda. Oroszlány Város Óvodái nem tudják fogadni a speciális nevelési szükségletű gyermekeket érintettségük miatt, ezért a nyári ügyeletet a Benedek EGYMI-ben kell megszervezni. Ez komoly nehézséget okoz az alkalmazottak alacsony létszáma miatt.

Iskolai nyári ellátás

A **Benedek Elek EGYMI** tanulói sem tudják igénybe venni az önkormányzat által biztosított nyári napközis tábort érintettségük miatt, ezért ellátásukat a gyógypedagógiai intézményben kell megszervezni. **Az intézmény júliusban zárva tart.** A nyári ügyeletet gyógypedagógusok és gyógypedagógiai asszisztensek biztosítják. Munkaidejüket és szabadságukat kell átütemezni ahhoz, hogy a nyári ügyelet megszervezhető legyen. Segítséget jelentenek a nyári Erzsébet táborok, melyre az intézmény évek óta eredményesen pályázik. Így a szegregáltan nevelt tanulók számára is biztosított a szabadidő hasznos eltöltése a nyár folyamán és emellett élményteli programokkal is gazdagodnak a gyerekek.

A József Attila Általános Iskolában a tanulók nyári ellátásában tábori programok szervezésével tudunk bekapcsolódni, amennyiben erre vonatkozó pályázati kiírás jelenik meg.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet 3. § bekezdése szerint a védőnő feladata a növekedés, a várandós anyák gondozása, a gyermekágyas időszakban a segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatos egyéb feladatok. A gyermekekkel kapcsolatban az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása, az óvodában a védőnői feladatok, az oktatási intézményben a tanulók ellátása a külön jogszabályban foglaltak szerint, az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása, családgondozás, az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, az egészségvédelmi programok tervezésében ellátandó tevékenység miatt is fontos a településen megfelelő létszámú védőnő foglalkoztatása.

A oroszlányi **Védőnői Szolgálat** 2018 évtől hét területi védőnő alkalmazásával látja el a 0-6 év közötti gyermekek gondozását. Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tartanak a védőnők. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is látogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a környezet a csecsemő fogadása. A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak.

Az oroszlányi iskolákban 2 iskolai védőnő támogatja a pedagógusok munkáját.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	6	n.a.	n.a.
2018	6	n.a.	n.a.
2019	8	n.a.	n.a.
2020	8	n.a.	n.a.
2021	8	n.a.	n.a.
2022	8	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Az **Önkormányzati Szociális Szolgálat Család- és Gyermekjóléti Központja szakemberei** a gyermekbántalmazási esetek, családon belüli erőszak felmerülésekor a veszélyeztetett **gyermekkel és bántalmazott nőkkel, anyákkal végzett szociális munka során különös körütekintéssel, gondossággal járnak el.**

A gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltató és a gyámhatóság a gyermek bántalmazása, elhanyagolása miatt jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény, személy adatait erre irányuló külön kérelem hiányában is zártan kezeli. A folyamatos családgondozás, a gyermek, a család ismerete birtokában sem könnyű a bántalmazások „tettenérése”, minden esetben bizonyítani szükséges annak tényét.

A felderítésben, tudomásra jutásban jelentős mértékben segít a társszakmákkal, a gyermekvédelem szereplőivel történő **minőségi együttműködés**. Az intézmény észlelő- és jelzőrendszert működtet, így a köznevelési intézményektől, háziorvosoktól, védőnőktől, rendőrségtől, stb. (Gyvt. 17. § (1) bekezdés) érkező, bántalmazással vagy egyéb ok miatt a gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos jelzések esetében a szükséges intézkedéseket megteszik.

A **jelzőrendszeri tagok** a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében **kötelesek együttműködni** és egymást kölcsönösen tájékoztatni. Minden szakember, aki az adott ágazatban gyermekeknek, gyermekes családoknak szolgáltatásokat nyújt, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben foglaltak figyelembevételével, az **alaptevékenysége keretében köteles figyelemmel kísérni a gyermek, család helyzetét, és felmerülő probléma esetén saját kompetenciáin belül beavatkozni**, a helyzet megoldása, súlyosbodásának megelőzése érdekében, továbbá szükség esetén írásban jelzéssel élni a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtónál, **súlyos esetben hatósági intézkedést kezdeményezni**. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet. A jelzések nagy része az oktatási intézményekből, a gyámhivataltól érkezik, de történtek állampolgári bejelentések is az elmúlt évek során. Mindezek ellenére sok eset még mindig rejtve marad, azonban a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szakemberek azon dolgoznak, hogy a bántalmazott gyermek és anyja minél előbb kapjon segítséget.

A gyermekjóléti területen tevékenykedő szakemberek rendszeresen tartanak prevenciós előadásokat alternatív osztályfőnöki órák keretében, hogy tájékoztassák a gyermekeket jogaikról, kötelezettségeikről, valamint a segítségnyújtás és segítségkérés lehetőségeiről.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Családok átmeneti otthona

A családok átmeneti otthona egy többféle krízishelyzetben igénybe vehető, átfogó szociális intézménytípus. Egyszerre biztosít ellátást az ideiglenes lakhatási gondokkal küzdő családok és krízishelyzetben került nők és családjaik számára is.

A Családok Átmeneti Otthona 2000-ben az első intézmény volt a megyében. A működési engedélyben meghatározott férőhelyszám 38 fő. Ebből hat férőhelyen, hozzátartozók közötti

erőszakot elszenvedett nőket, anyákat, gyermekeket fogad az intézmény az ország egész területéről. Az átmeneti otthon részén 32 fő, 10 lakószobában, míg a családon belüli erőszakot elszenvedett anyák és gyermekeik részére 2 szoba (az átmeneti férőhelytől kicsit különálló részén) 6 férőhellyel áll rendelkezésre.

Alapvetően gyermekvédelmi intézmény, célja a család egységének, önálló életvitelének megtartása és támogatása a szociális munka eszközeivel. A családok átmeneti otthona megszakítás nélküli munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, amely a gyermekjóléti alapellátás körébe tartozik. Az átmeneti gondozási hely a gyermek és szülője, illetve várandós anyja számára alaptevékenységként biztosítja az átmeneti gondozást, illetve szülő és gyermeke együttes lakhatását otthonoszerű elhelyezés formájában, segítséget nyújt a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez.

A családok átmeneti otthona szociális és mentális problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került, otthontalanná vált családokat fogad, elsődlegesen Oroszlány közigazgatási területéről. Lakhatás nélkül maradt családok számára, a CSAO az egyik utolsó lehetőség, amennyiben a lakhatási gondokat sem anyagi, sem családi, illetve önkormányzati segítséggel nem lehet orvosolni. Az átmeneti gondozási egység állandó 24 órás szakmai felügyelettel, folyamatos munkarendben működik.

A Családok Átmeneti Otthonának szakmai stábjában 3 családgondozó, 4 gondozónő és pszichológiai tanácsadóból áll. A csapat tagjai rendszeres kötelező továbbképzéseken vesznek részt, illetve szakszervezet általi programokon lehetőségük van rekreációra is.

Ügyfelek számára a bútorozott és elektronikai eszközzel felszerelt szobák mellett, biztosított a főzési- és mosási lehetőség, szükség esetén étellel, ágyneművel, alapvető gyógyszerrel, illetve adományruházzal segítik őket. Előre egyeztetett időpontban szakgondozóink segítségével pedig gyermekfelügyelet kérhető.

Nagy hangsúlyt fektettünk az intézményben élő, marginalizált helyzetű, megélhetési gondokkal küzdő anyák szociális, foglalkoztatási problémáinak orvoslására, életminőségük javítására, anya – gyermek kapcsolat erősítésére.

Szakmai teamünk - szociális munkások, szociálpedagógusok, gyermekgondozók, pszichológus, fejlesztő pedagógus, jogász – komplex szakmai tudásával, a családokkal együttműködve az elsődleges cél mellett folyamatosan arra törekedett, hogy minden esetben a gyermekek érdekeit helyezze előtérbe. Így munkánk során a gyermek érzelmi, értelmi és szociális fejlődését és életkori sajátosságait szem előtt tartva állítottuk össze szakmai programunkat. Rendszeres volt a személyes megbeszélés, egyeztetés a szakmai csoportok szakemberei között.

Amennyiben a védelemből vétel, a hatósági intézkedés kezdeményezésének a lehetősége felmerül, az összehívott jelen volt a központ esetmenedzsere is. A szolgálat munkatársai, az esetmenedzserek, a mentálhigiénés csoport, az utcai szociális munkások, az átmeneti otthon szakemberei szoros együttműködésben dolgoznak. Rendszeresek voltak a közös családlátogatások, a személyes konzultációk, esetmegbeszélések.

A családok átmeneti otthonának munkatársai 9 alkalommal vettek részt szakmaközi megbeszélésén. Ellátogattak országos átmeneti otthonok találkozóira, a hatékonyabb munkavégzés miatt jelzőrendszerrel megbeszélést tartottak, illetve másik településen működő átmeneti otthont látogattak meg.

A krízisközpontok kizárólag a kapcsolati erőszak miatt kialakult akut krízishelyzetek okán otthonukat elhagyni kényszerülő bántalmazottak és családtagjaik számára nyújtanak ellátást. A krízisközpontok a bántalmazott és családjának szükségleteihez igazodóan biztosítják az 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 76-82. §-ai szerinti teljes körű ellátást.

A Családok Átmeneti Otthona szoros kapcsolatban áll a Család- és Gyermekjóléti Központtal és a helyi jelzőrendszerrel. A két terület között belső protokoll szerint történik a családok bekerülése az átmeneti gondozási férőhelyre.

A felvételt önként kérheti a szülő, s másrészt kezdeményezheti kötelezőként is akár a család- és gyermekjóléti szolgálat esetgazdája. A család intézményi ellátás ideje, bent tartózkodása alatt rendszeresen havi szinten esetmegbeszélés alkalmával kapcsolatot tartanak a családokkal.

A szakmai egység által nyújtott átmeneti ellátás és krízisszolgáltatás három fő pillérből áll:

- Elhelyezés biztosítása otthonukat elhagyni kényszerülő rész vagy egész családok számára
- A régió szakemberei számára információnyújtás, tájokoztatás a krízisszolgáltatás kapcsolatosan
- Krízispont működtetés. Munkánk során nagy hangsúlyt fektetünk a peremhelyzet szélére került, megélhetési gondokkal küzdő, foglalkoztatásból kiesett családok megsegítésére. A feladatellátás fókuszában a család, mint rendszer jelenik meg, de elsődlegesen a gyermekek veszélyeztetettségét vagyunk kötelesek megelőzni.

A pandémia, lakás- és munkaerő - piaci egyenlőtlenségek, a magas bérlemények, a bérlakások hiánya, a szakképzetlenség könnyen vezethetnek ahhoz, hogy a családok a társadalom peremére szorulnak, otthontalanná válnak. Az ilyen létbizonytalanságból a még bejelentett munkával rendelkező családok sem képesek egyedül kikerülni.

Alapvető tapasztalatunk, hogy a családi összetartozás kommunikáció a legnagyobb erőforrás, amelyet a család használhat. Ennek hiánya vagy gyengesége gyakran a legalapvetőbb problémamegoldó lépések megtételét is megnehezíti, vagy éppen lehetetlenné tesz

Összesített adat az átmeneti és a krízisellátásba érkezett ügyfelek vonatkozásában 2021-2022 közötti időszakban						
	Összes ellátott (fő)	Összes család	Felnőtt (fő)	Gyermek (fő)	Éves ellátotti napok száma (db)	Éves férőhely kihasználtság (%)
2021	123	38	45	78	11.878	85,63
2022	112	40	47	65	10.993	79,25

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Átmeneti ellátás

A 2022-es évben az átmeneti gondozásban 21 család vette igénybe a szolgáltatást, összességében 28 felnőtt és 34 gyermek, a vizsgált időszakban ez összesen 62 fő ellátását jelentette.

A 2022. évben jellemzően kis létszámú családok költöztek az intézménybe, melyet a létszám csökkenésben látható. Két család volt az, aki otthonról elmenekülve, pár napra kérte biztonságos elhelyezését az intézményünkben. 3 család volt, aki 2 éven belül visszakerült az ellátásba.

A vizsgált időszakban intézményi hosszabbításra 3 (2021 – 5) családnál került sor, ez a tavalyi évhez képest csökkenést mutat. A pandémia, munkaerőhiány, folyamatosan betegségek, fokozatosan emelkedő rezsiköltségek még jobban a peremhelyzetre sodorta a családokat. Sajnos többségének nem volt annyi előtakarékosága, hogy felkészüljön a kilépési/kiköltözési lehetőségeire.

Az átmeneti ellátásban:

- 5 család élettársi kapcsolatban

- egyedülálló gyermekes anyák 11 esetben
- 1 egyedülálló apa
- 2 család házasságban
- 1 szociális válsághelyzetben élő kismama

Az elhelyezést kiváltó problémák megoszlása A családok átmeneti otthonába történt bekerülés legfőbb oka szülők életvezetési problémája, pénzbeosztási képességeinek hiánya, egészségi állapot elhanyagolása és szülő szenvedélybetegsége. A bekerülés melletti indíték a hatóság általi kötelezések a szülői alkalmasság bizonyítására és a gyermek megfelelő nevelési és ellátásának képességére.

A 2022. évben nagy számban kisgyermekes családok éltek, akiknek nagy hiányosságaik voltak gyermek gondozás és ellátás során. 1 család vonatkozásában a szülő több napos igazolatlan távolléte miatt intézményi jogviszonyát megszüntettük. Másik esetben az intézményi helyiségek nem rendeltetésszerű használata, illetve a sorozatos házirendszértés miatt, jogviszony bontásra került sor.

2022-ben szociális válsághelyzetben lévő kismamával nem foglalkoztunk, beköltözéskor már az újszülött gyermekkel érkeztek. A 2022-es év a munkába állás és foglalkoztatás terén pozitív változást hozott.

A közfoglalkoztatásnak köszönhetően 4 édesanyjának sikerült 8 órában elhelyezkednie, s emellett 10 ügyfél bejelentett munkaviszonyt létesített (gyár, takarítónő, biztonsági őr).

4 anyuka tartózkodott itthon, akik a gyermek életkora miatt gyés és gyedre jogosultak még. 2 anyuka egyelőre munkahelykeresésben van.

Sikernek könyvelhető el, ha nem is bejelentett, de 5 fő alkalmi munkában dolgozott.

A vizsgált évben az átmeneti gondozási helyről 12 család költözött ki, 6 család albérletbe/bérlakásba költözött, 4 család rokonhoz/családtaghoz/ismerőshöz, 1 család másik CSÁO-ba és 1 család ismeretlen helyre.

Összességében megfigyelhető, hogy a kiköltözések egyetlen alternatívája az albérletbe történő kilépés, egyre ritkábban tudnak a kiköltöző családok a természetes támaszaikra (pl.: szülők, rokonok, barátok) támaszkodni. A családok pénzbeosztási problémáinak növekedésével, előtakarékosság keretében csak két család tudott félretenni, melyből bérleménybe tudott költözni.

Krízisellátás

A krízis-központ bántalmazott anyák és gyermekek, vagy bántalmazott egyedülálló nők, azonnali befogadására alkalmas, védett férőhely, ahol a családon belüli erőszak áldozatai 4+4 hétig teljes körű, ingyenes, és szakszerű ellátásban részesülnek.

A családon belüli erőszakot elszenvedett anyák és gyermekeik az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (OKIT) segélykérő vonalán keresztül jutnak el otthonunkba. Intézményünkben a krízisszolgáltatás a Nemzeti Erőforrás Minisztérium közvetlen ellenőrzése, fenntartása alatt áll.

A családok négy hét időtartamra kapnak elhelyezést, mely egyszer négy héttel még meghosszabbítható.

A krízisellátás többletfeladatainak finanszírozására évi 6 millió forintot nyert el a fenntartó pályázati úton. Az együttműködésünk nagyon hatékony a krízisellátásba bevont szakemberekkel,

dr. Vajda Hilda gyermekpszichiáterrel, tatabányai tanügyigazgatási referenssel, fejlesztő pedagógusunkkal, és pszichológiai tanácsadónkkal.

2022-ben megbízással egészségfejlesztő szakemberrel bővült a krízisesek megsegítése. 2022-ben összesen 50 fő, 19 család tartózkodott a 6 krízis férőhelyen. 17 esetben egyedülálló gyermekes anya – melyen kívül 2 felnőtt korú- bántalmazott nő vette igénybe a szolgáltatást.

A 2022-es számadatokhoz képest, felvett személyek számában stagnálás tapasztalható. A hozzánk érkező gyermekek, főként óvodás és általános iskolás korúak. Összesen 31 gyermeket fogadtunk. 19 ügyünkben, 9 esetben a szülők úgy nyilatkoztak, hogy a gyermek is bántalmazott volt. A bántalmazók nagyrészt alkoholfüggő, drogfogyasztó és gyógyszerfüggő.

Megváltozott magatartásuk következménye miatt, bántalmazták az ellátottat. Bántalmazás halmozott formában jelent meg.

Legelső helyen érzelmi (18), fizikai (15), Gazdasági (11) és szeparálás (3). Három esetben történt szexuális bántalmazás. Meglepő, hogy a 19 esetből, 9 családnál nem ez volt az első kilépési próbálkozás.

A családokkal végzett munka hatékonynak értékelhető. A tavalyi statisztikához képest, idén megnőtt azoknak a száma, akiknek sikerült ideiglenes távoltartást kezdeményeznünk.

Elmondható, hogy a krízis programban résztvevők kiemelkedően elégedettek, a dolgozóink munkájával. 2 esetben a bent tartózkodás rövideje miatt, nem értünk el eredményeket (88,9%).

Családok az általunk nyújtott ellátással, nagyon elégedettek voltak, lelkileg és mentálisan megerősödve távoztak. Heti szinten kaptak segítséget a pszichológiai tanácsadónktól, fejlesztő pedagógustól és egészségfejlesztőtől. Fontosnak tartottuk az utazás során az ügyfelek támogatását és koordinálását.

Saját krízismobil segíti a kollegák és ügyfelek hatékony munkavégzését. 24 órában fordulhatnak a műszakban dolgozó kollegához segítségért. Emellett a biztonságérzetük a biztonsági őrszolgálat jelenlétével is enyhülhet.

A 2022. évben, első alkalommal a helyi Rendőrkapitányság bevonásával, online Bírósági meghallgatás is történt. Törekszünk arra, hogy a bántalmazott ügyfeleink a településre 30 megérkezése előtt, történjen meg a feljelentés, hogy a későbbi ügyintézés gördülékenyebb lehessen.

Fontos számunkra a feljelentés, hiszen feladatnak tekintjük, hogy az Áldozatsegítő Szolgálatnál, azonnali pénzügyi segítyt igényeljünk. A krízisellátásban az ügyfelek a szobájukkal, ellátásukkal, a szakmai és emberi hozzáállással mind-mind elégedettek.

A környezet, szakmai stáb és a biztonságérzet hozzásegítette őket a lelkipályamatok feldolgozásában. Az OKIT-tal és minden más társszervvel jó kapcsolatot ápolunk. A tavalyi évben az OKIT munkatársaival három alkalommal találkoztunk, hogy szakmai eszmecserét tartsunk.

Az intézményben folyó segítségnyújtás célja, hogy ügyfeleink önfenntartásra, problémáik megoldására, gyermekeik fizikai, mentális és érzelmi igényeinek kielégítésére képessé váljanak. Szakmai munkánk célja a hozzánk bekerülő családok képessé tétele arra, hogy a szülők gyermekeik nevelését és fejlődését stabilan biztosítani tudják

A pandémia a 2022-es évben is folytatódott a közösségben, 8 lakónál a Komárom-Esztergom Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály munkatársával egyeztetve szigorú szabályok betartására kellett figyelniük.

A munkavégzés legfontosabb szempontjai az egészségmegőrzés, a járványügyi szabályok betartása és betartatása (karantén, tesztelés, fertőtlenítés). Sikeresnek könyvelhetjük el, hogy teljes intézményi biztonsági kamerarendszer és hő és füstelvezető rendszer áll rendelkezésre.

Eredménynek könyvelhető el, hogy a 2022-es évben az átmeneti gondozási helyről nem tettünk javaslatot kiskorú egyéb hatósági intézkedésére (ideiglenes hatályú elhelyezés, átmeneti nevelésbe vétel).

Adományok:

- Ruhaadomány
- Babamérleg
- Babakocsi
- Memo Alapítvány Mikulás csomagjai
- CKÖ karácsonyi adománya
- Tesco, Penny élelmiszeradomány napi rendszerességgel
- Budapesti anonim pártfogók karácsonyi ajándékai, műszaki cikkeik (hangfal, gitár, laptop)
- Petra Zselyem, hordozási tanácsadótól hordozó eszközök
- Kanga Babahordozó Klubtól – Babahordozási termékek és eszközök
- Vöröskereszt Mikulás
- Vöröskereszt Élelmiszeradomán

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A 2019. évi önkormányzati választások eredményeként a települési önkormányzati képviselőtestületben jelenleg egy nő foglal helyet.

A roma nemzetiségi önkormányzatban jelenleg nincs női képviselő.

A szlovák nemzetiségi önkormányzatban legjobb az arány, a négy képviselő közül három nőt választottak a településen.

Az önkormányzat által fenntartott intézményekben többségében nők dolgoznak, az egészségügyben is ők vannak nagyobb arányban. Az oktatási intézményekben is a nők dolgoznak többségben.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Oroszlányon a nők hasonló hátrányokkal szembesülnek, mint az ország bármely más településén. Az infrastruktúra és szolgáltatások tekintetében elmondható, hogy az oroszlányi nők előnyben részesülnek más, kisebb településeken élő nőtársaikkal szemben. **A helyzetelemzés készítése során feltérképezésre kerültek olyan programok, melyek kifejezetten a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségének megvalósulását szolgálják.** Ezek közé tartoznak a már előzőekben bemutatott **foglalkoztatási és teleprehabilitációs programok.** Ezek célja többek közt, hogy a nőket a munkaerő-piacra segítse komplex, személyre szabott, a helyi munkaerő-piaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó szolgáltatásokkal és támogatásokkal. A nők bevonása e programokba, több mint 60%-os.

Nőket érintő probléma is a lakhatás nehézsége. A város bérlakások minőségjavítására irányuló tevékenysége a nők életminőségére is ható tényező. A gyermekes családok lakhatási gondjaiban átmeneti időszakra segítség a **családok átmeneti otthona szolgáltatása.** A lakhatás mellett széleskörű támogatást kapnak az ellátást igénybe vevők. Ebben az intézményben vehető igénybe a

krízisszolgáltatás az erőszakot elszenvedett nők és gyermekeik számára. Megfontolandó lenne a szolgáltatás bővítése „félutas” ház ellátásának beépítésével. Amely által nem csak lakhatásban, hanem szocializációs folyamatában is segítséget kapnának a gyermekes családok.

A lakhatás támogatásának önkormányzat által nyújtott formáit az előzőekben részletesen bemutattuk.

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémákkal számos civil kezdeményezés foglalkozik. Több mint 100 civilszervezet található a városban, közülük 20 fölötti az aktívan tevékenykedők száma. A nők életének több területén jelentős szerepet tölt be az Oroszlány Barátainak Köre, az Oroszlány és Térsége Civil Szervezetek Egyesülete, mely számos nőkre irányuló csoport ernyőszervezete is. Fontos szerepe van a nők támogatásában a helyi karitatív szervezeteknek is. **Közvetlenül és közvetve a város valamennyi civil – és sportszervezete tevékenységének van hatása a nőkre.**

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nagy a látencia az erőszakot elszenvedett nők körében	Kevesebb erőszak érje a nőket a családon belül és kívül.
A munkaerő-piacra való visszailleszkedés nehézkes a kisgyermekes édesanyáknak. Ennek egyik legfontosabb oka, hogy a munkáltató által meghatározott munkaidők (pl. többműszakos munkarend) nem, vagy nehézkesen összeegyeztethetők kisgyermek(ke)t nevelő anyának. Továbbá több esetben a gyermeket fogadó ellátó szerv nyitvatartási ideje (bölcsőde, óvoda, iskola) merevek.	Lehetőség szerint atipikus munkarendek kezdeményezése a munkáltatóknál (pl. "gyermekes műszak", részmunkaidős álláshelyek), illetve a gyermekellátó szociális és oktatási intézményekkel való egyeztetés azok nyitvatartási idejének csúsztatásáról, amely segíti a kisgyermekes anyák elhelyezkedését.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Oroszlány Város Önkormányzata felismerte annak fontosságát, hogy hosszú távon olyan társadalmi és gazdasági környezet kialakítására kell törekedjen, amelyben az idősödő és az idős emberek minél tovább meg tudják őrizni aktivitásukat. Kiemelt figyelmet fordítanak a döntéshozók arra, hogy a településen élő idős emberek megőrizhessék emberi méltóságukat, önállóságukat és autonómiájukat.

Ennek érdekében 2018 nyarán **szükségletfelmérés történt a városban élő 60 éven felüliek körében**. A felmérésben a város e korosztályának közel negyedét keresték meg otthonukban, kérdőíves módszerrel jutottak információkhoz.

A kérdőívek feldolgozását követően **kutatási beszámoló készült, melynek tapasztalatain alapuló javaslatait a képviselőtestület elfogadta**.

A kutatás tapasztalatairól több információs felületen történt tájékoztatás a város lakói számára. Fórum keretében ismerhették meg a település ellátórendszerének szakemberei, civilszervezetek képviselői a tapasztalatokat. A kutatásra alapozva készült el a város idősügyi stratégiája.

Az esélyegyenlőség biztosítására irányuló törekvés szempontjából nem elhanyagolható, hogy a megkeresések során az érintett idősök tájékoztatást kaptak a város által biztosított szociális ellátásokról, az igénybe vétel lehetőségeiről.

2024-ben a fenti kutatáshoz hasonló felmérésre kerül sor. Ennek oka, hogy a 60 év feletti lakosok száma a város összlakosságának 25,4%-a (**a 60 év feletti aránya 1,4%-kal, a 65 feletti aránya 3,6%-kal magasabb, mint 2018-ban**).

A jelzett korosztály létszáma növekszik, ezért szükséges, hogy az önkormányzat intézkedési tervet dolgozzon ki szociális ellátórendszerének fejlesztésére, kapcsolódó szolgáltatásainak bővítésére, egyéni problémák kezelhetőségére.

Minden ellátásra igaz – legyen az önkormányzat kötelező vagy nem kötelező feladata - hogy helyben, vagy a lakóhelyhez legközelebb kell nyújtani annak érdekében, hogy az idős, vagy elesett ember ne szakadjon ki lakókörnyezetéből. Hiszen emberileg nagyon is érthető, hogy az egész életükben városunkban élő idős emberek már nem akarnak más településre menni. Ebben a korban már különös jelentősége van a megszokott környezet megtartásának, a változás okozta traumát ugyanis sok esetben nem képes feldolgozni az idős ember. Keresni kell tehát a megoldásokat és vizsgálni annak lehetőségét, hogy a város időskorú lakói részére rendelkezésre álljanak az

Az idősebb korosztállyal történő foglalkozás, szolgáltatásnyújtás területén évek óta nincs elérhető pályázati lehetőség, amely a fejlődés irányába hatna. Várhatóan az önkormányzatnak önerőből kell megoldania a kötelező és vállalt szolgáltatásainak fejlesztését, új szolgáltatások bevezetését.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A 65 éven felüliek száma Oroszlányon 3.380 fő, az állandó népesség közel negyede az idős korosztályba tartozik.

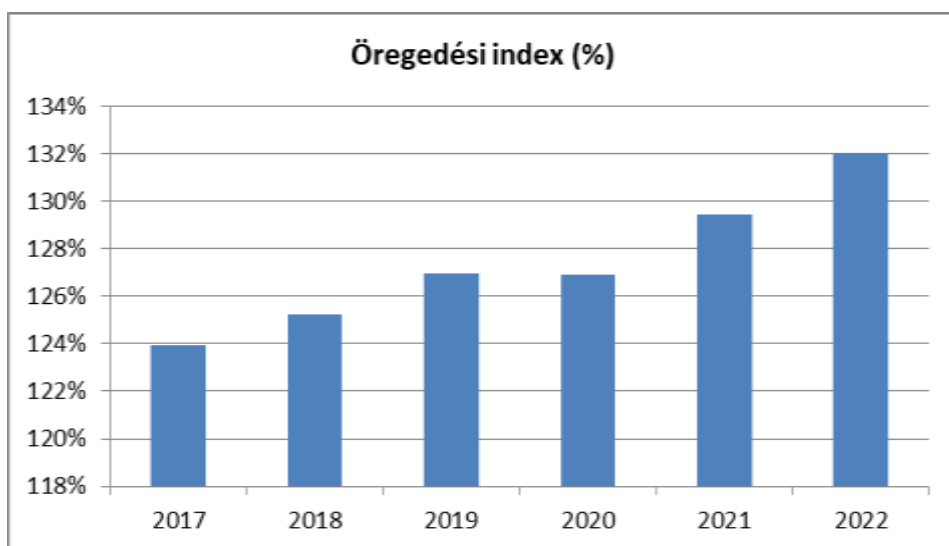
A teljes populációt tekintve a második legnagyobb csoportot a 65 év feletti életkorban lévők alkotják.

65 éven felüliek körében végzett felmérés információit alapul véve Oroszlány idős lakossága életvitelét és egészségi állapotát tekintve sokszínű képet mutat. A specifikusan időseket célzó életminőséget javító programok spektrumának bővítése, a betegségekben szenvedő, esetleg

ápolásra szoruló idősök számára a szociális biztonság megteremtése, a megfelelő ellátás biztosítása fontos feladat.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	3 264	2 634	123,92%
2018	3 304	2 638	125,25%
2019	3 350	2 639	126,94%
2020	3 385	2 667	126,92%
2021	3 378	2 610	129,43%
2022	3 380	2 560	132,03%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A kutatási beszámoló tapasztalataira alapozva **Oroszlányon az időskorú népesség döntően saját jogú ellátással rendelkezik**, lakásfenntartási költségeik általában alacsonyabbak, mint a fiatalabb korosztályé, nem nehezítik a megélhetésüket lakáshitelek.

Kiadásaik összetétele azonban nagyban eltér más korosztályétól, élelemre, kultúrára kevesebbet, romló egészségi állapotuk miatt gyógyszerre többet költenek. Az elszegényedés kockázata az egyyszemélyes háztartások esetében magasabb. A nyugdíjban, nyugdíj jellegű ellátásokban részesülők számáról az utóbbi két év vonatkozásában nem áll rendelkezésünkre adat. 2013-2016 között látható, hogy csökken a nyugdíjasok száma, 400 fővel kevesebben kapták az ellátást. A csökkenés mindkét nem tekintetében mutatkozik, a férfiak esetében 263 fővel, a nőknél 137 fővel. Ebben szerepet játszik az is, hogy a férfiak mortalitási mutatói rosszabbak a nőkéénél.

A kutatási beszámoló tapasztalataira alapozva **Oroszlányon az időskorú népesség döntően saját jogú ellátással rendelkezik**, lakásfenntartási költségeik általában alacsonyabbak, mint a fiatalabb

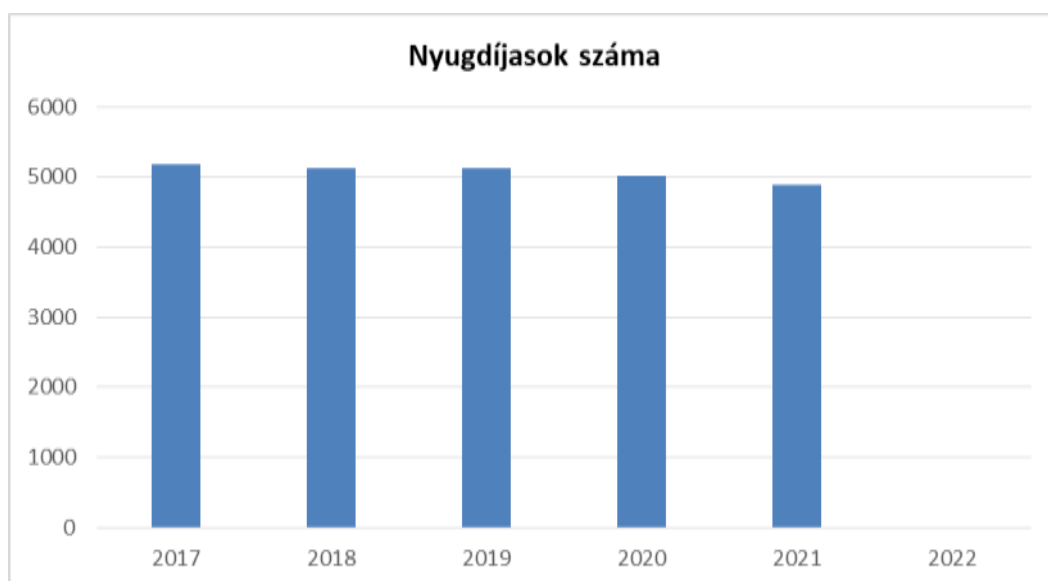
korosztályé, nem nehezítik a megélhetésüket lakáshitelek. A **felmérés 125.050 Ft összegű átlagos nyugdíjat mutatott**, amely az országos átlagot meghaladta, de nem érte el a régiós átlagot. Kiadásaik összetétele azonban nagyban eltér más korosztályétól, élelemre, kultúrára kevesebbet, romló egészségi állapotuk miatt gyógyszerre többet költenek.

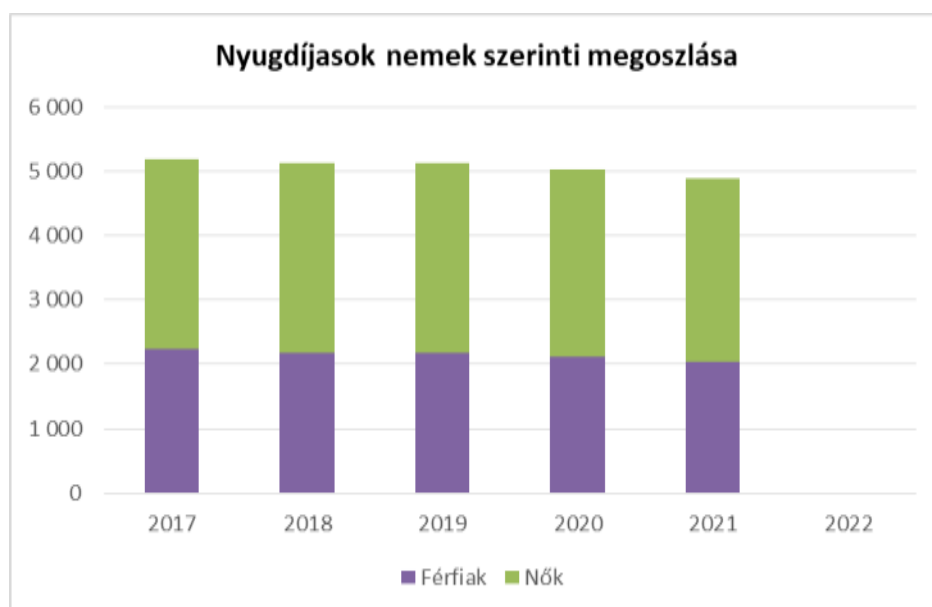
Az elszegényedés kockázata az egyszemélyes háztartások esetében magasabb. A nyugdíjban, nyugdíj jellegű ellátásokban részesülők számáról a 2022. év vonatkozásában nem áll rendelkezésünkre adat.

2017-2021 között látható, hogy csökken a nyugdíjasok száma, 289 fővel kevesebben kapták az ellátást. A csökkenés mindkét nem tekintetében mutatkozik, a férfiak esetében 189 fővel, a nőknél 100 fővel. Ebben szerepet játszik az is, hogy a férfiak mortalitási mutatói rosszabbak a nőkéénél. Megfigyelhető, hogy magasabb számban vannak a nők.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	2 230	2 953	5183
2018	2 180	2 938	5118
2019	2 182	2 952	5134
2020	2 117	2 901	5018
2021	2 041	2 853	4894
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nyugdíjszerű ellátások

Az **öregségi nyugdíj** a ledolgozott munkával töltött éveink után vehető igénybe, a jelenlegi szabályozás alapján alapesetben legkorábban 65 éves kortól.

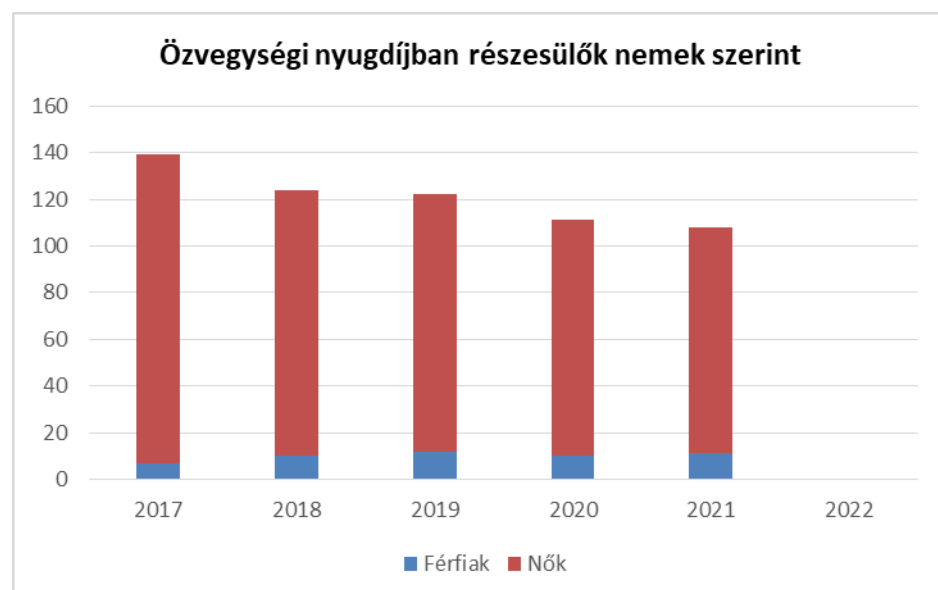
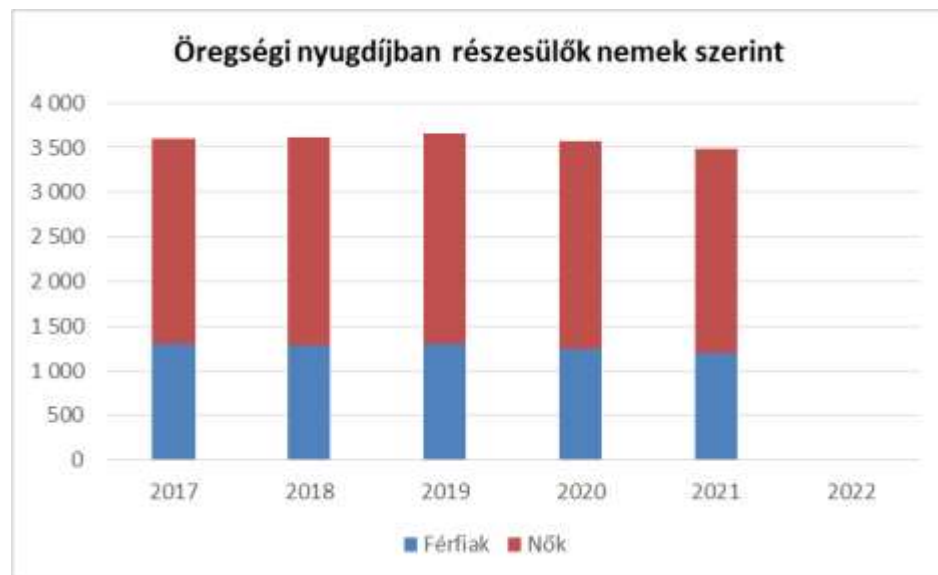
A **saját jogú nyugellátás nem más, mint az öregségi nyugdíj**. Öregségi nyugdíjra az jogosult, aki betöltötte a nyugdíjkorhatárt és rendelkezik legalább 20 év szolgálati idővel. Ezen a kategórián belül egyetlen fontos kivétel van, ez pedig a **nők kedvezményes nyugdíjára** vonatkozik. Azt jelenti, hogy minden olyan nő jogosult öregségi teljes nyugdíjra – életkorától függetlenül –, aki rendelkezik legalább 40 év jogosultsági idővel.

Hozzá tartozói nyugellátást – több, később részletezett feltétel esetén – **az elhunyt hozzátartozója** (legtöbbször házastársa, élettársa, eltartott gyermeke vagy szülője) **kaphat**, amennyiben az elhunyt öregségi nyugdíjra volt jogosult. Ennek típusai az özvegyi nyugdíj, az özvegyi járadék, az árvaellátás és a szülői nyugdíj.

Az életkoron alapuló ellátásban, valamint öregségi nyugdíjban részesülők száma fokozatosan csökkent a 2017-2021-es időszakban.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	376	4	1 307	2 300	7	132	5
2018	386	5	1 281	2 329	10	114	6
2019	372	3	1 302	2 360	12	110	6
2020	367	3	1 250	2 326	10	101	6
2021	360	4	1 203	2 286	11	97	6
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A munkanélküliség, a munkaerő piaci kiegyensúlyozatlanság, de az elszigetelődés, és általában véve a közösségtől való elszakadás erőteljesebben mutatkozik az időseknél. Ezért különös figyelmet kell erre a célcsoportra fordítani és rugalmas, általuk elérhető és teljesíthető, megfelelő életminőséget és életszínvonalat biztosítani képes lehetőségeket kell kínálni.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az idősek illetve nyugdíjasok foglalkoztatottságának kapcsán **előnyként kell megemlíteni, hogy ez a réteg nagy szakmai tapasztalattal rendelkezik**, még ha ez sok esetben nem társul magas iskolai végzettséggel.

A munkaerőpiacon való **elhelyezkedésüket nehezíti, hogy sokuknak beszűkültek társas és közösségi kapcsolataik**, ennek következményeként alacsony az önérvényesítő képességük, álláskeresői technikájuk "régimódi". Nem ismerik a modern elektronikus álláskeresői lehetőségeket, a számítógép és internet felhasználási képességeik alacsonyak.

Oroszlányon a **regisztrált álláskeresőik körében az 55 év felettiek 12,5%-os arányban jelennek meg**. Ők azok, akiknek kevesebb esélyük van a koruknak, egészségi és/vagy mentális állapotuknak megfelelő munkahely megtalálására. Helyzetükből adódóan kevésbé alkalmasak az ipari parkban kínált munkavégzésre.

A 61 évesnél idősebbek elhelyezkedési esélyei a legrosszabbak. A korosztályba tartozók valószínűleg a nyugdíjjogosultságuk elérésével fognak csak az álláskeresői rendszerből kilépni. Foglalkoztatásukra vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresőik száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	335	333	350	376	356	304
41-45 év (TS 042)	Fő	34	37	47	49	50	25
	%	10,15%	11,11%	13,43%	13,03%	14,04%	8,22%
46-50 év (TS 043)	Fő	41	38	40	44	46	34
	%	12,24%	11,41%	11,43%	11,70%	12,92%	11,18%
51-55 év (TS 044)	Fő	48	37	40	36	35	35
	%	14,33%	11,11%	11,43%	9,57%	9,83%	11,51%
56-60 év (TS 045)	Fő	39	46	47	44	42	38
	%	11,64%	13,81%	13,43%	11,70%	11,80%	12,50%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	26	26	34	51	63	53
	%	7,76%	7,81%	9,71%	13,56%	17,70%	17,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A tevékeny időskor tipikus aktivitás formája a személyes kapcsolatrendszerben történő önkéntes besegítés. Az idősök részéről a fiatal családtagok számára nyújtott gondoskodás a leginkább jellemző szerep. A **családtagoknak nyújtott segítség mellett sokan végeznek közülük önkéntes segítő munkát.** Az érdeklődési körök mentén szervezett csoportok, szervezetek tagjai támogatják egymást, és másoknak is segítenek.

A 3.2. pontban bemutatott **Foglalkoztatási Paktumok** egyik kiemelt célcsoportjaként nevesítik az 50 éven felüliek körét. A képzési és foglalkoztatási programok résztvevői között több idősebb korosztályba tartozó is megtalálható.

A nyugdíjasok foglalkoztatására lehetőséget ad a **közérdekű nyugdíjas szövetkezeti forma.** A közérdekű nyugdíjas szövetkezet **célja**, hogy a még aktív időskorúak számára foglalkoztatást, munkaerőpiaci reaktivizálást biztosítson, a tagok gazdasági és szociális helyzetét előmozdítsa. A nyugdíjas szövetkezet célja továbbá, hogy a következő generációk számára a tagoknál felhalmozódott tudás, szakmai- és élettapasztalat átadásra kerüljön. Oroszlányon 2018 februárjában alakult meg az **Közérdekű Bányász Nyugdíjas Szövetkezet.**

Egyéb, nem helyi nyugdíjas szövetkezetek megjelenése látható a városban, pl. a TESCO áruházban hirdetnek belépő tagjaiknak álláslehetőséget. A **nyugdíjkorhatárt betöltötték foglalkoztatására** vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal. A versenyszférában foglalkoztatásuk esetében nincsenek korlátok a nyugdíjkorhatárt betöltötték munkavégzésének.

A tevékeny időskor szemléletmódja nem terelheti el a figyelmet az idősödéssel járó biológiai tényekről, az életkor meghosszabbodásával járó betegségek (demencia, daganatos megbetegedések) nyomán keletkező egészségügyi gondozási szükségletekről sem. A körülményektől, az egyén változásokhoz való hozzáállásától nagyon sok függhet. **Az egészségesebb időskor megéléséhez elengedhetetlenek a korszerű ismereteket (is) nyújtó, vitalitást erősítő képzések és programok.**

Az idősök életminőségének szempontjából a foglalkoztatási lehetőségek bővítésére lenne szükség. Fontos lenne a fiatalok munkájának kiegészítéseként részmunka-időben, helyettesítéssel, távmunkában, a hatályos jogszabályoknak megfelelően, lehetőséget teremteni az idősök foglalkoztatására. E mellett a nyugdíjas klubok működésének támogatása is kiemelt cél. Fontos az élethosszig tartó tanulás elvét szem előtt tartva életkor-specifikus oktatási és továbbképző programok megvalósítása.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Az idősöket sokszor éri hátrányos megkülönböztetés a munkaerőpiacon. A foglalkoztatás területén azonban ez a megkülönböztetés a legtöbb esetben burkoltan történik, sohasem a korra hivatkoznak, ezért nehéz ellene harcolni.

Ez a korosztály általában nehezebben oldódik, kevésbé képesek önmaguk érdekeit képviselni és érvényesíteni, nem tudnak hatékonyan harcolni az egyenlő bánásmódért. Ezért szükséges lenne a szervezett, intézményesített érdekképviselő feltételeinek megteremtése, hogy az érintett korosztály ne szoruljon ki ilyen mértékben a munkaerőpiacról. Emellett a nyugdíjas közalkalmazottak munkalehetőségei is korlátozottak, tekintve, hogy nem létesíthetnek bejelentett munkaviszonyt az időskori ellátás mellett.

Az időszak adatai alapján a regisztrált álláskeresők száma 10%-kal csökkent. Az 55 év felettiek számában nem látható jelentős változás az évek során, számuk jelenleg is hasonló a 2018. évi adathoz. A legrosszabb adatokat a 61. éven felüliek korcsoportja mutatja, számuk 2018-hoz képest 2022-re megkétszereződött (2022-ben 53 fő).

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az országos tendenciához hasonlóan az idősök száma Oroszlányon is folyamatosan nő és igen magas az egyedülállók aránya. Az egyedüllét, a magány veszélyezteti az idősök mentális és fizikai állapotát. Az idősök egészségének romlása hatással van az egészségügyi ellátórendszerre is. Fontos szerepe van a prevenciónak és a különféle szűrővizsgálatoknak, de legalább ilyen fontos a fizikai passzivitás oldása és a szellemi, lelki állapot karbantartása is. Az idősklubok, a nyugdíjas csoportok kortárs közösséget és az idős ember érdeklődésének, fizikai állapotának megfelelő, aktív időtöltést kínálnak.

2020 februárjában létrejött az Idősügyi Tanácsadó Kör, amely az időskorúakat érintő kérdésekben város önkormányzata bevonja őket a döntéshozatalba, továbbá az idősök tájékoztatását is erősíti.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az idősokorúak szociális ellátása Oroszlányon az Önkormányzati Szociális Szolgálat feladatkörébe tartozó szolgáltatás. Az ellátást az intézmény étkeztetés, házi segítség nyújtás, jelzőrendszeres házi segítség nyújtás, idősök nappali klubja, idősök átmeneti otthona és családsegítés szolgáltatásaival nyújtja. A Szolgálat egységes szemlélettel végzi az idősokgondozást mind a nappali ellátás, mind a bentlakásos ellátások terén.

A szolgáltatások adatai, jellemzői

Az **étkeztetés** az alapellátás keretén belül szociális állapotuk miatt rászorulóok részére, napi egyszeri meleg étel biztosításával nyújt segítséget lakókörnyezetükben az önálló életvitel fenntartásában. Az étkeztetést igénybe vevők számának csökkenésében a városban egyre növekvő számban megjelenő, ételek házhoz szállítását is biztosító vállalkozásoknak van szerepe.

A **házi segítségnyújtás** olyan szolgáltatás, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását – szükségleteinek megfelelően – lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. A szolgáltatáson belül két tevékenységi kör került kialakításra. Minden ellátást igénybe vevő esetében együttesen van jelen a **szociális segítség és a személyi gondozás is.**

A szociális segítséghez az alacsony szükséglet kielégítését szolgáló, szakképzettség nélkül is ellátható tevékenységek tartoznak, míg a személyi gondozás keretében „intenzív” szükségletet kielégítő gondozási tevékenységek és az ápolói kompetenciának megfelelő ápolási feladatok végezhetőek a megfelelő szociális vagy egészségügyi szakképesítés birtokában. A személyi gondozás mellett a szociális gondozó a szociális segítség körébe tartozó tevékenységeket is elvégezheti. A személyi gondozás és a szociális segítség együttesen legfeljebb napi 4 órában nyújtható.

A gondozási szükségletet a továbbiakban is vizsgálni kell a korábbiakhoz képest azzal a változással, hogy annak megállapítására kerül sor, hogy az igénylő számára a szociális segítség vagy a személyi gondozás indokolt-e.

További változás, hogy az intézményvezetői hatáskörben megállapított gondozási szükséglet felülvizsgálatára és módosítására az Szt. jogkört biztosít a működést engedélyező szervek számára, mellyel ellenőrzési feladatkörükben eljárva élhetnek.

A szakemberek felkészítése, szakmai továbbképzése folyamatos.

Szociális segítség keretében biztosítani kell:

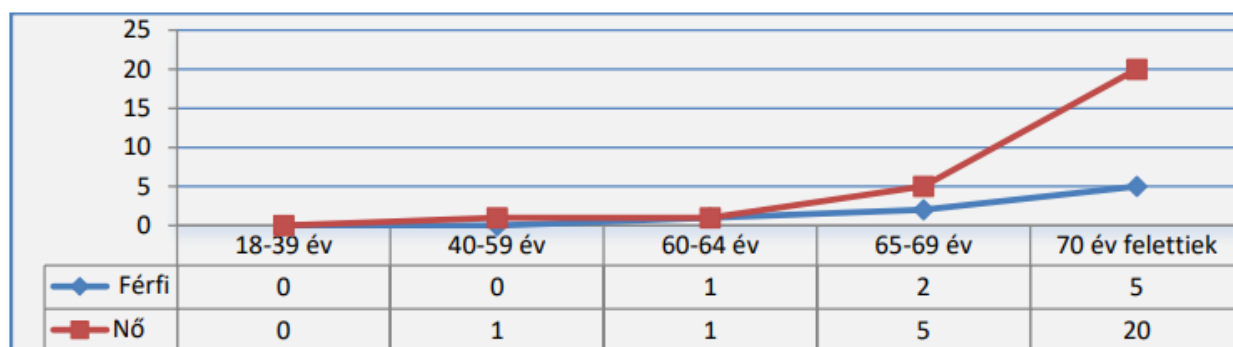
- a) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- b) a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- d) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

Személyi gondozás keretében biztosítani kell:

- a) az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
- c) a szociális segítség szerinti feladatokat.

A 70 éven felüli ellátottak életkora tekintetében belső struktúrárólódás figyelhető meg. A korcsoport 20%-a 75 év feletti, ezen belül a 80 év felettek aránya 80%. Az időskorban jellemző megbetegedések mellett pszichés problémák is jelen vannak az ellátotti körben. Az életkor előre haladtával egyre több idős ember marad egyedül, elszigetelődik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. A betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia. Fentiek okán nagy a fluktuáció a szolgáltatást igénybe vevők körében.

Az házi segítségnyújtást igénybe vevők korcsoportos és nemi bontásban (fő)

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

A 60. életévüket betöltött, házi gondozásban részesülő személyek között 75%-a nő, 25%-a férfi. Érdekes, hogy ez a különbség demográfiai okokkal nem magyarázható. A 60 feletti lakosok között 66% a nők aránya. Inkább szerepet játszhatnak egyéb, pszichológiai tényezők, például a férfiaknak az egészségi állapottal kapcsolatos, nőtől eltérő attitűdje, továbbá az egyedül maradó férfiak minden valószínűség szerint könnyebben találnak párt maguknak, így ritkábban szorulnak intézményes segítségre.

A személyi térítési díj - a helyi rendelet alapján - 800 Ft/óra, azonban a szolgáltatásért fizetett havi térítési díj nem haladhatja meg az ellátott jövedelmének 25%-át

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az Önkormányzati Szociális Szolgálat 2021. július 20-tól működteti a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatást.

Az engedélyezett ellátotti létszám 40 fő. Célja a saját otthonában élő, egészségi állapota és szociális helyzete miatt rászoruló segélyhívó készülékkel ellátott időskorú vagy fogyatékos személy, illetve pszichiátriai beteg önálló életvitele fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetet megelőzze, illetve elhárítsa.

Elősegítse, és lehetővé tegye az akutan felmerülő problémák – rosszullét, lakáson belüli baleset, betörés stb. – azonnali, illetve rövid időn belüli megoldását. Növelje az ellátott biztonságérzetét, csökkentse az egészségi ártalmakat, lehetővé tegye a közvetlen kapcsolattartást az ellátó intézménnyel, hozzájáruljon a jobb életminőséghez

A segélyhívó saját fejlesztése az SOS Központ Kft-nek, velük áll szerződésben az Önkormányzati Szociális Szolgálat. A hívások a budapesti központba érkeznek be, és a diszpécser dönti el, hogy a helyzet súlyossága függvényében, a hozzátartozót, a gondozónőt vagy a mentőszolgálatot értesíti.

A készülék Magyarország területén bárhol használható, SIM kártya van benne, így telefonként is funkcionál, de csak bejövő hívást tud fogadni, kimenő hívás nem indítható róla.

Van benne egy zuhanás érzékelő funkció is, így eszméletvesztés esetén, a készülék azonnal jelzést küld a központba, ezzel is segítve a gyors probléma megoldást és a megfelelő ellátást.

A készülékre nagy volt az igény, a városban nagyon örültek annak, hogy ezzel a szolgáltatással is bővült az Önkormányzati Szociális Szolgálat feladatköre.

Jelenleg az összes készülék kihelyezésre került.

Az **idősek nappali ellátása** elsősorban a saját otthonukban élő személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok építésére és ápolására, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére.

Célja a hiányzó családi gondozás pótlása, a klubtag szociális helyzetének javítása, kulturált körülmények között egyedüllétének megszüntetése, izolációjának megelőzése, a tétlenség kóros következményeinek megelőzése, egészségi állapotának figyelemmel kísérése és javítása, higiénés szükségleteinek biztosítása.

A szociális szolgálat keretein belül az idősek nappali klubja 40 férőhellyel működik.

Egyes szervezett programjai nyitottak a város lakossága számára is.

A klubban nyújtott gondozás összetett, komplex tevékenység – melyet a klubtag egyéni sajátosságainak és lehetőség szerinti igényeinek tervszerű, együttes alkalmazásával valósítjuk meg. 2022-ben Covid miatt kétszer volt zárva a nappali klub. Ez idő alatt a nappali klubos munkatársak ugyanúgy segítették az ellátottakat, akár az otthonukban is, a megfelelő óvintézkedések betartása mellett.

Idősek nappali ellátása keretében nyújtott szolgáltatások:

Étkeztetés: Naponta egyszer szociális étkezés keretében meleg ételt, orvosi javaslatra diétás étkezést biztosítanak. Az étkezés ideje 12 – 13 óráig tart, melytől eltérni a HACCP szabályok betartása miatt nem lehet.

A feladatellátás négy fő eleme:

- egészségügyi ellátás
- mentális gondozás
- foglalkozások
- kulturális programok

Egészségügyi ellátás:

Ennek során a klubtagok közérzetét, fizikai állapotát folyamatosan figyelemmel kísérjük. Heti egy alkalommal orvosi ellátást biztosítunk ekkor orvosi vizsgálat, szükség esetén szakorvoshoz irányítás történik. Gondozónők igény szerint vérnyomást, vércukrot, testsúlyt mérnek. Negyedévente, illetve igény szerinti témában az orvos a klubtagoknak előadást tart az időskori

betegségekről, megelőzésükről és a helyes életmódról. A klub a személyi higiéné (tisztálkodási és mosási) lehetőségét is biztosítja. A gondozónők segítséget nyújtanak a gyógyászati segédeszközök kiíratásánál és beszerzésénél.

Mentális gondozás:

Egyéni és csoportos eszmegbeszélést és kezelést folytatunk, mellyel segítjük a problémák megoldását és a megfelelő életvitel kialakítását. Külön figyelmet fordítunk az új klubtag beilleszkedésére.

Foglalkozás:

Egyéni és csoportos foglalkozást tartunk. Célja a hasznos időeltöltés. Fontos, hogy tartalmasan teljenek napjaik, legyenek céljaik, hasznosnak érezzék magukat. A foglalkoztatás lehet fizikai és szellemi tevékenység. Célja a meglévő képességek szinten tartása, fejlesztése. A szellemi képesség megtartása érdekében játékokat, vetélkedőket szerveznek. Figyelmet fordítanak a testi kondíció megőrzésére is, ennek érdekében tornáznak, sétálnak.

Kulturális és szórakoztató programokat, rendezvényeket szerveznek, a társadalmi ünnepekről megemlékeznek. A névnapokat, születésnapokat megtartják, alkalmanként bált szerveznek. Kirándulást, kiállítás-, mozi-, és színházlátogatást, valamint ismeretterjesztő előadásokat is szervezünk. Havonta egy alkalommal vallás gyakorlására is van lehetőség. Katolikus és evangélikus lelkész tart egyházi órát.

Egyebek:

Segítséget nyújtunk a hivatalos ügyek intézéséhez. A pszichológiai, illetve jogi tanácsadást előre egyeztetett időpontban kereshetik fel problémáikkal az ügyfelek a Szociális Szolgálat székhelyén. Alapellátáson túl a város nyugdíjas klub tagjaival, a zeneiskola növendékeivel, iskolásokkal, óvodásokkal és különböző civil szervezetekkel a már jól kialakított kapcsolatainkat szeretnénk a továbbiakban ápolni

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	3 264	36	69	204
2018	3 304	35	65	171
2019	3 350	36	72	183
2020	3 385	31	72	197
2021	3 378	28	78	156
2022	3 380	28	86	196

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az idősek nappali klubját elsősorban a 70 év felettiiek látogatják, de előfordulnak fiatalabb résztvevők is, azonban látható, hogy az igénybe vevők száma visszaesett, azonban továbbra is igény továbbra is van ilyen jellegű szolgáltatásra a városban.

Az idősök nappali klubját igénybe vevők korcsoportos bontásban						
	18-39 év	40-59 év	60-64 év	65-69 év	70 év felettiek	Összesen
2017	0	1	0	5	30	36
2018	0	1	1	4	29	35
2019	0	1	1	5	29	36
2020	0	0	2	3	25	30
2021	1	0	2	2	23	28
2022	0	0	1	3	24	28

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Időskorúak gondozóháza

Ha az idős ember gondozása, felügyelete saját lakáson nem megoldott, egészségi állapota miatt kórházi ápolásra még/már nem szorul, tartós intézményi elhelyezést nem igényel, vagy ilyen férőhelyre várakozik, esetleg az otthoni ápolást végző családtag átmenetileg akadályoztatva van a feladat ellátásában, kérheti az átmeneti intézményi elhelyezést. Ez az ellátási forma „fél út intézmény” a házi-segítségnyújtás és az idősök tartós otthona, vagy ápolási intézet között.

Az átmeneti elhelyezést nyújtó formák közül itt a viszonylagos önellátási képességgel bírók láthatók el. Ebben az esetben az igénybe vevő nem szakad el teljesen otthonától, lakását, ingatlanát és annak berendezéseit a „biztos otthont” megtartja, módja és lehetősége van a családi-baráti kapcsolatok fenntartására, azok ápolására.

A szakmai jogszabályoknak megfelelően azon Oroszlány város közigazgatási területén élő időskorú személyek, valamint azok a 18. életévüket betöltött beteg személyek részére nyújtjuk szolgáltatásunkat, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni.

Az intézmény a benntartózkodás ideje alatt teljes körű ellátást biztosít 30 fő részére. Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények, így az idősök gondozóháza is, ideiglenes jelleggel legfeljebb egyévi időtartamra teljes körű ellátást biztosítanak.

Az átmeneti elhelyezés különös méltánylást érdemlő esetben az intézményi orvos szakvéleményének figyelembe vételével, egy alkalommal, egy évvel meghosszabbítható.

Az ellátási forma fő célja a családok segítése olyan élethelyzetben, amikor a hozzátartozók az idős emberről átmenetileg nem tudnak gondoskodni, illetve az egyedülálló személy önmaga ellátására – időlegesen – nem képes, napi gondozási szükséglete meghaladja a négy órát.

Az esetek többségében állapotromlás miatt nincs mód a családba, illetve saját otthonba történő 14 visszahelyezésre, ezért további ellátást, más intézményi formát szükséges igénybe venni, felkutatni (tartós ellátást nyújtó intézmények).

Nehézséget okoz, hogy a kimenetek felkutatása esetleges. Oroszlányon nincs tartós ellátást nyújtó intézmény az idősök számára, így a megyében, vagy távolabb lehet megoldani az idősök megnyugtató elhelyezését, ellátását.

Tapasztalatunk szerint a megyében működő állami fenntartású intézményekben hosszú várólista van. Problémát jelent sok esetben az is, hogy ellátottunk hirtelen olyan rossz egészségi állapotba kerül, hogy az Ápolási Intézetben kellene tovább gondozni, de a férőhelyek száma ott is véges, hosszú várólista van.

Az Időskorúak gondozóháza 30 férőhellyel, teljes kihasználtsággal működik. Ha felszabadul egy üres hely, általában nagyon rövid időn belül be tudjuk tölteni. Jellemző, hogy az alapellátás

rendszerében lévő ellátottjaink (házi gondozott, nappali klubos) kerülnek be az Időskorúak Gondozóházába, akiknek egészségi állapotuk indokoltá teszi az elhelyezésüket.

Az otthon lakóinak korcsoportos megoszlásának aránya évek óta változatlan. Továbbra is a 70 éven felüli korosztály szorul legnagyobb arányban támogatásunkra. A szolgáltatást igénybe vevők 70%-a tartozik a legidősebb korosztályba. Az átmeneti ellátást igénybe vevők harmada férfi (10 fő). A férfiak 65%-a 70 év feletti korosztályába tartozik. A nők legmagasabb számban 70 éves koruk felett vannak jelen (20 fő)

Az idősok gondozóházát igénybe vevők korcsoportos bontásban 2017 - 2022. (fő)						
	18-39 év	40-59 év	60-64 év	65-69 év	70 év feletti	Összesen
2017	0	3	1	4	23	31
2018	0	4	0	3	23	30
2019	0	3	1	1	25	30
2020	0	4	2	3	20	29
2021	0	1	1	3	25	30
2022	0	2	1	2	25	30

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

Az otthon 2 és 4 ágyas szobákban a szakmai elvárásoknak közelítően megfelelő színvonalú ellátást biztosít. Az étkezés az intézmény saját konyhájáról biztosított, mely a jogszabályban megfogalmazott mennyiségi és minőségi előírásoknak megfelel.

Az átmeneti ellátás keretében nyújtott szolgáltatások, alkalmazott szakmai sztenderdek:

Előgondozás, kapcsolatfelvétel A szolgáltatás iránt érdeklődő részletes tájékoztatást kap az intézményi elhelyezés lehetőségeiről és feltételeiről. Amennyiben kérelmet terjeszt elő idősotthoni elhelyezés iránt, az intézmény a hatályos jogszabályok szerint a saját protokollja alapján lefolytatja a felvételi eljárást. Az előgondozás folyamán a feladattal megbízott munkatársak a kérelmező szükségleteit teljes körűen, bizonyítható és ellenőrizhető módon mérik fel

Intézményi jogviszony létesítése

- Az intézményi jogviszony létesítése során a feladat kettős: a megfelelő módon dokumentált felvételi eljárásrend betartása, valamint a lakó és hozzátartozója/törvényes képviselője részletes tájékoztatása.
- Az intézményi jogviszony a megállapodással jön létre.

Teljeskörű-minőségi szolgáltatás:

A szolgáltatás magában foglalja minden olyan, a mindennapi életvitelhez szükséges szolgáltatás meglétét és megfelelő szintű biztosítását, melyek hiányában sérülhetnek az ellátottak alapvető jogai. A megfelelő ruházat, textília használata, annak tisztán- és karbantartása olyan részei a szolgáltatásoknak, amelyek alapvetően befolyásolják a lakók elégedettségét, és közvetlen összefüggésben vannak a gondozási folyamat minden egyes ágensével.

Az életminőség megőrzését biztosító szolgáltatások a testi szükségletek, illetve a pszichés szükségletek kielégítéséhez kapcsolódva, komplex egészet alkotva biztosítják a lakó jólétének és biztonságos gondozásának holisztikus szemléletű ellátását.

Étkezés

A teljes ellátás keretébe az étkeztetés megszervezése is beletartozik. A kötelezően biztosítandó minimumfeltételek mellett törekszünk azok magas színvonalú, továbbá az idők igényeihez igazított ellátások biztosítására.

Az Idősek Gondozóháza lakói napi ötszöri étkezésben részesülnek, hetente két alkalommal meleg vacsorát kapnak. A diétás étkezésben részesülők számára speciális étrendet biztosítunk.

Testi és lelki jóllét:

A bentlakásos intézményben élő idők számára szükségleteiknek megfelelő gondozást, magas színvonalú ápolást biztosítunk, támogatva lelki egészségük megőrzését, aktivitásuk és társas kapcsolataik fenntartását.

Ápolás-gondozás:

- A bentlakásos intézményben élő időknek az intézmény szükségleteiknek megfelelő gondozást, magas színvonalú ápolást biztosít, állapotukat nyomon követi és dokumentálja.
- Az ápolás és gondozás az ellátott személyiségének, elvárásainak tiszteletben tartásával és a geriátriai szempontok figyelembevételével történik.

Egészségügyi-orvosi ellátás:

- Az intézmény biztosítja az ellátást igénybe vevők egészségügyi ellátását, azaz gondoskodik az egészségmegőrzést szolgáló felvilágosításokról, orvosi ellátásról szükség szerinti alapápolásról, a szakorvosi, a sürgősségi ellátáshoz, kórházi kezeléséhez való hozzájutásról.
- Heti egy alkalommal 2 órában, orvosi ellátásban részesülnek a lakók, ilyenkor vizsgálat, szükség esetén szakorvoshoz irányítás, vagy kórházba utalás is történhet. Emellett terápia módosításra és gyógyszerek felírására is sor kerülhet. A lakó egyéni gyógyszer-szükségletének költségét a házirendben megfogalmazottak szerint viseli a lakó, illetve az intézmény.

Mentálhigiénés támogatás:

- Az idők otthonában a szakemberek arra törekednek arra, hogy az egész embert szolgálják, illetve, hogy az adott személyt vagy problémát az eredeti közösségben kezeljék.
- Az idős ember védelme és jólétének elősegítése nem korlátozódik alapszükségleteinek kielégítésére, hanem kiterjed lelki egészségének védelmére, szociális kapcsolatainak támogatására, valamint személyes, családi és társas kapcsolataiban való egyensúlyának megőrzésére is.

Emberi méltóság megőrzése:

- Az intézményben valamennyi tevékenység az idős ember méltóságát megőrizve történik, ezen belül tudatosan törekszenek a kommunikáció stílusának és tartalmának megfelelő formálására.
- A szakmai feladatok jelentős része az intim szférában történik, melyet csak kellő tapintattal és körültekintéssel végezhetők. Az ápolási-gondozási folyamatok során biztosított a lakók méltóságának, személyes igényeinek tiszteletben tartása.

Idősek ellátása a pandémia idején

- A 2022-es évben jelentősen csökkent a Covid-19 vírussal megfertőzöttek száma.
- A betegség már enyhébb tünetekkel jelentkezett, és rövid ideig tartott.
- Továbbra is fokozottan figyeltünk a megfelelő fertőtlenítésre és a maszk használatára a dolgozók körében. Gyanú esetén azonnal elkülönítettük az ellátottakat.
- Látogatást jó idő esetén az udvaron oldottuk meg, a fertőzés elkerülése végett.
- Az intézmény orvosa Dr. M. Kiss Péter rendszeresen látogatta az intézményt, és figyelemmel kísérte a bentlakók egészségügyi állapotát. Kérdés esetén az intézményi rendelési idején túl is segítségünkre volt, ezzel is segítve munkánkat.

- 2022. évben a lakók megkapták a 4. védőoltást is, amit az intézmény orvosa adott be nekik.

Az egészségügyi szolgáltatások elérhetőek az idősök számára. Az ellátás a 3.6. fejezetben került kifejtésre.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Oroszlányon számos lehetőség van arra, hogy idős korban is tevékeny, tartalmas életet élhessenek a lakosok. Az **Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtár Oroszlány (KFMMK) programjai** összeállításakor figyelembe veszi az idős korosztály igényeit is. Az **KFMMK** ad helyet, teret több civilszervezetnek, köztük idősök szerveződésének is. Itt működik a **Nyugdíjas Értelmiségi Klub**, a **Hölgy Klub** melyek programjai nyitottak az idősök számára. **Oroszlány Barátainak Köre** programjai között több időseket célzó színvonalas rendezvény található, köztük az **Idősök Akadémiája**. A kiemelteken kívül több karitatív, kulturális és egyéb cél mentén szerveződött civilszervezet foglalkozik az idősökkel, ad lehetőséget az önkéntes munkavégzésnek. Több nyugdíjas klub biztosít lehetőséget a városban az időskorúaknak a szabadidő hasznos eltöltésében, az izoláció kockázatának csökkentésére.

A városban működik a nagy múltra visszatekintő **Bányász Klub és Rendezvényház**, programjait nagy számban veszik igénybe az idősebb korosztály tagjai. Az intézményben jönnek össze rendszeresen az Örökifjak Nyugdíjas klub tagjai. Számos rendezvényen érezhetik jól magukat a város idősei, ilyen a rendszeres Tere-Fere táncest is.

c) idősök informatikai jártassága;

Az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít idősügyi tevékenységének ellátása során a kellő tájékoztatásra, valamint a város polgáraival való kölcsönös kommunikációra. Az Oroszlányi Városi Televízió, a 2840 című Oroszlány város hivatalos lapja, a Városi Honlap és Oroszlány városa által működtetett közösségi oldalak mindegyikén kaphatnak tájékoztatást az idősök az őket, a város életét érintő területekről, döntésekről.

A polgármesteri fogadóórákon, a közmeghallgatásokon, a Hivatal információján, szóróanyagokon és kiadványokon keresztül is tájékozódhatnak.

Az idősök informatikai képzését, a számítástechnikában és az interneten való jártasságukat a Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtárban, illetve a civilszervezetek által szervezett, pályázati pénzből finanszírozott tanfolyamokon bővíthetik. Az internet hozzáférés biztosított a közösségi színterekben, melyeket igénybe vesznek az időskorúak is.

Az idősök informatikai képességeinek fejlesztése elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon. Az érintett korcsoport számára speciális képzésekre lenne szükség a városban. Az idősöknek abban is segítséget kell nyújtani, hogy leküzdjék az újdonságtól, és a modern eszközök felhasználástól való félelmüket, és hogy képet kapjanak az internet széleskörű felhasználásának lehetőségeiről. Az internet nyújtotta lehetőségek segítenék kapcsolattartásukat rokonaikkal, ismerőseikkel minden más lehetőségnél kedvezőbb áron.

d) a generációk közötti programok.

A településen található civil szervezetek minden korosztály számára biztosítanak csatlakozási és programlehetőséget.

2022-ben került először megszervezésre az utóbbi évek talán legjelentősebb civil összefogásaként létrejött program, a „Haraszt-hegyi piknik”, amely minden korosztálynak kínál programot, érdekességet. A kezdeményezéshez számos helyi vállalkozás is csatlakozott. A hagyományteremtő program 2023-ban is megrendezésre került, illetve várható folytatása az elkövetkező években is.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Oroszlányon a mindennapok során számos lehetőség adódik a korosztály tagjai számára a tartalmas időtöltésre, a velük-egyidősekkel való kapcsolatok ápolására.

A célcsoporttal kapcsolatos sajátos igények kielégítését célzó programok között jelentősek az önkormányzat által fenntartott idősellátás szolgáltatásai, programjai. Az Idősek nappali klubja biztosítja az idősek nappali ellátását, a szolgáltatásai során lehetőség nyílik a közösségi együttlétre, szabadidős programokban való részvételre.

A városban több, az időseket tömörítő civil szervezet is működik, akik aktívan részt vesznek az idősebb korosztály számára szervezett programok előkészítésében, lebonyolításában. Ezek a nyugdíjas szervezetek általában hasonló érdeklődési körű időseket fognak össze, jól ismerik egymás szociális körülményeit, segítik egymást. A közösségek rendszeresen összejönnek, többen közülük tervezett programok alapján működő közösségek. Jó kapcsolat alakult ki a nyugdíjas szervezetek/ csoportok és az önkormányzat között. Rendezvényeik általában az ünnepkörökhöz kötődnek, de számos időseket érintő témával foglalkoznak, a városi programoknak is lelkes résztvevői.

A város önkormányzata pályázati lehetőséggel támogatja a civilközösségeket programjaik megvalósításában. Az Idősek Világnapja rendezvényein túl sok rendezvény, program színesíti az idősek mindennapjait. Ezek a foglalkozások, rendezvények a korosztály kulturális igényei kielégítése mellett testi-lelki egészségük megőrzésére is szolgálnak.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Oroszlány az 50-es évekig szlovák nemzetiség által lakott település. A bányák feltárását követően 20 ezres várossá duzzadt. A bányák bezárását követően a város népessége visszaesett, a bányákból nyugdíjba vonultak jelentős számban itt élnek.	Idősek involválása, szerepük erősítése, igény szerinti szolgáltatások biztosítása, fejlesztése (szociális, egészségügyi, közösségi, stb.)
A mindennapokban segítségre szoruló idősek számára bentlakásos gondozási lehetőség száma korlátozott.	Az időseknek lehetősége legyen a településen a tartós bentlakásos ellátáshoz
Kommunikációs hiányosság, információ hiány	Minél több idős élvezze az internethasználat előnyeit
A 2020-2021-es évben a pandémia kapcsán már	Az idős korosztály ellátásának segítése.

<p>kialakult egy segítő szolgálat, amely az időseknek nyújtott segítséget az ügyintézésben, szükséges bevásárlásban. Az ezt követő időszakban vizsgálni kell a szolgálat fennmaradásának lehetőségét, önkéntesek bevonását, esetlegesen az Oroszlányi Szociális Szolgálat munkatársai számának növelésével, akik már nyújtanak hasonló jellegű szolgáltatásokat.</p>	
<p>Az Önkormányzati Szociális Szolgálat ellátási helyeinek felújítása, korszerűsítése szükséges a megfelelő ellátási környezet, illetve gazdaságos működtetés lehetőségének megteremtése céljából.</p>	<p>Korszerű, megfelelő színvonalú, gazdaságos működtetésű épületek létrehozása.</p>

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékossgal élő embereket a társadalomban az egyik leghátrányosabb helyzetű csoportnak tekinthetjük. Az érintettek kedvezőtlen egészségi állapotuk mellett a társadalmi körülményeikben is számos nehézséggel küzdenek, melyek egyfelől jelentősen befolyásolják a mindennapi életüket, másfelől a társadalom által elfogadott normákhoz való igazodást. Egy társadalom erkölcsi-jogi és mentális állapotát jól jellemzi az, hogy miképpen tudja segíteni a fogyatékkal élő tagjainak életét. A fogyatékos emberek beilleszkedését a társadalomba, elfogadottságukat elősegíti, ha dolgoznak, ha megélhetésüket munkával származó jövedelemből tudják biztosítani.

Az Európai Bizottság A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló 2021 és 2030 közötti időszakra szóló stratégiájában megfogalmazódik, hogy jobbra kívánja tenni a fogyatékos személyek életét Európában és világszerte.

Továbbá az Országos Fogyatékossgügy Program (2015-2025) fő célkitűzése, hogy elősegítse a fogyatékkal élő személyek számára a teljes körű részvételt. Kimondja, hogy ugyanúgy biztosítani kell a fogyatékos személyek számára a fizikai környezethez, a közlekedéshez és az információs és kommunikációs hozzáférést, mint az egészséges személyek számára. A cél a termékekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a fogyatékkal élő személyek számára, beleértve a segítő eszközökkel élőket. A cél a technológiákhoz, valamint a szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a fogyatékkal élő személyek számára, beleértve a segítő eszközökkel élőket.

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) határozatával elfogadta az Országos Fogyatékossgügy Programot 2015-2025. évekre vonatkozóan, amely megfogalmazta a fogyatékkal élő személyek esélyegyenlőségét, jólétét előmozdító célokat.

A jogszabályokban, valamint az Országgyűlési Határozatban megfogalmazott tematikus célokkal, annak beavatkozási területeivel az Önkormányzat egyetért és ezen elveket alapvetőnek tartja.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény határozza meg a fogyatékos személy fogalmát. Ez alapján fogyatékos személy az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A fogyatékos személyeket két csoportba sorolhatjuk a sérülés fennállása alapján:

- veleszületett, születéstől fennálló fogyatékossgal rendelkezők,
- későbbi életkorban bekövetkezett, szerzett károsodással rendelkezők.

Megváltozott munkaképességű személyek

A megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma és nemenkénti megoszlása közvetett információt nyújt a településen fogyatékossgal élő felnőttekről.

A 2011. évi CXCI. törvény azonos elveken nyugvó, egységes ellátórendszert épített ki, mely szakítva a korábbi szemlélettel, az egyének egészségi állapota alapján határozza meg – többek között - az ellátások jogosultsági feltételeit.

Az új rendszer szakítva a korábbi évek gyakorlatával nem a pénzbeli ellátások tartós igénybevételére ösztönöz, hanem az állami gondoskodás lehetőségeitől való függőség megszüntetése mellett a rehabilitáció előtérbe helyezésével, valamint jövedelempótló pénzbeli ellátások bevezetésével biztosítja az egyének kieső jövedelmének pótlását.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátása a komplex minősítés keretében megállapított rehabilitációs javaslatától függően: - rehabilitációs ellátás, vagy - rokkantsági ellátás lehet. Ennek mi minősítési kategóriáit a komplex minősítési rendszer szabályairól a 7/2012.(II. 14.) NEFMI rendelet rendelkezik.

A minősítési rendszer keretében az egészségi állapotot vizsgálják. Egészségi állapoton az egyén fizikai, mentális, szociális jóllétének betegség, illetve sérülés után kialakult vagy veleszületett rendellenesség következtében fennálló tartós vagy végleges kedvezőtlen változásait értjük.

Az egészségi állapot vizsgálata mellett sor kerül a rehabilitálhatóság foglalkoztatási és szociális szempontú vizsgálatára is.

A rehabilitációs hatóság a komplex minősítés során megállapítja, hogy a megváltozott munkaképességű személy rehabilitálható, ezen belül:

- foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható és az egészségi állapota 51–60% között van (B1 kategória),
- tartós foglalkozási rehabilitációt igényel és az egészségi állapota 31– 50% között van (C1 kategória),
- rehabilitációja nem javasolt, ezen belül - egészségi állapota alapján foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt és az egészségi állapota 51– 60% között van, (B2 kategória)
- egészségi állapota alapján tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt és az egészségi állapota 31–50% között van (C2 kategória),
- kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható és egészségi állapota 1–30% között van és orvosszakmai szempontból önellátásra képes (D kategória),
- egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes és egészségi állapota 1–30% között van (E kategória).

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű (a továbbiakban: megváltozott munkaképességű személy), és aki a kérelem benyújtását megelőző - 5 éven belül legalább 1095 napon át, - 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy - 15 éven belül legalább 3650 napon át biztosított volt, - keresőtevékenységet nem végez és - rendszeres pénzellátásban nem részesül

A jogosultság megállapításához szükséges előzetes biztosítási időbe az alábbi időtartamot lehet beszámítani:

- a biztosítás megszűnését követő táppénz, baleseti táppénz, terhességigyermekegyi segély, csecsemőgondozási díj, az örökbefogadói díj, gyermekgondozási díj, állskeresési támogatás folyósításának az idejét,
- a rokkantsági nyugdíj, baleseti rokkantsági nyugdíj, rehabilitációs járadék, egészségkárosodott személyek szociális járadékai és a kivételes rokkantsági ellátás kivételével a megváltozott munkaképességű személyek ellátása folyósításának idejét,

- a nyugellátásra jogosító szolgálati idő és nyugdíjalapot képező jövedelem szerzése céljából a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 2020. július 1-jét megelőzően hatályos 34. §-a szerint kötött megállapodás alapján szerzett szolgálati időt, amennyiben a megállapodást 2011. december 31-éig megkötötték, 7
- a gyermekek otthongondozási díja és az ápolási díj folyósításának idejét

Az ellátásban részesülők száma a városban 2017-2021 között csökkent. 2022. évi adatok még nem ismertek. Figyelemreméltó, hogy a nők nagyobb számban részesülnek ezen ellátásban a vizsgált időszakban.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	394	411	805
2018	364	394	758
2019	362	393	755
2020	354	389	743
2021	327	380	707
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fogyatékoság típusai:

Mozgássérültség

A mozgássérültség vagy mozgáskorlátozottság fiziológiai fogyatékoság, amit nehéz egységes kategóriaként kezelni, mivel kiterjedtsége és súlyossága eltérő lehet. Főbb típusai: agykárosodás utáni rendellenességek, petyhüdt bénulások, ortopédiai elváltozások, amputáció, végtaghiányos fejlődési rendellenességek. A mozgássérült személy viselkedési lehetőségei jelentősen beszűkülhetnek a mozgásszervi sérülés, illetve más járulékos szervi károsodások vagy krónikus betegségek miatt.

Látássérültség

A látássérültség vagy látászavar az éleslátásnál rosszabb látást jelent, elsősorban gyengébb látásélességet, de érintheti a látóteret és a tér- vagy a színlátást is. Bármely terület károsodása esetén látászavar tapasztalható, amit aszerint értékelnek, hogy gondot okoz-e az olvasásban, tájékozódásban, vagy a cselekvésekben. Súlyosabb esetekben teljes vagy részleges (csak fényérzékelés) vakaságról, illetve gyengénlátásról beszélhetünk.

Hallássérültség

A halláskárosodás a hangok iránti érzékenység csökkenését jelenti, aminek a mértékét a beszédfrekvencia alapján vizsgálják, erősségét pedig decibelben mérik, külön-külön mindkét fülön. Ha ennek erőssége mindkét fülön legalább 30 decibel, akkor nagyothallásról, ha mindkét fülön legalább 90 decibel, akkor siketségről beszélünk.

Siketvakság

Siketvakságról akkor beszélünk, amikor a látás és a hallás is annyira sérült, hogy az egyik érzék sérülése a másikkal nem kompenzálható megfelelően.

Beszéd fogyatékoság

Beszédhibán nem csak a beszéd különféle rendellenességeit értik, hanem a vele összefüggő írás-olvasási beszédzavarokat és beszédfogyatékoságot különböztetnek meg. Súlyosság szerint beszédhibákat, beszédzavarokat és beszédfogyatékoságot különböztetnek meg. A beszédre való tartós képtelenséget némaságnak hívjuk.

Értelmi fogyatékoság

Az értelmi fogyatékoság - idegen szóval oligofrénia - olyan állapotot takar, amelyben az értelmi képességek jelentősen az átlagos szint alatt maradnak. Az orvosi szemlélet szerint akkor beszélhetünk intelligenciacsökkenésről, ha az IQ mutató nem éri el a 70 pontot. Az IQ mutató alapján hagyományosan három súlyossági fokot különböztetünk meg: enyhe, közép súlyos és súlyos.

Autizmus

Az autizmus egy olyan idegi-fejlődési rendellenesség, ami csökkent mértékű szociális kapcsolatokban és kommunikációs képességekben, illetve abnormális viselkedési és érdeklődési mintázatokban mutatkozik meg.

Az autizmus széles spektrumon mozog. Jelen lehet ép intellektus mellett, vagy különböző mértékű értelmi fogyatékosággal is társulhat. Vannak magasan funkcionáló autisták, ugyanakkor vannak olyan súlyosan érintett gyermekek is, akik egész életük során támogatásra, gondoskodásra szorulnak.

Többszörös fogyatékoság

Többszörös fogyatékoság esetében több fogyatékoság együttes jelenlétéről van szó, amelyek lehetnek függetlenek, vagy egymás következményei. Abban az esetben, ha a fogyatékoságok egymástól függetlenek, halmozott fogyatékoságról beszélünk, míg ha az egyik a másik következménye, megkülönböztetjük az elsődleges és a másodlagos fogyatékoságot.

Forrás: Balogh László – Kiss Gábor – Orbán Kornélia – Vári Beáta – Bóka Ferenc – Meszlényi Lenhart Emese – Mikulán Rita (2015): Rekreáció III. Szeged, SZTE

Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

A fogyatékosággal élők esélyegyenlőségeink növelésére 2021. január 1. napján jött létre a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet az Emberi Erőforrások Minisztériuma háttérintézményeként.

Jelenleg a Belügyminisztérium háttérintézményeként a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi terület szakmafejlesztési feladatait látja el. Az Intézet tevékenysége kiterjed - az állami-, egyházi-, civil és önkormányzati intézményfenntartók igényeire és javaslataira tekintettel - a szakmai-, képzési feladatokban, döntés-előkészítésben, végrehajtásban felmerülő támogatói, szolgáltatói feladatok ellátására.

A Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet feladata továbbá

- a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen dolgozó, személyes gondoskodást nyújtó szakemberek számára képzések, továbbképzések, vizsgaszervezési tevékenység megvalósítása,
- a fogyatékos személyek társadalmi integrációja, a fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ Egyezményben foglalt esélyegyenlőség biztosítása körében egyes specifikus érzékenyítő, ismeretterjesztő szolgáltatások és eszközkölcsonzést biztosító feladatok,
- a hazai autizmus-ellátás szereplői közötti koordináció, és közreműködés az autizmussal élők számára nyújtott szolgáltatások fejlesztésében és támogatásában,
- pályázatkezelési tevékenység szakmai feladatellátás, szakmai szervezetek működése és az életminőséget javító programok támogatására, a fogyatékos személyeket tömörítő vagy azokat segítő szervezetek, intézmények részére,
- támogatáskezelési tevékenység egyes szociális szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók, intézmények fenntartóinak központi költségvetési támogatására.

A Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet működteti:

- a szociális ágazat képzési-, koordinációs és vizsgaközpontját,
- a Szociális Ágazati Portált, valamint közreműködik az országos nyilvántartási rendszerek működtetésében és fejlesztésében,
- a 24 órás, ingyenesen hívható telefonos szolgáltatást a gyermek vagy felnőtt veszélyeztetettségét jelző hívásra történő szakszerű, hatékony és időbeni reagálás biztosítása és elősegítése érdekében,
- ellátja a Szociális Továbbképzési Minősítő Testület működésével kapcsolatos titkársági teendőket.

Népszámlálás 2022

A 2022-es Népszámlálás adatai részben elérhetők a fogyatékosággal és súlyos korlátozottsággal élő személyekről, illetve a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülő személyekről szóló, feldolgozott és összesített adatkörök a KSH weboldalán.

A beérkezett 9,2 millió személyi kérdőív az egészségi állapotra vonatkozó, nem kötelező kérdéseket a válaszadók 75 százaléka töltötte ki. A válaszadók 72 százaléka nem számolt be egészségi problémáról.

Tartós betegséget 1,7 millióan jeleztek, 639 ezren nyilatkozták, hogy az egészségi állapotuk súlyosan korlátozza őket, és 270 ezren éltek fogyatékossgal.

A KSH tájékoztatása alapján az egészségproblémával, fogyatékossgal élők helyzetének javítását, esélyegyenlőségének biztosítását célzó programok szempontjából az egészségi állapotra, fogyatékossga vonatkozó adatok különleges értéket képviselnek.

Az egészségproblémával, fogyatékossgal élő emberek életkörülményeiről más adatforrásból ilyen részletes információk nem állnak rendelkezésre, így nemcsak az egészségügyi és szociális döntések előkészítéséhez, de az érdekképviselői szervezetek számára is nélkülözhetetlenek.

Az adatbázis alapján két fő csoportot határozott meg a KSH, akikre megváltozott munkaképességű és fogyatékos személyként asszociálhatunk, a:

- Fogyatékossga van (270 003 fő) vagy
- Súlyosan korlátozott (639 450 fő)

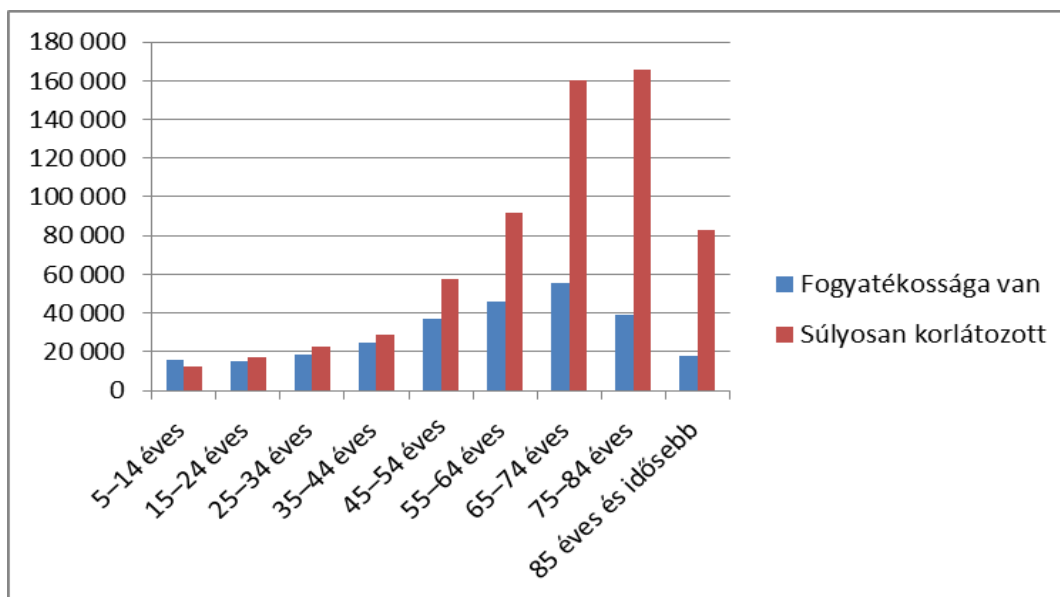
válaszadó személyek körét.

A nemek arányát tekintve, míg a "fogyatékossga van" kérdésre adott válaszadók esetében 51% nő és 49% férfi, addig a "súlyosan korlátozott vagyok" választ megjelölők esetében érdekes módon a válaszadók 60%-a nő, és csak 40% férfi, amely azt jelenti, hogy a nők 50%-kal magasabb arányban válnak súlyosan korlátozottá / vallják magukat súlyosan korlátozottnak.

Az alábbi táblázat, illetve diagram alapján látható, hogy a vizsgált csoportokba tartozás esetén az életkor rendkívül meghatározó a súlyos korlátozott választ adók esetén, a fogyatékossga kevésbé függ az életkor előrehaladásától:

A 2022-es Népszámlálás során "Fogyatékossga van" illetve "súlyosan korlátozott" választ megjelölő személyek száma életkori bontás alapján		
Korcsoport	Fogyatékossga van	Súlyosan korlátozott
5–14 éves	15 719	12 455
15–24 éves	15 345	16 893
25–34 éves	18 592	22 624
35–44 éves	24 941	29 089
45–54 éves	36 902	57 530
55–64 éves	45 795	92 057
65–74 éves	55 716	160 188
75–84 éves	39 336	165 904
85 éves és idősebb	17 657	82 710

Forrás: KSH, Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

Forrás: KSH, Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet Forrás: KSH, Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

A KSH megkülönböztet egy „Fogyatékosága van vagy súlyosan korlátozott” válaszadói csoportot. Közülük a munkaerő-piaci szempontból releváns sokaságot, a 15-64 év közötti korosztály vizsgálata a népszámlálás adatai alapján a 15-64 év közötti, fogyatékosága van vagy súlyosan korlátozott választ adó és emellett a lakóhelyét is megjelölő személyek száma: 289 795 fő volt az összes 753 747 fő fogyatékos és súlyosan korlátozott személy közül. Területi szempontból az alábbi megoszlás volt tapasztalható:

a) fogyatékosággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A 2022. évi népszámlálási adatokban országos, illetve vármegyei adatok állnak rendelkezésre.

A 15-64 év között „fogyatékosága van vagy súlyosan korlátozott” kategóriába sorolt, 289 795 fő válaszadó személyből 144 732 fő állt foglalkoztatásban, azaz a válaszadók 49,9%-ának volt munkája 2022-ben.

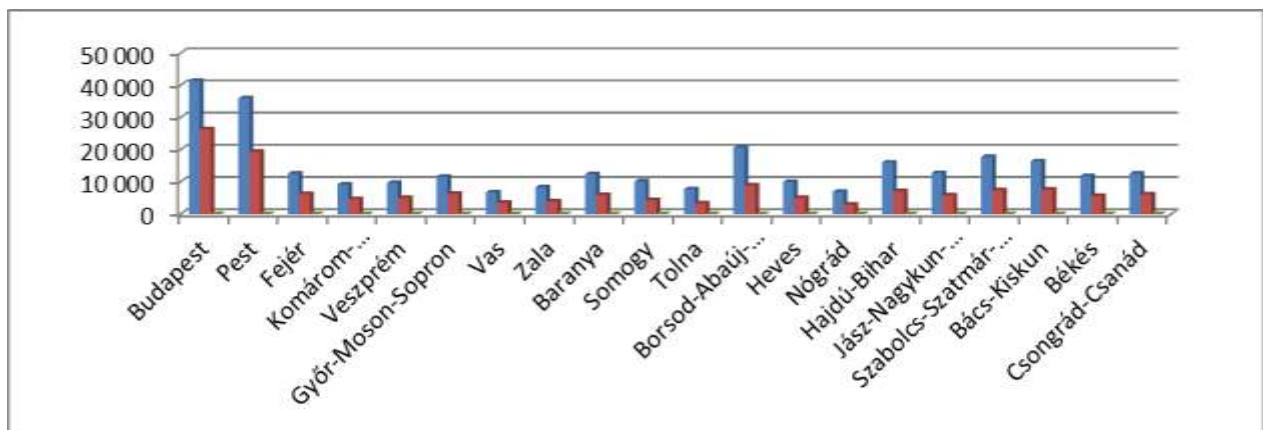
Az alábbi táblázatban látható, hogy a Főváros foglalkoztatási fölénye megkérdőjelezhetetlen, és a különböző foglalkoztatáspolitikai tendenciáknak megfelelően minél kisebb település típus irányába tekintünk, annál alacsonyabb foglalkoztatási rátát találunk, amely a munkaerő-piaci lehetőségek számával lehet elsődlegesen összefüggésben.

Ez igaz mind a fogyatékosága van, és mind a súlyosan korlátozott választ adó személyekre is.

A lentiek alapján megállapítható az is, hogy a súlyosan korlátozott személyek foglalkoztatottsága minden település típus esetén magasabb, mint a „csak” fogyatékosága van választ adó személyeké.

Fogyatékosága van vagy súlyosan korlátozottak foglalkoztatása és foglalkoztatási rátája területenként			
Vármegye	Választ adók (fő)	Foglalkoztatott (fő)	Foglalkoztatási ráta (%)

Budapest	41 369	26 310	63,60%
Pest	35 940	19 289	53,70%
Fejér	12 519	6 228	49,70%
Komárom-Esztergom	9 130	4 602	50,40%
Veszprém	9 643	5 023	52,10%
Győr-Moson-Sopron	11 594	6 272	54,10%
Vas	6 699	3 492	52,10%
Zala	8 259	3 883	47,00%
Baranya	12 315	5 895	47,90%
Somogy	10 121	4 259	42,10%
Tolna	7 715	3 329	43,10%
Borsod-Abaúj-Zemplén	20 629	8 839	42,80%
Heves	9 963	4 957	49,80%
Nógrád	6 875	2 909	42,30%
Hajdú-Bihar	15 989	7 070	44,20%
Jász-Nagykun-Szolnok	12 702	5 808	45,70%
Szabolcs-Szatmár-Bereg	17 708	7 384	41,70%
Bács-Kiskun	16 320	7 553	46,30%
Békés	11 759	5 537	47,10%
Csongrád-Csanád	12 546	6 093	48,60%
Forrás: KSH	289 795	144 732	

Forrás: KSH, Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

Ugyanakkor mindenképpen szembetűnő, hogy egy fővárosban élő súlyosan korlátozott válaszadóknak statisztikai szempontból közel kétszer akkora esélye van a munkába állásra, mint egy községben élő fogyatékossgal élőknek.

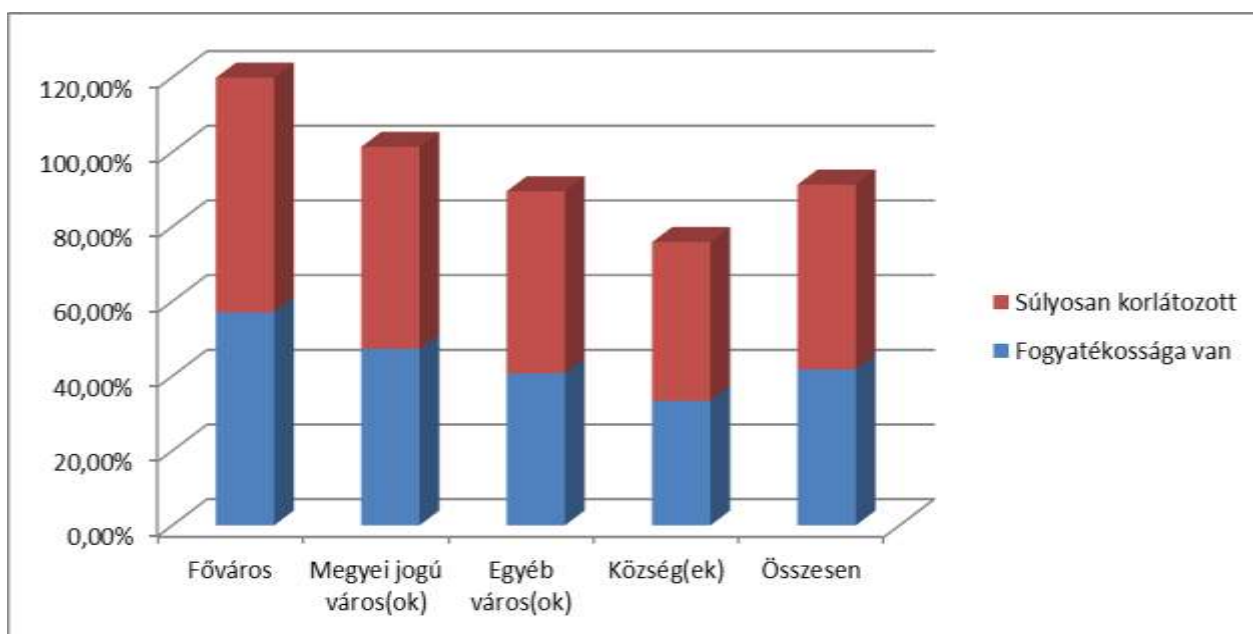
Ezen gazdasági és munkaerő-piaci tendenciák ilyen esetekben az ingázók számának növekedését, vagy az országon belüli, városokba irányuló hazai migráció folyamatait irányozzák elő a munkaerő-piaci egyensúlyhelyzet felé való elmozdulás érdekében, ugyanakkor egy fogyatékos személy esetében a földrajzi-mobilitási lehetőségeket a tömegközlekedés fizikai hozzáférhetősége és az esetleges személyes (gyakran családon belüli) segítség igénye, valamint a részmunkaidős foglalkoztatásból származó jövedelemszint sok szempontból csökkentheti.

A megoldást az MMK és fogyatékos személyek számára megteremtett távmunka lehetőségek jelenthetnék, ugyanakkor a bedolgozói jellegű feladatok a jelenlegi gazdasági körülmények között nem jelentenek számottevő munkaerő-keresletet, az info-kommunikációs jellegű otthon végezhető feladatok pedig sok esetben nem a fentiekben bemutatott célcsoportra vannak tervezve (pl: végzettség, digitális kompetencia, illetve IKT eszközhöz való hozzáférés MMK személyek körében ismert jellegzetességei alapján).

Komárom-Esztergom Megyei Mozgáskorlátozottak Egyesületének oroszlányi tagozatának, az Optimisták klubjának tagjai közül kb. 6 fő aktív korú és munkahellyel rendelkezik, elsősorban a közszolgáltatásban.

Foglalkoztatási különbségek a fogyatékos és a súlyosan korlátozott személyek között, település típusonként		
Terület	Fogyatékosága van	Súlyosan korlátozott
Főváros	57,10%	62,80%
Megyei jogú város(ok)	47,30%	54,10%
Egyéb város(ok)	40,80%	48,70%
Község(ek)	33,40%	42,50%
Összesen	41,80%	49,50%

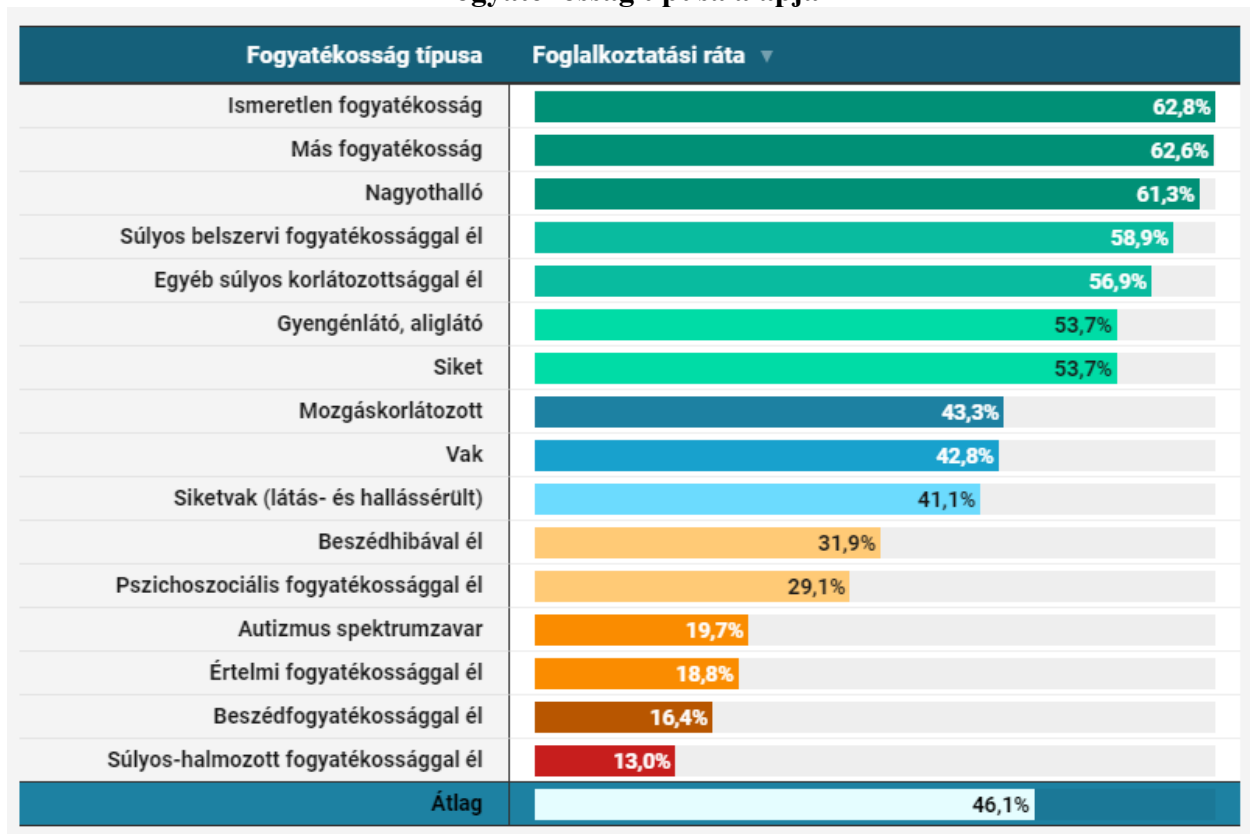
Forrás: KSH, Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

Forrás: KSH, Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

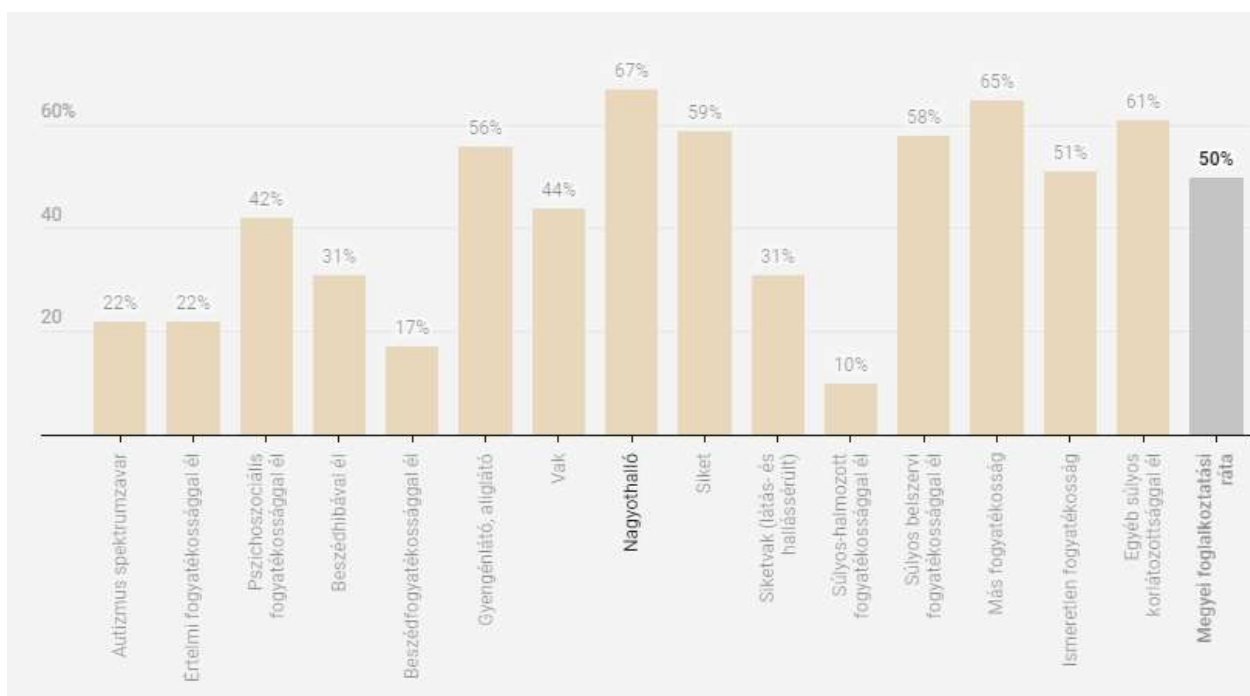

Foglalkoztatási ráta a "Fogyatékosága van vagy súlyosan korlátozott" személyek között a fogyatékoság típusa alapján

Forrás: KSH, Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

Beavatkozási lehetőségek – Komárom-Esztergom Vármegyében
Területi szintű és fogyatékosági csoportok alapján történő foglalkoztatási ráta

Forrás: KSH, Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

Jelentős előrelépés történt a fogyatékkal élők foglalkoztatásában, amelyet jelez, hogy míg 2010-ben a megváltozott munkaképességűek 18 százaléka dolgozott, jelenleg már több mint 40 százaléka van jelen a munka világában valamilyen formában, azonban a lehetőségek területileg eltérőek.

Fogyatékkal élők foglalkoztatásának előfeltételei:

A fogyatékkal élő foglalkoztatása esetén a foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

b) Az önkormányzat és intézményei törekszenek megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatására.

Az önkormányzat és intézményei törekszenek megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatására.

c) munkavállalást segítő lehetőségek;

Az információs társadalom egyik előnye, hogy az információhoz való hozzájutás egyre több csatornánk érhető el, területi korlátok nélkül érhetők el a különböző infokommunikációs technológia eszközein (asztali számítógép, laptop, notebook, tablet, okostelefon, stb.). Ez az álláslehetőségek felkutatását segíti.

A fogyatékkal élők foglalkoztatása növekedett az elmúlt évtizedben, illetve egyre több állasközvetítő, munkaerő-kölcsönző ismeri fel a fogyatékosok foglalkoztatásának lehetőségét. Foglalkoztatói oldalról az állami ösztönzők (pl. pályázati lehetőségek, foglalkoztatotti támogatások) fenntartása, további fejlesztése szükséges.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nyílt hátrányos megkülönböztetésről nincs információnk, ugyanakkor a fogyatékkal élők számára hátrányt jelentenek a többségben épek számára kialakított munkafeltételek és a foglalkoztatók elvárásai a munkavégzéssel kapcsolatban. Külön figyelmet érdemelnek a mentális betegségekkel küzdő, pszichiátriai betegek társadalmi beilleszkedési nehézségei, foglalkoztatással összefüggő problémái. Lélektani esélyességükből adódóan kevésbé jelennek meg az esélyegyenlőségi, jogvédelmi színtereken.

e) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Kifejezetten fogyatékkal élők önálló életvitelének támogatására specializált intézmény nincs a városban. Az **Önkormányzati Szociális Szolgálat** étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés szolgáltatásával nyújt segítséget azoknak a fogyatékkal élőknek, akik a szolgáltatás segítségével képesek az önálló életvitelre.

A **Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Módszertani egysége** a gyermekek és a fiatal felnőttek önálló életvitelét elősegítő szolgáltatásai elismertek a szakterületen.

- **Fejlesztő nevelés oktatás** keretein belül 2010-től biztosítják a 6-23 éves korú, súlyosan, halmozottan fogyatékos gyermekek, fiatalok számára a mindennapos iskolába járás és a fejlődés lehetőségét. Büszkéek rá, hogy a megyében elsőként hozták létre csoportjukat. Az intézmény által kidolgozott rehabilitációs pedagógiai program alapján, a gyermekek egyéni szükségleteikhez igazodó tanórai foglalkozásokat szerveznek, heti 20 órában. Többlatszolgáltatást is nyújtanak a szülők számára, hiszen nappali ellátás formájában 7-15 óráig gondoskodnak gyermekükről, ami országosan is nagyon ritka lehetőség.
- **Utazó gyógypedagógiai szolgálat** segítségével az integrált, sajátos nevelési igényű gyermekek habilitációs- rehabilitációs fejlesztéseit is az intézmény gyógypedagógusai biztosítják a többségi iskolákban, óvodákban, **és a tankerület fenntartásában lévő helyi gimnáziumban**. Az utazó gyógypedagógiai hálózat segítségével a környező településeken is elérhetővé váltak a szolgáltatások helyben, az iskolákban és óvodákban nyújtott fejlesztésekkel, terápiákkal.
- **Konduktív pedagógiai ellátást** biztosítanak a központi idegrendszeri sérült gyermekeknek. A konduktor folyamatos tanácsadást végez. Megtanítja a szülőt a segédeszközök használatára. Végzi a mozgássérült gyermekek terápiáját.

Komoly problémát jelent, hogy az értelmileg akadályozott, súlyosan halmozottan érintett és autizmus spektrumzavarban **érintettek felnőtt korukban is állandó gondozást**, ápolást, felügyeletet igényelnek. Magukra maradnak a szülők, pedig anyagi és mentális támogatásra is szükségük lenne. Amennyiben ápolási, egészségügyi otthonokban történő elhelyezés válna szükségessé, nagyon hosszú a várakozási idő.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 45. §-a, a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III.27.) Korm. rendelet, illetve a helyi önkormányzatok rendeletei határozzák meg az igénybe vehető támogatások körét.

A helyi önkormányzat a szociálisan rászoruló személyek részére – a szociális törvényben szabályozott ellátások kiegészítéseként– pénzbeli és természetbeni települési támogatást nyújtanak.

A képviselő-testület önkormányzati rendeletben határozta meg, milyen célokra, milyen összegben és milyen feltételekkel nyújt támogatást; hová kell a kérelmeket benyújtani, mely szerv milyen szabályos szerint fogja azokat elbírálni, hogyan történik a folyósítás, ellenőrzés.

A fogyatékkal élő oroszlányiak az előzőekben bemutatott települési támogatásokat vehetik igénybe.

A jogszabályokban biztosított kedvezmények igénylése és rendszeres használata jellemzően nem az önkormányzat bevonásával történik. Így az adatgyűjtés korlátozott. Az önkormányzat nem

rendelkezik statisztikai kimutatással a fogyatékossgal élőkről (kor, nem, fogyatékossg típusa, iskolai végzettség stb.).

A fentiek mellett az alábbi állam/önkormányzat által biztosított ellátások igénybevétele lehetséges:

Pénzbeli

- Megváltozott munkaképességű személyek ellátásai - REHABILITÁCIÓS ELLÁTÁS
- Megváltozott munkaképességű személyek ellátásai - ROKKANTSÁGI ELLÁTÁS ÉS KIVÉTELES ROKKANTSÁGI ELLÁTÁS
- Egészségkárosodott személyek ellátásai - ROKKANTSÁGI JÁRADÉK
- Pénzbeli szociális ellátások - ÁPOLÁSI DÍJ, EMELT ÖSSZEGŰ ÁPOLÁSI DÍJ, KIEMELT ÁPOLÁSI DÍJ
- Pénzbeli szociális ellátások - GYERMEKEK OTTHONGONDOZÁSI DÍJA (GYOD)
- Pénzbeli szociális ellátások - IDŐSKORÚAK JÁRADÉKA
- Pénzbeli szociális ellátások - TARTÓS ÁPOLÁST VÉGZŐK IDŐSKORI TÁMOGATÁSA
- Pénzbeli szociális ellátások - TELEPÜLÉSI TÁMOGATÁS
- Súlyos mozgáskorlátozott személyek részére nyújtandó állami támogatás - AKADÁLYMENTESÍTÉSI TÁMOGATÁS
- Súlyos mozgáskorlátozott személyek részére – KÖZLEKEDÉSI KEDVEZMÉNY
- Súlyosan fogyatékos személyek pénzbeli ellátásai - FOGYATÉKOSSÁGI TÁMOGATÁS
- Súlyosan fogyatékos személyek pénzbeli ellátásai - VAKOK SZEMÉLYI JÁRADÉKA

Természetbeni

- Súlyos mozgáskorlátozott személyek természetbeni ellátásai - PARKOLÁSI IGAZOLVÁNY
- Természetbeni szociális ellátások - EÜ. SZOLGÁLTATÁSRA VALÓ JOGOSULTSÁG MEGÁLLAPÍTÁSA
- Természetbeni szociális ellátások - KÖZGYÓGYELLÁTÁS
- Természetbeni gyermekvédelmi ellátások - RENDSZERES GYERMEKVÉDELMI KEDVEZMÉNY

Személyes gondoskodást nyújtó ellátások

- Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások - GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSA
- Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások - GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS
- Személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások - CSALÁDSEGÍTÉS
- Személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások - ÉTKEZTETÉS
- Személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások - HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS
- Személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások - JELZŐRENDSZERES HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS
- Személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások - KÖZÖSSÉGI ELLÁTÁSOK
- Személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások - NAPPALI ELLÁTÁS
- Személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások - TÁMOGATÓ SZOLGÁLTATÁS

- Személyes gondoskodást nyújtó szociális szakosított ellátások - ÁPOLÁST, GONDOZÁST NYÚJTÓ INTÉZMÉNYEK
- Személyes gondoskodást nyújtó szociális szakosított ellátások - ÁTMENETI ELHELYEZÉST NYÚJTÓ INTÉZMÉNYEK
- Személyes gondoskodást nyújtó szociális szakosított ellátások - LAKÓOTTHONOK
- Személyes gondoskodást nyújtó szociális szakosított ellátások - TÁMOGATOTT LAKHATÁS

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Közhasznúak azok az épületek, amelyek használata senki számára sem korlátozott. Ebbe a körbe tartoznak az oktatás bármely szintjét befogadó épületek vagy épületrészek, az egészség-, szociális, kulturális, művelődés, sport célú építmények. Ilyenek és tevékenységük súlya miatt kiemelten fontosak az önkormányzati, a hatósági, a közigazgatási, az igazságszolgáltatási célokra fenntartott épületek vagy épületrészek.

A mozgásukban akadályozottak, az idősek, nők- és gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek komplex akadálymentesítése szinte teljes mértékben megoldott. Az önkormányzati intézmények felújítása során minden esetben a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik az akadálymentesített környezet kialakítása.

A csökkentlátók számára csak részben akadálymentesítettek a közintézmények infokommunikációs felületei.

Az önkormányzat jelentős eredményeket ért el ugyanakkor az elmúlt években a közterületek, utak és járdák akadálymentesítése kapcsán.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat intézményei akadálymentesen megközelíthetők, néhány szolgáltatás igénybevétele azonban nem, vagy csak körülményesen érhető el a fogyatékkal élők számára.

A kisgyermekes ellátását biztosító szolgáltatások, az egészségügyi szakellátás és a háziiorvosi ellátások szintén akadálymentesen vehetők igénybe.

A Szociális Szolgálat telephelyei akadálymentesek.

A Polgármesteri Hivatal szolgáltatásainak elérhetőségét jelenleg nem segíti lift, az ügyintézők jönnek le a földszintre a mozgásukban korlátozott személyekhez. Azonban jelenleg folyamatban van az épület korszerűsítése, illetve lifttel való ellátása.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A település oktatási intézményeiben – a Hamvas Béla Gimnázium kivételével - található lift, az intézményekbe jutás kerekesszékekkel is biztosított.

A Járási Hivatal egésze akadálymentes. Az Oroszlányi Kormányablakban kialakításra került taktilis burkolat, amely a látássérültek mozgását, irányítását segíti.

A bejáratok mellett Braille írásos tábla segíti a látássérültek tájékoztatását, hogy pontosan mit hol találhatnak meg.

Az ügyfélfhívón hangos-térkép is segíti az ügyintézés indítását.

Továbbá két munkatárs részt vett jelnyelvi képzésen, így ők alapszinten jelnyelvvvel is tudnak esetlegesen kommunikálni az ezt igénylő ügyfelekkel.

A SINOSZ-al való együttműködés keretében rendelkezésre áll szintén a hallássérültekkel való kommunikációt segítő eszköz.

Autizmussal, spektrumzavarral élő embereket sajátos igényükhöz igazodó plakát segíti az ügyintézés menetének ismertetésével.

A sportprogramokhoz való hozzáférés biztosított a mozgásukban akadályozottak számára.

Problémaként kell megfogalmazni, hogy jeltolmács csak az Oroszlány Barátainak Köre rendezvényeit teszi elérhetővé a halláskárosodottak számára.

A lakóépületek és a szolgáltató épületek esetében nincs adatunk. A tapasztalatok azt mutatják, hogy azoknál a lakóépületeknél található rámpa a bejáratoknál, ahol kisgyermekes, vagy mozgásukban akadályozott személyek, családok laknak.

Egyre több személy számára az elektromos kerekesszék az egyetlen eszköz, amivel csökkenthető az izoláció. Gondot jelent, hogy tárolásukra a lépcsőházak többségében nincs lehetőség. Fontos lenne megoldást találni a problémára, akár mobil tároló helyek felállításával.

A Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtár minden egysége megközelíthető.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az előzőekben bemutatott közintézmények helyzetén túl nem rendelkezünk információval a munkahelyek akadálymentesítettsége tekintetében.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A közösségi közlekedés a személyvonatok esetében akadálymentes a fogyatékkal élők számára. Oroszlány és a főváros között vonattal is van lehetőségük utazni a mozgásukban akadályozottaknak, azonban az egyes vasútállomásokon - pl. Tatabányán – azonban, felüljáró teszi lehetetlenné a vasút igénybevételét.

A buszjáratok részben alacsony padlójúak, azonban nincs hangos tájékoztatás a látássérültek számára.

Oroszlány járdáinak és parkjainak többsége a felújításoknak köszönhetően a mozgásukban akadályozottak számára is használhatóak.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Fogyatékos személyek ellátására specializálódott nappali intézmény nem található a városban.

A Kömlödi Református Egyházközség fenntartásában működő Kerényi Béla Református Diakóniai Intézmények nappali intézményét veszik igénybe a városból az érintettek. A nappali intézménybe jelenleg 25 fő körüli a létszám, ebből az oroszlányiak száma 15-12 fő közötti.

Az ellátás helyben történő megszervezését indokolná, hogy a más településre való átszállítás napi szinten nagyon költséges.

Az ellátásban részesülő értelmileg akadályozott felnőttek többsége Oroszlányi lakos.

A Benedek Elek EGYMI-ben jelenleg 21 értelmileg akadályozott iskolás tanul. az Óvodából minden évben újabb 5-6 fő kezdi meg tanulmányait az iskolában.

10-14 fő esetén a nappali ellátás megszervezésével 4 éven belül, (tankötelezettségük befejezését követően) számolni kell.

Készségfejlesztő szakiskolába jár további 7 értelmileg akadályozott, oroszlányi tanuló.

Jelenleg az intézményben 35 gyermek autizmus diagnózissal is rendelkezik, ami komoly beavatkozást igénylő problémákat vetít előre. A nappali ellátás megszervezése Oroszlányban segítséget jelenthetne a felnőtt fogyatékkal élők és családjuk számára is.

Oroszlányból az önkormányzat által biztosított busszal érkeznek minden nap reggel 8 órára Kömlődre, mely délután 4 órakor haza is viszi őket. A nappali ellátást igénybevevők valamennyien értelmileg sérült emberek. (zömmel középsúlyos értelmi fogyatékosok, néhányan halmozottan sérültek, értelmi- és mozgássérült ellátottjuk is van).

Az intézmény lakóotthona 2009 óta biztosít ellátást, a 12 fős lakóotthonból 5 fő oroszlányi. 2012 óta Támogató Szolgálat működik az intézmény kereteiben, 7 főt szállítanak be a nappali intézménybe – közülük 4 fő oroszlányi, 3-an járásbeliek. Ők nem tudják igénybe venni a másik buszt mozgáskorlátozottságuk, vagy más egyéb pszichés zavaruk miatt.

A nappali intézményben az élet meghatározott keretek között zajlik. Heti- és napirend alapján szervezik a foglalkozásokat. Minden délelőtt olyan foglalkozások zajlanak, amelyek a korábban megtanultak szinten tartását szolgálják (pl. matematika, írás, olvasás, természetismeret).

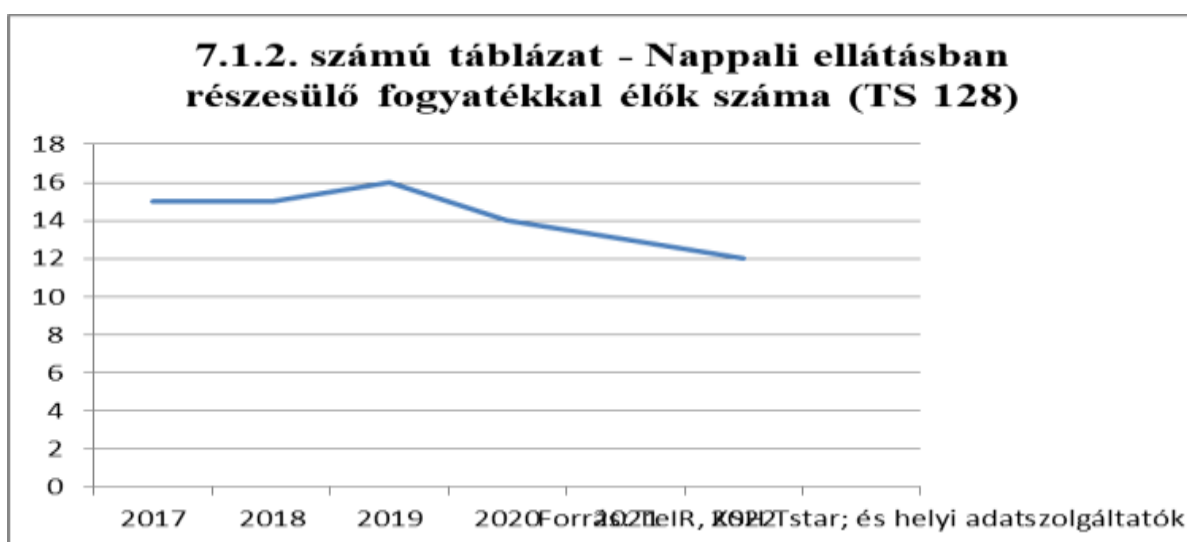
Foglalkozásaik között kézműves műhely, háztartásismeret, házimunkák, kerti munkák végzése, egyéni foglalkozások, mentális beszélgetések, szabadfoglalkozások szerepelnek.

Valamennyi társadalmi és egyházi jellegű ünnepről megemlékeznek, közösen készülnek rá. Egyházi intézmény lévén a hitélet is jelentős szerepet kap. Legfőbb céljuk, hogy mindenki találjon magának hasznos elfoglaltságot, társakat, barátokat, közösséget, ahol jól érezhetik magukat, tartalmasan tölthetik az idejüket.

Helyben nincs fogyatékos személyeket ellátó intézmény, az ellátást az érintettek Kömlődön veszik igénybe a Kömlödi Református Egyházközség fenntartásában működő Kerényi Béla Református Diakóniai Intézmények nappali intézményében. Ezeket az adatokat mutatjuk be a táblázatban.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	15
2018	15
2019	16
2020	14
2021	13
2022	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

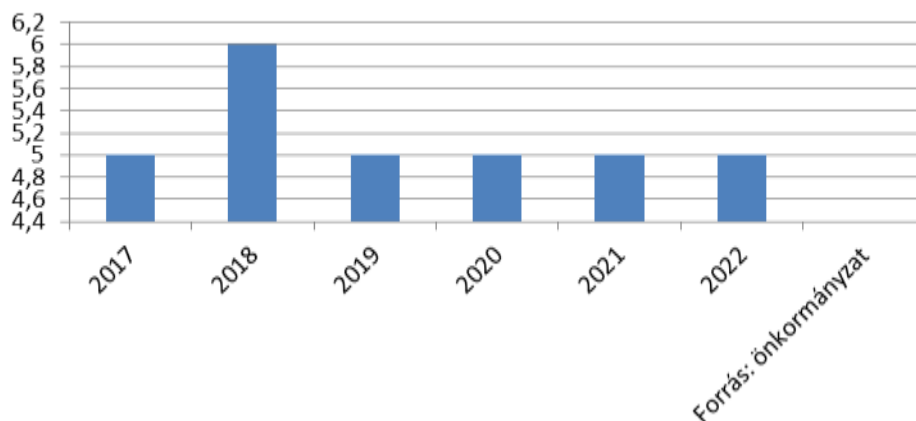
Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

7.1.3. számú táblázat – Lakóotthont igénybevevők száma	
Év	Lakóotthont igénybevevők száma
2017	5
2018	6
2019	5
2020	5
2021	5
2022	5

Forrás: önkormányzat

7.1.3. számú táblázat – Lakóotthont igénybevevők száma

Forrás: önkormányzat

7.1.4. számú táblázat – Önkormányzati buszt igénybevevők átlagos száma

Év	Önkormányzati buszt igénybevevők átlagos száma
2017	15
2018	15
2019	16
2020	14
2021	13
2022	12

Forrás: önkormányzat

A fogyatékkal élők élethelyzetét, érdekképviseletét, izolációjuk csökkentését segítik a városban is jelenlevő szervezetek. A **Komárom-Esztergom Megyei Mozgáskorlátozottak Egyesületének** 25 fő körüli tagja van a város lakói közül. A szervezet keretében helyben az **Optimisták klubja** „kvázi” érdekvédelmi szervezatként működik, a csoport tagjai havi rendszerességgel találkoznak, tartanak foglalkozásokat az oroszlanói egyesületi tagoknak. Az igényeknek megfelelően alakítják programjaikat. Színházi előadások, kirándulások, őket érintő témákban beszélgetések színesítik az együttléteket. Tájékoztatást nyújtanak a mozgáskorlátozottaknak az igénybe vehető ellátásokról, szolgáltatásokról.

A Vakok és Gyengénlátók Komárom-Esztergom Megyei Egyesület Oroszlány kistérségében élő, egyesületi nyilvántartott tagok száma 36 fő, amelyből aktív tag kb. 10 fő. Klubnapok keretében nyújtanak információkat az egyesület tevékenységéről, szolgáltatásairól, programjairól. Komárom-Esztergom megyében élő látássérültek közül az egyesület látókörében, taglétszám alapján 2024. januári adatok alapján közel 250 fő.

A KSH 2022. évi adatai szerint a Komárom-Esztergom megyében élő látássérültek száma 1.200 fő. Bővített adatok alapján látássérültséggel rendelkező személy kb. 5.000 fő.

A Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének (SINOSZ) nincs a városban helyi szervezete. A Komárom-Esztergom megyei szervezet véleménye szerint a városban is magas a nagyothallók száma, tagnyilvántartásukban azonban csak 30 oroszlan yi tagtársuk szerepel. J elnyelvi tolmács szolgálat segítségét igénybe vehetik a hallássérültek. A hátrányos helyzetű hallássérültek kiszorított helyzetben vannak, megélhetésük sem könnyű. A közösségi programok mellett szükségük lenne segítségre a munkába való elhelyezkedésben is. Rokkantsági vagy rehabilitációs ellátásuk mellett szívesen dolgoznának.

Az érintett célcsoporthoz tartozók sok esetben nem rendelkeznek megfelelő információval jogaik és lehetőségeik tekintetében. A fogyatékkal élők nem kapnak tájékoztatást arról, hogy hová fordulhatnak, mely szervezetek segíthetnek nehézségeik során. Az érdekvédő szervezetek nem rendelkeznek információval az érintettekről, csak akkor, ha az egyének keresik meg őket.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Oroszlány települési támogatásai mindegyike hátránykompenzáló juttatás. A fogyatékkal élők számára rendkívüli települési támogatás keretében járult hozzá az önkormányzat a lakhatási körülmények akadálymentesítéséhez.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A KFMKK épületében szervezett programok számos lehetőséget kínálnak az érdeklődőknek, illetve az akadálymentes épület megfelelő mozgásteret biztosít a mozgáskorlátozottaknak.

A Krajnyik „Akác” András Sportsarnokban szervezett sportprogramok megtekintéshez akadálymentes megközelítés rendelkezésre áll.

A 7.3. pont g) pontjában részletezésre került kimondottan a mozgáskorlátozottak, valamint a vakok és gyengénlátók részére programok.

A mozgáskorlátozott gyermekek részére elsősorban a Haraszt-hegyi játszótér biztosít megfelelő megközelítést, illetve játszóeszközöket.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékosokkal szemben tapasztalható egyfajta meg nem értettség. Szükséges lenne a helyi társadalom és kimondottan a gyermekek érzékenyítése a fogyatékossgal élőkkel szemben.

Az értelmileg akadályozott, autista felnőttekkel szemben a legelutasítóbb a társadalom, ez megmutatkozik abban is, hogy foglalkoztatása ezeknek az akadállyal élő csoportoknak valósul meg legkisebb mértékben. Az érintettek csupán 17-18 % tud munkát vállalni, többnyire átmeneti időszakra.

Az autista értelmi fogyatékos felnőttek számára is szükséges lenne hosszú távon, előre gondolkodni, kialakítani foglalkoztatási lehetőséget számukra, esetleg autista házat, farmot bentlakási lehetőséggel, arra az estre felkészülve, ha már a család képtelen gondoskodni felnőtt fogyatékos gyermekéről.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen lévő közintézmények akadálymentesítése részben megoldott (pl. polgármesteri hivatal, gimnázium, óvoda, stb). Több esetben hiányzik a lift az adott intézményben, amellyel a kívánt szolgáltatás nem elérhető a mozgáskorlátozott, illetve más fogyatékkal élők számára (pl. vakok és gyengénlátók) a kontrasztos irodai/helyiség kialakítás, illetve taktilis vezetősáv hiánya okoz megközelítési nehézséget. A köztereken is sok esetben hiányzik a taktilis vezetősáv.	Minden, a városban élő fogyatékkal élő személy (gyermek, felnőtt) hozzáférhessen a megfelelő szolgáltatásokhoz. Amennyiben az adott intézményben nincs még lift, annak kialakítása szükséges, illetve komplex akadálymentesítésre való törekvés a közintézményekben, illetve köztereken (pl. járdákon).
A lakosság közömbössége, segítőkészségének hiánya megnehezíti a fogyatékkal élők önmagában is nehéz helyzetét.	Érzékenyítéssel a település lakossága és a munkáltatók a fogyatékkal élők megértése erősíthető, a velük szembeni viselkedés javítható.
Jelenleg nem található ilyen ellátás a településen, azonban a szükséges lenne.	Fogyatékosok számának növekedése miatt nappali ellátóhely és lakóotthon kialakítása Oroszlányban, amellyel az érintett családok és ellátottak életminősége javulhat.
Csekély a lehetőség a fogyatékkal élők helyi foglalkoztatására	A fogyatékkal élők helyi foglalkoztatási lehetőségének javítása, akkreditált munkahelyek létrehozásával.
A fogyatékkal élők elektromos mopedjeikkel jogszabály szerint nem használhatják a kerékpárutat, míg az elektromos kerékpárral közlekedők igen. A fogyatékkal élők számára fenntartott parkolóhelyeket sok esetben arra jogosulatlanok foglalják el.	A kerékpárút használatának jogi lehetőségének megteremtése e az elektromos mopeddel közlekedők számára, illetve a fogyatékosok számára fenntartott parkolóhelyek gyakoribb ellenőrzésével kevesebb szabálytalankodó.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közösségi terek hiánya, illetve játszóterek, állapotának fejlesztése, valamint kültéri sportolási lehetőségek kialakítása (pl. kültéri fitnesz eszközök, sportpálya, futópálya, stb.)	A településen élők számára elérhető és lehetőség szerint ingyenesen használható környezet kialakítása
Lakosság számára megfelelő prevenciós vizsgálatok, illetve szükség esetén orvosi ellátás biztosítása hiányos	A lakosság egészségének védelme érdekében prevenciós szűrővizsgálatok szervezése korszerű eszközökkel, szakemberekkel a településen.
Az idős és fiatal generáció közötti megértés segítése, elfogadása	Edukáció, hagyományok, tapasztalatok átadása, önségítés
Kevés a bérlakás a városban.	Bérlakás állomány növelése törekedve az akadálymentes kialakításra.
Magas arányban vannak jelen a munkanélküliek rendszerében az 50 év feletti, illetve az	Az 50 év feletti korosztály, valamint az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők

<p>alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők.</p> <p>A fejlesztésre szoruló gyermekek körében egyre összetettebb problémákat diagnosztizálnak a szakemberek, az SNI diagnózissal rendelkező gyermekek száma folyamatos növekedést mutat. Mind az óvodai, mind az iskolai (általános és középiskola) oktatás során szükséges lenne az integráló pedagógusok és oktatók képzése, az együttnevelés szereplőinek érzékenyítése, továbbá az utazó gyógypedagógusok számának növelése mellett módszertani tudásuk bővítése, hiányszakon új képzettség megszerzése..</p>	<p>esélyeinek elősegítése a munkaerő piacon.</p> <p>A korszerű ismeretek birtokában hatékonyabb lehet a gyermekek fejlesztése, ezáltal könnyebbé válik integrációjuk a közösségekbe, valamint a tanulásban való előrehaladásuk.</p>
<p>Komoly hiány mutatkozik bizonyos szakterületeken (pl. pedagógus, rendőr, orvos, stb.)</p>	<p>A hiányszakmák betöltésének növelése</p>
<p>A Családok Átmeneti Otthonának telítettsége miatt szükséges lenne újabb, hasonló körülményeket biztosító intézmény létrehozása, továbbá az átmeneti otthonban élők, krízisellátásban szolgáltatást igénybevevő családok számára tartós lakhatási lehetőség kialakításának elősegítésére van szükség.</p>	<p>Férőhelybővítés az átmeneti ellátást igénylők részére, továbbá a későbbi tartós lakhatás elősegítéséhez szakemberek bevonása a megélhetésre való ösztönzésre. Ezáltal a krízishelyzetben élők családjai kevésbé sérülhetnek.</p>
<p>Oroszlányon áthaladó nagymértékű forgalom jelentős számú baleset előidézője. Ennek oka a településen az elkerülő út hiánya. A jelentős forgalom (teher és személyautó) okozója a várost az ipari parkkal összekötő út terheltsége, amelynek kiváltására elkerülő út kialakítása szükséges.</p>	<p>Elkerülő út kialakítása, tehermentesítés, balesetmentes közlekedés elősegítése</p>
<p>A városban több parktó (Malom-tó, Állomási-tó) található, ezek alulhasznosítottak, funkciójuk átgondolásra szorul. Ennek érdekében azok rendezése indokolt, valamint rehabilitációja szükséges. A vízutánpótlás, valamint vízáramlás, levegőztetés megoldása szükséges a szűkös vízutánpótlás miatt. A szennyvíztisztító telep által kibocsátott víz hasznosításának lehetőségének feltérképezése és becsatolása a Malom-tó vízutánpótlása érdekében. Továbbá a parktavak körül található lakóövezeti részeken élők számára közösségi terek (utcabútorok, hulladékgyűjtő edények, közvilágítás, rekreációs lehetőség - kültéri fitneszeszközök , futópálya, ping-pong, petanq-pálya telepítése, napozó dekkek stb. - kialakítása javasolt. Esetlegesen szolgáltatás telepítése (pl. csónakkölcsönzési lehetőség a Malom-tavon), kiépítése. Az Állomási-tó esetében záportározó kialakításának lehetőségének megteremtése, utcabútor telepítése, illetve egyéb funkciókkal történő</p>	<p>Rendezett parktavak, közösségi terek kialakításával</p>

felruházása javasolt.	
A településen az utak állapot nem megfelelő, helyenként töredezett a burkolat, megsüllyedt,	Új útburkolat kialakítása
Hagyományőrző, helyi identitást erősítő programok megszervezéséhez szükséges források hiánya	Pályázati forrás felhasználásával meglévő, illetve új rendezvények megszervezése
Testvér-települési kapcsolatok fenntartásához, továbbfejlesztéséhez szükséges forráshiány	Testvér-települési kapcsolatok fenntartása
Művelődési Központ energetikai korszerűsítése nem megoldott (fűtés korszerűsítés, napelem), illetve belső tereinek, kiszolgáló helyiségei (pl. vizes blokkok) elavultak,	Művelődési Központ energetikai felújítása fűtés korszerűsítéssel, napelemrendszer kiépítésével, illetve egyes belső tereinek megújítása, hogy korszerű, megfelelő élményt, illetve szolgáltatást nyújthasson a szolgáltatást igénybe vevők számára.
A Hivatal épülete korszerűtlen, külső szigetelés és a nyílászárók cseréje indokolt	A Hivatal épületének energetikai korszerűsítése és akadálymentesítése, ügyfélbarát környezet kialakítása pályázati forrás felhasználásával
Járdák állapota nem megfelelő, több helyen balesetveszélyes - járda burkolatok töredezetek	Pályázati forrás felhasználásával meglévő járdák felújítása, új járdák építése
Hajléktalanszálló új helyszínre telepítése és az időseket ellátó intézmény bővítése indokolt	Hajléktalanszálló kialakítása új területen, időseket ellátó intézmény bővítése, meglévő vagy új telephelyen
Település központjában egyes helyeken nem megoldott a gyalogosok átkelési lehetősége, ezért balesetveszélyes a közlekedés. A Benedek EGYMI épülete gyalogosan nem közelíthető meg biztonságosan gyalogátkelőhely hiányában, az intézmény környezetének közlekedésbiztonsága nem megfelelő.	Gyalogátkelőhely kialakítása a település központjában és a Benedek Elek EGYMI oktatási intézményénél (a korábban elkészített tervdokumentációnak megfelelően), továbbá lehetőség szerint elektromos jelzőlámpák telepítése a gyalogos átkelőnél
A település közigazgatási területén elhelyezett illegális szemét felszámolása nem megoldott	A település közigazgatási területén elhelyezett illegális szemét felszámolása
A település iparterületén az úthálózat elavult, állapota leromlott, illetve a víz- és csatornahálózat állapotának javítása és kapacitásbővítés szükséges	A település iparterületén az úthálózat felújítása, víz- és csatornahálózat állapotának javítása és kapacitásbővítése
A lakosság bizonytalan a környezettudatos magatartási formákban	A lakosság körében a környezettudatos életmód elterjedése, kevesebb illegális szeméthelyezés, növekvő zöldfelületek
A település egyes részein a közvilágítás állapota nem megfelelő	A közvilágítás állapotának javítása, közvilágítás korszerűsítése fenntarthatóság, energiatakarékosság figyelembe vételével
A településen lévő csapadékvíz elvezetésére szolgáló hálózat felújítása, tisztítása indokolt, egyes helyeken a kiépítés szükséges. A településen a csapadékvíz elvezetés nem teljesen megoldott	Csapadékvíz elvezetésének megfelelő kiépítése - vízelvezető árkok tisztítása, mélyítése
Az iskola és az óvoda környezetében, illetve lakókörnyezetben, a biztonságos közlekedés nem megoldott, parkolóhely hiánya miatt.	Parkolóhelyek kialakítása az iskolai és az óvoda közelében, lakókörnyezetben.
A településen nincs teljesen kialakítva kerékpárút, kerékpárúthálózat kiépítése indokolt, illetve Bokod felé történő kialakítása	Az egész településen kerékpárút kialakítása, illetve a települések közötti hálózat kialakítása

javasolt	
Az orvosi rendelő állapota nem megfelelő, korszerűtlen	Orvosi rendelő belső felújítása
Kerékpár- és gyalogtúrák szervezése a lakosság számára a szabadidő hasznos és biztonságos eltöltése érdekében.	Az egészséges életmód, valamint a közlekedésbiztonságra való figyelemfelhívás elősegítése minden célcsoport tekintetében.
Korszerűtlen, gondozatlan zöldterületek a település egyes részein	Meglévő és újabb területek fásítása, virágosítása, kipusztult fák, bokrok, virágok pótlása, esetlegesen utcabútorok cseréje, elhelyezése a településképp szebbé, vonzóbbá tétele érdekében.
A település jelenleg nem rendelkezik megfelelő kapacitású főzőkonyhával, ezáltal nem tudja ellátni a település intézményeinek (óvodák, általános és középiskolák, szociális intézmények) étkeztetési feladatait. Meglévő főzőkonyha átalakítása, kapacitásbővítése szükséges.	A település intézményeinek teljeskörű kiszolgálása.
A településen egyre inkább növekszik az idősek száma, az ellátórendszerben képzett ápolók szükségesek. Továbbá az óvodák és iskolák pedagógushiánnyal küzdenek. A növekvő sajátos nevelésű igényű gyermeklétszám, illetve különféle magatartászavarral, beilleszkedési problémával küzdő gyermek fejlesztéséhez szükséges a képzett gyógypedagógus, pedagógiai asszisztens stb.	Növelni a képzett ápolók, pedagógusok számát a település szociális és oktatási intézményeiben.
Az Oroszlány-Tatabánya vasútvonal egyes állomásainak (köztük az oroszlányi), valamint az Oroszlányra érkező helyközi autóbuszok jelentős része nem akadálymentesített.	A Fogyatékkal élők, idősek, babakocsival közlekedők esélyegyenlőségének javítása a helyközi tömegközlekedésben.
Késedelmes betegszállítás miatt meghíúsuló orvosi időpontok ellátatlanságot okozhatnak.	A betegszállítási szolgáltatás javítása, betegek megfelelő időben történő szállítása, ezáltal a szükséges ellátáshoz való hozzásegítéssel a beteg időben kezelhető.
A lakosság nem, vagy kevésbé ismeri a helyi esélyegyenlőségben érintett csoportokat és problémáikat.	Az érzékenyítés hatására a közömbösség enyhül, civilek bevonásával egyes problémák enyhíthetők.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A városban száz fölötti bejegyzett civilszervezet található. 20 fölötti az aktívan tevékenykedő szervezetek száma. A civilszervezetek tevékenységét több száz önkéntes segíti. Az önkormányzat pályázati lehetőség igénybevételevel is támogatja a civilek társadalmi feladatvállalását.

civil szervezet neve	tevékenység
Oroszlány és Térsége Civil Szervezetek Egyesülete	Civil szervezetek közötti kapcsolat erősítése
Oroszlány Barátainak Köre	A lokálpatriotizmus erősítése, a város történelmi, kulturális, természeti értékeinek megóvása
Oroszlányi Szlovák Klub	Népszokások felkutatása, megőrzése, felderítése, bemutatása a város lakóinak, különösen az ifjúság körében
Oroszlányi Rákóczi Szövetség és Millenniumi Alapítvány	Kárpát-medencei magyarsággal való szorosabb kapcsolattartás, magyarságtudat megtartása
Bakfark Bálint Alapítvány	művészeti Iskola működtetése
Hébé Alapítvány a Művészetoktatásért	művészetoktatás támogatására, művészeti iskola fenntartására
CIRILL Táncstúdió	csoportos táncoktatás
Központi Bányászati Múzeum Alapítvány	szénbányászattal kapcsolatos emlékek bemutatása
Bányász Nyugdíjas Klub	kirándulások, melegvizű fürdők felkeresése, állami ünnepek megünneplése
Dr. Balogh Tibor Egészségügyi Alapítvány	betegek gyógykezeléséhez, eszközökhöz támogatás nyújtása
Életút Oroszlányi Segítők Egyesülete	hátrányos helyzetű, gyerekek személyek támogatása
Oroszlányi Szegényeket Támogató Alapítvány	gyermekek, családok esélyegyenlőségének elősegítése, közösségek fejlesztése
Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány	oktatási feltételek javítása, szabadidő hasznos eltöltésének támogatása
Generációk Egymásért Alapítvány	oktatáshoz kapcsolódó tevékenységek támogatása
Benedek Iskola Gyermekéiért Közalapítványt	oktatási, nevelési feltételek javítása, gyermekek esélyegyenlőségének elősegítése
Oroszlány Középiskoláiért Alapítvány	tehetséges diákok,, versenyek, kirándulások, korrepetálások támogatása
„Munkás Szent József” Alapítvány	templomépítés és fenntartás

civil szervezet neve	tevékenység
Oroszlány Város Polgárőrsége Egyesület	közbiztonság, vagyonvédelem
Oroszlányi Önkéntes Tűzoltó Egyesület	tűzoltó és műszaki mentési célokra folyamatosan igénybe vehető készenléti szolgálatot lát el
Oroszlány Városi Súlyemelő Egyesülete	súlyemelés támogatása
Oroszlányi Horgász Egyesület	horgászati lehetőséget biztosítása
Oroszlányi Sportegylet Kosárlabda Szakosztálya	egészséges életmódra nevelés, a rendszeres testmozgás igényének kialakítása
Oroszlányi Szabadidő Egyesület	egészséges életmódra nevelés, a rendszeres testmozgás igényének kialakítása
Vértesi Erőmű Sport Egyesület	labdarúgó, tenisz, kajak-kenu és vízipóló, természetjáró, vitorlás, sakk, valamint sí szakosztályok tagjainak egészséges életmódra nevelése, a rendszeres testmozgás igényének kialakítása
Falu-hagyományőrző és Kulturális Egyesület	A kulturális értékek - ezen belül a szlovák nemzetiségi hagyományok - védelme, ápolása, a mindenki számára elérhető sokszínű, nyitott, demokratikus szellemiségű, aktív önkéntes közösségi élet, művelődési tevékenység ügyének előmozdítása.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Oroszlány Város Önkormányzata minden rendelkezésre álló eszközzel igyekszik segíteni és támogatni a társadalmi önszerveződésre épülő civil szervezeteket.

Az oroszlányi polgárokért végzett közérdekű tevékenységükhöz pályázatot nyújthatnak be a közművelődési, közérdekű társadalmi tevékenységet folytató non-profit jogi személyek, és az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény 2. §. 6. pont b) és c) alpontjában meghatározott körbe tartozó civil szervezetek.

Feltétel, hogy kérelmük vagy pályázatuk benyújtása előtt legalább 1 évvel bírósági nyilvántartásba vételre kerültek, az önkormányzat közigazgatási területén székhellyel rendelkeznek és Oroszlányban folytatnak rendszeres, alapító okiratban foglalt tevékenységet.

Az önkormányzat a döntései előkészítésébe bevonja a civil szervezeteket. A civil szervezetek függetlenségét elismeri, és tiszteletben tartja, partneri viszonyt alakított ki.

Az együttműködés tartalmi kereteit az aktív együttműködés és a rendszeres kommunikáció tapasztalatai alakították/alakítják ki.

Oroszlányért Alapítvány

Az „Oroszlányért Alapítvány” létrehozásáról Oroszlány Város képviselő-testülete döntött 48/2022. (III.31.) és 51/2022 (IV.28.) Kt. határozatával.

A alapítvány célja, hogy a város önkormányzatával, társadalmi és politikai szervezeteivel, a környező vállalatokkal és vállalkozókkal, valamint a civil közösségekkel együttműködve segítse Oroszlány város oktatási, egészségügyi, közművelődési és sport tevékenységének ellátását, a város

környezetének védelmét, a városi identitás erősítését, civil közösségek bevonását a városi döntéshozatalba, valamint a helyi vállalatok és vállalkozók bevonását a gazdasági programok tervezésébe és a városi feladatok finanszírozásába.

Az alapítvány kiemelt feladata a helyi oktatási igények kielégítése, felnőttképzések, tanfolyamok és felsőoktatási képzések szervezése egyrészt a vállalkozások humánforrás igényeinek kielégítése, másrészt a foglalkoztatás biztosítása érdekében.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Oroszlány Város szociális szolgáltatása több elemében kapcsolódik a járáshoz. Önkormányzatok között kötött megállapodás alapján-Oroszlányon kívül Kecskéd településen étkeztetést, Kecskéd és Kömlőd község területén házi segítségnyújtás szolgáltatását biztosítja az intézmény.

A megállapodás alapján a hajléktalan ellátás nappali melegedője Oroszlány városban és négy település (Bokod, Dad, Kecskéd, Kömlőd) lakói számára is igénybe vehető. A család- és gyermekjóléti szolgálat keretében szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el a város területén és önkormányzatok között kötött megállapodás alapján (Bokod, Dad, Kecskéd) település önkormányzatainak igazgatási területén is. Gyermekjóléti központ keretében a járás valamennyi településén hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatokat, gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot, iskolai szociális munkát, jogi-, pszichológiai tanácsadást nyújt.

A családon belüli erőszak kezelését szolgáló krízisszolgáltatás a Szociális Szolgálat keretében működő Krízisközpontban az ország valamennyi településén élők, így a járásban lakók számára is elérhetőek. Oroszlány, mint a járás székhelye egyebek mellett egészségügyi szakellátást, középfokú oktatási, közigazgatási, hatósági, kereskedelmi és egyéb szolgáltatásokat nyújt a járás települései számára.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az önkormányzat együttműködési megállapodás keretében biztosítja a nemzetiségi önkormányzatok működési feltételeit, támogatja a pályázati tevékenységükben.

A településen 1995-től működik a Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat, mely feladatának tekinti a kisebbség nyelvének az ápolását, hagyományainak megőrzését, tárgyi és szellemi kultúrájának gyarapítását, a kisebbségi érdekek hatékonyabb érvényesítését, valamint egyéni és közösségi önazonosságuk megőrzését. A szlovák hagyományok ápolására, a kultúra bemutatására számos programot szerveznek, melyen a város nem a nemzetiséghez tartozó lakosai is részt vesznek. A részükről kialakított/gondozott Tájház és a nemzetiségi önkormányzat programjai betekintést adnak a régi Oroszlány régmúltjába, a szlovákok kultúrájába. A város egésze magáénak vallja az immár hagyományossá vált programokat.

Érdekeik érvényesítése érdekében **1998 óta tevékenykedik a városban a Roma Nemzetiségi Önkormányzat.** Célja a roma nemzetiség nyelvének ápolása, tárgyi és szellemi kultúrájának megőrzése, gyarapítása, egyéni és közösségi önazonossága megőrzése, valamint a roma nemzetiséget megillető jogosultságok érvényesítése, érdekeik védelme, képvisellete. Tevékenységükben kiemelt szerepet tölt be a gyermekek esélyeinek növelése, a roma közösség érdekeinek védelme. Az esélyegyenlőség érdekében végzett munkájukat részletesen bemutattuk a mélyszegénységben élők helyzetét elemző fejezetben.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A városban működő civilszervezetek valamennyi célcsoport esélyegyenlőségének biztosítására törekvő tevékenységet folytatnak. Több mint 20 szervezet aktívan is részt vesz a településen élők élethelyzetének javításában. Programjaik az érintett személyek, csoportok életének széles spektrumára kihatóak. Többek között a kulturális életre, a hagyományok ápolására, a mentális és egészségi állapot javítására, hátrányok kompenzálására. Tevékenységüket az előző pontok fejezeteihez kapcsolódóan bemutattuk.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A településen jelenlevő for-profit szereplők közül többen anyagilag támogatják a helyi esélyegyenlőség biztosítása érdekében végzett civil tevékenységet, programokat.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;**

Oroszlány Város Önkormányzata a helyi esélyegyenlőségi program megalkotását a jogszabályi előírásoknak megfelelően végezte el.

A munka elvégzését széleskörű társadalmi egyeztetés előzte meg.

A HEP Fórum ülésére meghívást kaptak a települési képviselők és városi vezetői is. A helyzetelemzés előkészítésben adatszolgáltatásuk révén részt vettek a városban tevékenykedő hivatalok munkatársai, szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési szakemberei és a civilszervezetek képviselői is. A HEP Fórumon a tagok részletes tájékoztatást kaptak a HEP jogszabályi háttéréről, a munka vezérfonalának tekinthető alapelvekről és a kötelező szerkezeti elemeiről, véleményükkel segítették a program elkészítését. A HEP Fórum résztvevői megfogalmazták szándékukat arról, hogy évente tekintsék át az Intézkedési tervben rögzített programok előrehaladását.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.**

A HEP fórumról jegyzőkönyv készül, amelyen, illetve azt követően írásban, elektronikusan beérkezett javaslatok megvizsgálást követően beépülnek a HEP-be.

Az elfogadott dokumentum Oroszlány honlapján hozzáférhető lesz, amely alapján az állampolgárok megismerhetik az esélyegyenlőségi programot, intézkedéseket és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A program véghajtásának aktuális helyzetéről a legalább kétevente elvégzett felülvizsgálatok nyilvánosság elé tárásával jutnak információhoz a településen élők.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére.**

A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti

A képviselő-testület által elfogadott HEP-et az önkormányzat megküldi a TEF részére további felhasználásra.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

A településen élők helyzete, esélyegyenlőségi vizsgálata során településünkön	
A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél
0. Település szintű probléma	
Közösségi terek hiánya, illetve játszóterek, állapotának fejlesztése, valamint kültéri sportolási lehetőségek kialakítása (pl. kültéri fitness eszközök, sportpálya, futópálya, stb.)	A településen élők számára élhető és lehetőség szerint ingyenesen használható környezet kialakítása
Lakosság számára megfelelő prevenciós vizsgálatok, illetve szükség esetén orvosi ellátás biztosítása hiányos	A lakosság egészségének védelme érdekében prevenciós szűrővizsgálatok szervezése korszerű eszközökkel, szakemberekkel a településen.
Az idős és fiatal generáció közötti megértés segítése, elfogadása	Edukáció, hagyományok, tapasztalatok átadása, önségítés
Kevés a bérlakás a városban.	Bérlakás állomány növelése törekedve az akadálymentes kialakításra.
Magas arányban vannak jelen a munkanélküliek rendszerében az 50 év felettiek, illetve az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők.	Az 50 év feletti korosztály, valamint az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők esélyeinek elősegítése a munkaerő piacon.
A fejlesztésre szoruló gyermekek körében egyre összetettebb problémákat diagnosztizálnak a szakemberek, az SNI diagnózissal rendelkező gyermekek száma folyamatos növekedést mutat. Mind az óvodai, mind az iskolai (általános és középiskola) oktatás során szükséges lenne az integráló pedagógusok és oktatók képzése, az együttnevelés szereplőinek érzékenyítése, továbbá az utazó gyógypedagógusok számának növelése mellett módszertani tudásuk bővítése, hiányszakon új képzettség megszerzése..	A korszerű ismeretek birtokában hatékonyabb lehet a gyermekek fejlesztése, ezáltal könnyebbé válik integrációjuk a közösségekbe, valamint a tanulásban való előrehaladásuk.
Komoly hiány mutatkozik bizonyos szakterületeken (pl. pedagógus, rendőr, orvos, stb.)	A hiányszakmák betöltésének növelése
A Családok Átmeneti Otthonának telítettsége miatt szükséges lenne újabb, hasonló körülményeket biztosító intézmény létrehozása, továbbá az átmeneti otthonban élők, krízisellátásban szolgáltatást	Férőhelybővítés az átmeneti ellátást igénylők részére, továbbá a későbbi tartós lakhatás elősegítéséhez szakemberek bevonása a megélhetésre való ösztönzésre. Ezáltal a krízishelyzetben élők családjai kevésbé sérülhetnek.

igénybevevő családok számára tartós lakhatási lehetőség kialakításának elősegítésére van szükség.	
Oroszlányon áthaladó nagymértékű forgalom jelentős számú baleset előidézője. Ennek oka a településen az elkerülő út hiánya. A jelentős forgalom (teher és személyautó) okozója a várost az ipari parkkal összekötő út terheltsége, amelynek kiváltására elkerülő út kialakítása szükséges.	Elkerülő út kialakítása, tehermentesítés, balesetmentes közlekedés elősegítése
A városban több parktó (Malom-tó, Állomási-tó) található, ezek alulhasznosítottak, funkciójuk átgondolásra szorul. Ennek érdekében azok rendezése indokolt, valamint rehabilitációja szükséges. A vízutánpótlás, valamint vízáramlás, levegőztetés megoldása szükséges a szűkös vízutánpótlás miatt. A szennyvíztisztító telep által kibocsátott víz hasznosításának lehetőségének feltérképezése és becsatolása a Malom-tó vízutánpótlása érdekében. Továbbá a parktavak körül található lakóövezeti részeken élők számára közösségi terek (utcabútorok, hulladékgyűjtő edények, közvilágítás, rekreációs lehetőség - kültéri fitneszeszközök , futópálya, ping-pong, petanq-pálya telepítése, napozó dekkek stb. - kialakítása javasolt. Esetlegesen szolgáltatás telepítése (pl. csónakkölcsönzési lehetőség a Malom-tavon), kiépítése. Az Állomási-tó esetében záportározó kialakításának lehetőségének megteremtése, utcabútor telepítése, illetve egyéb funkciókkal történő felruházása javasolt.	Rendezett parktavak, közösségi terek kialakításával
A településen az utak állapot nem megfelelő, helyenként töredezett a burkolat, megsüllyedt,	Új útburkolat kialakítása
Hagyományörző, helyi identitást erősítő programok megszervezéséhez szükséges források hiánya	Pályázati forrás felhasználásával meglévő, illetve új rendezvények megszervezése
Testvér-települési kapcsolatok fenntartásához, továbbfejlesztéséhez szükséges forráshiány	Testvér-települési kapcsolatok fenntartása
Művelődési Központ energetikai korszerűsítése nem megoldott (fűtés korszerűsítés, napelem), illetve belső tereinek, kiszolgáló helyiségei (pl. vizes blokkok) elavultak,	Művelődési Központ energetikai felújítása fűtés korszerűsítéssel, napelemrendszer kiépítésével, illetve egyes belső tereinek megújítása, hogy korszerű, megfelelő élményt, illetve szolgáltatást nyújthasson a szolgáltatást igénybe vevők számára.
A Hivatal épülete korszerűtlen, külső	A Hivatal épületének energetikai korszerűsítése és

szigetelés és a nyílászárók cseréje indokolt	akadálymentesítése, ügyfélbarát környezet kialakítása pályázati forrás felhasználásával
Járdák állapota nem megfelelő, több helyen balesetveszélyes - járda burkolatok töredezettek	Pályázati forrás felhasználásával meglévő járdák felújítása, új járdák építése
Hajléktalanszálló új helyszínre telepítése és az időseket ellátó intézmény bővítése indokolt	Hajléktalanszálló kialakítása új területen, időseket ellátó intézmény bővítése, meglévő vagy új telephelyen
Település központjában egyes helyeken nem megoldott a gyalogosok átkelési lehetősége, ezért balesetveszélyes a közlekedés. A Benedek EGYMI épülete gyalogosan nem közelíthető meg biztonságosan gyalogátkelőhely hiányában, az intézmény környezetének közlekedésbiztonsága nem megfelelő.	Gyalogátkelőhely kialakítása a település központjában és a Benedek Elek EGYMI oktatási intézményénél (a korábban elkészített tervdokumentációnak megfelelően), továbbá lehetőség szerint elektromos jelzőlámpák telepítése a gyalogos átkelőnél
A település közigazgatási területén elhelyezett illegális szemét felszámolása nem megoldott	A település közigazgatási területén elhelyezett illegális szemét felszámolása
A település iparterületén az úthálózat elavult, állapota leromlott, illetve a víz- és csatornahálózat állapotának javítása és kapacitásbővítés szükséges	A település iparterületén az úthálózat felújítása, víz- és csatornahálózat állapotának javítása és kapacitásbővítése
A lakosság bizonytalan a környezettudatos magatartási formákban	A lakosság körében a környezettudatos életmód elterjedése, kevesebb illegális szeméthelyezés, növekvő zöldfelületek
A település egyes részein a közvilágítás állapota nem megfelelő	A közvilágítás állapotának javítása, közvilágítás korszerűsítése fenntarthatóság, energiatakarékosság figyelembe vételével
A településen lévő csapadékvíz elvezetésére szolgáló hálózat felújítása, tisztítása indokolt, egyes helyeken a kiépítés szükséges. A településen a csapadékvíz elvezetés nem teljesen megoldott	Csapadékvíz elvezetésének megfelelő kiépítése - vízelvezető árkok tisztítása, mélyítése
Az iskola és az óvoda környezetében, illetve lakókörnyezetben, a biztonságos közlekedés nem megoldott, parkolóhely hiánya miatt.	Parkolóhelyek kialakítása az iskolai és az óvoda közelében, lakókörnyezetben.
A településen nincs teljesen kialakítva kerékpárút, kerékpárúthálózat kiépítése indokolt, illetve Bokod felé történő kialakítása javasolt	Az egész településen kerékpárút kialakítása, illetve a települések közötti hálózat kialakítása
Az orvosi rendelő állapota nem megfelelő, korszerűtlen	Orvosi rendelő belső felújítása
Kerékpár- és gyalogtúrák szervezése a lakosság számára a szabadidő hasznos és biztonságos eltöltése érdekében.	Az egészséges életmód, valamint a közlekedésbiztonságra való figyelemfelhívás elősegítése minden célcsoport tekintetében.
Korszerűtlen, gondozatlan zöldterületek a település egyes részein	Meglévő és újabb területek fásítása, virágosítása, kipusztult fák, bokrok, virágok pótlása, esetlegesen utcabútorok cseréje, elhelyezése a településképp szebbé, vonzóbbá tétele érdekében.

A település jelenleg nem rendelkezik megfelelő kapacitású főzőkonyhával, ezáltal nem tudja ellátni a település intézményeinek (óvodák, általános és középiskolák, szociális intézmények) étkeztetési feladatait. Meglévő főzőkonyha átalakítása, kapacitásbővítése szükséges.	A település intézményeinek teljeskörű kiszolgálása.
A településen egyre inkább növekszik az idősök száma, az ellátórendszerben képzett ápolók szükségesek. Továbbá az óvodák és iskolák pedagógushiánnyal küzdenek. A növekvő sajátos nevelésű igényű gyermeklétszám, illetve különféle magatartászavarral, beilleszkedési problémával küzdő gyermek fejlesztéséhez szükséges a képzett gyógypedagógus, pedagógiai asszisztens stb.	Növelni a képzett ápolók, pedagógusok számát a település szociális és oktatási intézményeiben.
Az Oroszlány-Tatabánya vasútvonal egyes állomásainak (köztük az oroszlányi), valamint az Oroszlányra érkező helyközi autóbuszok jelentős része nem akadálymentesített.	A Fogyatékkal élők, idősök, babakocsival közlekedők esélyegyenlőségének javítása a helyközi tömegközlekedésben.
Késedelmes betegszállítás miatt meghíúsuló orvosi időpontok ellátatlanságot okozhatnak.	A betegszállítási szolgáltatás javítása, betegek megfelelő időben történő szállítása, ezáltal a szükséges ellátáshoz való hozzásegítéssel a beteg időben kezelhető.
A lakosság nem, vagy kevésbé ismeri a helyi esélyegyenlőségben érintett csoportokat és problémáikat.	Az érzékenyítés hatására a közömbösség enyhül, civilek bevonásával egyes problémák enyhíthetők.
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége	
A mélyszegénységben élők és a romák számára a munkaerőpiacra való visszailleszkedés nehézséget okoz. Nem rendelkeznek piacképes végzettséggel, készségekkel, illetve a társadalomba való integrálódáshoz szükséges ismeretekkel.	A munkaerőpiacra való visszatérés, illetve a társadalomba való integrálódás.
negatív családi szocializációs minta miatti differenciák, beilleszkedési zavarok	Sikeres reszocializáció, személyiségfejlődés, készségfejlesztés, egészségügyi prevenciós programok szervezése
A Nyíres- Német dűlőkben élők lakhatási színvonalának alacsony szintje közegészségügyi problémák táptalaja	Egészségesebb életkörülmények, életmód javítja az életminőséget, a gyermekek pozitív szocializációját is segíti
A dűlőkben élők közösségének fejlődése, társadalmi kohéziója továbbra is támogatást igényel	A helyi közösség tagjai jobban figyelnek egymásra, nehézségeik megoldásában építenek a közösségben rejlő erőkre, nőnek esélyeik
A Nyíres- és Német dűlőben élők életminőségének javítását segíti a "Csillag" Szolgáltató Pont, azonban az épület fejlesztése szükséges, az állapota romlik, illetve a használt eszközök avulnak.	A Szolgáltató Pont alkalmas legyen az Integrált Területfejlesztési Stratégiában javasolt Biztos Kezdet Ház kialakítására, amelyet a jelenlegi jogi szabályozások nem tesznek lehetővé. Az épület átalakítása szükséges, illetve lehetőség szerinti bővítése. Szükséges a mosógépek cseréje, egyéb eszközök beszerzése. Emellett több, egyéb

	szolgáltatás fogadására (pl. jogi segítség, egyéb rendezvények) is alkalmassá kellene tenni, mivel a jelenlegi épület ebben formájában erre alkalmatlan.
Hátrányos helyzetű gyermekek tanulmányi lemaradása, lemorzsolódása	A tanodák hátrányos helyzetű gyerekeknek segítenek a tanulásban, felzárkózásban. Az iskolai órák után a gyerekek a tanodába mennek, ahol szakképzett pedagógusok, szociális munkások irányításával tanulnak, játszanak, valamint a fejlődésüket szolgáló hasznos tevékenységekkel töltik az időt. A fenti tevékenységek segítik a gyermekek felzárkózását társaikhoz, tanulmányi eredményeik javulnak, ezáltal lemorzsolódásuk elkerülhetővé válhat. A hasznos tevékenységek a társadalmi beilleszkedést, személyiségfejlődést segítik.
II. A gyermekek esélyegyenlősége	
Felvilágosító jellegű prevenciós programok indítása (pl. droghasználat, dohányzás, családon belüli erőszak, szexuális felvilágosítás, közlekedésbiztonsági és bűnmegelőzési programok, érzékenyítés fogvatékkal élők elfogadására). Egyes programok újraindítása: "Lányból nővé", és "Ciki a cigi!".	Csökken a különböző veszélyeknek kitett gyermekek száma, értékek épülnek be személyiségükbe, melyekkel könnyebben vehetik az akadályokat
A dűlőkben tapasztalható környezeti és szocializációs körülmények miatt magas a behozhatatlan hátránnyal induló gyermekek száma	A hátrányos helyzetű gyermekek számának csökkenése, szocializációs hátrányaik csökkenése
Az SNI tanulók egyre összetettebb problémáival küzdenek, számukra a magas osztálylétszám nem teszi lehetővé az eredményes előrehaladást. A kisebb létszámú osztályok, illetve évfolyamonként, alsó tagozaton a minimum létszámhoz közeli osztályok indításának engedélyezése csökkentené a tanulási kudarcokat, a lemorzsolódást. Szükségessé vált speciális nevelést, oktatást igénylő (pl. autista) gyermekek részére önálló osztályok kialakítása, protetikusan környezet létrehozása.	A törvényi minimum létszámmal működő osztályokban nagyobb eséllyel kezelhetők a gyermekek viselkedési problémái, autizmussal élő gyermekek szociális, kommunikációs nehézségei, illetve a sajátos nevelésű igényűek részére több figyelem jut a tananyag elsajátítására, egyéni fejlesztésre. Az alacsonyabb létszámú osztályok a fenti hátránnyal nem küzdő gyermekek részére is ideálisabb lehetőséget biztosítana a tananyag elsajátításában.
A 2020-21-es pandémiás időszakban elsősorban a mélyszegénységben élő és roma családokból származó gyermekek háttérbe szorultak az on-line oktatás bevezetése következtében. Jelentős azon gyermekek száma, ahol a tananyag elsajátításához pedagógus segítsége szükséges, amelyet rendszeres korrepetálással lehetne orvosolni. Az általános iskolákban szükséges lenne az ebből a környezetből érkező gyermekek számára egy-egy fő alkalmazása (szociális	Az érintett gyermekek felzárkózásának elősegítése

munkás/pedagógiai asszisztens).	
Az alacsony jövedelmi viszonyok között élők általános és középiskolás gyermekeket nevelő szülők nem rendelkeznek megfelelő informatikai eszközökkel a gyermekek tanulmányainak folytatásához.	Eszközök biztosítása
A településen a bölcsőde kapacitása kevés	A helyi bölcsőde kapacitásának növelése
Az óvoda udvarán lévő játszótér elavult	Óvoda udvarán lévő játszótér cseréje, bővítése
Ifjúsági Klubhelyiség és E-sport lehetőségek hiánya	Ifjúsági Klubhelyiség és E-sport lehetőségek biztosítása a helyi fiatalok számára
Úszásoktatás részben elérhető a településen, azonban a különböző korosztályok számára biztosított szolgáltatás kiszélesítése szükséges, melyhez a forrás korlátozottan áll rendelkezésre. Az úszásoktatást megkönnyítené, azonban hiányzik a tanmedence a településen, amely főként a gyermekek (óvodások, kisiskolások) esetén szükséges lenne. A jelenlegi úszómedence sekélyebb része is több esetben mély a gyermekeknek, illetve vize hideg. A "jakuzzi" használata bár megoldási lehetőség, azonban az uszoda vendégeit zavarja.	Úszásoktatás és vízbiztosság elérhetőségének biztosítása különböző korosztályok számára fontos, amelyhez tanmedence megépítése szükséges.
A gyermekek számára nyári táborok, napközis foglalkozások részben biztosítottak	A gyermekek szünidőben hasznos tevékenységgel töltik el idejüket, biztonságos, támogató környezetben, felügyelet alatt vannak
A bölcsőde, illetve az óvoda több tagintézményénél probléma a tető beázása, ez a Brunszvik, illetve a Táncsics óvodánál problémás. A bölcsőde esetében a régi épületrész lábazata is sérült.	A gyermeket fogadó intézmények korszerűsítése, amellyel a korábbi beázások elkerülhetők lesznek.
Nyugdíjas, illetve nyugdíj közeli gyermek házi orvosok látják el a településen a gyermekeket. Biztosítani kell a gyermekek jövőbeli egészségügyi ellátását, ezért a közeli jövőben visszavonult gyermekorvosok helyére aktív korú gyermek házi orvosok "bevonása" szükséges.	Gyermekek egészségügyi ellátásának folyamatos biztosítása.
Az oktatási intézményekben (óvoda, iskola) pedagógushiány mutatkozik, továbbá rohamosan nő a beilleszkedési, tanulási vagy magatartási nehézséggel küzdő, illetve sajátos nevelési igényű gyermekek száma. Ez felveti a további gyógy- és fejlesztőpedagógusok alkalmazását. Emellett a pedagógusok mellett megfelelő számú pedagógiai és gyógypedagógiai asszisztensek biztosítása szükséges tekintettel az SNI státuszú, valamint beilleszkedési, tanulási vagy magatartási	A pedagógushiány mérséklése az oktatási intézményekben, ezáltal a gyermekek oktatásának, fejlesztésének folyamatos biztosítása az oktatási intézményekben.

nehézséggel küzdő gyermekekkel való foglalkozások biztosítása érdekében. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel való foglalkozáshoz megfelelő óraszámban szociális segítők biztosítása. Lehetőség szerint a pedagógiai, illetve gyógypedagógiai asszisztensek beiskolázása, illetve további szakemberek rendszerbe történő "vonzása" szükséges.	
Szükséges lenne a védőnők (területi és iskolai) számának növelésére.	Megfelelő számú, képzett védőnő biztosítása a településen.
A Brunszvik Teréz Óvoda a legnagyobb a településen, 10 csoportjának nincs tornaterme, csak egy tornaszobája. A tornaszoba rendkívül kicsi és az SNI fejlesztés miatt állandóan használatban van. A gyermekek mozgásfejlődéséhez szükséges lenne a saját tornaterem léte.	Tornaterem létrehozása, amely a gyermekek mozgásfejlődéséhez szükséges.
Az intézmény jelenlegi épülete már nem tudja biztosítani a megnövekedett igényeknek megfelelően az ellátást, tantermek, fejlesztő helyiségek, közösségi terek, kiszolgáló helyiségek hiányában.	Hosszú távon helyben legyen biztosított az oroszlányi és környező településen élő gyermekek gyógypedagógiai ellátása. Biztosított legyen egy az ellátásukra alkalmas épület, mely lehetővé teszi a férőhelyek számának növelését és biztosítja a gyermek számára a nevelésükhöz, oktatásukhoz szükséges feltételeket. Az épület infrastrukturális fejlesztése fenntartói támogatással valósulhatna meg, pályázati források, támogatók bevonásával.
III. A nők esélyegyenlősége	
Nagy a látencia az erőszakot elszenvedett nők körében	Kevesebb erőszak érje a nőket a családon belül és kívül.
A munkaerő-piacra való visszailleszkedés nehézkes a kisgyermekes édesanyáknak. Ennek egyik legfontosabb oka, hogy a munkáltató által meghatározott munkaidők (pl. többműszakos munkarend) nem, vagy nehézkesen összeegyeztethetők kisgyermek(ke)t nevelő anyának. Továbbá több esetben a gyermeket fogadó ellátó szerv nyitvatartási ideje (bölcsőde, óvoda, iskola) merevek.	Lehetőség szerint atipikus munkarendek kezdeményezése a munkáltatóknál (pl. "gyermekes műszak", részmunkaidős álláshelyek), illetve a gyermekellátó szociális és oktatási intézményekkel való egyeztetés azok nyitvatartási idejének csúsztatásáról, amely segíti a kisgyermekes anyák elhelyezkedését.
IV. Az idősek esélyegyenlősége	
Az idősek növekvő létszáma miatt kevés a szociális és egészségügyi ellátási lehetőség,	Idősek bevonása, szerepük erősítése, igény szerinti szolgáltatások biztosítása, fejlesztése (szociális, egészségügyi, közösségi, stb.)
A mindennapokban segítségre szoruló idősek számára bentlakásos gondozási lehetőség száma korlátozott.	Az időseknek lehetősége legyen a településen a tartós bentlakásos ellátáshoz
Kommunikációs hiányosság, információ hiány	Minél több idős élvezze az internethasználat előnyeit
A 2020-2021-es évben a pandémia kapcsán már kialakult egy segítő szolgálat, amely az időseknek nyújtott segítséget az	Az idős korosztály ellátásának segítése.

<p>ügyintézésben, szükséges bevásárlásban. Az ezt követő időszakban vizsgálni kell a senior segítő szolgálat fennmaradásának lehetőségét, önkéntesek, civil szervezetek bevonását, esetlegesen az Önkormányzati Szociális Szolgálat munkatársai számának növelésével, akik már nyújtanak hasonló jellegű szolgáltatásokat (pl. házi segítségnyújtás).</p>	
<p>Az Önkormányzati Szociális Szolgálat ellátási helyeinek felújítása, korszerűsítése szükséges a megfelelő ellátási környezet, illetve gazdaságos működtetés lehetőségének megteremtése céljából.</p>	<p>Korszerű, megfelelő színvonalú, gazdaságos működtetésű épületek létrehozása.</p>
<p>V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége</p>	
<p>A településen lévő közintézmények akadálymentesítése részben megoldott (pl. polgármesteri hivatal, gimnázium, óvoda, stb). Több esetben hiányzik a lift az adott intézményben, amellyel a kívánt szolgáltatás nem elérhető a mozgáskorlátozott, illetve más fogyatékkal élők számára (pl. vakok és gyengénlátók) a kontrasztos irodai/helyiség kialakítás, illetve taktilis vezetősáv hiánya okoz megközelítési nehézséget. A köztereken is sok esetben hiányzik a taktilis vezetősáv.</p>	<p>Minden, a városban élő fogyatékkal élő személy (gyermek, felnőtt) hozzáférhessen a megfelelő szolgáltatásokhoz. Amennyiben az adott intézményben nincs még lift, annak kialakítása szükséges, illetve komplex akadálymentesítésre való törekvés a közintézményekben, illetve köztereken (pl. járdákon).</p>
<p>A lakosság közömbössége, segítőkészségének hiánya megnehezíti a fogyatékkal élők önmagában is nehéz helyzetét.</p>	<p>Érzékenyítéssel a település lakossága és a munkáltatók a fogyatékkal élők megértése erősíthető, a velük szembeni viselkedés javítható.</p>
<p>Jelenleg nem található ilyen ellátás a településen, azonban a szükséges lenne.</p>	<p>Fogyatékosok számának növekedése miatt nappali ellátóhely és lakóotthon kialakítása Oroszlányban, amellyel az érintett családok és ellátottak életminősége javulhat.</p>
<p>Csekély a lehetőség a fogyatékkal élők helyi foglalkoztatására</p>	<p>A fogyatékkal élők helyi foglalkoztatási lehetőségének javítása, akkreditált munkahelyek létrehozásával.</p>
<p>A fogyatékkal élők elektromos mopedjeikkel jogszabály szerint nem használhatják a kerékpárutat, míg az elektromos kerékpárral közlekedők igen. A fogyatékkal élők számára fenntartott parkolóhelyeket sok esetben arra jogosulatlanok foglalják el.</p>	<p>A kerékpárút használatának jogi lehetőségének megteremtése e az elektromos mopeddel közlekedők számára, illetve a fogyatékosok számára fenntartott parkolóhelyek gyakoribb ellenőrzésével kevesebb szabálytalankodó.</p>

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák és a mélyszegénységben élők nem kirekesztettek, hanem a város integráns lakókörnyezetének részesei.

Fontos számunkra, hogy a romák és a mélyszegénységben élők a város munkaerőpiacán megjelenhessenek, ehhez saját erejük, szándékuk támogatására képzési, foglalkoztatási lehetőségek nyíljanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek esélyegyenlőségét, a gyermekek fizikai ellátásbeli, korszerű nevelési és társadalmi integrációs lehetőségeinek biztosítását. Célunk, hogy a városban ne legyen éhező gyermek sem tanítási időben, sem azon kívül és a szegénység okozta mobilitási korlátok megszüntetésének támogatásával nyíljon meg számukra a város minden lehetősége.

Folyamatosan odafigyelünk arra, hogy az idősök legyenek képesek megtartani életminőségüket, tudják megőrizni aktivitásukat munkával, ill. olyan tevékenységekkel, amelyek korukhoz és fizikai, szellemi állapotukhoz illeszkedőek. Az arra rászorulóknak részére pedig legyenek elérhetőek a méltósággal viselt öregséghez szükséges ellátási formák.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetése elősegítését, képzési és foglalkoztatási lehetőségeik biztosítását. Különös figyelmet fordítunk a nőket érintő erőszak, párkapcsolati erőszak elleni küzdelemre.

A fogyatékkal élők számára akadálymentes városi életet kívánunk biztosítani komplex akadálymentesítési program kidolgozásával és megvalósításával, foglalkoztatási, lakhatási és ellátási lehetőségeik bővítése mellett.

Olyan várost szeretnénk, ahol az arra rászorulóknak életük természetes közegében érzékelhetik az esélyegyenlőségből fakadó biztonságot, s ha ebben sérelem éri őket, akkor rendelkezésükre álljon az a háló, amely segítséget nyújthat számukra a hátrányok kompenzálására.

.....

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	
B	Feltárt probléma megnevezése	
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	
G	Az intézkedés felelőse	
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)												
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkittűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Mindenki számára elérhető szabadidős programok helyszíneinek kialakítása	Közösségi terek hiánya, illetve játszóterek, állapotának fejlesztése, valamint kültéri sportolási lehetőségek kialakítása (pl. kültéri fitnesz eszközök, sportpálya, futópálya, stb.)	A településen élők számára elérhető és lehetőség szerint ingyenesen használható környezet kialakítása	Ifjúsági koncepció, pályázati dokumentáció	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Forráskeresés, pályázati források felkutatása az igényfelmérések szerint, ennek következtében közösségi terek kialakítása, játszóterek, állapotának fejlesztése, valamint kültéri sportolási lehetőségek kialakítása (pl. kültéri fitnesz eszközök, sportpálya, futópálya, stb.)	Polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Közösségi terek számának növelése	Humán erőforrás, pályázati forrás, önkormányzati költségvetés adta lehetőségek	folymatos	testvértelepülésekkel való együttműködés
2	Egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés	Lakosság számára megfelelő prevenciós vizsgálatok, illetve szükség esetén orvosi ellátás biztosítása hiányos	A lakosság egészségének védelmé érdekében prevenciós szűrővizsgálatok szervezése korszerű eszközökkel, szakemberekkel a településen.	Pályázati dokumentáció, költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) "A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" akcióterv (2021-2030) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogatékosságügyi Program (2015-2025)	Prevenációs és szűrővizsgálatok szervezése, felvilágosító előadások megszervezése. A lakosság orvosi ellátásához való hozzáférés elősegítése – betegszállítás, vizsgálatok, házi betegápolás és házi segítségnyújtás szinergikus lehetőségeinek kihasználása, koordinálása.	polgármester, Oroszlány város egészségügyéért felelős szakembere, képviselő testület	2029. 12. 31. (hétfő)	A születéskor várható élettartam emelkedése	Önkormányzat, egészségfejlesztési pályázatok	Folyamatos	Együttműködés keresése más önkormányzatokkal
3	Generációk egymástól való eltávolodása	Az idős és fiatal generáció közötti megértés segítése, elfogadása	Edukáció, hagyományok, tapasztalatok átadása, önségítés	pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) "A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" akcióterv (2021-2030) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)	Igény-felmérés, forrás keresése, programok szervezése.	Képviselő testület, Jegyző, Intézményvezetők, oktatási intézményvezetők, kisebbségi önkormányzatok	2029. 12. 31. (hétfő)	Programok, résztvevők száma	Pályázati források, civil szervezetekkel való együttműködés	Folyamatos	Együttműködés keresése más önkormányzatokkal
4	Bérlakás program kiszélesítése lehetőségének vizsgálata	Kevés a bérlakás a városban.	Bérlakás állomány növelése törekedve az akadálymentes kialakításra.	Költségvetés, pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Bérlakások vásárlása, építése, meglévő épületek fejlesztése	Képviselőtestület	2029. 12. 31. (hétfő)	Lakások száma	Pályázati források, költségvetés	Igény szerint folyamatosan	Nem releváns
5	Életkoruk és végzettségük miatt hátrányos helyzetű személyek munkaerőpiaci integrációjának elősegítése	Magas arányban vannak jelen a munkanélküliek rendszerében az 50 év felettiek, illetve az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők.	Az 50 év feletti korosztály, valamint az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők esélyeinek elősegítése a munkaerő piacon.	Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Antiszegregációs terv Oroszlány Város Gazdasági Programja Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Képzésekbe való bevonás, kiemelt figyelem a korosztályra a Foglalkoztatási Paktum megvalósítása során Támogatott foglalkoztatásba helyezés, kompetencia fejlesztés	Oroszlányi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya	2029. 12. 31. (hétfő) Részben elvégezve.	bevont személyek száma, elhelyezkedettek száma	Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz keretében	Pályázati lehetőségekhez mérten	Nem releváns
6	Fejlesztést segítő képzések támogatása	A fejlesztésre szoruló gyermekek körében egyre összetettebb problémákat diagnosztizálnak a szakemberek, az SNI diagnózissal rendelkező gyermekek száma folyamatos növekedést mutat. Mind az óvodai, mind az iskolai (általános és középiskola) oktatás során szükséges lenne az integráló pedagógusok és oktatók	A korszerű ismeretek birtokában hatékonyabb lehet a gyermekek fejlesztése, ezáltal könnyebbé válik integrációjuk a közösségekbe, valamint a tanulásban való előrehaladásuk.	Szociális Szolgáltatá-tervezési koncepció Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Antiszegregációs terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) "A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" akcióterv	Képzések elérését segítő pályázati programok és források felkutatása. Az óvodai, az iskolai (általános és középiskola) oktatás során szükséges a tanárok/ oktatók képzése, érzékenyítése, továbbá az utazó fejlesztő pedagógusok számának növelése.	Tatabányai Tankerületi Központ vezetője, Intézmény-vezetők	2029. 12. 31. (hétfő)	Képzések száma, Továbbképzési –és beiskolázási tervbe bekerült pedagógusok száma, tanulmányi eredmények javulása	Pályázati források, költségvetési források, humán erőforrás (pedagógusok utánpótlása, alkalmazása, pedagógiai asszisztensek számának növelése)	Folyamatos	Együttműködés keresése a problémában érintett szervezetekkel

		képzése, az együttnevelés szereplőinek érzékenyítése, továbbá az utazó gyógypedagógusok számának növelése mellett módszertani tudásuk bővítése, hiányszakon új képzettség megszerzése..			(2021-2030)							
7	Szolgálati lakások számának növelése	Komoly hiány mutatkozik bizonyos szakterületeken (pl. pedagógus, rendőr, orvos, stb.)	A hiányszakmák betöltésének növelése	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Antiszegregációs terv Pályázati dokumentáció	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	A bérlakás-program áttekintése, lehetőségek vizsgálata - pályázati lehetőségek felkutatása	Képviselőtestület, Jegyző	2029. 12. 31. (hétfő)	Szolgálati lakások száma	Pályázati forrás	A város sokszínűsége, kiegészítve a lakhatás támogatással megtartó erő lehet	Nem releváns
8	Az átmeneti gondozás bővítési lehetőségének vizsgálata, illetve „Félutas ház” szolgáltatás létrehozásának vizsgálata	A Családok Átmeneti Otthonának telítettsége miatt szükséges lenne újabb, hasonló körülményeket biztosító intézmény létrehozása, továbbá az átmeneti otthonban élők, krízisellátásban szolgáltatást igénybevevő családok számára tartós lakhatási lehetőség kialakításának elősegítésére van szükség.	Férőhelybővítés az átmeneti ellátást igénylők részére, továbbá a későbbi tartós lakhatás elősegítéséhez szakemberek bevonása a megélhetésre való ösztönzésre. Ezáltal a krízishelyzetben élők családjai kevésbé sérülhetnek.	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Antiszegregációs terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) "A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" akcióterv (2021-2030)	A szolgáltatás tapasztalatainak áttekintése, a lakhatás lehetőségének és a pályázati lehetőségek vizsgálata	Önkormányzati Szociális Szolgálat vezetője, Jegyző	2029. 12. 31. (hétfő)	Megvalósítás esetén a szolgáltatásba bevont férőhelyek száma, a szolgáltatást igénybe vevők száma	Pályázati forrás, Humán erőforrás	Folyamatos	Az érintett szervekkel való együttműködés.
9	Elkerülő út a forgalomcsökkentés érdekében	Oroszlányon áthaladó nagymértékű forgalom jelentős számú baleset előidézője. Ennek oka a településen az elkerülő út hiánya. A jelentős forgalom (teher és személyautó) okozója a várost az ipari parkkal összekötő út terheltsége, amelynek kiváltására elkerülő út kialakítása szükséges.	Elkerülő út kialakítása, tehermentesítés, balesetmentes közlekedés elősegítése	Gazdasági Program Integrált Településfejlesztési Stratégia	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Állapotfelmérés, forrás keresés, elkerülő út kialakítása	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Elkerülő út létrejötte	Pénzügyi, pályázati forrás	Pályázati forrásból, állami támogatásból, folyamatos	Együttműködés a fejlesztésben érintett önkormányzatokkal, állami szervezetekkel.
10	Városi parktavak rendezése, rehabilitációja, hasznosítása, valamint közösségi terek kialakítása a területen	A városban több parktó (Malom-tó, Állomási-tó) található, ezek alulhasznosítottak, funkciójuk érdekében azok rendezése indokolt, valamint rehabilitációja szükséges. A vízutánpótlás, valamint vízáramlás, levegőztetés megoldása szükséges a szűkös vízutánpótlás miatt. A szennyvíztisztító telep által kibocsátott víz hasznosításának lehetőségének feltérképezése és becsatolása a Malom-tó vízutánpótlása érdekében. Továbbá a parktavak körül található lakóövezeti részekben élők számára közösségi terek (utcabútorok, hulladékgyűjtő edények, közvilágítás, rekreációs lehetőség - kültéri fitneszeszközök , futópálya, ping-pong, petanq-pálya telepítése, napozó dekkék stb. - kialakítása javasolt. Esetlegesen szolgáltatás telepítése (pl. csónakkölcsönzési lehetőség a Malom-tavon), kiépítése. Az Állomási-tó esetében záportározó kialakításának lehetőségének megteremtése, utcabútor telepítése, illetve egyéb funkciókkal történő felruházása javasolt.	Rendezett parktavak, közösségi terek kialakításával	Integrált Területfejlesztési Stratégia Gazdasági Program Pályázati dokumentáció	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Állapot és igényfelmérés szakemberek bevonásával, forrás keresése, a tavak rehabilitációja, funkcióinak tervezése, közösségi terek kialakítása	Polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Parktavak és környékének állapotának javulása, közösségi terek számának növelése	humán erőforrás bevonása (szakemberek), pénzügyi erőforrás - pályázati támogatás és költségvetés felhasználása	Hosszútávú fenntarthatóság a vízminőség javítása érdekében	Együttműködés a város lakosságával, civil szervezetekkel, érintett szervezetekkel
11	Úthálózat	A településen az utak állapot nem megfelelő, helyenként töredezett a burkolat, megsüllyedt,	Új útburkolat kialakítása	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Pályázati forrás keresése, pályázati dokumentáció elkészítése, település úthálózatának javítása, új útburkolat kialakítása	polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Felújított utak mennyisége	Pályázati forrás, költségvetés	Folyamatos	Nem releváns
12	Hagyományörző, helyi identitást erősítő programok	Hagyományörző, helyi identitást erősítő programok megszervezéséhez szükséges források hiánya	Pályázati forrás felhasználásával meglévő, illetve új rendezvények megszervezése	Pályázati dokumentáció, költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia(2019-2030)	Pályázati forrás keresése a meglévő hagyományos rendezvények és új programok megszervezéséhez, pályázati dokumentáció készítése,	polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	rendezvények száma, helyi identitás növekedése	Humán (civil szervezetek, önkormányzati dolgozók) és pályázati/pénzügyi erőforrások felhasználása	Folyamatos	Együttműködés civil szervezetekkel

					Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) "A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" akcióterv (2021-2030) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)	rendezvények megszervezése						
13	Testvér-települési kapcsolatok	Testvér-települési kapcsolatok fenntartásához, továbbfejlesztéséhez szükséges forráshiány	Testvér-települési kapcsolatok fenntartása	Pályázati dokumentáció	Nemzeti Fejlesztés 2030	Pályázati forrás keresése Testvér-települési kapcsolatok fenntartásához, továbbfejlesztéséhez, pályázati dokumentáció készítése, programok szervezése	Polgármester, Jegyző	2029. 12. 31. (hétfő)	Programok száma	Pályázati forrás, humán erőforrás	Folyamatos	Testvértelepülésekkel való együttműködés
14	Művelődési Központ korszerűsítése	Művelődési Központ energetikai korszerűsítése nem megoldott (fűtés korszerűsítés, napelem), illetve belső tereinek, kiszolgáló helyiségei (pl. vizes blokkok) elavultak,	Művelődési Központ energetikai felújítása fűtés korszerűsítéssel, napelemrendszer kiépítésével, illetve egyes belső tereinek megújítása, hogy korszerű, megfelelő élményt, illetve szolgáltatást nyújthasson a szolgáltatást igénybe vevők számára.	Költségvetési koncepció, pályázati dokumentáció	Nemzeti Fejlesztés 2030 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Művelődési Ház állapotfelmérést követően pályázati forrás keresése, Művelődési Ház energetikai korszerűsítése	Polgármester, Jegyző, intézményvezető	2029. 12. 31. (hétfő)	Energetikai korszerűsítése mértéke	Humán erőforrásként szakemberek, pénzügyi erőforrásként pályázati forrás felhasználása	pályázati forrás	Nem releváns
15	A Hivatal épülete korszerűtlen	A Hivatal épülete korszerűtlen, külső szigetelés és a nyílászárók cseréje indokolt	A Hivatal épületének energetikai korszerűsítése és akadálymentesítése, ügyfélbarát környezet kialakítása pályázati forrás felhasználásával	Költségvetési koncepció, Pályázati dokumentáció	Fenntartható Fejlesztési Keretrendszer	Pályázati forrás keresése, Hivatal épületének felújítása	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Felújítás, bővítés mértéke	Pályázati forrás	Folyamatos	Nem releváns
16	Járdák állapota	Járdák állapota nem megfelelő, több helyen balesetveszélyes - járda burkolatok töredezttek	Pályázati forrás felhasználásával meglévő járdák felújítása, új járdák építése	Költségvetési koncepció, Településfejlesztési koncepció, Pályázati dokumentáció	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Településen lévő járdahálózat állapotának felmérés, pályázati forrás keresése, meglévő járdák felújítása, új járdák építése	Polgármester, Jegyző	2029. 12. 31. (hétfő)	Felújított járdák mennyisége	Pályázati forrás, költségvetés, humán erőforrás (szakemberek)	Folyamatos	Nem releváns
17	Felújításra szoruló épületek	Hajléktalanszálló új helyszínre telepítése és az időseket ellátó intézmény bővítése indokolt	Hajléktalanszálló kialakítása új területen, időseket ellátó intézmény bővítése, meglévő vagy új telephelyen	Költségvetési koncepció, pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Pályázati forrás felhasználásával hajléktalanszálló kialakítása, időseket ellátó intézmény bővítésének kivitelezése	Polgármester, Jegyző	2029. 12. 31. (hétfő)	Férőhely létrehozása	Humán erőforrásként szakemberek alkalmazása, pénzügyi erőforrásként pályázati forrás felhasználása	Folyamatos	Nem releváns
18	Gyalogátkelőhely létesítése a település több pontján	Település központjában egyes helyeken nem megoldott a gyalogosok átkelési lehetősége, ezért balesetveszélyes a közlekedés. A Benedek EGYMI épülete gyalogosan nem közelíthető meg biztonságosan gyalogátkelőhely hiányában, az intézmény környezetének közlekedésbiztonsága nem megfelelő.	Gyalogátkelőhely kialakítása a település központjában és a Benedek Elek EGYMI oktatási intézményénél (a korábban elkészített tervdokumentációnak megfelelően), továbbá lehetőség szerint elektromos jelzőlámpák telepítése a gyalogos átkelőnél	Pályázati dokumentáció	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Helyzetfelmérés, pályázati forrás keresése, település központjában gyalogátkelőhely kiépítése	Polgármester, képviselő-testület, intézményvezetők	2029. 12. 31. (hétfő)	Gyalogátkelőhelyek száma	Pályázati forrás	Folyamatos	Nem releváns
19	Illegális szemét felszámolása	A település közigazgatási területén elhelyezett illegális szemét felszámolása nem megoldott	A település közigazgatási területén elhelyezett illegális szemét felszámolása	Pályázati dokumentáció, településfejlesztési koncepció	Nemzeti Környezetvédelmi Program	A település közigazgatási területén elhelyezett illegális szemét felszámolása pályázati forrás segítségével	Polgármester, Jegyző	2029. 12. 31. (hétfő)	Illegális szemét mértéke a településre	Humán (Civil szervezetek) és pályázati erőforrás	folyamatos	Nem releváns
20	Iparterület	A település iparterületén az úthálózat elavult, állapota leromlott, illetve a víz- és csatornahálózat állapotának javítása és kapacitásbővítés szükséges	A település iparterületén az úthálózat felújítása, víz- és csatornahálózat állapotának javítása és kapacitásbővítése	Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Állapotfelmérés, pályázati lehetőségek felkutatása, az iparterületen az úthálózat felújítása, víz- és csatornahálózat állapotának javítása és kapacitásbővítése	Polgármester, Jegyző	2027. 12. 31. (péntek)	Iparterület infrastrukturális fejlődése	Humán és pályázati forrás	Folyamatos	nem releváns
21	Környezettudatosság erősítése	A lakosság bizonytalan a környezettudatos magatartási formákban	A lakosság körében a környezettudatos életmód elterjedése, kevesebb illegális szeméthelyezés, növekvő zöldfelületek	Integrált Területfejlesztési Stratégia	Nemzeti Környezetvédelmi Program	Egyes rendezvényeken környezettudatos életmódról ismeretterjesztés, szeméttgyűjtő akció, zöldítési program	polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	csökken az illegális szemétkerakás, növekszik a települési zöldfelület	hivatal, képviselő-testület, civil szféra, pályázati forrás, önerő, támogatások	fenntarthatóság a civil szervezetek és a pályázatok lehetőségek bevonásával	Együttműködés az érintett szervezetekkel, civilekkel
22	Közvilágítás	A település egyes részein a közvilágítás állapota nem megfelelő	A közvilágítás állapotának javítása, közvilágítás korszerűsítése fenntarthatóság, energiatakarékosság figyelembe vételével	Pályázati dokumentáció, Gazdasági program	Nemzeti Környezetvédelmi Program	Állapotfelmérés, közvilágítási problémák feltérképezése, egyeztetés a szolgáltatóval, forrás keresése, közvilágítás állapotának javítása, korszerűsítése	polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Beszerezett lámpaoszlopok száma	Pályázati és önkormányzati forrás	Folyamatos	Nem releváns
23	Csapadékvíz elvezetés	A településen lévő csapadékvíz elvezetésére szolgáló hálózat felújítása, tisztítása indokolt, egyes helyeken a kiépítés szükséges. A településen a csapadékvíz elvezetés nem teljesen megoldott	Csapadékvíz elvezetésének megfelelő kiépítése - vízvezető árkok tisztítása, mélyítése	Pályázati dokumentáció, gazdasági program	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.	Állapotfelmérés, pályázati forrás keresése, csapadékvíz elvezetésének megfelelő kiépítése, tisztítása	polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Rendezett terület (m2)	Humán erőforrásként szakemberek bevonása, pályázati forrás felhasználása	Folyamatos	Nem releváns
24	Parkoló létrehozása,	Az iskola és az óvoda	Parkolóhelyek kialakítása az	Költségvetési	Nemzeti Fejlesztés 2030,	Forrás keresése, parkolóhelyek	polgármester	2029. 12. 31.	Parkolóhelyek száma	Pályázati forrás	Folyamatos	Nem releváns

	meglévő parkolási lehetőségek felújítása	környezetében, illetve lakókörnyezetben, a biztonságos közlekedés nem megoldott, parkolóhely hiánya miatt.	iskolai és az óvoda közelében, lakókörnyezetben.	koncepció, gazdasági program, pályázati dokumentáció	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.	kialakítása		(hétfő)				
25	Kerékpárút fejlesztése és kialakítása	A településen nincs teljesen kialakítva kerékpárút, kerékpárúthálózat kiépítése indokolt, illetve Bokod felé történő kialakítása javasolt	Az egész településen kerékpárút kialakítása, illetve a települések közötti hálózat kialakítása	Költségvetési koncepció, gazdasági program, pályázati dokumentáció	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.	Kerékpárút hiányának feltérképezése, forrás keresése, kerékpárút kialakítása	polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Kerékpárút hossza	Pályázati és önkormányzati forrás	Folyamatos	Együttműködés a közeli települések önkormányzataival
26	Orvosi rendelő belső felújítása	Az orvosi rendelő állapota nem megfelelő, korszerűtlen	Orvosi rendelő belső felújítása	Költségvetési koncepció, Településfejlesztési koncepció, Pályázati dokumentáció	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.	Pályázati forrás keresése, orvosi rendelő állapotának felmérés, felújítás kivitelezése	polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Felújítás (m2)	Szakemberek bevonása, pályázati erőforrás felhasználása	pályázati támogatás felhasználása	Nem releváns
27	Kerékpár- és gyalogtúrák, kerékpáros közlekedésbiztonsági programok szervezése	Kerékpár- és gyalogtúrák szervezése a lakosság számára a szabadidő hasznos és biztonságos eltöltése érdekében.	Az egészséges életmód, valamint a közlekedésbiztonságra való figyelemfelhívás elősegítése minden célcsoport tekintetében.	Gazdasági program, pályázati dokumentáció	Nemzeti Fejlesztés 2030 Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) "A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" akcióterv (2021-2030) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)	Pályázati források felkutatása, igényfelmérés, szervezés, megvalósítás	polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	kerékpár- és gyalogtúrák, kerékpáros közlekedésbiztonsági programok száma	Humán (civil szervezetek) és pályázati erőforrás	Folyamatos	Együttműködés érintett szervezetekkel (pl. Bringaakadémia), rendvédelmi szervekkel
28	Parkok, zöldszigetek megújítása, fásítása, virágosítása a településen	Korszerűtlen, gondozatlan zöldterületek a település egyes részein	Meglévő és újabb területek fásítása, virágosítása, kipusztult fák, bokrok, virágok pótlása, esetlegesen utcabútorok cseréje, elhelyezése a településkép szebbé, vonzóbbá tétele érdekében.	Gazdasági program, költségvetés, pályázati dokumentáció	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Állapotfelmérés, pályázati lehetőségek felkutatása, szervezés, megvalósítás	polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Parkok, zöldszigetek megújításának mértéke	Humán (szakemberek, civil szervezetek) és pályázati erőforrás bevonása	Folyamatos	Nem releváns
29	Központi főzőkonyha kialakítása, fejlesztése	A település jelenleg nem rendelkezik megfelelő kapacitású főzőkonyhával, ezáltal nem tudja ellátni a település intézményeinek (óvodák, általános és középiskolák, szociális intézmények) étkeztetési feladatait. Meglévő főzőkonyha átalakítása, kapacitásbővítése szükséges.	A település intézményeinek teljeskörű kiszolgálása.	Költségvetés Pályázati dokumentáció	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Pályázati forrás keresése, Dokumentáció elkészítése, A meglévő főzőkonyha kapacitásának bővítése, fejújítása	polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Főzőkonyha kapacitásának bővítése, A település intézményeinek megfelelő kiszolgálása	Humán erőforrás (szakemberek alkalmazása) Pályázati támogatás felhasználása, költségvetés	Bővített kapacitású főzőkonyha fenntarthatósága költségvetés és pályázati támogatás felhasználásával.	nem releváns
30	Oktatási és szociális humánerőforrás képzés elősegítése	A településen egyre inkább növekszik az idősök száma, az ellátórendszerben képzett ápolók szükségesek. Továbbá az óvodák és iskolák pedagógushiánnyal küzdenek. A növekvő sajátos nevelésű igényű gyermeklétszám, illetve különféle magatartászavarral, beilleszkedési problémával küzdő gyermek fejlesztéséhez szükséges a képzett gyógypedagógus, pedagógiai asszisztens stb.	Növelni a képzett ápolók, pedagógusok számát a település szociális és oktatási intézményeiben.	ITS	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) "A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" akcióterv (2021-2030) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)	Együttműködés a tankerülettel, oktatási és szociális intézményekkel a szükséges pedagógiai, gyógypedagógiai, ápolók, stb. szakemberek utánpótlás biztosításához. Ehhez pénzügyi források hozzárendelése (pályázati/önkormányzati költségvetés).	Képviselő-testület, tankerületi központ, Önkormányzati Szociális Szolgálat, tankerületi központ, oktatási intézmények	2029. 12. 31. (hétfő)	végzett szakember (fő)	pályázati/költségvetési forrás, humán munkaerő	folymatos	nem releváns
31	Fogyatékkal élők, idősök, babakocsival közlekedők esélyegyenlőségének javítása a helyközi tömegközlekedésben	Az Oroszlány-Tatabánya vasútvonal egyes állomásainak (köztük az oroszlányi), valamint az Oroszlányra érkező helyközi autóbuszok jelentős része nem akadálymentesített.	A Fogyatékkal élők, idősök, babakocsival közlekedők esélyegyenlőségének javítása a helyközi tömegközlekedésben.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-24) "A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" akcióterv (2021-2030) Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)	Egyeztetés a tömegközlekedésben érintett szereplőkkel (MÁV Zrt., Volánbusz) a szolgáltatások és infrastrukturális beruházások lehetőségeiről, együttműködés keresése.	Képviselő-testület, Volánbusz és MÁV Zrt., környező települések képviselő-testülete	2029. 12. 31. (hétfő)	Akadálymentesített megálló/állomás (db), akadálymentes tömegközlekedési eszköz (db)	pénzügyi, humán, technikai	Folyamatos	Együttműködés keresése a tömegközlekedésben érintett települések önkormányzataival.
32	Betegszállítási szolgáltatások javítása	Késedelmes betegszállítás miatt meghíusuló orvosi időpontok ellátatlanságot okozhatnak.	A betegszállítási szolgáltatás javítása, betegek megfelelő időben történő szállítása, ezáltal a szükséges ellátáshoz való hozzásegítéssel a beteg időben kezelhető.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025) Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Egyeztetések megkezdése az orvosi betegszállítást végző szervekkel/szervezetekkel, problémafeltárás, megoldási lehetőségek keresése a fenti problémára.	Képviselő-testület, környező települések képviselő-testülete, egészségügyi szolgáltatást nyújtó szervez, szolgáltatás nyújtó szervezet	2029. 12. 31. (hétfő)	Elszállított betegek száma (fő)	humán, pénzügyi, technikai	Folyamatos	Együttműködés keresése környező települések képviselő-testületeivel
33	Érzékenyítési feladatok a településen élők irányába a helyi esélyegyenlőségben	A lakosság nem, vagy kevésbé ismeri a helyi esélyegyenlőségben érintett csoportokat és problémáikat.	Az érzékenyítés hatására a közömbösség enyhül, civilek bevonásával egyes problémák enyhíthetők.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Nemzeti Fejlesztési Stratégia Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025) Ifjúsági Stratégia (2009-	Civil szervezetek bevonásával érzékenyítő programok, műsorok szervezése a lakosság számára.	Képviselő-testület, Roma Kisebbségi Önkormányzat, Önkormányzati	2029. 12. 31. (hétfő)	Résztvevők száma (fő)	Pénzügyi (pályázati és önkormányzati forrás), humán, technikai	Folyamatos	Nem releváns.

	érintett célcsoportokkal kapcsolatosan				2024) "Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)		Szociális Szolgálat, intézményvezetők					
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Munkaerőpiacra visszailleszkedést elősegítő képzés, foglalkoztatást segítő munkaprogram	A mélyszegénységben élők és a romák számára a munkaerőpiacra való visszailleszkedés nehézséget okoz. Nem rendelkeznek piacképes végzettséggel, készségekkel, illetve a társadalomba való integrálódáshoz szükséges ismeretekkel.	A munkaerőpiacra való visszatérés, illetve a társadalomba való integrálódás.	Antiszegregációs terv, Integrált Területfejlesztési Stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) "A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" akcióterv (2021-2030)	Oktatás, készségfejlesztő és közösségfejlesztő programok szervezése, Roma-lány programba való bekapcsolódás Támogatott foglalkoztatásba helyezés, kompetencia fejlesztés	Önkormányzati Szociális Szolgálat vezetője, Oroszlányi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály vezetője	2027. 12. 31. (péntek)	Résztvevők száma	Humán erőforrás, pályázati forrás keretéig Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz keretében	folymatosan pályázati források figyelembevételével	nem releváns
2	Prevenációs programok intézményközi összefogásban	negatív családi szocializációs minta miatti differenciák, beilleszkedési zavarok	Sikerres reszocializáció, személyiségfejlődés, készségfejlesztés, egészségügyi prevenációs programok szervezése	Ifjúságfejlesztési koncepció, Antiszegregációs terv, Integrált Településfejlesztési Stratégia, Intézmények nevelési programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Védőnők, gyermek és háziorvos, Önkormányzati Szociális szolgálat, rendvédelmi szerv bevonásával prevenációs, készségfejlesztő programok szervezése a célcsoport számára.	Intézményvezetők, Önkormányzati Szociális Szolgálat	2027. 12. 31. (péntek)	Résztvevő száma	Humán erőforrás, pályázati forrás erejéig	folymatos a pályázati forrás keretéig	nem releváns
3	Egészségnevelési programok folytatása, pályázati lehetőségek igénybevételével	A Nyíres- Német dülőkben élők lakhatási színvonalának alacsony szintje közegészségügyi problémák táptalaja	Egészségesebb életkörülmények, életmód javítja az életminőséget, a gyermekek pozitív szocializációját is segíti	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Antiszegregációs terv Pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Programok, képzések nyújtása, pályázati lehetőség igénybevétele a jobb életkörülmények elérése érdekében	Önkormányzati Szociális Szolgálat vezetője	2027. 12. 31. (péntek)	Az érintett területen élő orvoshoz fordulók száma, programok száma, programokon résztvevők száma	Pályázati források, humán erőforrás (Oroszlányi Szociális Szolgálat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, védőnők, orvosok)	Folyamatos	Együttműködés a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, védőnőkkel, orvosokkal
4	Közösségfejlesztés folytatása célzott programokkal, közművelődési szolgáltatások fejlesztésével a szegregációs területen	A dülőkben élők közösségének fejlődése, társadalmi kohéziója továbbra is támogatást igényel	A helyi közösség tagjai jobban figyelnek egymásra, nehézségeik megoldásában építenek a közösségben rejlő erőkre, nőnek esélyeik	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Antiszegregációs terv Pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Közösségépítő programok, kulturális programok szervezése a telepeken élők számára	Önkormányzati Szociális Szolgálat vezetője, Roma Nemzetiségi Önkormányzat vezetője	2027. 12. 31. (péntek)	Programok száma, résztvevők száma	Pályázati források, humán erőforrás (lsd. szociális munkások)	Folyamatos	Együttműködés a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, Oroszlányi Szociális Szolgálattal
5	Nyíres- és Német dülő ellátását kielégítő "Csillag" szolgáltató pont fejlesztése	A Nyíres- és Német dülőben élők életminőségének javítását segíti a "Csillag" Szolgáltató Pont, azonban az épület fejlesztése szükséges, az állapota romlik, illetve a használt eszközök avulnak.	A Szolgáltató Pont alkalmas legyen az Integrált Területfejlesztési Stratégiában javasolt Biztos Kezdet Ház kialakítására, amelyet a jelenlegi jogi szabályozások nem tesznek lehetővé. Az épület átalakítása szükséges, illetve lehetőség szerinti bővítése. Szükséges a mosógépek cseréje, egyéb eszközök beszerzése. Emellett több, egyéb szolgáltatás fogadására (pl. jogi segítség, egyéb rendezvények) is alkalmassá kellene tenni, mivel a jelenlegi épület ebben formájában erre alkalmatlan.	Integrált Területfejlesztési Stratégia	Új Roma Stratégia(2019-2030)	Pályázati forrás keresése, illetve műszaki tervek készítése a tervezett funkciók megvalósításához.	Képviselő-testület, Roma Kisebbségi Önkormányzat, Önkormányzati Szociális Szolgálat	2029. 12. 31. (hétfő)	m2	pályázati forrás/önkormányzati forrás, humán	Folyamatos	Nem releváns
6	Tanoda program beindításának keresése	Hátrányos helyzetű gyermekek tanulmányi lemaradása, lemorzsolódása	A tanodák hátrányos helyzetű gyerekeknek segítenek a tanulásban, felzárkózásban. Az iskolai órák után a gyerekek a tanodába mennek, ahol szakképzett pedagógusok, szociális munkások irányításával tanulnak, játszanak, valamint a fejlődésüket szolgáló hasznos tevékenységekkel töltik az időt. A fenti tevékenységek segítik a gyermekek felzárkózását társaikhoz, tanulmányi eredményeik javulnak, ezáltal lemorzsolódásuk elkerülhetővé válhat. A hasznos tevékenységek a társadalmi beilleszkedést, személyiségfejlődést segítik.	Integrált Területfejlesztési Stratégia	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Tanoda kialakításának lehetőségének vizsgálata (helyszín, iskolák, humán erőforrás - pedagógusok rendelkezésre állása) a kisebbségi roma önkormányzat, az oktatási intézmények vezetőinek bevonásával, illetve az Önkormányzati Szociális Szolgálat irányításával.	Képviselő-testület, Intézményvezetők, Önkormányzati Szociális Szolgálat vezetője, intézményvezetők	2029. 12. 31. (hétfő)	Tanoda létrehozása (db), Tanodai programban résztvevő hátrányos helyzetű gyermekek száma (fő)	humán, pénzügyi, technikai, pályázati lehetőségek vizsgálata	folymatos	
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Prevenációs programok tárházának bővítése a fiatalok számára.	Felvilágosító jellegű prevenációs programok indítása (pl. droghasználat, dohányzás, családon belüli erőszak,	Csökken a különböző veszélyeknek kitett gyermekek száma, értékek épülnek be személyiségükbe, melyekkel	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Antiszegregációs terv Család és Gyermekjóléti	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	A már meglévő programok folytatása, új programok kidolgozása, nyújtása	Oktatási intézmények vezetői, tankerület, képviselő-testület	2029. 12. 31. (hétfő) Részben elvégezve, pályázati források	Programokon részt vettek száma, programok száma	Humán erőforrás, Pályázati forrás	Folyamatos	Az érintett szervezetekkel, csoportokkal való együttműködés

		szexuális felvilágosítás, közlekedésbiztonsági és bűnmegelőzési programok, érzékenyítés fogyatékkal élők elfogadására). Egyes programok újraindítása: "Lányból nővé", és "Ciki a cigi".	könnyebben vehetik az akadályokat	Központ Szakmai Programja Intézmények pedagógiai programja Védőnő egyéni tervei Pályázati dokumentáció				alkalmazásával				
2	Biztos Kezdet Gyerekház program beindítása lehetőségének vizsgálata a Nyíres-Német dűlőben	A dűlőkben tapasztalható környezeti és szocializációs körülmények miatt magas a behozhatatlan hátránnyal induló gyermekek száma	A hátrányos helyzetű gyermekek számának csökkenése, szocializációs hátrányaik csökkenése	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Antiszegregációs terv Család és Gyermekjóléti Központ Szakmai Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Az ellátásra szoruló gyermekek számának felmérése, a szolgáltatás megvalósíthatóságának vizsgálata	Önkormányzati Szociális Szolgálat vezetője	2029. 12. 31. (hétfő)	Részvevők száma	Feladatellátáshoz kapcsolódó állami normatíva, Pályázati forrás, humán erőforrás	Folyamatos	Együttműködés a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal és egyéb szervezetekkel, civilekkel.
3	Alacsonyabb létszámú osztályok indításának kezdeményezése	Az SNI tanulók egyre összetettebb problémáival küzdenek, számukra a magas osztálylétszám nem teszi lehetővé az eredményes előrehaladást. A kisebb létszámú osztályok, illetve évfolyamonként, alsó tagozaton a minimum létszámhoz közeli osztályok indításának engedélyezése csökkentené a tanulási kudarcokat, a lemorzsolódást. Szükségessé vált speciális nevelést, oktatást igénylő (pl. autista) gyermekek részére önálló osztályok kialakítása, protetikus környezet létrehozása.	A törvényi minimum létszámmal működő osztályokban nagyobb eséllyel kezelhetők a gyermekek viselkedési problémái, autizmussal élő gyermekek szociális, kommunikációs nehézségei, illetve a sajátos nevelésű igényűek részére több figyelem jut a tananyag elsajátítására, egyéni fejlesztésre. Az alacsonyabb létszámú osztályok a fenti hátránnyal nem küzdő gyermekek részére is ideálisabb lehetőséget biztosítana a tananyag elsajátításában.	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Antiszegregációs terv	Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Egyeztetések kezdeményezése a Tatabányai Tankerületi Központtal annak érdekében, hogy vizsgálják meg a lehetőségét az alacsonyabb létszámú osztályok létrehozásának ehetőségét azokban az intézményekben, ahol magas a tanulók száma. A sajátos nevelésű igényű, valamint viselkedési problémákkal küzdő gyermekek száma egyre inkább növekszik, ezért integrálásukhoz, fejlesztésükhöz szükséges a megfelelő körülmények biztosítása, amely által tanulmányi eredményeik javulhatnak. Ösztönözni kell a pedagógiai asszisztensek továbbtanulását, illetve számukat növelni kell. Az intézkedéssel a kialakult pedagógus hiány csökkenthető.	képviselő-testület, Tatabányai Tankerületi Központ vezetője, Benedek Elek EGYMI, intézményvezetők	2029. 12. 31. (hétfő)	Átlagos létszámhoz közelítő osztályok, tanulmányi eredmények mutatói	Állami támogatás, pályázati források	Folyamatos	Együttműködés az érintett szervekkel.
4	Otthontanulás, önművelődés támogatása korrepetálással	A 2020-21-es pandémiás időszakban elsősorban a mélyszegénységben élő és roma családokból származó gyermekek háttérbe szorultak az on-line oktatás bevezetése következtében. Jelentős azon gyermekek száma, ahol a tananyag elsajátításához pedagógus segítsége szükséges, amelyet rendszeres korrepetálással lehetne orvosolni. Az általános iskolákban szükséges lenne az ebből a környezetből érkező gyermekek számára egy-egy fő alkalmazása (szociális munkás/pedagógiai asszisztens).	Az érintett gyermekek felzárkózásának elősegítése	Antiszegregációs-terv Ifjúsági program Pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Korrepetálás, mentorálás biztosítása a mélyszegénységből, roma családokból érkező gyerekek számára	Önkormányzati Szociális Szolgálat vezetője, tankerület, intézményvezetők	2029. 12. 31. (hétfő)	Tanulmányi eredmények javulása	humán és pályázati források	Folyamatos	Együttműködés az érintett szervezetekkel.
5	Informatikai problémák kezelése	Az alacsony jövedelmi viszonyok között élők általános és középiskolás gyermekeket nevelő szülők nem rendelkeznek megfelelő informatikai eszközökkel a gyermekek tanulmányainak folytatásához.	Eszközök biztosítása	Pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Pályázati források felkutatása	Képviselő-testület, Intézményvezetők, Önkormányzati Szociális Szolgálat vezetője	2029. 12. 31. (hétfő)	Beszerzett eszközök száma	humán erőforrás és pályázati forrás	Folyamatos	Nem releváns
6	Bölcsődei kapacitás	A településen a bölcsőde kapacitása kevés	A helyi bölcsőde kapacitásának növelése	Pályázati dokumentáció, Költségvetési koncepció	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Pályázati forrás keresése, bölcsőde bővítése a férőhelyek számának növelése érdekében.	polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	Bölcsődei férőhelyek száma	Humán és pályázati forrás	pályázati forrás	Nem releváns
7	Óvoda	Az óvoda udvarán lévő játszópark elavult	Óvoda udvarán lévő játszópark cseréje, bővítése	Pályázati dokumentáció	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Állapot és igényfelmérés elvégzése, pályázati forrás keresése, játszópark cseréje, bővítése	polgármester, intézményvezető	2029. 12. 31. (hétfő)	Óvodai játszópark korszerűsítésének mértéke	Humán (szakemberek, civil szervezetek) és pályázati erőforrás felhasználása	Folyamatos	Nem releváns
8	Ifjúsági Klubhelyiség	Ifjúsági Klubhelyiség és E-sport lehetőségek hiánya	Ifjúsági Klubhelyiség és E-sport lehetőségek biztosítása a helyi fiatalok számára	Költségvetési koncepció, gazdasági program, pályázati dokumentáció	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Igényfelmérés, pályázati forrás keresése, ifjúsági Klubhelyiség kialakítása, E-sport lehetőségek biztosítása	Polgármester, Jegyző	2029. 12. 31. (hétfő)	Részrtvevők száma	Humán (szakemberek, civil szervezetek) erőforrás bevonása, pályázati erőforrás felhasználása	Folyamatos	Nem releváns
9	Úszásoktatás kiszélesítése és tanmedence kialakítása	Úszásoktatás részben elérhető a településen, azonban a különböző korosztályok számára biztosított szolgáltatás kiszélesítése szükséges, melyhez a forrás korlátozottan áll rendelkezésre. Az úszásoktatást megkönnyítené, azonban hiányzik a tanmedence a településen, amely főként a	Úszásoktatás és vízbiztosság elérhetőségének biztosítása különböző korosztályok számára fontos, amelyhez tanmedence megépítése szükséges.	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Igényfelmérés, forrás keresése, úszásoktatás elérhetőségének biztosítása különböző korosztályok számára	polgármester, képviselő-testület, tankerület, oktatási intézmények vezetői	2029. 12. 31. (hétfő)	Úszásoktatás elérhetőségének mértéke	Humán és pályázati erőforrás	Folyamatos	Nem releváns

		gyermekek (óvodások, kisiskolások) esetén szükséges lenne. A jelenlegi úszómedence sekélyebb része is több esetben mély a gyermekeknek, illetve vize hideg. A "jakuzzi" használata bár megoldási lehetőség, azonban az uszoda vendégeit zavarja.										
10	Nyári szünidei foglalkoztatás	A gyermekek számára nyári táborok, napközis foglalkozások részben biztosítottak	A gyermekek szünidőben hasznos tevékenységgel töltik el idejüket, biztonságos, támogató környezetben, felügyelet alatt vannak	gyermekvédelmi beszámoló, helyi rendeletek, pályázati dokumentáció	Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	nyári szünidei táborok, napközis táborok szervezése igényfelmérés alapján, forrás keresése, civil szervezetek bevonása	polgármester, tankerület, oktatási intézmények vezetői	2029. 12. 31. (hétfő)	Táborok, résztvevők száma	Önkormányzati és pályázati forrás, humán erőforrásként pedagógusok alkalmazása	Folyamatos	Együttműködés szervezetekkel, civilekkel
11	Szociális és Közoktatási intézmények épületeinek fejlesztése, korszerűsítése	A bölcsőde, illetve az óvoda több tagintézményénél probléma a tető beázása, ez a Brunszvik, illetve a Táncsics óvodánál problémás. A bölcsőde esetében a régi épületrész lábazata is sérült.	A gyermeket fogadó intézmények korszerűsítése, amellyel a korábbi beázások elkerülhetők lesznek.	Gazdasági Program	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Pályázati/önkormányzati források keresése, a problémák műszaki megoldása	Képviselő-testület, tankerület, szociális szolgálat, intézményvezetők	2029. 12. 31. (hétfő)	m2	pályázati/önkormányzati forrás	folyamatos	nem releváns
12	Gyermek háziorvosok településre vonzása	Nyugdíjas, illetve nyugdíj közeli gyermek háziorvosok látják el a településen a gyermekeket. Biztosítani kell a gyermekek jövőbeli egészségügyi ellátását, ezért a közeljövőben visszavonult gyermekorvosok helyére aktív korú gyermek háziorvosok "bevonása" szükséges.	Gyermekek egészségügyi ellátásának folyamatos biztosítása.	Integrált Településfejlesztési Terv	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) "Legyen jobb a gyermekeknek"	Fiatal gyermekházi orvosok megkeresése és településre vonzása	polgármester, képviselő-testület	2029. 12. 31. (hétfő)	gyermek háziorvosok száma (fő)	humán, pénzügyi, technikai	folyamatos	Lehetséges együttműködés környékbeli településekkel
13	Pedagógushiány helyi megoldása, mérséklése	Az oktatási intézményekben (óvoda, iskola) pedagógushiány mutatkozik, továbbá rohamosan nő a beilleszkedési, tanulási vagy magatartási nehézséggel küzdő, illetve sajátos nevelési igényű gyermekek száma. Ez felveti a további gyógy- és fejlesztőpedagógusok alkalmazását. Emellett a pedagógusok mellett megfelelő számú pedagógiai és gyógypedagógiai asszisztensek biztosítása szükséges tekintettel az SNI státuszú, valamint beilleszkedési, tanulási vagy magatartási nehézséggel küzdő gyermekekkel való foglalkozások biztosítása érdekében. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel való foglalkozáshoz megfelelő óraszámban szociális segítők biztosítása. Lehetőség szerint a pedagógiai, illetve gyógypedagógiai asszisztensek beiskolázása, illetve további szakemberek rendszerbe történő "vonzása" szükséges.	A pedagógushiány mérséklése az oktatási intézményekben, ezáltal a gyermekek oktatásának, fejlesztésének folyamatos biztosítása az oktatási intézményekben.	Integrált Területfejlesztési Stratégia	"Legyen jobb a gyermekeknek"	Pedagógiai, gyógypedagógiai, szociális asszisztensek számának növelése, beiskolázása,	polgármester, képviselő-testület, tankerület, oktatási intézmények vezetői, szociális szolgálat vezetője	2029. 12. 31. (hétfő)	asszisztensek száma (fő)	humán, pénzügyi	folyamatos	Esetleges együttműködések szomszédos településekkel
14	Védőnők számának növelése	Szükséges lenne a védőnők (területi és iskolai) számának növelésére.	Megfelelő számú, képzett védőnő biztosítása a településen.	Integrált Területfejlesztési Stratégia	"Legyen jobb a gyermekeknek"	Védőnők számának növelése	polgármester, képviselő-testület	2029. 12. 31. (hétfő)	Védőnők száma (fő)	humán, pénzügyi	folyamatos	
15	Tornaterem létrehozása a Brunszvik Teréz Óvodában	A Brunszvik Teréz Óvoda a legnagyobb a településen, 10 csoportjának nincs tornaterme, csak egy tornaszobája. A tornaszoba rendkívül kicsi és az SNI fejlesztés miatt állandóan használatban van. A gyermekek mozgásfejlődéséhez szükséges lenne a saját tornaterem léte.	Tornaterem létrehozása, amely a gyermekek mozgásfejlődéséhez szükséges.	Integrált Területfejlesztési Stratégia	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	A tornaterem létrehozásának vizsgálata, műszaki tervek készítése, pályázati forrás keresése.	polgármester, képviselő-testület	2029. 12. 31. (hétfő)	tornaterem (m2)	humán, pénzügyi, technikai	folyamatos	nem releváns
16	A Benedek EGYMI infrastrukturális fejlesztési, bővítési lehetőségeinek vizsgálata,	Az intézmény jelenlegi épülete már nem tudja biztosítani a megnövekedett igényeknek megfelelően az ellátást, tantermek, fejlesztő helyiségek,	Hosszú távon helyben legyen biztosított az oroszlányi és környező településen élő gyermekek gyógypedagógiai ellátása. Biztosított legyen egy az	Integrált Területfejlesztési Stratégia	Legyen jobb a gyermekeknek Nemzeti Stratégia, Országos Fogyatékoságügyi Program.	Statikai tervek elkészítése, ráépítés lehetőségének vizsgálata, fenntartó meggyőzése, önkormányzat támogatása, pályázati lehetőségek felkutatása, rendelkezésre álló	Képviselő testület, Tatabányai Tankerület, Benedek Elek EGYMI	2029. 12. 31. (hétfő)	Férőhelyek számának bővítése, tanterem száma minimum 4- gyel nő, plusz két fejlesztő terem, közösségi tér áll	humán, pénzügyi, technikai	folyamatos	együttműködés keresése környező településekkel

	feltérképezése	közösségi terek, kiszolgáló helyiségek hiányában.	ellátásukra alkalmas épület, mely lehetővé teszi a férőhelyek számának növelését és biztosítja a gyermek számára a nevelésükhöz, oktatásukhoz szükséges feltételeket. Az épület infrastrukturális fejlesztése fenntartói támogatással valósulhatna meg, pályázati források, támogatók bevonásával.			források esetén a beruházás megvalósítása. Pályázati források hiányában az elhelyezés lehetőségének vizsgálata, oktatásra alkalmas épület kijelölése az intézmény fenntartójával együttműködésben. A kijelölt épületben a tárgyi feltételek biztosítása, gyógypedagógiai nevelésre alkalmassá tétele.			rendelkezésre, újabb tornaterem/ tornaszoba kerül kialakításra. Fűtési rendszer korszerűsítése megtörténik. Az épület balesetmentesen megközelíthető, gyalogátkelő, járda kialakításra került.			
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Előadások szervezése, tanácsadások, felvilágosítást segítő programok, anyagok biztosítása	Nagy a látencia az erőszakot elszenvedett nők körében	Kevesebb erőszak érje a nőket a családon belül és kívül.	Pályázati dokumentáció	"A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" akcióterv (2021-2030)	Programok szervezése a témában, az erőszak elkerülését, illetve az erőszakot elszenvedettek részére megfelelő tanácsadás, segítségnyújtás lehetőségeinek feltárása	Jegyző, Önkormányzati Szociális Szolgálat vezetője	2029. 12. 31. (hétfő)	Csökken az elhallgatott esetek száma, adekvát segítséget kapók száma nő.	Humán erőforrás, pályázatok	A biztonság, a nyugodt élet igénye minden nőben benne található.	nem releváns
2	Munkaerő-piacra való visszailleszkedés és munkahelyteremtés kisgyermekes édesanyáknak a gyermekellátó rendszer összehangolásával	A munkaerő-piacra való visszailleszkedés nehézkes a kisgyermekes édesanyáknak. Ennek egyik legfontosabb oka, hogy a munkáltató által meghatározott munkaidők (pl. többműszakos munkarend) nem, vagy nehézkesen összeegyeztethetők kisgyermek(ke)t nevelő anyának. Továbbá több esetben a gyermeket fogadó ellátó szerv nyitvatartási ideje (bölcsőde, óvoda, iskola) merevek.	Lehetőség szerint atipikus munkarendek kezdeményezése a munkáltatóknál (pl. "gyermekes műszak", részmunkaidős álláshelyek), illetve a gyermekellátó szociális és oktatási intézményekkel való egyeztetés azok nyitvatartási idejének csúsztatásáról, amely segíti a kisgyermekes anyák elhelyezkedését.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	"A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" akcióterv (2021-2030)	Egyeztetés a helyi ipari park szereplőivel, nagyobb munkáltatókkal, illetve a szociális és oktatási gyermek ellátó intézmények vezetőivel.	polgármester, Önkormányzati Szociális Szolgálat vezetője, oktatási intézmények vezetői, Oroszlányi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály vezetője	2029. 12. 31. (hétfő)	Munkaerő-piacra visszatérő nők száma	Pénzügyi, technikai	Folyamatos	Nem releváns.
IV. Az idősök esélyegyenlősége												
1	Előregedő település	Az idősök növekvő létszáma miatt kevés a szociális és egészségügyi ellátási lehetőség,	Idősök bevonása, szerepük erősítése, igény szerinti szolgáltatások biztosítása, fejlesztése (szociális, egészségügyi, közösségi, stb.)	gazdasági program, költségvetés, pályázati dokumentáció	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Humán kapacitásuk kihasználása,a potenciális (idős) erőforrás bevonása a társadalmi hasznosság jegyében: önkéntes munkavállalás, önkéntes szerveződés segítése a korcsoport körében, továbbá az ellátásukhoz kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése, bővítése (egészségügyi, szociális, közösségsszervezés). Fontos a helyi civil szervezetekkel való kapcsolatteremtés, együttműködés az intézkedés megvalósításába.	Képviselő testület, Jegyző, Időügyi Tanács, intézményvezetők	2029. 12. 31. (hétfő)	Résztvevők száma	Önkormányzati képviselők kommunikációja, közmédia, művelődési intézmény, szociális intézmény, pályázati forrás, költségvetés	Folyamatos	Együttműködés keresése más önkormányzatokkal
2	Az előregedő városunkban nincs tartós ellátást biztosító férőhely	A mindennapokban segítségre szoruló idősök számára bentlakásos gondozási lehetőség száma korlátozott.	Az idősöknek lehetősége legyen a településen a tartós bentlakásos ellátáshoz	Költségvetés, pályázati dokumentáció	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Igényfelmérés, bentlakásos intézmény férőhelyeinek bővítése	polgármester, képviselő-testület	2029. 12. 31. (hétfő)	Férőhelyek száma	Vállalkozók bevonása, pályázati források felkutatása	folyamatos	Együttműködés keresése más önkormányzatokkal
3	Internet használatát elősegítő képzések az idősök számára	Kommunikációs hiányosság, információ hiány	Minél több idős élvezze az internethasználat előnyeit	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Informatikai készségek fejlesztése képzések segítségével	Képviselőtestület, Jegyző, KFMKK vezetője	2029. 12. 31. (hétfő)	Számítógépet használók száma	Meglévő kapacitások kihasználása, pályázati források	Kapcsolatok javulása, ismeretek bővülése	Érintett szervezetekkel, civilekkel való együttműködés.
4	Senior segítő szolgálat kialakításának lehetőségeinek vizsgálata	A 2020-2021-es évben a pandémia kapcsán már kialakult egy segítő szolgálat, amely az idősöknek nyújtott segítséget az ügyintézésben, szükséges bevásárlásban. Az ezt követő időszakban vizsgálni kell a senior segítő szolgálat fennmaradásának lehetőségét, önkéntesek, civil szervezetek bevonását, esetlegesen az Önkormányzati Szociális Szolgálat munkatársai számának növelésével, akik már nyújtanak hasonló jellegű szolgáltatásokat (pl. házi segítségnyújtás).	Az idős korosztály ellátásának segítése.	Időügyi koncepció Pályázati dokumentáció	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Igény- és kapacitás felmérése, forráskeresés, önkéntesek keresése	Képviselő-testület, Önkormányzati Szociális Szolgálat vezetője, civil szervezetek	2029. 12. 31. (hétfő)	Ellátott idősök száma	humán és pénzügyi erőforrás	Folyamatos	Együttműködés az érintett szervezetekkel, civilekkel.
5	Önkormányzati Szociális Szolgálat ellátási helyeinek felújítása, korszerűsítése	Az Önkormányzati Szociális Szolgálat ellátási helyeinek felújítása, korszerűsítése szükséges a megfelelő ellátási környezet, illetve gazdaságos működtetés lehetőségének megteremtése céljából.	Korszerű, megfelelő színvonalú, gazdaságos működtetésű épületek létrehozása.	Időügyi Stratégia	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Megfelelő ellátási környezet kialakítása pályázati forrás/önkormányzati forrás felhasználásával.	polgármester, képviselő-testület	2029. 12. 31. (hétfő)	Korszerűsített épület (m2)	Pályázati, önkormányzati forrás	Folyamatos	Együttműködés keresése más önkormányzatokkal.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Akadálymentesítés a közintézményekben, illetve köztereken	A településen lévő közintézmények akadálymentesítése részben	Minden, a városban élő fogyatékkal élő személy (gyermek, felnőtt) hozzáférhessen	pályázati dokumentáció	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékoságügyi	Az akadálymentesítés helyi tervezése, pénzforrások felkutatása, intézmények, közterek	Képviselő testület, Tatabányai Tankertület vezetője,	2029. 12. 31. (hétfő)	Akadálymentesített intézmények száma, taktilis vezetősávval ellátott köztér	Pályázati lehetőségek felkutatása	Folyamatos	Nem releváns

		megoldott (pl. polgármesteri hivatal, gimnázium, óvoda, stb). Több esetben hiányzik a lift az adott intézményben, amellyel a kívánt szolgáltatás nem elérhető a mozgáskorlátozott, illetve más fogyatékossgal élők számára (pl. vakok és gyengénlátók) a kontrasztos irodai/helyiség kialakítás, illetve taktilis vezetősáv hiánya okoz megközelítési nehézséget. A köztereken is sok esetben hiányzik a taktilis vezetősáv.	a megfelelő szolgáltatásokhoz. Amennyiben az adott intézményben nincs még lift, annak kialakítása szükséges, illetve komplex akadálymentesítésre való törekvés a közintézményekben, illetve köztereken (pl. járdákon).		Program (2015-2025)	akadálymentesítése.	intézmények vezetői		(m2)			
2	Érzékenyítés szükségessége a településen és a munkáltatók felé	A lakosság közömbössége, segítőkészségének hiánya megnehezíti a fogyatékkal élők önmagában is nehéz helyzetét.	Érzékenyítéssel a település lakossága és a munkáltatók a fogyatékossgal élők megértése erősíthető, a velük szembeni viselkedés javítható.	Pedagógiai program, pályázati dokumentáció	Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Érzékenyítő programok megszervezése szakemberekkel oktatási intézményekben, illetve a városi média felhasználásával (pl. TV riport, cikk, egyéb műsor szerkesztése, közösségi oldal, Majki Népfőiskola megkeresése és bevonása, stb.) a város lakó számára, A munkáltatók megkeresése (pl. személyes, kiadvány, stb.) a fogyatékossgal élőkre vonatkozóan. Az intézkedés részeként a fogyatékkal élők számára információk nyújtása az érdek-képviseltek felé lehetőség szerint az önkormányzat honlapján.	polgármester, intézményvezetők, fogyatékkal élők érdekvédelmi szervezetei	2029. 12. 31. (hétfő)	Programok, megkeresések, cikkek, riportok, esélyórák száma	Humán erőforrás: szakemberek, civil szervezetek, pedagógusok, Pályázati forrás	Folyamatos	Nem releváns
3	Fogyatékosok nappali ellátóhelyének, illetve lakóotthon kialakítása a településen	Jelenleg nem található ilyen ellátás a településen, azonban a szükséges lenne.	Fogyatékosok számának növekedése miatt nappali ellátóhely és lakóotthon kialakítása Oroszlányban, amellyel az érintett családok és ellátottak életminősége javulhat.		Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)	Fogyatékosok számára nappali ellátóhely és lakóotthon létrehozása. Pályázati források, helyszín keresése, előkészítése. Műszaki dokumentáció összeállítása.	polgármester, képviselő-testület, Önkormányzati Szociális Szolgálat, Benedek Elek EGYMI	2029. 12. 31. (hétfő)	Fogyatékos ellátottak száma	Humán (ápoló, pedagógus), pénzügyi (pályázati forrás, önkormányzati forrás), ingatlan, eszközök.	Folyamatos	Önkormányzatok közötti együttműködés keresése.
4	Akkreditált munkahelyek létrehozása fogyatékkal élőknek	Csekély a lehetőség a fogyatékkal élők helyi foglalkoztatására	A fogyatékkal élők helyi foglalkoztatási lehetőségének javítása, akkreditált munkahelyek létrehozásával.	Integrált Területfejlesztési Stratégia	Országos Fogyatékossgügyi Program (2022-2024)	Az önkormányzat a Foglalkoztatási Szolgálat közreműködésével egyeztetéseket kezdeményez a helyi gazdasági társaságok képviselővel akkreditált munkahelyek esetleges létrehozására. Az akkreditált foglalkoztatónál történő munkavállalás elsődleges célja a megváltozott munkaképességű személyek meglévő munkavégző képességeinek feltárása, megőrzése és fejlesztése, munkatapasztalat és gyakorlat biztosítása, emellett a tranzit foglalkoztatottak esetében a nyílt munkaerőpiacra történő elhelyezkedés elősegítése. Akkreditált foglalkoztatásban olyan megváltozott munkaképességű személyek vehetnek részt, akik rendelkeznek komplex minősítéssel. Azoknak a cégeknek pedig, melyek vállalják a rehabilitációs foglalkoztatást, akkreditációs eljárásban kell részt venniük, amely végén – ha a jogszabályban leírt feltételek teljesülnek – rehabilitációs akkreditációs tanúsítványt kapnak. A tanúsítványt határozatlan időre állítják ki, de évenként ellenőrzik, hogy a vállalatok továbbra is megfelelnek-e az akkreditációs követelményeknek. Az akkreditált munkáltatók költségvetési támogatásra pályázhatnak a megváltozott munkaképességű munkavállalók rehabilitációs foglalkoztatásához, melyet bérköltségre, illetve a megváltozott munkaképességgel összefüggő többletköltségekre használhatnak fel.	Képviselő-testület, helyi gazdasági társaságok, Foglalkoztatási Szolgálat	2029. 12. 01. (szombat)	foglalkoztatott fogyatékos személyek száma (fő)	pályázati forrás, humán, technikai erőforrások	Folyamatos	Nem releváns
5	Fogyatékosok elektromos mopedjeinek használata, fogyatékosok számára	A fogyatékkal élők elektromos mopedjeikkel jogszabály szerint nem használhatják a kerékpárutat, míg az elektromos kerékpárral közlekedők igen. A	A kerékpárút használatának jogi lehetőségének megteremtése e az elektromos mopeddel közlekedők számára, illetve a fogyatékosok számára fenntartott parkolóhelyek	Integrált Területfejlesztési Stratégia	Országos Fogyatékossgügyi Program (2022-2024)	Jogszabálmódosítás lehetőségének megvizsgálása, egyeztetés a jogalkotóval, illetve helyi szinten a közterület felügyelet fokozott ellenőrzésének elrendelése a jogszerű	Jegyző	2029. 12. 31. (hétfő)	jogszabályváltozás (db) szabályszegők száma (fő)	humán, pénzügyi	Folyamatos	

	fenntartott parkolóhelyek használatának ellenőrzése	fogyatékkal élők számára fenntartott parkolóhelyeket sok esetben arra jogosulatlanok foglalják el.	gyakoribb ellenőrzésével kevesebb szabálytalankodó.			parkolás biztosítása érdekében.						
--	---	--	---	--	--	---------------------------------	--	--	--	--	--	--

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

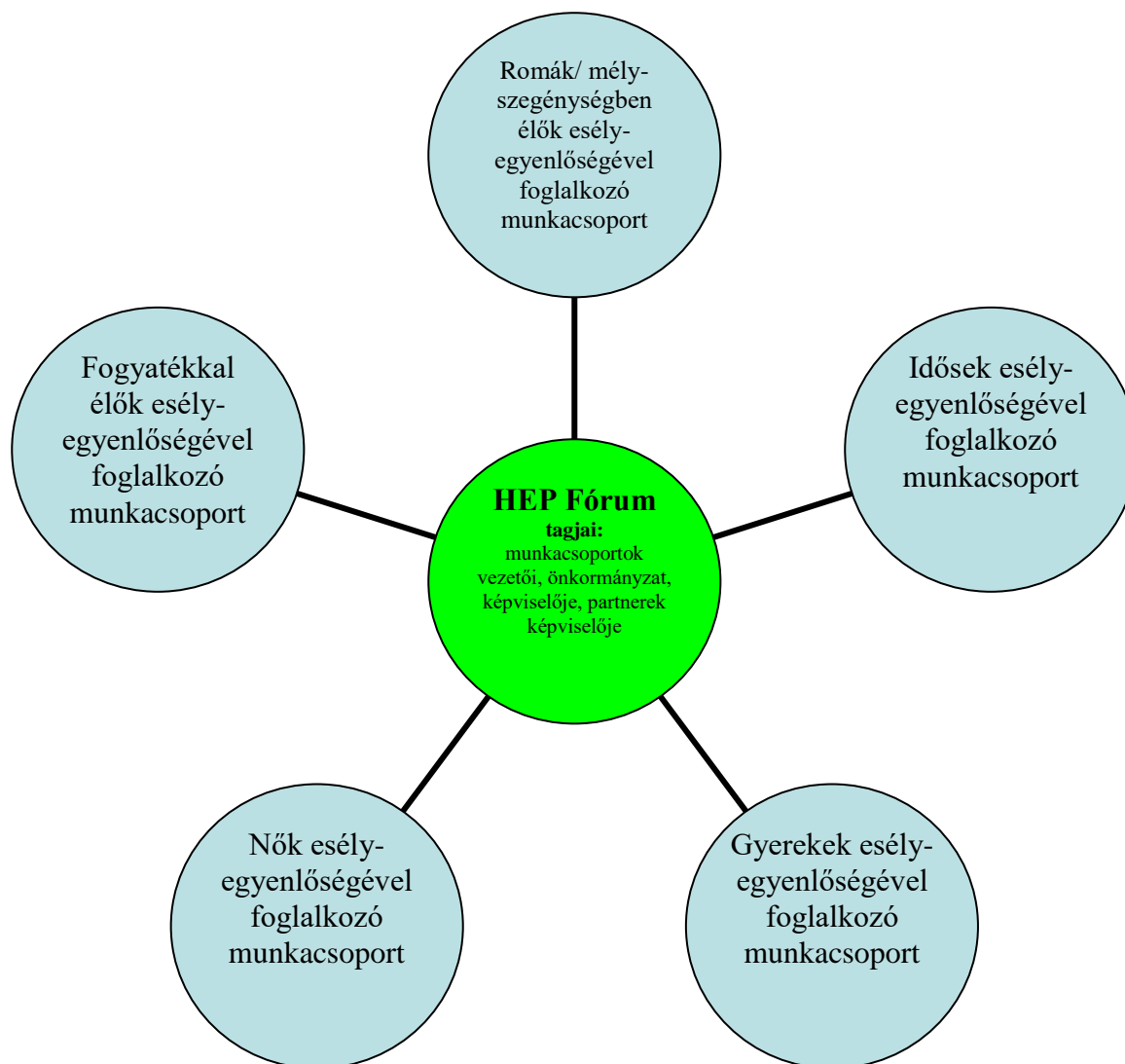
A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Oroszlány Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Oroszlány Város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum

Aláírás

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA